

Sadržaj

II. Nezakonodavni akti

UREDBE

- ★ **Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1328 od 29. srpnja 2016. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe i konačnoj naplati privremene pristojbe uvedene na uvoz određenih hladnovaljanih plosnatih čeličnih proizvoda podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Ruske Federacije** 1
- ★ **Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1329 od 29. srpnja 2016. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na evidentirani uvoz određenih hladno valjanih plosnatih čeličnih proizvoda podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Ruske Federacije** 27
- ★ **Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1330 od 2. kolovoza 2016. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1235/2008 o detaljnim pravilima za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 s obzirom na režime za uvoz ekoloških proizvoda iz trećih zemalja⁽¹⁾** 43
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1331 od 3. kolovoza 2016. o utvrđivanju paušalnih uvoznih vrijednosti za određivanje ulazne cijene određenog voća i povrća 97

ODLUKE

- ★ **Odluka Komisije (EU) 2016/1332 od 28. srpnja 2016. o utvrđivanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za namještaj (priopćeno pod brojem dokumenta C(2016) 4778)⁽¹⁾** 100

Ispravci

- ★ **Ispravak Direktive 2012/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o uspostavi jedinstvenog Europskog željezničkog prostora (SL L 343, 14.12.2012.) (Posebno izdanje Službenog lista Europske unije 07/sv. 25 od 29. lipnja 2013.)** 150

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP

II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2016/1328

od 29. srpnja 2016.

o uvođenju konačne antidampinške pristojbe i konačnoj naplati privremene pristojbe uvedene na uvoz određenih hladnovaljanih plosnatih čeličnih proizvoda podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Ruske Federacije

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske Unije ⁽¹⁾ („Osnovna uredba”), a posebno njezin članak 9. stavak 4.,

budući da:

1. POSTUPAK

1.1. Privremene mjere

- (1) Europska komisija („Komisija”) uvela je 12. veljače 2016. Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2016/181 ⁽²⁾ („Privremena uredba”) privremenu antidampinšku pristojbu na uvoz u Uniju određenih plosnatih valjanih proizvoda od željeza ili nelegiranog čelika ili ostalih legiranih čelika osim nehrđajućeg čelika, svih širina, hladnovaljanih (hladnoreduciranih) koji nisu platirani niti prevučeni i samo su hladnovaljani (hladnoreducirani) i dalje neobrađeni, („hladnovaljani plosnati proizvodi od čelika”) podrijetlom iz Narodne Republike Kine („NRK”) i Ruske Federacije („Rusija”) (zajedno dalje u tekstu „predmetne zemlje”).
- (2) Ispitni postupak pokrenut je 14. svibnja 2015. ⁽³⁾ nakon zahtjeva koji je 1. travnja 2015. podnijela Europska federacija proizvođača željeza i čelika („Eurofer” ili „podnositelj zahtjeva”) u ime proizvođača koji predstavljaju više od 25 % ukupne proizvodnje određenih hladnovaljanih plosnatih čeličnih proizvoda u Uniji.
- (3) Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 19. Privremene uredbe, ispitnim postupkom o dampingu i šteti obuhvaćeno je razdoblje od 1. travnja 2014. do 31. ožujka 2015. („razdoblje ispitnog postupka” ili „RIP”). Ispitivanjem kretanja važnih za procjenu štete obuhvaćeno je razdoblje od 1. siječnja 2011. do kraja razdoblja ispitnog postupka („razmatrano razdoblje”).

1.2. Evidentiranje

- (4) Komisija je Provedbenom uredbom (EU) 2015/2325 ⁽⁴⁾ evidentiranjem uvjetovala uvoz predmetnog proizvoda koji je podrijetlom i poslan iz NRK-a i Rusije. Evidentiranje uvoza prekinuto je uvođenjem privremenih mjera 12. veljače 2016.

⁽¹⁾ SL L 176, 30.6.2016, str. 21.

⁽²⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/181 od 10. veljače 2016. o uvođenju privremene antidampinške pristojbe na uvoz određenih hladnovaljanih plosnatih čeličnih proizvoda podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Ruske Federacije (SL L 37, 12.2.2016., str. 1.).

⁽³⁾ SL C 161, 14.5.2015., str. 9.

⁽⁴⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/2325 od 11. prosinca 2015. o uvjetovanju evidentiranjem uvoza određenih hladnovaljanih plosnatih proizvoda od čelika podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Ruske Federacije (SL L 328, 12.12.2015., str. 104.).

- (5) Izdavanje registracije i moguće retroaktivne primjene antidampinške pristojbe i primjedbi zaprimljenih u vezi s time opisani su u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2016/1329 ⁽¹⁾. U ovoj se Uredbi razmatraju samo primjedbe koje su primljene na temelju privremenih nalaza o doppingu, šteti, uzročnosti i interesu Unije te konačno stajalište Komisije o tim pitanjima.

1.3. Daljnji postupak

- (6) Nakon objave bitnih činjenica i razmatranja na temelju kojih je uvedena privremena antidampinška pristojba (privremena objava) nekoliko zainteresiranih strana dostavilo je pisane podneske u kojima je iznijelo svoje stavove o privremenim nalazima. Stranama koje su to zatražile omogućeno je da budu saslušane.
- (7) Povezani servisni centar za čelik i trgovac zatražili su intervenciju službenika za saslušanje u trgovinskim postupcima („službenik za saslušanje”) u pogledu pitanja povrata. Službenik za saslušanje ispitao je zahtjev i odgovorio u pisanom obliku. Nadalje, 3. svibnja 2016. održano je saslušanje sa službenikom za saslušanje na zahtjev Eurofera.
- (8) Komisija je nastavila tražiti i provjeravati sve podatke koje je smatrala potrebnima za svoje konačne nalaze. Kako bi na raspolaganju imala sveobuhvatne podatke o profitabilnosti, od proizvođača iz Unije u uzorku zatraženo je da dostave podatke o profitabilnosti za razdoblje 2005. – 2010. u pogledu prodaje proizvoda iz ispitnog postupka u Uniji. Svi proizvođači iz Unije u uzorku dostavili su zatražene podatke.
- (9) Kako bi se provjerili odgovori na upitnik navedeni u uvodnoj izjavi 8., obavljani su posjeti na licu mjesta radi provjere podataka koje su dostavili sljedeći proizvođači iz Unije:
- ThyssenKrupp Germany, Duisburg, Njemačka
  - ArcelorMittal Belgium NV, Gent, Belgija
  - ArcelorMittal Sagunto SL, Puerto de Sagunto, Španjolska
- (10) Komisija je sve strane obavijestila o bitnim činjenicama i razmatranjima na temelju kojih namjerava uvesti konačnu antidampinšku pristojbu na uvoz u Uniju hladnovaljanih plosnatih čeličnih proizvoda podrijetlom iz NRK-a i Rusije te konačno naplatiti iznose osigurane privremenom pristojbom (konačna objava). Svim je stranama odobreno razdoblje unutar kojeg su mogle podnijeti primjedbe na konačnu objavu.
- (11) Primjedbe koje su dostavile zainteresirane strane razmotrene su i, prema potrebi, uzete u obzir.

1.4. Tvrdnje u pogledu zahtjeva za dodatne informacije, provjere i upotrebe

- (12) Nakon konačne objave određeni su proizvođači izvoznici dostavili primjedbe u pogledu roka koji je proizvođačima iz Unije dan za dostavljanje zatraženih informacija i postavili su pitanje točnosti tih podataka te postupka njihove provjere. Te su strane zaključile da industrija Unije možda nije prijavila točne podatke te da je iskoristila povoljni tretman kršenjem prava drugih strana na objektivan, nepristran i nediskriminirajući ispitni postupak. Navodni povoljni tretman industrije Unije mogao bi se vidjeti i u popustljivosti Komisije prema njoj kad nije dostavila određene važne podatke (stranke su uputile na račune koji nedostaju).
- (13) Odbija se tvrdnja o navodnom povoljnom tretmanu. Predmetno pitanje odnosi se na tekst uvodne izjave 59. Privremene uredbe. U toj je uvodnoj izjavi objašnjeno da se za unutarnje transfere ne izdaju računi što je u skladu s prihvaćenim računovodstvenim praksama. Nije riječ o tome da je industriji Unije dopušteno ne dostaviti zatražene podatke.
- (14) Isti su proizvođači izvoznici tvrdili da se prikupljanjem i provjerom dodatnih podataka proizvođača iz Unije diskriminiralo ruske proizvođače izvoznike koji su zatražili drugu provjeru.

⁽¹⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1329 od 29. srpnja 2016. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na registrirani uvoz određenih hladnovaljanih plosnatih čeličnih proizvoda podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Ruske Federacije (Vidjeti stranicu 27. ovoga Službenog lista).

- (15) Najprije je potrebno napomenuti da Komisija, kao tijelo koje provodi ispitni postupak, jasno ima pravo zatražiti dodatne podatke kad to smatra potrebnim i primjerenim za svoju analizu tijekom privremene ili konačne faze ispitnog postupka. U tom je slučaju, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 154., Komisija imala opravdan razlog zatražiti te dodatne podatke i naknadno ih provjeriti. Provjere su se odnosile samo na dodatne dostavljene podatke koji ranije nisu zatraženi i njima je osigurano da su podaci na kojima je Komisija u konačnici temeljila svoje nalaze pouzdani. Drugo, zahtjevi ruskih proizvođača izvoznika za drugom provjerom zapravo su se odnosili na iste podatke koji su obuhvaćeni početnom provjerom, dok je druga provjera u poslovnim prostorima određenih proizvođača iz Unije bila potrebna za provjeru dodatnih podataka iz uvodne izjave 8. i za utvrđivanje moguće retroaktivne naplate antidampinskih pristojbi. Stoga su prethodne tvrdnje odbijene.

1.5. Predmetni proizvod i istovjetan proizvod

- (16) U uvodnim izjavama 21. i 22. Privremene uredbe utvrđena je privremena definicija predmetnog proizvoda. Nijedna strana nije dostavila nikakav podnesak u pogledu definicije koja je ondje navedena.
- (17) Predmetni proizvod konačno je definiran kao plosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika ili ostalih legiranih čelika osim nehrđajućeg čelika, svih širina, hladnovaljani (hladnoreducirani) koji nisu platirani niti prevučeni i samo su hladnovaljani i dalje neobrađeni (hladnoreducirani), trenutačno obuhvaćeni oznakama KN ex 7209 15 00, 7209 16 90, 7209 17 90, 7209 18 91, ex 7209 18 99, ex 7209 25 00, 7209 26 90, 7209 27 90, 7209 28 90, 7211 23 30, ex 7211 23 80, ex 7211 29 00, 7225 50 80, 7226 92 00 i podrijetlom su iz NRK-a i Rusije.

Sljedeće vrste proizvoda isključene su iz definicije predmetnog proizvoda:

- plosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika, svih širina, hladnovaljani (hladnoreducirani), koji nisu platirani niti prevučeni, samo hladnovaljani i dalje neobrađeni, u kolutima ili nenamotani, svih debljina, elektrolimovi,
  - plosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika, svih širina, hladnovaljani (hladnoreducirani), koji nisu platirani niti prevučeni, u kolutima, debljine manje od 0,35 mm, žareni (poznati i kao „crne ploče”),
  - plosnati valjani proizvodi od ostalih legiranih čelika, svih širina, od silicijskog elektročelika, i
  - plosnati valjani proizvodi od legiranog čelika, samo hladnovaljani (hladnoreducirani) i dalje neobrađeni, od brzoreznog čelika.
- (18) Budući da nije bilo primjedaba na predmetni proizvod i istovjetni proizvod, potvrđuju se zaključci iz uvodnih izjava 22. do 24. Privremene uredbe.

2. DAMPING

2.1. NRK

2.1.1. Tretman tržišnoga gospodarstva („MET”)

- (19) Kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 34. Privremene uredbe, nijedan od proizvođača izvoznika obuhvaćenih ovim ispitnim postupkom nije zatražio primjenu tretmana tržišnoga gospodarstva.

2.1.2. Analogna zemlja

- (20) U Privremenoj uredbi Komisija je odabrala Kanadu kao primjerenu analognu zemlju u skladu s člankom 2. stavkom 7. Osnovne uredbe.
- (21) Jedna je zainteresirana strana tvrdila da zbog razlike između marže štete i dampinške marže postoji sumnja u pogledu točnosti Komisijinih izračuna. Ista je zainteresirana strana tvrdila da se, ako je ta razlika činjenično točna, zbog nje ne bi smjelo odabrati Kanadu kao analognu zemlju s obzirom na razine cijena predmetnog proizvoda u toj zemlji.

- (22) Komisija potvrđuje svoje izračune. Nadalje, Komisija podsjeća da je analogna zemlja odabrana među zemljama u kojima se cijena istovjetnog proizvoda utvrđuje u okolnostima koje su u najvećoj mogućoj mjeri slične okolnostima u zemlji izvoza. Razina cijena kao takva nije kriterij u tom odabiru.
- (23) S obzirom na prethodno navedeno odbija se tvrdnja da Kanada nije primjerena analogna zemlja. Komisija potvrđuje obrazloženje iz uvodnih izjava 27. do 34. Privremene uredbe te izbor Kanade kao analogne zemlje u smislu članka 2. stavka 7. Osnovne uredbe.

2.1.3. Uobičajena vrijednost

- (24) S obzirom na to da nisu dostavljene primjedbe u pogledu određivanja uobičajene vrijednosti, potvrđuju se uvodne izjave 35. do 45. Privremene uredbe.

2.1.4. Izvozna cijena

- (25) U svojim je primjedbama u pogledu Privremene uredbe jedna grupa društava primijetila nedosljednost između izračuna štete i izračuna dampainga, za koju je tvrdila da je posljedica administrativne pogreške Komisije. Međutim, Komisija je utvrdila da je nedosljednost posljedica male administrativne pogreške te grupe društava koja je utjecala na izvozna cijenu. Komisija je ispravila tu administrativnu pogrešku.

2.1.5. Usporedba

- (26) Budući da nisu dostavljene nikakve primjedbe u pogledu usporedbe uobičajene vrijednosti i izvozne cijene, potvrđuju se uvodne izjave 49. i 50. Privremene uredbe.

2.1.6. Dampinške marže

- (27) Zbog promjene izvozne cijene navedene u prethodnoj uvodnoj izjavi 25. dampinška marža jedne grupe društava ponovno je izračunana, što je dovelo do njezina blagog povećanja. Zbog tog se povećanja mijenja i dampinška marža svih ostalih kineskih društava jer se ta marža temelji na toj grupi društava.
- (28) Konačne dampinške marže, izražene kao postotak cijene CIF na granici Unije, neocarinjeno, iznose:

Tablica 1.

Dampinške marže, NRK

Društvo	Konačna dampinška marža (%)
Grupa Angang	59,2
Grupa Shougang	52,7
Ostala društva koja surađuju	56,9
Sva ostala društva	59,2

2.2. Rusija

2.2.1. Uvod

- (29) Nakon privremene objave jedan je ruski proizvođač izvoznik osporavao primjenu članka 18. Osnovne uredbe. Dostavio je nove podatke kako bi osporio nalaze opisane u uvodnoj izjavi 60. Privremene uredbe u kojoj je Komisija dokazala za je taj proizvođač izvoznik prijavio prodanu količinu veću od količine koju je fizički moguće proizvesti.
- (30) Komisija je organizirala dva saslušanja na kojima je predmetnom proizvođaču izvozniku omogućila da iznese primjedbe i objasni svoje tvrdnje.
- (31) Tijekom tih saslušanja Komisija je naglasila da se svaki podnesak/svako objašnjenje nakon provjere može prihvatiti samo ako su podaci na kojima se temelji već dostavljeni ili ako se mogu povezati s podacima koji su dostavljeni u odgovoru na upitnik ili najkasnije tijekom posjeta radi provjere. Proizvođač izvoznik nije mogao potkrijepiti svoje argumente ni podacima koji su već sadržani u njegovu odgovoru na upitnik ni podacima u okviru dokaza koji su prikupljeni na licu mjesta. Stoga se potvrđuju nalazi u privremenoj fazi zbog kojih je Komisija primijenila članak 18. Osnovne uredbe i koji su utvrđeni u uvodnim izjavama 60. i 61. Privremene uredbe. Stoga je, u skladu s člankom 18. Osnovne uredbe, Komisija konačno utvrdila dampinšku maržu za predmetno društvo na temelju dostupnih činjenica.
- (32) Nakon konačne objave jedan je proizvođač izvoznik istaknuo da je bio diskriminiran u kontekstu ovog antidampinškog ispitnog postupka, što je utjecalo na njegova postupovna prava, uključujući prava na obranu. Taj je proizvođač izvoznik tvrdio da Komisija nije prihvatila drugu provjeru u poslovnim prostorima njegova društva kćeri u Belgiji, dok je druga provjera obavljena u poslovnim prostorima proizvođača i uvoznika industrije Unije. Zbog razloga objašnjenih u uvodnoj izjavi 15. ta se tvrdnja mora odbiti.
- (33) Taj je proizvođač izvoznik tvrdio i da je Komisija mogla upotrijebiti izvozne cijene njegova povezanog trgovca/uvoznika i podatke o trošku proizvodnje jedinog proizvođača izvoznika koji je u potpunosti surađivao s Komisijom. Time je Komisija navodno mogla izbjeći primjenu članka 18. Osnovne uredbe jer je tog povezanog trgovca/uvoznika posebno provjerila i nije istaknula nikakva pitanja u pogledu njegove suradnje. Kako je prethodno objašnjeno, zbog činjenice da je ukupan obujam prodaje (nakon odbitka vlastite upotrebe i prilagodbe za promjene u zalihama) koji je prijavio taj proizvođač izvoznik premašio proizvedene količine, Komisija nije mogla zaključiti da je izvozna prodaja u Uniju bila u cijelosti prijavljena. Komisija je stoga odbila prijedlog tog društva o upotrebi skupa transakcija koje možda samo djelomično predstavljaju ukupnu prodaju u Uniji. Stoga Komisija nije upotrijebila nikakve podatke o trošku proizvodnje jer nije postojala dostupna izvozna prodaja koja se mogla upotrijebiti za usporedbu.
- (34) Dva su proizvođača izvoznika dostavila primjedbe u pogledu obavljenih posjeta radi provjere i zatražila od Komisije da obustavi ispitni postupak dok ne ispita njihove tvrdnje. U tom su kontekstu ti proizvođači izvoznici osporavali Komisijinu primjenu članka 18. Osnovne uredbe. Osim toga, Ministarstvo gospodarskog razvoja Ruske Federacije zatražilo je obustavu primjene konačnih antidampinških mjera koje će se uvesti dok nadležne institucije Unije valjano ne razmotre službeni zahtjev tih dvaju proizvođača izvoznika.
- (35) Komisija napominje da je provjera jedna od faza ispitnog postupka koju Komisija provodi kao tijelo koje provodi ispitni postupak. Komisija je opširno objasnila materijalne razloge na temelju kojih je odlučila primijeniti članak 18. Osnovne uredbe. Primjena članka 18. Osnovne uredbe temelji se na dokazima koje su društva pisanim putem dostavila Komisiji te na pouzdanosti i dosljednosti tih podataka. Proizvođači izvoznici dobili su priliku u potpunosti iskoristiti svoja prava na obranu tijekom cijelog postupka podnošenjem podataka i primjedbi te u okviru saslušanja i sastanaka, uključujući dva sastanka koja su posebno posvećena istaknutim pitanjima.
- (36) U pogledu zahtjeva za obustavu Komisija napominje da je jedina osnova za obustavu bilo koje mjere uvedene u skladu s Osnovnom uredbom članak 14. stavak 4. Komisija nadalje napominje da uvjeti za obustavu utvrđeni u navedenom članku nisu ispunjeni. U tom se članku navodi da se mjere mogu obustaviti samo u interesu Unije ako su se uvjeti na tržištu privremeno promijenili tako da nije vjerojatno da bi se šteta nastavila zbog te obustave. Ne postoji naznaka da bi se ti uvjeti ispunili u ovom predmetu te Komisija napominje da se nije uputilo na takve

okolnosti. Naprotiv, na temelju ispitnog postupka pokazalo se da su ispunjeni uvjeti za uvođenje konačnih mjera, kako su utvrđene u članku 9. stavku 4. Osnovne uredbe. Stoga je Komisija odbila taj zahtjev.

2.2.2. Uobičajena vrijednost

- (37) Nakon privremene objave jedan je proizvođač izvoznik osporavao Komisijinu prilagodbu njegovih troškova proizvodnje hladnovaljanih plosnatih čeličnih proizvoda, kako je utvrđeno u uvodnoj izjavi 76. i obrazloženo u uvodnoj izjavi 80. Privremene uredbe. Međutim, predmetni proizvođač izvoznik nije iznio nikakve argumente zbog kojih bi Komisija mogla promijeniti svoje stajalište da na temelju omjera potrošnje sirovine koje je to društvo prijavilo u svojem odgovoru Komisija nije mogla točno procijeniti troškove materijala koje je to društvo upotrijebilo za proizvodnju hladnovaljanih plosnatih čeličnih proizvoda. Komisija je stoga odbila tu tvrdnju.
- (38) Isti je proizvođač izvoznik tvrdio i da bi gubitke zbog likvidacije njegovih dvaju prekomorskih društava kćeri trebalo isključiti iz troškova prodaje te općih i administrativnih troškova. Osim toga, tvrdio je da su troškovi pakiranja dvaput uračunani, u trošku proizvodnje te u troškovima prodaje te općim i administrativnim troškovima. Komisija je u skladu s tim revidirala svoje nalaze jer su objašnjenja koja je društvo dalo nakon privremene objave potkrijepljena podacima koji su propisno dostavljeni u njegovu odgovoru na upitnik ili tijekom ili prije posjeta radi provjere.
- (39) Nakon što je ponovno razmotrila troškove prodaje te opće i administrativne troškove, Komisija je utvrdila da je dio domaće prodaje bio profitabilan. Stoga je Komisija mogla izračunati dampinšku maržu na temelju vlastitih troškova prodaje te općih i administrativnih troškova te dobiti tog društva. U privremenoj fazi Komisija nije utvrdila profitabilnu domaću prodaju i stoga je dampinšku maržu izračunala primjenom troškova prodaje te općih i administrativnih troškova te dobiti iz vanjskih izvora.
- (40) Dva proizvođača izvoznika nisu se slagala s načinom na koji je Komisija izračunala njihove troškove prodaje te opće i administrativne troškove, kako je opisano u uvodnoj izjavi 75. Privremene uredbe. Objasnili su da Komisija nije trebala uzeti u obzir gubitke od revalorizacije zajmova u stranoj valuti kao dio troškova prodaje te općih i administrativnih troškova jer ta društva *de facto* nisu imala troškove i samo su revalorizirala iznose primjenom tečajne stope posljednjeg dana financijskog razdoblja izvješćivanja. Komisija se ne slaže s tim argumentom i upućuje na međunarodne standarde financijskog izvješćivanja i sustav opće prihvaćenih računovodstvenih načela u Rusiji. Ti su gubici bili propisno knjiženi u poslovnim knjigama proizvođača te su nastali tijekom razdoblja ispitnog postupka. Komisija je stoga odbila tu tvrdnju.
- (41) Nakon konačne objave proizvođači izvoznici ponovili su svoje tvrdnje, a da pritom nisu iznijeli nikakve nove činjenice o spornim gubicima. Ti su proizvođači izvoznici uputili na Uredbu Vijeća (EZ) br. 2852/2000 ⁽¹⁾ (poliesterska rezana vlakna podrijetlom iz Indije i Republike Koreje) u kojoj je Komisija odbacila neto dobitak od tečajnih razlika uključen u troškove prodaje te opće i administrativne troškove.
- (42) Komisija napominje da se činjenično stanje predmeta na koji proizvođači izvoznici upućuju razlikuje. Kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 34. prethodno navedene Uredbe (EZ) br. 2852/2000, utvrđeno je da se dobiti od tečajnih razlika uglavnom nisu odnosili na proizvodnju i prodaju.
- (43) Proizvođači izvoznici nisu doveli u pitanje važnost svojih zaduživanja u odnosu na trošak proizvodnje istovjetnog proizvoda. Komisija je stoga zaključila da se gubici odnose na ta zaduživanja koja su upotrijebljena za financiranje dugotrajne imovine potrebne za proizvodnju istovjetnog proizvoda. Kao rezultat toga, te je gubitke potrebno uzeti u obzir pri određivanju troškova prodaje te općih i administrativnih troškova društva. Stoga je Komisija odbila tu tvrdnju.
- (44) Ruski proizvođač izvoznik još je jednom ponovio svoju tvrdnju nakon konačne objave. Međutim, ta tvrdnja nadilazi specifične aspekte dodatne objave. Komisija zadržava stajalište izraženo u prethodnim stavcima.

⁽¹⁾ SL L 332, 28.12.2000., str. 17.

- (45) Jedan je proizvođač izvoznik osporavao metodologiju koju je Komisija upotrijebila za izračun ukupnih troškova prodaje te općih i administrativnih troškova povezanih domaćih trgovaca i u kojoj je Komisija troškove prodaje te opće i administrativne troškove upotrijebila kako su prijavljeni za prodaju nepovezanim kupcima na domaćem tržištu. Komisija je prihvatila tu tvrdnju i ispravila konačni izračun. Budući da se ti ispravljeni troškovi prodaje te opći i administrativni troškovi nisu značajno razlikovali od troškova koji su prvotno upotrijebljeni i jer su utjecali samo na ograničeni broj prodaja, taj ispravak nije imao nikakav utjecaj na dobivenu dampinšku maržu.
- (46) Jedan je proizvođač izvoznik tvrdio da je Komisija dvaput uračunala troškove pakiranja za potrebe utvrđivanja ukupnih troškova proizvodnju tijekom ispitivanja profitabilnosti. Komisija je tu tvrdnju odbila. Kako je u potpunosti detaljno opisano u privremenoj objavi, Komisija je prije izračuna ukupnih troškova proizvodnje troškove pakiranja uklonila iz troškova prodaje te općih i administrativnih troškova.
- (47) Nakon konačne objave proizvođači izvoznici nisu se slagali s metodologijom upotrijebljenom za izračun uobičajene vrijednosti. Tvrdili su da je Komisija upotrijebila pogrešan postotak troškova prodaje te općih i administrativnih troškova te da je upotrebom troškova prodaje te općih i administrativnih troškova samo za profitabilnu prodaju Komisija uvelike precijenila uobičajenu vrijednost.
- (48) Komisija objektivno provodi ispitne postupke. Metodologija upotrijebljena za izračun uobičajene vrijednosti dosljedno se upotrebljava u svim predmetima u kojima su ispunjeni relevantni kriteriji. Komisija primjenjuje članak 2. stavak 6. Osnovne uredbe u kojem se zahtijeva da se iznosi troškova prodaje te općih i administrativnih troškova i dobiti temelje na prodaji ostvarenoj u uobičajenom tijeku trgovine. Tvrdnja proizvođača izvoznika u pogledu upotrebe fiksnog iznosa troškova prodaje te općih i administrativnih troškova, bez obzira na to odnose li se ti troškovi na prodaju u uobičajenom tijeku trgovine, protivna je toj odredbi. Komisija je stoga odbila tu tvrdnju.
- (49) Nakon konačne objave jedan je proizvođač izvoznik istaknuo negativne unose u popisu domaćih transakcija u pogledu izračuna uobičajene vrijednosti. Taj je proizvođač izvoznik objasnio da se ti unosi odnose na ispravke računa i posljedica su konfiguracije njegova računovodstvenog sustava u kojem se računi mogu ispraviti samo ukupnim ispravljanjem početnog unosa odgovarajućim negativnim unosom. Tvrdio je da se u Komisijinu izračunu uobičajene vrijednosti nije uzela u obzir specifična konfiguracija njegova računovodstvenog sustava te da stoga on nije točan.
- (50) Komisija najprije napominje da je, protivno uputama u Komisijinu upitniku, proizvođač izvoznik te ispravke u popisu naveo kao transakcije, umjesto da ih je prijavio kao ispravke u odgovarajućem stupcu Komisijina upitnika. Drugo, nakon konačne objave proizvođač izvoznik doista je dostavio revidiranu dampinšku maržu, ali bez revidiranog popisa domaćih transakcija ili revidiranog izračuna dampainga. Treće, Komisija napominje da se ta tvrdnja stvarno odnosi na kvalitetu podataka koje je taj proizvođač izvoznik sam dostavio Komisiji tijekom ispitnog postupka. Četvrto, izračun uobičajene vrijednosti, uključujući popis domaćih transakcija koji je dostavio taj proizvođač izvoznik, primjereno je objavljen u privremenoj fazi ispitnog postupka. Unatoč tome proizvođač izvoznik nije iznio nikakve primjedbe na taj izračun u svojim primjedbama u pogledu privremene objave. Isti je popis domaćih transakcija upotrijebljen u konačno objavljenim izračunima dampainga. Proizvođač izvoznik ne objašnjava zašto to pitanje nije mogao istaknuti u ranijoj fazi ispitnog postupka.
- (51) Unatoč svim tim manjkavostima u ponašanju tog proizvođača izvoznika u pogledu tog pitanja Komisija je, kao objektivno i nepristrano tijelo koje provodi ispitni postupak, analizirala tu tvrdnju i zaključila da je izračun uobičajene vrijednosti doista trebalo ispraviti kako bi se izbjeglo moguće dvostruko brojenje. Nakon konačne objave taj je izvoznik dostavio ključ prema kojem se njegov popis transakcija mogao filtrirati kako bi se isključili svi ispravci i ostavili samo konačni unosi. Komisija je metodu ispravka popisa koju je taj proizvođač izvoznik predložio nakon konačne objave primijenila na podatke koji su provjereni i stoga je u cijelosti prihvatila tu tvrdnju.
- (52) Komisija je svim zainteresiranim stranama poslala dodatnu konačnu objavu u kojoj ih je obavijestila o prihvaćanju te tvrdnje i pozvala strane da dostave primjedbe.
- (53) Nakon te dodatne objave jedna je strana tvrdila da su dodatnom objavom dodatno naglašene manjkavosti u suradnji ruskih proizvođača izvoznika. Ta je strana, nadalje, tvrdila da se u dodatnoj objavi zapravo upućuje na to da su se dodatni skupovi podataka mogli zanemariti i da ih nije trebalo prihvatiti. Komisija je doista istaknula pitanje kvalitete dostavljenih podataka i suradnje, ali je u ovom specifičnom slučaju odlučila da se ta tvrdnja mogla objektivno prihvatiti.

- (54) Nakon konačne objave ruski proizvođač izvoznik složio se s tim načelom i opsegom ispravka koji je Komisija primijenila na njegovu dampinšku maržu.
- (55) Taj je proizvođač izvoznik tvrdio da je popis domaćih transakcija dostavio s odgovorom na upitnik. Ta činjenica nije sporna. Oспорava se kvaliteta tog podneska. Taj je proizvođač izvoznik, nadalje, tvrdio da nakon privremene objave nije dostavio nikakve primjedbe u pogledu navedenog popisa transakcija jer taj skup podataka nije utjecao na izračun dampinške marže. Komisija napominje da je proizvođač izvoznik više puta ponovio svoje tvrdnje o metodologiji i aspektima izračuna koji bi Komisiju, da ih je prihvatila (*quad non*), naveli da upotrijebi taj skup podataka. Stoga je bilo nužno da predmetna strana osigura da je skup podataka objavljen u privremenoj fazi točan i da se mogao upotrijebiti za izračun dampinške marže. Iako je tijekom posjeta radi provjere društvo istaknulo pitanje poništavanja i proizišlih višestrukih identičnih unosa, puni opseg problema nije bio vidljiv sve do konačne objave, što je dokazano i utjecajem na izračun dampinške marže. Iako društvo tvrdi da ti unosi nisu odobrenja, ključ za utvrđivanje tih unosa, koji je dostavilo samo društvo, naziva se broj odobrenja. Unatoč tome, Komisija je u cijelosti prihvatila tu tvrdnju te društvo nije osporavalo novi izračun dampinške marže.
- (56) Jedan je proizvođač izvoznik tvrdio da Komisija u izračun troškova prodaje te općih i administrativnih troškova nije uključila prihod od oslobađanja pričuva koji je ostvaren prije razdoblja ispitnog postupka. Prema mišljenju tog proizvođača izvoznika Komisija primjenjuje dvostruke standarde i asimetričnu procjenu u usporedbi s gubicima od revalorizacije stranih valuta koje je Komisija uključila.
- (57) Komisija napominje da je njezin pristup dosljedan. Troškovi prodaje te opći i administrativni troškovi ne uključuju ni prihod ni troškove koji utječu na dobit konkretne godine, za koje je Komisija utvrdila da su povezani s prekomorskim poslovanjem proizvođača izvoznika. Ta je činjenica objavljena u konačnoj objavi te je proizvođač izvoznik nije osporavao. Komisija je stoga odbila tu tvrdnju.

2.2.3. Izvozna cijena

- (58) Komisija je dodatno istražila prodaju jednog od proizvođača izvoznika nepovezanom trgovcu sa sjedištem u Švicarskoj, kako je opisano u uvodnoj izjavi 84. Privremene uredbe. Komisija se obratila tom proizvođaču izvozniku i nepovezanom trgovcu te je to samostalno istražila kako bi dobila dodatne podatke o njihovu odnosu.
- (59) Eurofer je u svojem podnesku nakon privremene objave od Komisije zatražio da pažljivo ispita odnos između tog proizvođača izvoznika i švicarskog trgovca te da na temelju rezultata tog ispitivanja taj izračun primjereno prilagodi.
- (60) Nakon ocjene rezultata tog ispitivanja Komisija je odlučila da će tog švicarskog trgovca smatrati nepovezanim trgovcem tog ruskog proizvođača izvoznika. Komisija nije utvrdila nikakve elemente kojima bi se potkrijepila tvrdnja da su te strane bile povezane tijekom razdoblja ispitnog postupka te je stoga ta tvrdnja odbijena.
- (61) Taj je proizvođač izvoznik dostavio i dodatne podatke na temelju kojih je Komisija mogla ispraviti prodaju nezavisnim stranama u Uniji. Taj je proizvođač izvoznik prethodno prijavio tu prodaju na temelju unutarnjih računa u ruskim rubljima. U tim se računima odražava njihova izvorna vrijednost u stranim valutama, konvertirana primjenom dnevne stope tog društva. Komisija je mogla povezati taj novi podnesak s podacima koji su provjereni na licu mjesta. Zbog tog ispravka došlo je to malog smanjenja dampinške marže u usporedbi s privremenim izračunom.
- (62) Nakon privremene objave proizvođači izvoznici osporavali su primjenjivost prilagodbi troškova prodaje te općih i administrativnih troškova te dobiti na temelju članka 2. stavka 9. Osnovne uredbe za prodaju preko njihovih povezanih švicarskih trgovaca/uvoznika.
- (63) Smatrali su da su te prilagodbe primjerene samo za pojedinačne transakcije u slučaju transakcija kod kojih se u uvjetima prodaje zahtijeva da se proizvod isporuči nakon carinjenja, tj. transakcija kod kojih povezana strana djeluje kao uvoznik, kao što su uvjeti DPP-a. Istovremeno su tvrdili da bi se njihovi povezani trgovci/uvoznici sa sjedištem u Švicarskoj trebali smatrati dijelom izvozne mreže proizvođača.

- (64) U odgovoru na to Komisija potvrđuje da bi prilagodbu za troškove prodaje te opće i administrativne troškove i razumnju profitnu maržu na temelju članka 2. stavka 9. drugog i trećeg podstavka Osnovne uredbe trebalo primijeniti na sve vrste prodajnih transakcija preko povezanih švicarskih trgovaca/uvoznika.
- (65) Iako se u uvjetima transakcije koje su prijavili proizvođači izvoznici roba isporučuje prije njezina puštanja u slobodan promet te čak i ako je carinjenje odgovornost kupca (za razliku od transakcija po uvjetima DPP-a), to ne mijenja činjenicu da prodaju obavlja povezani trgovac/uvoznik koji snosi troškove prodaje te opće i administrativne troškove i koji obično za svoje usluge očekuje ostvarivanje dobiti.
- (66) S obzirom na činjenicu da je trgovac/uvoznik povezan s proizvođačem izvoznikom člankom 2. stavkom 9. Osnovne uredbe podrazumijeva se da su podaci tog trgovca/uvoznika po definiciji nepouzdana i da bi tijelo koje provodi ispitni postupak trebalo utvrditi njegovu dobit na razumnoj osnovi. Osim toga, člankom 2. stavkom 9. Osnovne uredbe ne isključuju se prilagodbe za troškove nastale prije uvoza ako te troškove obično snosi trgovac/uvoznik. Komisija je stoga odbila tu tvrdnju.
- (67) Proizvođači izvoznici ponovili su tu tvrdnju nakon konačne objave, a da pritom nisu iznijeli nikakve nove podatke o funkcijama švicarskih trgovaca/uvoznika. Komisija napominje da je njezino stajalište u skladu sa sudskom praksom sudova Unije. U svakom slučaju, činjenicom da povezana društva obavljaju samo određene funkcije ne sprječava se Komisiju u provedbi prilagodbi u skladu s člankom 2. stavkom 9. Osnovne uredbe, ali se ona može odraziti u nižem iznosu troškova prodaje te općih i administrativnih troškova koji se odbijaju od cijene po kojoj se predmetni proizvod prvi put preprodaje nezavisnom kupcu. Teret je dokazivanja na zainteresiranim stranama koje namjeravaju osporavati opseg prilagodbi na temelju članka 2. stavka 9. Osnovne uredbe. Stoga, ako te strane prilagodbe smatraju prekomjernima, one moraju dostaviti posebne dokaze i izračune kojima se opravdavaju te tvrdnje. Međutim, proizvođači izvoznici nisu dostavili nikakve dokaze kojima bi se doveli u pitanje upotrijebljeni troškovi prodaje te opći i administrativni troškovi ili postotak dobiti. Komisija je stoga odbila tu tvrdnju.

2.2.4. Usporedba

- (68) U svojim se primjedbama proizvođači izvoznici nisu složili s upotrebom datuma ugovora o kupoprodaji/narudžbenice za konverziju izvozne prodaje u stranim valutama u ruske rublje. Međutim, proizvođači izvoznici složili su se da bi se bitni uvjeti prodaje mogli primjerenije utvrditi na temelju toga nego na temelju datuma računa, iako su tvrdili da Komisija do sada nikad nije upotrijebila tu mogućnost. Komisija je stoga odbila tu tvrdnju.
- (69) Proizvođači izvoznici ponovili su tu tvrdnju nakon konačne objave naglasivši da Komisija nije dostavila dostatno obrazloženje upotrebe datuma ugovora/narudžbenice. Osim toga, tvrdili su da je Komisija trebala primijeniti devizni tečaj koji vrijedi najviše 60 dana prije datuma računa, uz upućivanje na kontinuirano kretanje deviznog tečaja u skladu s člankom 2. stavkom 10. točkom (j) Osnovne uredbe.
- (70) Komisija u tom slučaju nije odobrila prilagodbu za kontinuirano kretanje jer prema isteku razdoblja ispitnog postupka devizni tečaj EUR/RUB bilježi jaku volatilnost, a ne kontinuirano kretanje. Osim toga, da je Komisija u kontekstu deprecijacije valute proizvođača izvoznika primijenila prilagodbu za kontinuirano kretanje, time bi se smanjila izvozna cijena i povećale dampinške marže. Nadalje, prilagodba za ravnomjerno kretanje trebala bi se primijeniti tako da se u njoj odražava povezano kretanje deviznog tečaja, a ne da se uvodi najdulji dopušteni rok od 60 dana od datuma računa, kako predlažu proizvođači izvoznici. Komisija je stoga odbila tu tvrdnju.
- (71) Primjenom pristupa u kojem se upotrebljava datum ugovora/narudžbenice Komisija je uvelike smanjila utjecaj znatnih i predvidivih fluktuacija tečajne stope pri isteku razdoblja ispitnog postupka na najmanju moguću mjeru. Komisija se ne slaže s tvrdnjom proizvođača izvoznika da je to neopravdana promjena metodologije. Komisija je upotrijebila devizni tečaj na datum prodaje, u potpunosti u skladu s člankom 2. stavkom 10. točkom (j) Osnovne uredbe, i dostatno objasnila razloge zbog kojih se u ovom slučaju datumom ugovora/narudžbenice primjerenom utvrđuju bitni uvjeti prodaje. Komisija je stoga odbila tu tvrdnju.

2.2.5. Dampinške marže

- (72) Uzimajući u obzir promjene u utvrđivanju uobičajene vrijednosti iz prethodnih uvodnih izjava 37. do 51. i potvrđujući ostale nalaze iz uvodnih izjava 65. do 93. Privremene uredbe, konačne dampinške marže, izražene kao postotak cijene CIF na granici Unije, neocarinjeno, iznose:

Tablica 2.

Dampinške marže, Rusija

Društvo	Konačna dampinška marža (%)
Magnitogorsk Iron & Steel Works OJSC	18,7
PAO Severstal	35,9
PJSC Novolipetsk Steel ⁽¹⁾	38,9
Sva ostala društva	38,9

3. ŠTETA

3.1. Definicija industrije Unije i proizvodnje u Uniji

- (73) Jedna je zainteresirana strana postavila pitanje aktivne legitimacije podnositelja zahtjeve, čime je uputila na to da postrojenja za ponovno valjanje nisu bila uključena u izračune. U tom se pogledu napominje da je obujam proizvodnje postrojenja za ponovno valjanje doista bio uključen u izračun ukupne proizvodnje. Ta je primjedba stoga odbijena.
- (74) Budući da nije bilo drugih primjedaba u odnosu na definiciju industrije Unije i proizvodnje u Uniji, potvrđuju se zaključci iz uvodnih izjava 94. do 98. Privremene uredbe.

3.2. Potrošnja u Uniji

- (75) Nekoliko je strana, među ostalim, navelo da je potrošnju trebalo analizirati ukupno, kombiniranjem potrošnje na tržištu za vlastitu potrošnju i potrošnje na slobodnom tržištu.
- (76) U tom je pogledu u tablicama 5. i 6. Privremene uredbe iskazan i objašnjen razvoj potrošnje na tržištu za vlastitu potrošnju i na slobodnom tržištu. Spajanjem tih dviju tablica ukupna potrošnja (koja tako uključuje tržište za vlastitu potrošnju i slobodno tržište) razvijala se tijekom razmatranog razdoblja kako slijedi:

Tablica 3.

Ukupna potrošnja (tržište za vlastitu potrošnju i slobodno tržište) (u tonama)

	2011.	2012.	2013.	2014.	RIP
Ukupna potrošnja	36 961 744	34 375 474	36 277 064	37 461 260	37 306 302
Indeks (2011. = 100)	100	93	98	101	101

Izvor: Provjereni odgovor Eurofera na upitnik i Eurostat.

⁽¹⁾ Društvo je obavijestilo Komisiju da je, u skladu s promjenama u ruskom pravu, svoj pravni oblik promijenilo iz otvorenog dioničkog društva (engl. *open joint stock company*, OJSC) u javno dioničko društvo (engl. *public joint stock company*, PJSC). Ta je promjena stupila na snagu 1. siječnja 2016.

- (77) U prethodnoj tablici prikazano je da se nakon naglog smanjenja potrošnje 2012. ukupna potrošnja povećala na razinu koja je bila nešto viša tijekom razdoblja ispitnog postupka nego na početku razmatranog razdoblja. Kretanje se objašnjava povećanjem potrošnje za vlastite potrebe koja je, u apsolutnom smislu, bila veća od smanjenja potrošnje na slobodnom tržištu.
- (78) Jedna je zainteresirana strana navela da je izjavu da se vlastita upotreba ne natječe s uvozom potrebno obrazložiti. Ta strana vjeruje da bi proizvođači iz Unije upotrebljavali uvoz da je dostupan pod konkurentnim uvjetima. Stoga bi vlastitu upotrebu trebalo uzeti u obzir.
- (79) U tom se pogledu napominje da za integrirane proizvođače kupnja proizvoda namijenjenih proizvodnji na kraju proizvodnog lanca od konkurenata nije ekonomski opravdana ako postoji raspoloživi kapacitet za proizvodnju tih proizvoda. U kapitalno intenzivnom sektoru kao što je sektor čelika, stope iskorištenosti kapaciteta trebalo bi održavati na najvišoj razini kako bi se razrijedili fiksni troškovi, a troškovi proizvodnje zadržali na najnižim razinama. Na temelju toga argument iz uvodne izjave 78. mora se odbiti.
- (80) Određene zainteresirane strane nakon konačne objave u svojim su se primjedbama vratile na pitanje potrošnje. Neke su strane tvrdile da tržište za vlastitu potrošnju i slobodno tržište nisu primjereno analizirani ili objašnjeni. Međutim, kako je objašnjeno u uvodnim izjavama od 103. do 106. Privremene uredbe, jasno je da je potrošnja na svakom tržištu drukčija i da se u njoj odražavaju rezultati najvećih uključenih industrija na kraju proizvodnog lanca. Tržište za vlastitu potrošnju povećalo se zbog razvoja sektora kao što su automobili. Za razliku od toga, sektori uglavnom općih industrija, koji se opskrbljuju na slobodnom tržištu, razvili su se u manjoj mjeri. Odbija se tvrdnja da slobodno tržište i tržište za vlastitu potrošnju nisu primjereno analizirani.
- (81) Budući da nije bilo daljnjih primjedaba u pogledu potrošnje u Uniji, potvrđuju se zaključci iz uvodnih izjava 99. do 106. Privremene uredbe.

3.3. Uvoz iz predmetnih zemalja

3.3.1. Kumulativna procjena učinaka uvoza iz predmetnih zemalja

- (82) Budući da nije bilo primjedaba u pogledu kumulativne procjene učinaka uvoza iz predmetnih zemalja, potvrđuju se zaključci iz uvodnih izjava 107. do 111. Privremene uredbe.

3.3.2. Obujam, tržišni udio i cijena uvoza iz predmetnih zemalja

- (83) Kako je prethodno navedeno, određene strane tvrdile su da je ukupnu situaciju, uključujući tržište za vlastitu potrošnju i slobodno tržište, trebalo analizirati s obzirom na različite pokazatelje. U pogledu tržišnog udjela napominje se da, s obzirom na nepostojanje tržišnog natjecanja između potrošnje (prodaje) za vlastite potrebe i uvoza iz predmetnih zemalja te specifičnost tržišta proizvoda na kraju proizvodnog lanca za vlastitu potrošnju, ovdje nije zabilježena nikakva analiza tržišnog udjela izraženog kao postotak ukupne potrošnje. To je u skladu i s ustaljenom sudskom praksom sudova Unije ⁽¹⁾.
- (84) Budući da nije bilo daljnjih primjedaba u pogledu obujma i tržišnog udjela uvoza iz predmetnih zemalja, potvrđuju se zaključci iz uvodnih izjava 112. do 114. Privremene uredbe.

3.3.3. Cijene uvoza iz predmetnih zemalja i sniženje cijena

- (85) Najprije se napominje da je zbog administrativne pogreške trebalo ispraviti količine koje je prodala industrija Unije. Budući da ta pogreška nije imala nikakav značajan utjecaj na prosječne cijene, neznatno je utjecala na izračunane marže.
- (86) Jedna je strana tvrdila da bi postotak dodan vrijednosti CIF za pokriće troškova nakon uvoza trebalo ponovno izračunati na temelju iznosa po toni. Ta je tvrdnja prihvaćena te su izračuni prilagođeni u skladu s tim, uz neznatan utjecaj na marže.

⁽¹⁾ Predmet C-315/90, Gimelec i drugi protiv Komisije, presuda, 27. studenoga 1991., EU:C:1991:447, točka 23.

- (87) Konačne marže sniženja cijena stoga su revidirane i iznose 8,1 % za NRK i 15,1 % za Rusiju.
- (88) Budući da nije bilo daljnjih primjedaba u pogledu obujma, tržišnog udjela i cijene uvoza iz predmetnih zemalja te uz iznimku marži sniženja cijena kako je navedeno u prethodnoj uvodnoj izjavi 87., potvrđuju se zaključci iz uvodnih izjava 115. do 119. Privremene uredbe.

3.4. Gospodarsko stanje industrije Unije

3.4.1. Metodologija

- (89) Nekoliko strana dostavilo je primjedbe u pogledu metodologije upotrijebljene za analizu gospodarskog stanja industrije Unije. Strane su posebno navele da je unatoč veličini tržišta za vlastitu potrošnju, u gospodarskoj analizi uglavnom isključeno to tržište i da su se zaključci temeljili isključivo na nalazima u pogledu slobodnog tržišta. Točnije, te su strane tvrdile da je prodajnu cijenu i profitabilnost na tržištu za vlastitu potrošnju trebalo odvojeno analizirati. Nadalje, tvrdile su da je trebalo analizirati ukupno stanje, uključujući tržište za vlastitu potrošnju i slobodno tržište, i da bi ta analiza dovela do zaključka da ne postoji šteta za industriju Unije.
- (90) U tom pogledu i kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 123. Privremene uredbe, Komisija je odvojeno analizirala tržište za vlastitu potrošnju, slobodno tržište i, prema potrebi, ukupne rezultate industrije Unije. Većina tržišta za vlastitu potrošnju odnosi se na vlastite transfere unutar pravnog subjekta, pri čemu se ne izdaju nikakvi računi i stoga ne postoji prodajna cijena. U slučaju prodaje za vlastite potrebe među povezanim subjektima jasno je da se zbog različitih politika transfernih cijena koje se primjenjuju među različitim proizvođačima u uzorku nije mogla provesti smisljena analiza pokazatelja cijena i profitabilnosti. S druge strane, obujam potrošnje za vlastite potrebe mogao se razvijati te je provedena analiza. U pogledu slobodnog tržišta analizirani su jedinični trošak proizvodnje, prodajna cijena, obujam prodaje i profitabilnost. U pogledu ukupne aktivnosti kojom su obuhvaćena povezana tržišta za vlastitu potrošnju i slobodna tržišta analizirano je nekoliko pokazatelja kao što su obujam proizvodnje, kapacitet, iskorištenost kapaciteta, zaposlenost, produktivnost, zalihe, trošak rada, novčani tok, ulaganja i povrat ulaganja.
- (91) Na temelju prethodno navedenog tvrdnju da se analiza gospodarskog stanja industrije Unije temelji isključivo na slobodnom tržištu i da je u nju trebalo uključiti tržišta za vlastitu potrošnju i ukupnu aktivnost mora se odbiti. Analizirani su svi smisljeni aspekti kojima je obuhvaćen razvoj gospodarskog stanja na tim tržištima, i to zasebno i ukupno.
- (92) Jedna je strana tvrdila da je u analizu slobodnog tržišta trebalo uključiti analizu drugih pokazatelja kao što su proizvodnja, zalihe i novčani tok samo za slobodno tržište. Zaključila je da se analizom ne pruža stvarno stanje u pogledu navodne štete.
- (93) U tom se pogledu napominje da je analiza drugih pokazatelja štete samo za slobodno tržište bila nepraktična s obzirom na povezanost aktivnosti na tržištu za vlastitu potrošnju i na slobodnom tržištu. Nadalje, ta analiza ne bi dovela ni to smislenih zaključaka. Stoga se ta tvrdnja morala odbiti.
- (94) Nakon konačne objave određeni su se proizvođači izvoznici u svojim primjedbama vratili na to pitanje. Tvrdili su da se metodologijom usvojenom za analizu tržišta za vlastitu potrošnju i slobodnog tržišta dokazala povreda načela poštenog i objektivnog ispitivanja. Međutim, tržište za vlastitu potrošnju i slobodno tržište ispitani su gdje god je to bilo moguće i kad su postojali smisljeni podaci te je, kad je to bilo primjereno, napravljena i kumulativna procjena. Stoga se jasno dokazalo da je zaključak o šteti donesen na temelju trostrane procjene (procjene tržišta za vlastitu potrošnju i slobodnog tržišta te kumulativne analize) upotrebom svih relevantnih podataka. Ako procjena nije bila moguća, navedeni su i razlozi za to.
- (95) Nadalje, zbog te sveobuhvatne metodologije pitanja koja su istaknuli proizvođači izvoznici odnose se na pitanja prikaza, a ne na bit jer su svi relevantni podaci prikazani. Na temelju prikazanih podataka vidljivo je da se obujam prodaje industrije Unije na slobodnom tržištu i na tržištu za vlastitu potrošnju blago povećao za manje

od 1 %, ali da je to povećanje niže od rasta potrošnje na tim tržištima. Cijene i profitabilnost na tržištu Unije relevantne su samo ako su cijene prodane nepovezanim stranama. Zbog razloga koji su već navedeni u uvodnoj izjavi 142. Privremene uredbe ne postoje prodajne cijene za vlastite transfere ni pouzđane prodajne cijene za prodaju za vlastite potrebe. Stoga se mogla provesti smisljena analiza profitabilnosti na tržištu za vlastitu potrošnju. U pogledu troška proizvodnje podsjeća se na činjenicu da je razvoj tog pokazatelja na slobodnom tržištu analiziran iako se to posebno ne zahtijeva u Osnovnoj uredbi. Razvoj troška proizvodnje na tržištu za vlastitu potrošnju nije analiziran zbog razloga navedenih u istoj uvodnoj izjavi.

- (96) Na temelju prethodno navedenog jasno se dokazalo da je zaključak o šteti donesen na temelju trostrane procjene (procjene tržišta za vlastitu potrošnju i slobodnog tržišta te kumulativne analize) upotrebom svih relevantnih podataka. Odbija se tvrdnja da je došlo do povrede načela poštenog i objektivnog ispitivanja.
- (97) Na temelju prethodno navedenog i s obzirom na to da nije bilo drugih primjedaba na to pitanje, potvrđuje se metodologija za procjenu stanja industrije Unije, kako je opisana u uvodnim izjavama 120. do 123. Privremene uredbe.

3.4.2. Makroekonomski pokazatelji

3.4.2.1. Proizvodnja, proizvodni kapacitet i iskorištenost kapaciteta

- (98) Jedna je zainteresirana strana navela da se industrija Unije preusmjerila sa slobodnog tržišta na tržište za vlastitu potrošnju i da je postala zainteresiranija za prodaju na tržištu za vlastitu potrošnju na kojem se prodaju proizvodi više dodane vrijednosti.
- (99) U tom se pogledu napominje da industrija Unije ne odlučuje samostalno o tome hoće li se usmjeriti na tržište za vlastitu potrošnju ili na slobodno tržište. Naprotiv, s obzirom na to da tržište hladnovaljanih plosnatih čeličnih proizvoda pokreće potražnja, a ne ponuda, što dokazuje raspoloživi kapacitet proizvođača iz Unije, industrija Unije nije se odlučila usmjeriti na tržište za vlastitu potrošnju, nego je izgubila tržišni udio i obujam prodaje na slobodnom tržištu zbog znatne i sve veće dostupnosti dampinškog uvoza iz predmetnih zemalja. Taj problem nije postojao na tržištu za vlastitu potrošnju. Stoga se argument mora odbiti.
- (100) Ista je zainteresirana strana tvrdila da povećanje iskorištenosti kapaciteta nije povezano sa smanjenjem kapaciteta, nego s povećanjem obujma proizvodnje.
- (101) U tom se pogledu napominje da, iako povećanje iskorištenosti kapaciteta nije povezano samo sa smanjenjem kapaciteta jer se povećao i obujam proizvodnje, smanjenje kapaciteta daleko je najvažniji uzrok povećanja iskorištenosti kapaciteta. Ako se promatraju apsolutne brojke, obujam proizvodnje povećao se samo za 337 348 tona, dok se kapacitet smanjio za 1 873 141 tona. Na temelju prethodno navedenog ta se tvrdnja morala odbiti.
- (102) Budući da nisu dostavljene druge primjedbe, potvrđuju se zaključci navedeni u uvodnim izjavama 124. do 126. Privremene uredbe.

3.4.2.2. Obujam prodaje i tržišni udio

- (103) Ruski proizvođači izvoznici naveli su da se smanjenje obujma prodaje ne može smatrati dokazom štete jer je uglavnom bilo u skladu sa smanjenjem potrošnje tijekom razmatranog razdoblja. Tvrdili su da je smanjenje povezano s padom cijena sirovine u svijetu što je dovelo do nižih cijena predmetnog proizvoda, povećanog obujma uvoza iz trećih zemalja od 2012. i uvoza predmetnog proizvoda za industriju Unije.
- (104) U tom se pogledu najprije napominje da se razlika između smanjenja prodaje (– 14 %) i potrošnje (– 9 %) ne može smatrati neznačajnom. Nadalje, smanjenje cijena sirovine u svijetu ne može se smatrati valjanom razlogom za smanjenje obujma prodaje jer ti elementi, tj. cijene sirovine i obujam prodaje, nisu izravno povezani. Nadalje, svako smanjenje cijena sirovine u svijetu primijenilo bi se na industriju Unije i na uvoz. Kretanje uvoza iz trećih zemalja potrebno je analizirati tijekom razmatranog razdoblja, a ne od sredine tog razdoblja. U tom se kontekstu

napominje da se uvoz iz trećih zemalja smanjio u apsolutnom (– 206 571 tona) i relativnom smislu (sa 10,9 % na 9,1 % tržišnog udjela). Nadalje, u pogledu uvoza industrije Unije iz predmetnih zemalja napominje se da je ta nabava bila stabilna u razmatranom razdoblju i da je predstavljala manje od 1 % ukupnog prihoda industrije Unije od prodaje. Na temelju prethodno navedenog ta se tvrdnja morala odbiti.

- (105) U pogledu tržišnog udjela iste su strane pitale kako je Komisija privremeno zaključila da je smanjenje tržišnog udjela industrije Unije (sa 74,8 % na 70,8 %) bilo pokazatelj štete, dok se tržišnim udjelom uvoza iz Indije, Irana i Ukrajine od 5,4 % nije mogla prekinuti uzročno-posljedična veza između navedene štete i uvoza iz predmetnih zemalja.
- (106) U tom je pogledu potrebno napomenuti da bi tržišni udio prethodno navedenih zemalja trebalo analizirati tijekom razmatranog razdoblja, a ne se usmjeriti na specifično jednogodišnje razdoblje. Iz toga proizlazi da se tržišni udio uvoza iz Indije, Irana i Ukrajine tijekom razmatranog razdoblja povećao sa 4 % na samo 5,4 %; tj. samo za 1,4 postotna boda, dok se, kako je navedeno u prethodnoj uvodnoj izjavi 105., ukupan uvoz iz trećih zemalja smanjio sa 10,9 % na 9,1 % u korist uvoza iz predmetnih zemalja. Iz toga proizlazi da se smanjenje tržišnog udjela industrije Unije ne može u strogom smislu usporediti s tržišnim udjelom prethodno navedenih zemalja i da se to smanjenje može smatrati pokazateljem štete. Na temelju prethodno navedenog ta se tvrdnja morala odbiti.
- (107) Budući da nisu dostavljene druge primjedbe, potvrđuju se zaključci navedeni u uvodnim izjavama 127. do 132. Privremene uredbe.

3.4.2.3. Zaposlenost, troškovi rada i produktivnost

- (108) Jedna je zainteresirana strana navela da se smanjenje zaposlenosti ne bi smjelo povezivati s dampinškim uvozom iz predmetnih zemalja, nego s modernizacijom opreme koja je dovela do zapošljavanja kvalificiranijih osoba i viših troškova rada.
- (109) U tom se pogledu napominje da navodi izneseni u pogledu modernizacije opreme i zapošljavanja kvalificiranijih osoba nisu potkrijepljeni dokazima te bi ih stoga trebalo odbiti.
- (110) Druga je zainteresirana strana izrazila sumnje u pogledu suprotnog kretanja zaposlenosti (– 10 %) i troška rada (+ 11 %) tijekom razmatranog razdoblja. Osim toga, pitala je li to kretanje bilo jednako na tržištu za vlastitu potrošnju i na slobodnom tržištu.
- (111) U tom se pogledu upućuje na uvodnu izjavu 144. Privremene uredbe u kojoj se navodi da je to povećanje troška rada doista povezano s oštrim rezovima broja zaposlenih, što je dovelo do plaćanja otpremnina i, posljedično, do povećanja troška rada po EPRV-u. Napominje se i da se smanjenje broja zaposlenih nije odnosilo samo na zaposlenike na slobodnom tržištu ili na tržištu za vlastitu potrošnju, nego je utjecalo na ukupnu zaposlenost jer proizvode namijenjene slobodnom tržištu ili tržištu za vlastitu potrošnju proizvode isti zaposlenici na istoj opremi. Na temelju prethodno navedenog ta se tvrdnja morala odbiti.
- (112) Budući da nisu dostavljene nikakve druge primjedbe, potvrđuju se zaključci navedeni u uvodnim izjavama 133. i 134. Privremene uredbe.

3.4.2.4. Zalihe, visina dampinške marže, rast, cijene, profitabilnost, novčani tok, ulaganja i povrat ulaganja

- (113) Budući da nisu dostavljene primjedbe u pogledu zaliha, visine dampinške marže, rasta, cijena, profitabilnosti, novčanog toka, ulaganja i povrata ulaganja, potvrđuju se zaključci navedeni u uvodnim izjavama 135. do 151. Privremene uredbe.

3.4.3. Zaključak o šteti

- (114) Nekoliko zainteresiranih strana navelo je da se analiza štete temeljila samo na negativnom kretanju pokazatelja na slobodnom tržištu i da zaključci te analize nisu dovoljni za obrazloženje da je industrija Unije, u cjelini, pretrpjela materijalnu štetu.
- (115) U tom se pogledu, i kako je navedeno u uvodnoj izjavi 96., podsjeća da Komisija nije ograničila svoju analizu posebno na slobodno tržište, nego da je, ako je bilo primjenjivo, analizirala i donijela zaključke o razvoju gospodarskog stanja industrije Unije u cjelini, a posebno na tržištu za vlastitu potrošnju.
- (116) Nadalje, trebalo bi napomenuti da se zaključak da je industrija Unije pretrpjela materijalnu štetu ne temelji samo na negativnom kretanju mikropokazatelja i makropokazatelja na slobodnom tržištu. Iako su određeni mikropokazatelji i makropokazatelji doista zabilježili negativno kretanje na slobodnom tržištu, i drugi pokazatelji koji se odnose na ukupne rezultate industrije Unije, kao što su zaposlenost, trošak rada po EPRV-a, ulaganja i povrat ulaganja, upućuju na pogoršanje stanja industrije Unije. Uzimajući u obzir odgovarajuću veličinu slobodnog tržišta i tržišta za vlastitu potrošnju, napominje se da pozitivno kretanje rezultata industrije Unije na tržištu za vlastitu potrošnju (u pogledu određenih pokazatelja) nije bilo dovoljno da se time nadoknade negativni rezultati na slobodnom tržištu, što je vidljivo iz negativnog kretanja prethodno navedenih pokazatelja koji se odnose na ukupnu aktivnost. S obzirom na prethodno navedeno ta se tvrdnja mora odbiti.
- (117) Na temelju analize primjedaba, kako je sažeto u prethodnim uvodnim izjavama 73. do 115., potvrđuju se zaključci navedeni u uvodnim izjavama 152. do 155. Privremene uredbe.

4. UZROČNOST

- (118) Nekoliko zainteresiranih strana tvrdilo je da se šteta ne može pripisati dampinškom uvozu iz predmetnih zemalja i da je uzročno-posljedična veza prekinuta zbog drugih čimbenika. U nekim su tvrdnjama samo ponovljene tvrdnje koje su već iznesene u privremenoj fazi, bez novih elemenata. Nove su primjedbe analizirane u nastavku.

4.1. Oporavak europskoga gospodarstva

- (119) Jedna je zainteresirana strana osporavala postojanje sporog procesa oporavka nakon krize 2012. i tvrdila je da se uvozom iz predmetnih zemalja nije spriječilo industriju Unije da iskoristi taj oporavak. U biti je tvrdila da je izostanak oporavka od krize 2012. bio posljedica navodno stalno niske potražnje za hladnovaljanim plosnatim čeličnim proizvodima.
- (120) Potrebno je najprije napomenuti da se potrošnja od 2012. do razdoblja ispitnog postupka povećala za 4,4 %, što se, iako nije postigla razinu iz 2011., može smatrati znakom sporog oporavka. U pogledu uvoza iz predmetnih zemalja važno je napomenuti da se u kontekstu sporog oporavka njihov tržišni udio povećao sa 13,5 % u 2012. na 18,7 % u 2013. te čak 20,1 % u razdoblju ispitnog postupka. Na temelju prethodno navedenog ta se tvrdnja mora odbiti.

4.2. Ulaganja, kapacitet i povećanje proizvodnje

- (121) Ista je zainteresirana strana tvrdila da je industrija Unije nehوتيčno donijela pogrešne poslovne odluke provođenjem skupih ulaganja 2011. i 2012. te povećanjem kapaciteta 2011.
- (122) U tom se pogledu podsjeća na činjenicu da je u ovom ispitnom postupku analiza usmjerena na razvoj gospodarskog stanja industrije Unije u razdoblju od 2011. do razdoblja ispitnog postupka. Stoga se povećanje kapaciteta od 2010. do 2011. ne može smatrati dijelom područja primjene te analize. Nadalje, napominje se da tvrdnja da je industrija Unije 2011. i 2012. navodno provela skupa ulaganja nije potkrijepljena nikakvim činjeničnim dokazima. Konačno, napominje se da su ulaganja koja je industrija Unije u uzorku provela u razmatranom razdoblju predstavljala manje od 2,5 % njezine neto imovine i da su se uglavnom sastojala od ulaganja u zamjene i racionalizaciju. Uzimajući u obzir tu razinu ulaganja i njihovu prirodu, ta se ulaganja ne mogu smatrati dovoljno značajnima da bi utjecala na gospodarske rezultate industrije Unije. Stoga se ta tvrdnja mora odbiti.

- (123) Nakon uvođenja privremenih mjera i ponovno nakon konačne objave određene su zainteresirane strane tvrdile da se uzrokom štete ne bi trebao smatrati uvoz iz predmetnih zemalja, nego povećanje obujma proizvodnje industrije Unije u vrijeme kad je potrošnja padala.
- (124) U tom se pogledu, i kako je navedeno u uvodnoj izjavi 152. Privremene uredbe, podsjeća da je industrija Unije povećala obujam svoje proizvodnje kako bi odgovorila na povećanje potrošnje za vlastite potrebe. Budući da industrija Unije uglavnom proizvodi prema narudžbi, kako je potvrđeno relativno niskim razinama zaliha (vidi uvodnu izjavu 136. Privremene uredbe), to se povećanje ne može smatrati uzrokom štete. Na temelju prethodno navedenog ta se tvrdnja mora odbiti.

4.3. Cijene sirovine

- (125) Nekoliko je zainteresirani strana osporavalo zaključke donesene u pogledu utjecaja sniženja cijena sirovine na cijene koje naplaćuje industrija Unije. Najprije su osporavale da je sniženje uvoznih cijena bilo niže od sniženja cijena sirovine te su navele primjer željezne rudače. U svojem je podnesku ta strana navela da je tijekom razmatranog razdoblja cijena željezne rudače (RMB/tona) snižena za 39 %. Zatim su tvrdile da Komisijinom argumentacijom u uvodnim izjavama od 171. do 175. Privremene uredbe nije opovrgnuta tvrdnja da je snižene cijena sirovine dovelo do pada cijena proizvoda iz ispitnog postupka te da Komisija nije u dovoljnoj mjeri uzela u obzir smanjenje cijena sirovine u svijetu.
- (126) U tom se pogledu najprije podsjeća da su tijekom razmatranog razdoblja uvozne cijene iz predmetnih zemalja u prosjeku snižene za 20 %, što je više od smanjenja troška proizvodnje za industriju Unije. Nadalje, u pogledu željezne rudače te nakon konverzije dostavljenih podataka o cijenama iz RMB-a u EUR/tona čini se da su tijekom razmatranog razdoblja cijene željezne rudače snižene samo za oko 31 %. Uz konzervativnu pretpostavku da bi udio željezne rudače činio 35 % troškova u predmetnim zemljama, smanjenje cijena sirovine moglo bi dovesti samo do smanjenja od manje od otprilike 11 %, dok su se, kako je prethodno objašnjeno, uvozne cijene iz predmetnih zemalja snizile za 20 %.
- (127) U pogledu druge tvrdnje važno je napomenuti da Komisija nije isključila činjenicu da se smanjenjem cijena sirovine utjecalo na cijenu proizvoda iz ispitnog postupka tijekom razmatranog razdoblja. Međutim, iz toga proizlazi da se cijena proizvoda iz ispitnog postupka u Uniji nije kretala u skladu s jedinstvenim kretanjem cijena u svijetu u kojem se u biti održava kretanje cijena sirovine. Nadalje, Komisija je analizirala ostale čimbenike koji utječu na cijene, odnosno regionalne razlike i višak kapaciteta. Navela je i to da bi uvjeti tržišnog natjecanja na tržištu ostali pošteniji te da bi industrija Unije mogla ostvariti koristi od smanjenja troškova i ponovno postići profitabilnost da se cijena predmetnog proizvoda nije smanjila više od smanjenja cijena sirovine. Na temelju prethodno navedenog prethodne se tvrdnje moraju odbiti.
- (128) Određeni su se proizvođači izvoznici vratili na to pitanje u svojim primjedbama u pogledu konačne objave. Međutim, nisu dostavljeni nikakvi novi argumenti.

4.4. Uvoz koji je ostvarila industrija Unije

- (129) Jedna je zainteresirana strana tvrdila da uvoz predmetnog proizvoda koji je ostvarila industrija Unije nije u dovoljnoj mjeri uzet u obzir u Komisijinoj procjeni uzročnosti, što je dovelo do nepotpune i netočne procjene uzročnosti.
- (130) Kako je navedeno u prethodnoj uvoznoj izjavi 104., uvoz industrije Unije iz predmetnih zemalja bio je stabilan u razmatranom razdoblju i predstavljao je manje od 1 % ukupnog prihoda industrije Unije od prodaje. Nastavno na to i kako je navedeno u uvodnoj izjavi 191. Privremene uredbe, te su proizvode kupovali trgovinski ogranci koji slobodno nabavljaju hladnovaljane plosnate čelične proizvode iz više izvora. Ti trgovinski ogranci moraju nuditi najjeftinije moguće materijale kako bi održali svoje komercijalne odnose. S obzirom na mali uključeni obujam i činjenicu da se taj obujam nije povećavao tijekom razmatranog razdoblja, smatra se da je uvoz iz predmetnih zemalja u dovoljnoj mjeri uzet u obzir. Stoga se ta tvrdnja mora odbiti.

- (131) Određeni proizvođači izvoznici vratili su se na to pitanje u svojim primjedbama nakon konačne objave i tvrdili da je Komisija ponovno tumačila brojke kako bi opravdala štetu ponovnom procjenom omjera koji je u ukupnoj prodaji predstavljao uvoz. Komisija zapravo nije ponovno tumačila brojke, već je dala preciznije podatke (manje od 1 %) od šireg raspona koji je naveden u Privremenoj uredbi (0 % – 5 %).

4.5. Postojanje prethodno primjenjivog sporazuma o trgovini određenim proizvodima od čelika između Rusije i Unije

- (132) Iste su zainteresirane strane, nakon privremene te nakon konačne objave, ponovile argument da je ruski uvoz ostao unutar neštetnih kvota koje su utvrđene u prethodno primjenjivom sporazumu o trgovini određenim proizvodima od čelika između Rusije i Unije. Točnije, nije se slagala sa zaključkom da je razina kvote „previsoka” i navela je da postoji znatno preklapanje između područja primjene proizvoda iz ovog ispitnog postupka i kategorije „ostali plosnati valjani proizvodi” (kako je definirano u sporazumima).
- (133) U tom se pogledu podsjeća da je prethodno navedeni sporazum prestao vrijediti prije razdoblja ispitnog postupka, tj. 22. kolovoza 2012. nakon pristupanja Ruske Federacije Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO). Nadalje se napominje da u sporazumu nisu predviđene nikakve odredbe o indeksiranju uvoznih kvota u skladu sa stvarnim godišnjim kretanjem potražnje/potrošnje. Drugim riječima, smanjenje tržišta ne bi dovelo do odgovarajuće prilagodbe kvota. Osim toga, u članku 10. prethodno navedenog sporazuma navedeno je da bi nakon svakog godišnjeg produljenja količine trebalo povećati za 2,5 % u svakoj skupini proizvoda. Stoga ne iznenađuje da kvota za tu skupinu proizvoda, uključujući proizvode obuhvaćene ovim ispitnim postupkom, nikad nije ostvarena tijekom razdoblja valjanosti sporazuma.
- (134) S obzirom na prethodno navedeno čini se da kvote navedene u prilogima tim godišnjim sporazumima nisu imale uporište u stanju na tržištu i kretanju potrošnje jer je kvota automatski prilagođena prema gore bez obzira na kretanje potrošnje/potražnje. Nadalje, s obzirom na to da kvota nikad nije bila iscrpljena tijekom razdoblja valjanosti sporazuma, može se smatrati da je ta kvota doista „previsoka”, ne samo za razdoblje valjanosti sporazuma, nego i usporedbi s razvojem potrošnje u razmatranom razdoblju. Kao posljedica toga, svaka je usporedba između razine te kvote, koja više nije primjenjiva od 22. kolovoza 2012. nadalje, i razine uvoza iz Rusije tijekom razmatranog razdoblja besmislena. Stoga se ta tvrdnja mora odbiti.
- (135) Dodatno je analizirano navodno preklapanje područja primjene proizvoda iz ovog ispitnog postupka i odgovarajućih „ostalih plosnatih valjanih proizvoda”. Najprije se činilo da se područje primjene proizvoda iz trenutnog ispitnog postupka odnosi i na proizvode obuhvaćene skupinom proizvoda „hladnovaljane i obložene ploče od legura”. Osim toga, činilo se da od 42 oznake Taric obuhvaćene sporazumom u okviru prethodno navedenih skupina proizvoda, samo sedam potpuno odgovara oznakama koje su navedene u Privremenoj uredbi (7209 16 90 00, 7209 17 90 00, 7209 18 91 00, 7209 26 90 00, 7209 27 90 00, 7209 28 90 00 i 7225 50 80 00). Kao posljedica toga, 35 oznaka Taric iskazanih u Prilogu sporazumu isključeno je iz područja primjene proizvoda iz ovog ispitnog postupka. S druge strane, otprilike 10 oznaka Taric obuhvaćenih ovim ispitnim postupkom nije obuhvaćeno prethodno navedenim sporazumom. Ne temelju prethodno navedenog čini se da navodno preklapanje nije potkrijepljeno činjeničnim dokazima i ti se navodi moraju odbiti.

4.6. Višak kapaciteta industrije Unije

- (136) Druga je zainteresirana strana tvrdila da je na industriju Unije znatno utjecao njezin višak kapaciteta koji je doveo do prekomjerne ponude, povećanih troškova i smanjene dobiti, ali i odgađanja daljnjih ulaganja. Nadalje je navela da bi u izostanku uvoza iskorištenost kapaciteta premašila tek 72 %.
- (137) Najprije se podsjeća da je industrija Unije smanjila svoj kapacitet za 3 % tijekom razmatranog razdoblja kako bi se prilagodila stanju na svjetskom tržištu koje se mijenjalo. Iako se stopa iskorištenosti kapaciteta koju je industrija Unije ostvarila tijekom razmatranog razdoblja ne može smatrati zadovoljavajućom te se ne osporava da su niske razine iskorištenosti kapaciteta možda utjecale na rezultate industrije, napominje se da je 2011. industrija Unije još uvijek bila profitabilna kad je njezin uspostavljeni kapacitet premašio kapacitet iz razdoblja ispitnog postupka i kad je njezina iskorištenost bila niža od iskorištenosti tijekom razdoblja ispitnog postupka. Stoga se s obzirom na poboljšanje iskorištenosti kapaciteta povezano sa smanjenjem kapaciteta zaključuje da se razina iskorištenosti kapaciteta ne može smatrati elementom kojim bi se prekinula uzročno-posljedična veza. Na temelju prethodno navedenog ta se tvrdnja mora odbiti.

4.7. Uvoz iz trećih zemalja

- (138) Nekoliko je strana tvrdilo da Komisija nije pravilno procijenila utjecaj uvoza iz trećih zemalja. Tvrdile su da je razina njihova uvoza bila slična razini ruskog uvoza te da je uvoz iz Irana i Ukrajine ostvaren po cijenama koje su bile niže od uvoza iz Rusije i Kine. Osim toga i kako je navedeno u uvodnoj izjavi 105., jedna je zainteresirana strana tvrdila da uvoz iz Ukrajine, Indije i Irana koji je tijekom razmatranog razdoblja činio 5,4 % tržišnog udjela nije pravilno procijenjen u odnosu na smanjenje tržišnog udjela industrije Unije.
- (139) U tom se pogledu najprije napominje da se, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 104., tržišni udio uvoza iz trećih zemalja tijekom razmatranog razdoblja smanjio sa 10,9 % na 9,1 % (sa 854 281 na 647 710 tona), dok se tržišni udio uvoza samo iz Rusije povećao sa 5,9 % na 9,8 % (i sa 466 165 na 697 661 tona). Iz prethodno navedenog proizlazi da su uvoz iz Rusije i uvoz iz ostalih trećih zemalja zabilježili suprotna kretanja. Napominje se i da je u okviru ovog ispitnog postupka uvoz iz Rusije dodan uvozu iz Kine te da se tržišni udio predmetnih zemalja povećao sa 14,3 % u 2011. na 20,1 % tijekom razdoblja ispitnog postupka.
- (140) Drugo, iako se ne osporava da je uvoz iz Irana i Ukrajine doista ostvaren po prosječnim cijenama koje su niže od prosječnih cijena predmetnih zemalja, napominje se da je zbog prosječne cijene tog uvoza snižena cijena uvoza iz predmetnih zemalja tijekom cijelog razmatranog razdoblja te da tijekom tog razdoblja nije bilo znatne promjene u kretanju cijena. Budući da se tržišni udio tog uvoza samo blago povećao sa 2,9 % na 3,4 %, nije vjerojatno da bi se njime prekinula uzročno-posljedična veza.
- (141) Treće i kako je navedeno u uvodnoj izjavi 106., tržišni udio Ukrajine, Indije i Irana trebalo bi analizirati tijekom razmatranog razdoblja, a ne se usmjeriti na specifično jednogodišnje razdoblje. Iz toga proizlazi da se tržišni udio uvoza iz Indije, Irana i Ukrajine doista blago povećao sa 4 % na 5,4 % tijekom razmatranog razdoblja, dok se uvoz iz ostalih trećih zemalja (uključujući prethodno navedene zemlje) općenito smanjio sa 10,9 % na 9,1 %. Iz prethodno navedenog proizlazi da se smanjenje tržišnog udjela industrije Unije (- 4 %) ne može usporediti s tržišnim udjelom prethodno navedenih zemalja samo tijekom razdoblja ispitnog postupka i da se povećanje tržišnog udjela ne može smatrati dovoljno velikim da bi se zbog toga prekinula uzročno-posljedična veza.
- (142) Nakon konačne objave određeni su proizvođači izvoznici tvrdili da je, kad ga se procjenjuje u apsolutnom smislu, uvoz iz svih trećih zemalja usporediv s uvozom iz Rusije te da bi ih trebalo smatrati jednako štetnima. U tom se pogledu najprije napominje da su, kako je navedeno u uvodnim izjavama od 107. do 111. Privremene uredbe, uvjeti za kumulativnu procjenu ruskog i kineskog uvoza ispunjeni. Stoga se ruski uvoz ne bi trebao analizirati zasebno. Drugo, napominje se i da bi, iako bi analizu uvoza doista trebalo provesti kad se gledaju apsolutni podaci, trebalo analizirati i razvoj tih apsolutnih podataka. U tom se pogledu i kako je prethodno navedeno napominje da se tijekom razmatranog razdoblja uvoz iz svih trećih zemalja smanjio za 206 571 tonu, dok se uvoz iz Rusije povećao za 231 496 tona. Kumulativno procijenjeni uvoz iz predmetnih zemalja zabilježio je slično kretanje i povećao se za 312 224 tone. Kako je prethodno opisano, uvoz iz svih trećih zemalja u razmatranom je razdoblju bio znatno manji od uvoza iz predmetnih zemalja. Osim toga, zabilježio je suprotno kretanje od kretanja ruskog uvoza ili uvoza iz predmetnih zemalja. Na temelju toga potvrđuje se da je uvoz iz trećih zemalja točno analiziran, uzimajući u obzir kretanja njegova obujma, cijene i tržišnog udjela. Stoga je ta tvrdnja odbijena.

4.8. Zaključak o uzročnosti

- (143) Na temelju prethodno navedenog i s obzirom na to da nisu dostavljene nikakve druge primjedbe, potvrđuju se zaključci navedeni u uvodnim izjavama 202. do 204. Privremene uredbe.

5. INTERES UNIJE

5.1. Interes industrije Unije

- (144) Budući da nije bilo primjedaba u pogledu interesa industrije Unije, potvrđuje se zaključak iz uvodne izjave 209. Privremene uredbe.

5.2. Interes uvoznika i korisnika

- (145) Nakon privremene objave nekoliko je strana tvrdilo da uvođenje antidampinških mjera protiv predmetnih zemalja ne bi bilo u interesu Unije. Ta je tvrdnja ponovljena nakon konačne objave. Tvrdile su da bi antidampinške mjere bile protivne interesima malih korisnika jer će se time narušiti tržišno natjecanje (proizvođači iz Unije povećat će svoje cijene) i jer proizvođači iz Unije ne proizvode određene vrste hladnovaljanih plosnatih čeličnih proizvoda.
- (146) Ti su navodi već razmatrani u uvodnim izjavama 220. do 223. Privremene uredbe, no nakon privremene ili konačne objave nisu dostavljeni nikakvi dodatni značajni podaci u potporu tim navodima. Stoga je taj argument odbijen.

5.3. Ostali argumenti

- (147) Neke su strane tvrdile da je Komisija bila pristrana prema proizvođačima iz Unije te da je pod svaku cijenu pokušala utvrditi damping.
- (148) Ta prethodna tvrdnja nije bila dodatno potkrijepljena. Komisija naglašava da se ispitni postupak provodi na temelju mjerodavnog pravnog okvira uz pridržavanje najviših standarda neutralnosti i transparentnosti.
- (149) Neke su strane smatrale da činjenica da su proizvođači iz Unije uvozili proizvod iz ispitnog postupka pokazuje da ne mogu zadovoljiti potražnju u Uniji.
- (150) Kako je navedeno i u uvodnoj izjavi 191. Privremene uredbe, brojni su proizvođači iz Unije dio integriranih skupina za proizvodnju čelika s neovisnim društvima za trgovinu. Ti trgovci mogu slobodno kupovati od kojeg god izvora žele, uključujući predmetne zemlje. Potrebno je ponoviti da je ta nabava predstavljala manje od 1 % prodaje podnositelja zahtjeva. Osim radi samoobrane i održavanja komercijalnih odnosa, ničime se u spisu ne upućuje na to da je taj uvoz ostvaren zbog toga što proizvođači iz Unije nisu mogli zadovoljiti potražnju.

5.4. Zaključak o interesu Unije

- (151) Budući da nije bilo drugih primjedaba u pogledu interesa Unije, potvrđeni su zaključci iz uvodnih izjava 229. do 232. Privremene uredbe.

6. KONAČNE ANTIDAMPINŠKE MJERE

6.1. Razina uklanjanja štete

- (152) Nakon privremene objave nekoliko je strana dostavilo primjedbe u pogledu ciljne dobiti od 5 % koja je privremeno upotrijebljena za izračun sniženja cijena, kako je objašnjeno u uvodnim izjavama 237. do 238. Privremene uredbe. Jedna je zainteresirana strana tvrdila da dobit u sektoru ne bi bila viša od 5 %, dok je druga zainteresirana strana navela da je ciljna dobit od 5 % pretjerana. Te tvrdnje nisu potkrijepljene.
- (153) Eurofer je smatrao da je ciljna dobit od 5 % daleko preniska. Prvo, odbio je upućivanje na ciljnu dobit za elektročelik s orijentiranim kristalima jer se, među ostalim, istraživanje i razvoj, tržišta i priroda čelika razlikuju. Drugo, Eurofer je tvrdio da se dostupnim dokazima iz 2009. koji se mogu provjeriti upućuje na to da bi upotrijebljena ciljna dobit trebala biti najmanje 10 %. Iako je to tvrdio, Eurofer se djelomično oslanjao na podatke koje su dostavili proizvođači koji su podnijeli zahtjev i koji nisu bili u uzorku te koji su na Komisijin zahtjev dostavili podatke za, među ostalim, razdoblje 2005. – 2008. te djelomično na profitabilnost koju su određeni drugi proizvođači u Uniji ostvarili u tom razdoblju. Eurofer je dodao da ciljna dobit ne trebala proizlaziti iz godina na koje je utjecala gospodarska kriza ili dampinški uvoz iz predmetnih zemalja. Treće, Eurofer je tvrdio da bi ciljnu dobit trebalo prilagoditi prema uvozu nakon razdoblja ispitnog postupka i stalnom dodatnom nepoštenom smanjenju cijena predmetnog uvoza. Istaknuo je i da su se prije institucije Unije već oslanjale na razinu dobiti višu od uobičajene kako bi nadoknadile štetu prouzročenu dampinškim uvozom ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EEZ) br. 3262/90 od 5. studenoga 1990. o uvođenju privremene antidampinške pristojbe na uvoz audiovrpca u kazetama podrijetlom iz Japana, Republike Koreje i Hong Konga (SL L 313, 13.11.1990., str. 5.).

- (154) Te su primjedbe propisno analizirane. Najprije bi trebalo podsjetiti da je, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 236. Privremene uredbe, na temelju ispitnog postupka utvrđeno da je tijekom cijelog razmatranog razdoblja postojao znatan obujam uvoza iz predmetnih zemalja koji je negativno utjecao na, među ostalim, profitabilnost industrije Unije. Stoga se nijedna godina razmatranog razdoblja ne bi mogla smatrati pokazateljem dobiti koja bi se razumno mogla ostvariti u uobičajenim uvjetima tržišnog natjecanja. Budući da jedini podnesak primljen u tom pogledu tijekom privremene faze nije bio dovoljno potkrijepljen, Komisija je odlučila privremeno utvrditi ciljnu dobit na temelju nalaza ispitnih postupaka u pogledu drugih čeličnih proizvoda. Međutim, nakon uvođenja privremene mjere Komisija je dodatno razmotrila to pitanje, ne samo s obzirom na primjedbe zaprimljene nakon objave, nego i zahtijevanjem i analiziranjem dodatnih podataka u tom pogledu.
- (155) Kako je već navedeno u prethodnoj uvodnoj izjavi 8., nakon uvođenja privremenih mjera Komisija je od proizvođača iz Unije u uzorku zatražila da dostave podatke o profitabilnosti za istovjetni proizvod prodan na tržištu Unije u razdoblju od 2005. do 2010. (jednaki su podaci za razdoblje od 2011. do razdoblja ispitnog postupka već dostavljeni u izvornim odgovorima na upitnik). Ti su podaci dostavljeni i odgovarajuće provjereni. Ponderirana prosječna profitabilnost za razdoblje od 2005. do 2008. koja se na temelju toga mogla izračunati za svaku je od tih godina iznosila od 9 % do 15 %. Činilo se da je razdoblje od 2005. do 2008. reprezentativno za utvrđivanje ciljne dobiti jer nije bilo pogođeno gospodarskom krizom koja je znatno utjecala na sektor od 2009. niti je bilo obilježeno iznimno povoljnim okolnostima na tržištu. Nadalje, obujam uvoza iz predmetnih zemalja i drugih zemalja upućuje na jako tržišno natjecanje.
- (156) Na temelju prethodno navedenog Komisija stoga smatra da je profitna marža koju je ta industrija ostvarila u posljednjoj reprezentativnoj godini, tj. u 2008., primjerenija osnova za ciljnu dobiti za tu industriju od ciljne dobiti od 5 % koje je privremeno upotrijebljena. Ta ponderirana prosječna profitna marža iznosi 9,9 % te su izračuni sniženja cijena prilagođeni u skladu s tim. Budući da se ona temelji na stvarnim podacima o profitabilnosti za predmetni proizvod, najbolji je dostupni podatak u tu svrhu.
- (157) Određeni su se proizvođači izvoznici nakon konačne objave u svojim primjedbama vratili na pitanje marža štete upotrijebljenih za utvrđivanje razine uklanjanja štete. Citirajući točku 60. presude u predmetu EFMA ⁽¹⁾ istaknuli su da se „pri izračunu ciljne cijene kojom će se ukloniti predmetna šteta [profitna marža koja će se upotrijebiti] mora ograničiti na profitnu maržu na koju je industrija Unije mogla razumno računati u uobičajenim uvjetima tržišnog natjecanja da nema dampinškog uvoza”. Nadalje su naveli da dobit ostvarena 2011. čini razumnju profitnu maržu ako nema dampinškog uvoza. Uzimajući u obzir činjenicu da podaci u spisu za razdoblje od 2009. do razdoblja ispitnog postupka očito nisu bili primjereni zbog znatne prisutnosti jeftinog dampinškog uvoza i financijske krize 2009. koja je utjecala na sektor čelika i 2010. i 2011., bilo je jasno da je Komisija imala opravdane razloge vratiti se dalje u prošlost (ako su podaci bili dostupni) kako bi utvrdila posljednju reprezentativnu godinu te da se stoga trebalo ispitati razdoblje od 2005. do 2008. Iz dostupnih je podataka zaključeno da je 2008. bila najprimjerenija godina zbog prethodno navedenih razloga. Tvrdnja da se na taj način „biraju samo najpovoljnije opcije” nije utemeljena jer 2008. ni u kojem slučaju nije bila najprofitabilnija godina u razdoblju od 2005. do 2008. Odabrana je 2008. jer je to bila posljednja godina s uobičajenim uvjetima tržišnog natjecanja. Ispitivanjem cijena na tržištu Unije, podataka o uvozu i potrošnje u Uniji pokazalo se da su na tržištu doista postojali uobičajeni uvjeti tržišnog natjecanja.
- (158) Stoga je ta metoda upotrijebljena za utvrđivanje uobičajene dobiti za razinu uklanjanja štete u potpunosti u skladu s presudom u predmetu EFMA te je ta tvrdnja odbijena.
- (159) Isti su proizvođači izvoznici tvrdili da je, kako je navedeno u prethodnoj uvodnoj izjavi 122., Komisija u svojoj analizi stanja industrije Unije zanemarila događaje iz 2010. uz objašnjenje da je do njih došlo prije razdoblja analize, ali je upotrijebila 2008. kako bi odredila ciljnu dobit. U tom se pogledu napominje da, iako je razdoblje razmatrano za analizu stanja industrije Unije bilo ograničeno na razdoblje od 2011. do razdoblja ispitnog postupka, kako je definirano u uvodnoj izjavi 20. Privremene uredbe, ne postoje pravna ograničenja zbog kojih se Komisija ne bi mogla okrenuti razdobljima izvan razmatranog razdoblja kako bi utvrdila razumnju ciljnu dobit dok je god odabrano razdoblje reprezentativno za razinu dobiti koja bi se ostvarila da nema dampinškog uvoza. To je detaljno objašnjeno u prethodnoj uvodnoj izjavi 157. Stoga se ta tvrdnja mora odbiti.

⁽¹⁾ Predmet T-210/95 Europsko udruženje proizvođača umjetnih gnojiva (EFMA) protiv Vijeća [1999.] ECR II-3291.

- (160) Iste su strane tvrdile da, s obzirom na to da nije bilo „drugih pokazatelja štete” za razdoblje od 2005. do 2008., zainteresirane strane nisu mogle dostaviti smislene primjedbe u pogledu primjerenosti razine ciljne dobiti. U tom se pogledu napominje da su određivanje posljednje godine u kojoj su prevladavali uobičajeni tržišni uvjeti i procjenjivanje stanja industrije Unije tijekom razmatranog razdoblja dvije zasebne aktivnosti u kojima Komisiji nije potreban isti skup podataka niti ga ona analizira. „Drugi pokazatelji štete” nisu relevantni za kako bi se utvrdilo prevladavaju li u određenoj godini uobičajeni tržišni uvjeti. Stoga je ta tvrdnja odbijena.
- (161) Određeni su proizvođači izvoznici tvrdili da se podaci o profitabilnosti za 2008. nisu trebali upotrijebiti jer nisu obuhvaćeni razdobljem od 2011. do razdoblja ispitnog postupka. Međutim, iz prethodno navedene presude u predmetu EFMA jasno je da podaci iz razmatranog razdoblja ne ispunjuju uvjete za utvrđivanje ciljne dobiti. Budući da Komisija u privremenoj fazi nije raspolagala pouzdanim podacima industrije o profitabilnosti koji se mogu provjeriti i upotrijebiti, oslanjala se na stope profitabilnosti upotrijebljene u drugim ispitnim postupcima. Međutim, s obzirom na to da je nakon privremene objave dobila i provjerila dodatne podatke o profitabilnosti i da su se ti podaci pokazali pokazateljem dobiti koja se razumno mogla ostvariti u uobičajenim uvjetima tržišnog natjecanja u tom sektoru, upotreba takve dobiti primjerenija je od upotrebe podataka na koje su utjecale različite okolnosti na tržištu (proizvodi, uvjeti tržišnog natjecanja), čak i ako su noviji. Stoga je ta tvrdnja odbijena.
- (162) Jedan je ruski proizvođač izvoznik naveo da nikakva marža sniženja cijena nije izračunana za vrste proizvoda koje povezani uvoznici obrađuju nakon ulaska na tržište Unije. Budući da su bili raspoloživi podaci na temelju kojih se moglo uključiti tu prodaju, ta je tvrdnja prihvaćena te su marže sniženja cijena ažurirane u skladu s tim.
- (163) Isti je ruski proizvođač izvoznik tvrdio da je određivanje razine sniženja cijena bilo netočno. Naveo je da su vrijednosti troška proizvodnje industrije Unije koje su upotrijebljene za izračune sniženja cijena za neke vrste proizvoda bile vrlo visoke u usporedbi s gotovo jednakim vrstama proizvoda i da ih je Komisija trebala zanemariti ili prilagoditi na realnu razinu. Izjavio je i da je marža sniženja cijena ruskih izvoznika dvostruka iako su prosječne izvozne cijene CIF za kineski uvoz 3 % više. Konačno je izjavio da obujam usporedivih proizvoda koje prodaje industrija Unije predstavlja samo 6,4 % njegova ukupnog obujma izvoza.
- (164) Međutim, nakon ponovne provjere Komisija je utvrdila da su podaci o trošku proizvodnje industrije Unije bili točni. U pogledu razlike u vrijednosti CIF i marži sniženja cijena napominje se da je ta usporedba pojednostavnjena i da se u njoj ne uzimaju u obzir moguće promjene cijena i troškova među vrstama proizvoda na strani Unije ili na strani proizvođača izvoznika. Nadalje se napominje da u Osnovnoj uredbi nije predviđen nikakav prag u pogledu usporedbe izvezenog obujma i odgovarajućeg obujma koji industrija Unije prodaje za slične proizvode. U svakom slučaju, nakon što je uzeta u obzir tvrdnja iz uvodne izjave 162., obujam usporedivih proizvoda koji prodaje industrija Unije predstavljao je 10 % njegova ukupnog obujma izvoza. U tom se pogledu napominje i da bi više od 90 % proizvoda ovog specifičnog proizvođača izvoznika koji su izvezeni u Uniju odgovaralo usporedivom proizvodu iz Unije. Na temelju prethodno navedenog ta se tvrdnja mora odbiti.
- (165) Nekoliko je proizvođača izvoznika osporavalo Komisijinu primjenu članka 2. stavka 9. za izračun štete, navodeći kako se članak 2. stavak 9. nalazi među odredbama o dampu Osnovne uredbe i da se nije mogao analogno upotrijebiti za izračun štete. Tvrdili su da bi se cijena u slobodnom prometu trebala temeljiti na cijeni koju su njihovi povezani uvoznici u Uniji stvarno naplatili prvim nezavisnim kupcima u Uniji.
- (166) Svrha izračuna marže štete jest utvrditi bi li to što se na izvoznu cijenu dampinškog uvoza primjenjuje niža stopa pristojbe (od one koja se temelji na dampinškoj marži) bilo dostatno za uklanjanje štete prouzročene dampinškim uvozom. Ta bi se procjena trebala temeljiti na razini izvozne cijene na granici Unije, za koju se smatra da je slična razini cijene industrije Unije franko tvornica. U slučaju izvozne prodaje putem povezanih uvoznika, prema analogiji s pristupom koji se primjenjivao za izračun dampinške marže, izvozna je cijena izračunana na temelju preprodajne cijene za prvog nezavisnog kupca, propisno prilagođene u skladu s člankom 2. stavkom 9. Osnovne uredbe. Budući da je izvozna cijena ključni element izračuna marže štete te zbog toga što je ovaj članak jedini članak Osnovne uredbe kojim se daju smjernice o postavljanju izvozne cijene, analogna je primjena ovog članka opravdana.

- (167) Nadalje, smatra se da bi metoda za koje se zalaže ta strana dovela do nejednakog postupanja u izračunu njezinih marži i marži drugih proizvođača izvoznika u uzorku koji prodaju proizvode nezavisnim uvoznicima. Metodologija koja je upotrijebljena za druge proizvođače izvoznike u uzorku temeljila se na izvoznju cijeni na razini CIF koja, naravno, isključuje troškove prodaje, opće i administrativne troškove te dobit za preprodaju u Uniji nakon carinjenja. Komisija smatra da na utvrđivanje relevantne uvozne cijene za izračune sniženja cijena ne bi trebalo utjecati to je li izvoz ostvaren prema povezanim ili nezavisnim subjektima u Uniji. Metodologijom koju je Komisija primijenila osigurava se jednako postupanje u oba slučaja.
- (168) Stoga je Komisija smatrala da je primijenjeni pristup točan pa je te zahtjeve odbila.
- (169) Nakon konačne objave jedna je zainteresirana strana tvrdila da se zbog odbitka troškova prodaje, općih i administrativnih troškova te dobiti od prodajne cijene stope sniženja cijena i dampainga više ne mogu točno usporediti jer nazivnik u izračunu (tj. cijena CIF) više nije isti. Ta je tvrdnja odbijena jer odbitak troškova prodaje, općih i administrativnih troškova te dobiti utječe samo na brojnik omjera, a ne na nazivnik.
- (170) Osim toga, nastavno na konačnu objavu određene su zainteresirane strane tvrdile da je odbitkom troškova prodaje, općih i administrativnih troškova te dobiti narušen učinak pravila niže pristojbe. Međutim, s obzirom na to da je na izračune dampainga primijenjena usporediva metodologija, jasno je da pravilo niže pristojbe nije narušeno. Stoga je ta tvrdnja odbijena.
- (171) Jedna je zainteresirana strana navela da takozvano pravilo niže pristojbe nije primjereno za uklanjanje štete za industriju Unije u ovom slučaju jer je trošak proizvodnje industrije Unije ostao stabilan nakon razdoblja ispitnog postupka iako su se cijene uvoza iz Rusije i Kine smanjile za 19 % odnosno 22 % od travnja do prosinca 2015. Na temelju toga tvrdila je da je odgovarajuća razina privremenih antidampinskih pristojbi (26,2 % i 16 %) nedovoljna jer su te pristojbe već uglavnom ili u cijelosti apsorbirane prethodno navedenim sniženjima cijena. Zbog tih sniženja cijena proizvođači iz predmetnih zemalja nisu mogli znatno povećati svoj obujam izvoza u Uniju. Dodatno je uputila na uvodnu izjavu 26. Uredbe Vijeća (EZ) br. 437/2004 ⁽¹⁾ u kojoj je Komisija navela da bi nalaze trebalo ograničiti na razdoblje ispitnog postupka, osim ako se može dokazati da su učinci novih okolnosti očiti, neosporni i trajni, da nisu podložni manipulaciji te da ne proizlaze iz namjernih radnji zainteresiranih strana.
- (172) Ova se tvrdnja mora odbiti. S jedne strane, tvrdnja da su troškovi proizvodnje industrije Unije ostali stabilni nije potkrijepljena činjeničnim dokazima. S druge strane, iako su se cijene uvoza iz predmetnih zemalja doista znatno smanjile nakon isteka razdoblja ispitnog postupka, postoji nekoliko naznaka da se uvozne cijene ponovo povećavaju u drugom tromjesečju 2016. Stoga se čini da smanjenje prodajnih cijena nije trajne prirode i da bi ga bilo prerano takvim smatrati.
- (173) Budući da je razina suradnje bila visoka, konačna marža štete za NRK koja se primjenjuje na proizvođače izvoznike koji surađuju, a nisu uključeni u uzorak izračunana je kao prosjek dvaju proizvođača izvoznika u uzorku. Konačna marža štete za NRK koja se primjenjuje na proizvođače izvoznike koji ne surađuju utvrđena je na razini najviše marže dvaju društava koja surađuju.
- (174) Konačna marža štete koja se primjenjuje na proizvođače izvoznike iz Rusije koji ne surađuju utvrđena je na temelju marže štete za reprezentativnu vrstu proizvoda proizvođača izvoznika koji surađuju. Ta se marža primjenjuje na društvo PJSC Novolipetsk Steel jer se njegova nesuradnja objašnjena u prethodnom dijelu „Damping” povezana i s njegovom izvoznju cijenom te stoga i s njegovom maržom štete.
- (175) Uzimajući u obzir prethodno navedena pitanja iz prethodnih uvodnih izjava 152. do 172., konačna marža štete i dampinška marža izražene kao postotak cijene CIF na granici Unije, neocarinjeno, iznose kako slijedi. Ovdje su prikazane i konačne stope pristojbe.

⁽¹⁾ SL L 72, 11.3.2004., str. 23.

Tablica 4.

Konačne marže i stope pristojbe

Kineski proizvođači izvoznici	Konačna dampinška marža (%)	Konačna marža štete (%)	Konačna stopa pristojbe (%)
Grupa Angang	59,2	19,7	19,7
Grupa Shougang	52,7	22,1	22,1
Ostala društva koja surađuju	56,9	20,5	20,5
Sva ostala društva	59,2	22,1	22,1
Ruski proizvođači izvoznici			
Magnitogorsk Iron & Steel Works OJSC	18,7	26,4	18,7
PAO Severstal	35,9	34,0	34,0
PJSC Novolipetsk Steel	38,9	36,1	36,1
Sva ostala društva	38,9	36,1	36,1

- (176) Prethodno navedene marže štete zaokružene su, prema potrebi, prema dolje na najbližu desetinu brojke nakon primjedbi jednog proizvođača izvoznika nakon konačne objave.
- (177) Pojedinačne stope antidampinške pristojbe određene u ovoj Uredbi utvrđene su na temelju nalaza ovog ispitnog postupka. Stoga one odražavaju stanje utvrđeno tijekom tog ispitnog postupka u odnosu na ta društva. Te stope pristojbe (za razliku od pristojbe na razini zemlje koja se primjenjuje na „sva ostala društva”) stoga se primjenjuju isključivo na uvoz predmetnog proizvoda podrijetlom iz predmetnih zemalja koji proizvode ta društva, odnosno navedeni određeni pravni subjekti. Uvezeni predmetni proizvod koji proizvodi neko drugo društvo čiji naziv nije izričito naveden u izvršnom dijelu ove Uredbe, uključujući subjekte povezane s onima koji se navode izričito, ne bi trebao ostvarivati korist od tih stopa i na njega bi se trebala primjenjivati stopa pristojbe koja se primjenjuje na „sva ostala društva”.
- (178) Svaki zahtjev kojim se traži primjena tih pojedinačnih stopa antidampinških pristojbi (npr. nakon promjene naziva subjekta ili nakon osnivanja novog proizvodnog ili prodajnog subjekta) trebalo bi uputiti Komisiji ⁽¹⁾ sa svim odgovarajućim podacima, posebno o promjenama djelatnosti društva u vezi s proizvodnjom, domaćom i izvoznom prodajom povezanom s, primjerice, takvom promjenom naziva ili takvom promjenom proizvodnog ili prodajnog subjekta. Prema potrebi, ova će se Uredba izmijeniti u skladu s tim tako što će se ažurirati popis društava za koje vrijede pojedinačne stope pristojbi.
- (179) Kako bi se rizik od izbjegavanja mjera sveo na minimum, smatra se da su u ovom slučaju potrebne posebne mjere za osiguranje ispravne primjene antidampinških mjera. Navedene posebne mjere uključuju sljedeće: podnošenje carinskim tijelima država članica valjanoga trgovačkog računa koji je u skladu sa zahtjevima utvrđenima u članku 1. stavku 3. ove Uredbe. Na uvoz uz koji nije priložen takav račun primjenjuje se stopa pristojbe koja se primjenjuje na sva ostala društva.

⁽¹⁾ European Commission, Directorate-General for Trade, Directorate H, 1049 Brussels, Belgija.

6.2. Konačna naplata privremenih pristojbi

- (180) S obzirom na utvrđene dampinške marže i razinu štete nanese industriji Unije, trebalo bi konačno naplatiti iznose osigurane privremenom antidampinškom pristojbom, koja je uvedena Privremenom uredbom.

6.3. Provedivost mjera

- (181) Nakon privremene objave podnositelj zahtjeva tvrdio je da su neki proizvođači izvoznici počeli apsorbirati uvedene privremene pristojbe tako što su odbili povećati svoje cijene. Ta se tvrdnja ne može provjeriti u okviru ovog ispitnog postupka. Bude li podnesen zasebni antiapsorpcijski zahtjev, mogla bi se pokrenuti revizija na temelju članka 12. stavka 1. Osnovne uredbe, ako budu dostavljeni dokazi *prima facie*.
- (182) Mjere predviđene ovom uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog člankom 15. stavkom 1. Uredbe (EU) 2016/1036,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

1. Konačna antidampinška pristojba uvodi se na uvoz plosnatih valjanih proizvoda od željeza ili nelegiranog čelika ili ostalih legiranih čelika osim nehrđajućeg čelika, svih širina, hladnovaljanih (hladnoreduciranih) koji nisu platirani niti prevučeni i samo su hladnovaljani i dalje neobrađeni (hladnoreducirani), trenutačno obuhvaćenih oznakama KN ex 7209 15 00 (oznaka TARIC 7209 15 00 90), 7209 16 90, 7209 17 90, 7209 18 91, ex 7209 18 99 (oznaka TARIC 7209 18 99 90), ex 7209 25 00 (oznaka TARIC 7209 25 00 90), 7209 26 90, 7209 27 90, 7209 28 90, 7211 23 30, ex 7211 23 80 (oznake TARIC 7211 23 80 19, 7211 23 80 95 i 7211 23 80 99), ex 7211 29 00 (oznake TARIC 7211 29 00 19 i 7211 29 00 99), 7225 50 80 i 7226 92 00 i podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Ruske Federacije.

Sljedeće vrste proizvoda isključene su iz definicije predmetnog proizvoda:

- plosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika, svih širina, hladnovaljani (hladnoreducirani), koji nisu platirani niti prevučeni, samo hladnovaljani, u kolutima ili nenamotani, svih debljina, električni,
- plosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika, svih širina, hladnovaljani (hladnoreducirani), koji nisu platirani niti prevučeni, u kolutima, debljine manje od 0,35 mm, žareni (poznati i kao „crne ploče”),
- plosnati valjani proizvodi od ostalih legiranih čelika, svih širina, od silicijskog elektročelika, i
- plosnati valjani proizvodi od legiranog čelika, samo hladnovaljani (hladnoreducirani) i dalje neobrađeni, od brzoreznog čelika.

2. Stopa konačne antidampinške pristojbe primjenjive na neto cijenu franko granica Unije, neocarinjeno, proizvoda opisanog u stavku 1. koji su proizvela društva navedena u nastavku iznosi:

Zemlja	Društvo	Konačna stopa pristojbe (%)	Dodatna oznaka TARIC
NRK	Angang Steel Company Limited, Anshan	19,7	C097
	Tianjin Angang Tiantie Cold Rolled Sheets Co. Ltd., Tianjin	19,7	C098
	Ostala društva koja surađuju navedena u Prilogu	20,5	
	Sva ostala društva	22,1	C999

Zemlja	Društvo	Konačna stopa pristojbe (%)	Dodatna oznaka TARIC
Rusija	Magnitogorsk Iron & Steel Works OJSC, Magnitogorsk	18,7	C099
	PAO Severstal, Čerepovec	34	C100
	Sva ostala društva	36,1	C999

3. Primjena pojedinačnih stopa antidampinških pristojbi utvrđenih za društva navedena u stavku 2. uvjetovana je podnošenjem carinskim tijelima država članica valjanoga trgovačkog računa na kojem se nalazi datirana izjava koju je potpisao službenik tijela koje je izdalo račun, uz navođenje njegova imena i prezimena te funkcije, formulirana kako slijedi: „Ja, niže potpisani, potvrđujem da je (obujam) hladnovaljanih plosnatih čeličnih proizvoda koji se prodaju za izvoz u Europsku uniju, obuhvaćen ovim računom, proizveo (naziv društva i adresa) (dodatna oznaka TARIC) u (predmetna zemlja). Izjavljujem da su podaci na ovom računu potpuni i točni.” Ako se takav račun ne predoči, primjenjuje se stopa pristojbe koja vrijedi za „sva ostala društva”.

4. Osim ako je drukčije određeno, primjenjuju se važeće odredbe o carinskim pristojbama.

Članak 2.

Konačno se naplaćuju iznosi osigurani privremenim antidampinškim pristojbama na temelju Provedbene uredbe (EU) 2016/181. Oslobađaju se iznosi osigurani iznad konačnih stopa antidampinške pristojbe.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 29. srpnja 2016.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER

PRILOG

Kineski proizvođači izvoznici koji surađuju, ali nisu uključeni u uzorak:

Zemlja	Naziv	Dodatna oznaka TARIC
NRK	Hebei Iron and Steel Co., Ltd., Shijiazhuang	C103
NRK	Handan Iron & Steel Group Han-Bao Co., Ltd., Handan	C104
NRK	Baoshan Iron & Steel Co., Ltd., Shanghai	C105
NRK	Shanghai Meishan Iron & Steel Co., Ltd., Nanjing	C106
NRK	BX Steel POSCO Cold Rolled Sheet Co., Ltd., Benxi	C107
NRK	Bengang Steel Plates Co., Ltd, Benxi	C108
NRK	WISCO International Economic & Trading Co. Ltd., Wuhan	C109
NRK	Maanshan Iron & Steel Co., Ltd., Maanshan	C110
NRK	Tianjin Rolling-one Steel Co., Ltd., Tianjin	C111
NRK	Zhangjiagang Yangtze River Cold Rolled Sheet Co., Ltd., Zhangjiagang	C112
NRK	Inner Mongolia Baotou Steel Union Co., Ltd., Baotou City	C113

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2016/1329**od 29. srpnja 2016.****o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na evidentirani uvoz određenih hladno valjanih plosnatih čeličnih proizvoda podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Ruske Federacije**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije ⁽¹⁾ („Osnovna uredba”), a posebno članak 10. stavak 4.,

budući da:

A. POSTUPAK**1. Uvod**

- (1) Europska komisija („Komisija”) pokrenula je 14. svibnja 2015. antidampinški ispitni postupak u pogledu uvoza u Uniju određenih plosnatih valjanih proizvoda od željeza ili nelegiranog čelika ili ostalih legiranih čelika osim nehrđajućeg čelika, svih širina, hladno valjanih (hladno reduciranih) koji nisu platirani niti prevučeni i samo su hladno valjani (hladno reducirani) i dalje neobrađeni, („hladno valjani plosnati proizvodi od čelika”) podrijetlom iz Narodne Republike Kine („NRK”) i Ruske Federacije („Rusija”) (zajedno dalje u tekstu „predmetne zemlje”) na temelju članka 5. Osnovne uredbe, nakon zahtjeva koji je podnijela Europska federacija proizvođača željeza („Eurofer” ili „podnositelj zahtjeva”).
- (2) Podnositelj zahtjeva dostavio je 12. studenoga 2015. zahtjev za evidentiranje u skladu s člankom 14. stavkom 5. Osnovne uredbe. Na temelju Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2325 ⁽²⁾ („Uredba o evidentiranju”) uvoz određenih hladno valjanih plosnatih proizvoda od čelika podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Ruske Federacije podliježe evidentiranju. Člankom 1. stavkom 2. te Uredbe sve zainteresirane stranke pozvane su izraziti svoje stavove u pisanom obliku, dostaviti odgovarajuće dokaze ili podnijeti zahtjev za održavanje rasprave u utvrđenom roku. Primjedbe o evidentiranju zaprimljene su od podnositelja zahtjeva, Kineskog udruženja za željezo i čelik (CISA), Ministarstva gospodarskog razvoja Ruske Federacije, ruskih proizvođača izvoznika, uvoznika i/ili korisnika.
- (3) Komisija je Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2016/181 ⁽³⁾ uvela privremenu antidampinšku pristojbu na uvoz određenih hladno valjanih plosnatih čeličnih proizvoda podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Ruske Federacije.
- (4) Konačna analiza i odluka Komisije o doppingu, šteti, uzročnosti i interesu Unije detaljno su navedene u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2016/1328 ⁽⁴⁾ („Uredba o konačnoj pristojbi”). Ova se Uredba odnosi samo na evidentiranje, zaprimljene primjedbe o evidentiranju i retroaktivno uvođenje predmetne antidampinške pristojbe.

⁽¹⁾ SL L 176, 30.6.2016., str. 21.

⁽²⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/2325 od 11. prosinca 2015. o uvjetovanju evidentiranjem uvoza određenih hladnovaljanih plosnatih proizvoda od čelika podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Ruske Federacije (SL L 328, 12.12.2015., str. 104.).

⁽³⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/181 od 10. veljače 2016. o uvođenju privremene antidampinške pristojbe na uvoz određenih hladnovaljanih plosnatih čeličnih proizvoda podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Ruske Federacije (SL L 37, 12.2.2016., str. 1.).

⁽⁴⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1328 od 29. srpnja 2016. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na uvoz određenih hladno valjanih plosnatih čeličnih proizvoda podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Ruske Federacije (vidjeti stranicu 1. ovoga Službenog lista).

2. Postupak u pogledu retroaktivnosti nakon uvođenja privremenih mjera

- (5) Kako bi ispitala opravdanost retroaktivne primjene konačnih pristojbi Komisija je analizirala potrošnju, cijene, obujam uvoza i prodaje prije i nakon pokretanja ispitnog postupka. Komisija je u okviru te analize poslala i upitnike uvoznicima i/ili korisnicima predmetnog proizvoda s pitanjima o obujmu njihova uvoza, uvoznim cijenama i zalihama u razdoblju nakon razdoblja ispitnog postupka, odnosno od 1. travnja 2015. do 31. siječnja 2016. Zaprimiti su odgovori od 22 nepovezana i povezana uvoznika i/ili korisnika. Upitnici su poslani i podnositelju zahtjeva i petorici proizvođača iz Unije iz uzorka s pitanjima o prodaji u razdoblju nakon razdoblja ispitnog postupka, odnosno od 1. travnja 2015. do 31. siječnja 2016. Zaprimiti su odgovori od podnositelja zahtjeva i svih proizvođača iz Unije iz uzorka.
- (6) Radi provjere odgovora na pitanja iz upitnika navedenih u prethodnoj uvodnoj izjavi (5), tijekom posjeta na terenu provjereni su podaci koje su dostavile sljedeće stranke:
- a) proizvođači iz Unije
- ThyssenKrupp Germany, Duisburg, Njemačka
  - ArcelorMittal Belgium NV, Gent, Belgija
  - ArcelorMittal Sagunto S.L., Puerto de Sagunto, Španjolska
- b) nepovezani uvoznici/korisnici
- Dufenco SA, Lugano, Švicarska
  - Marcegaglia Carbon Steel, Mantova, Italija
- (7) Na dan 3. svibnja 2016. na zahtjev Eurofera održano je saslušanje pred službenikom za saslušanja u trgovinskim postupcima. Saslušanje je održano u okviru antidampinskog postupka u vezi s uvozom određenih hladno valjanih plosnatih čeličnih proizvoda podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Ruske Federacije i jedno se pitanje odnosilo na moguću retroaktivnu naplatu konačne antidampinske pristojbe.
- (8) Na zahtjev uvoznika službe Komisije održale su i dva saslušanja u vezi s pitanjem retroaktivne naplate antidampinske pristojbe.
- (9) Komisija je sve stranke obavijestila o osnovnim činjenicama i razlozima na temelju kojih je namjeravala uvesti konačnu antidampinsku pristojbu na evidentirani uvoz hladno valjanih plosnatih čeličnih proizvoda („dodatna objava”). Svim je strankama odobreno razdoblje za podnošenje primjedbi o dodatnoj objavi. Primjedbe zainteresiranih stranaka razmatrane su i uzete u obzir kada je to bilo primjereno.
- (10) Nakon dodatne objave nekoliko je stranaka dostavilo svoje primjedbe. Na dan 15. lipnja 2016. jedna je skupina uvoznika saslušana pred službenikom za saslušanja u trgovinskim postupcima. Nakon tog saslušanja jedna je zainteresirana stranka dostavila svoje primjedbe.

B. RETROAKTIVNO UVOĐENJE ANTIDAMPINŠKE PRISTOJBE

1. Opća načela evidentiranja i retroaktivnog uvođenja antidampinskih pristojbi

- (11) Komisija će u skladu sa svojom komunikacijom „Industrija čelika: očuvanje održivih radnih mjesta i rasta u Europi”⁽¹⁾ prije uvođenja privremenih mjera osigurati stvarnu olakšicu za industriju. To se postiže evidentiranjem uvoza prije donošenja privremenih mjera. Time se Komisiji omogućuje retroaktivna primjena konačnih

⁽¹⁾ COM(2016) 155 final od 16. ožujka 2016.

antidampinških pristojbi tri mjeseca prije donošenja privremenih mjera, ako su ispunjeni relevantni pravni uvjeti. Ti pravni uvjeti utvrđeni su u članku 10. stavku 4. i članku 14. stavku 5. Osnovne uredbe, koji se temelje na članku 10.6 i 10.7 Sporazuma WTO-a o antidampingu („WTO ADA”).

- (12) Tim pravnim uvjetima utvrđen je mehanizam u dva koraka kako se ne bi ugrozio korektivni učinak konačne antidampinške pristojbe koja će se primjenjivati.
- (13) Budući da je to prvi slučaj u kojem je utvrđeno da su ispunjeni uvjeti za retroaktivnu naplatu antidampinških pristojbi, Komisija smatra da je potrebno detaljno objasniti metodologiju primijenjenu pri izvođenju tog zaključka.
- (14) Prvi je korak evidentiranje u skladu s člankom 14. stavkom 5. Osnovne uredbe i člankom 10.7 WTO ADA-a kako bi se spriječilo ugrožavanje korektivnog učinka pristojbi; osim evidentiranja uvoza, u tom se koraku zainteresirane stranke, a posebno uvoznici, obavješćuju o mogućoj retroaktivnoj naplati antidampinških pristojbi, ako su ispunjeni materijalni uvjeti. Ako se preventivnim djelovanjem ne uspije očuvati korektivni učinak konačnih pristojbi, drugi je korak retroaktivno uvođenje antidampinških pristojbi na proizvode koji su ušli u potrošnju najviše 90 dana prije datuma primjene privremenih mjera, ali ne prije početka ispitnog postupka, u skladu s člankom 10. stavkom 4. Osnovne uredbe i člankom 10.6 WTO ADA-a.
- (15) Svaki od ta dva koraka može se poduzeti samo ako su ispunjeni uvjeti iz članka 10. stavka 4. Osnovne uredbe i članka 10.6 WTO ADA-a.
- (16) Komisija smatra primjerenim objasniti kako pri donošenju odluke o retroaktivnom uvođenju antidampinških pristojbi tumači i primjenjuje uvjete „dodatno značajno povećanje uvoza” i „vjerojatnost ozbiljnog ugrožavanja pozitivnog učinka konačne antidampinške pristojbe” iz članka 10. stavka 4. točke (d) Osnovne uredbe.
- (17) Drugi od dva alternativna uvjeta iz članka 10. stavka 4. točke (c) Osnovne uredbe uvijek će biti ispunjen u trenutku objave obavijesti o pokretanju postupka u *Službenom listu Europske unije*. Stoga nisu potrebna dodatna objašnjenja članka 10. stavka 4. točke (c) Osnovne uredbe.
- (18) U članku 10. stavku 4. točki (d) Osnovne uredbe predviđeno je sljedeće:

„osim razine uvoza koja je nanijela štetu tijekom istrage, došlo je do dodatnog značajnog povećanja uvoza, koje će, s obzirom na rokove, obujam i ostale okolnosti, vjerojatno u ozbiljnoj mjeri ugroziti pozitivan učinak konačne antidampinške pristojbe koja se mora primijeniti.”

- (19) Prema tumačenju Komisije, člankom 10. stavkom 4. točkom (d) Osnovne uredbe utvrđena su dva uvjeta koja moraju biti ispunjena da bi Komisija mogla retroaktivno uvesti konačnu antidampinšku pristojbu (uz uvjete utvrđene u članku 10. stavku 4. točki (c) Osnovne uredbe te u uvodu članka 10. stavka 4. u vezi s člankom 14. stavkom 5. Osnovne uredbe). Ti su uvjeti sljedeći:
  - (a) osim razine uvoza koja je nanijela štetu tijekom ispitnog postupka, došlo je i do dodatnog značajnog povećanja uvoza i
  - (b) to dodatno značajno povećanje uvoza vjerojatno će, s obzirom na rokove, obujam i ostale okolnosti, u ozbiljnoj mjeri ugroziti pozitivni učinak konačne antidampinške pristojbe koja će se primijeniti.

1.1 Dodatno značajno povećanje uvoza

- (20) Kako bi se moglo utvrditi je li došlo do dodatnog značajnog povećanja uvoza, treba usporediti podatke ⁽¹⁾. U tu je svrhu potrebno utvrditi razdoblja za usporedbu.

1.1.1 Razdoblja za usporedbu

- (21) Osnovna uredba odnosi se, s jedne strane, na razinu uvoza tijekom ispitnog razdoblja. S druge strane, izrazi „dodatno” i „osim” upućuju na zaključak da bi razinu uvoza tijekom razdoblja ispitnog postupka trebalo usporediti s razinom uvoza nakon razdoblja ispitnog postupka.
- (22) Istodobno, razdoblje za usporedbu s razdobljem ispitnog postupka ne može započeti prije ispunjenja jednog od dvaju alternativnih uvjeta iz članka 10. stavka 4. točke (c) Osnovne uredbe. Ako su uvoznici postali svjesni vjerojatnog dampainga tek nakon objave obavijesti o pokretanju postupka u *Službenom listu Europske unije*, taj trenutak treba smatrati početkom drugog razdoblja.
- (23) Cilj je ukupne analize procijeniti jesu li ispunjeni uvjeti za primjenu pristojbe prije datuma primjene privremenih mjera. Stoga to razdoblje treba završiti u trenutku uvođenja privremenih mjera, kada se i prestaje primjenjivati evidentiranje uvoza ⁽²⁾.
- (24) Statistički podaci o uvozu dostupni su samo na mjesečnoj osnovi. Komisija stoga za to razdoblje upotrebljava podatke za cijeli kalendarski mjesec nakon objave pokretanja postupka u *Službenom listu Europske unije*, ako su uvoznici pokretanjem postupka postali svjesni postojanja dampainga. Ako su ga postali svjesni na temelju nečega drugog, primjerice na temelju povijesti dampainga tijekom dužeg razdoblja, tada bi to bilo mjesec nakon događaja zbog kojeg su uvoznici postali svjesni postojanja dampainga, ali najranije prvi cijeli mjesec nakon razdoblja ispitnog postupka. Komisija u pogledu završne točke utvrđuje dvije vrijednosti: jednu koja uključuje i drugu koja ne uključuje mjesec u kojem je započela provedba privremenih mjera.
- (25) Komisija obično utvrđuje prosječnu mjesečnu razinu uvoza za cijelo razdoblje ispitnog postupka koje u pravilu traje 12 mjeseci te mjesečni prosjek uvoza od trenutka u kojem su uvoznici postali svjesni postojanja dampainga do uvođenja privremenih mjera. Početna i završna točka za taj prosjek utvrđuju se kako je objašnjeno u prethodnoj točki.
- (26) Nadalje, Komisija utvrđuje i promjene apsolutnih vrijednosti uvoza, njihov učinak na promjene stanja zaliha proizvoda i tržišne udjele, kao i na potrošnju proizvoda tijekom razmatranog razdoblja.

1.1.2 Povećanje koje se smatra značajnim

- (27) To utvrđenje trebalo bi se temeljiti na analizi svakog pojedinačnog slučaja. Osim usporedbe mjesečnih ponderiranih prosjeka, Komisija će u obzir uzeti i sve ostale relevantne čimbenike. To su konkretno: promjene ukupne potrošnje predmetnog proizvoda u Uniji, promjene stanja zaliha i promjene tržišnih udjela. Stoga bi rezultate analize trebalo iskazati dvojako, u apsolutnim i relativnim pojmovima. Usporedba dvaju prethodno navedenih prosjeka jest važna, ali nije presudna za utvrđenje „značajnosti” dodatnog povećanja uvoza.

1.1.3 Obrazloženje pristupa

- (28) Antidampinška pristojba ni u kojem se slučaju ne može primijeniti na uvoz koji uđe u Uniju prije evidentiranja. Taj je uvoz međutim važan za to da se utvrdi postoji li vjerojatnost da će uvoz koji uđe u Uniju nakon evidentiranja ugroziti korektivni učinak pristojbi i to zbog sljedećeg razloga: korektivni učinak pristojbi (odnosno

⁽¹⁾ Izvješće odbora, SAD – vruće valjani čelik, točka 7.166.

⁽²⁾ Evidentiranje uvoza u skladu s člankom 14. stavkom 5. Osnovne uredbe drugi je uvjet za retroaktivno uvođenje konačne pristojbe.

povećanja cijene uvezenih proizvoda zbog povećanja cijene ili zbog pristojbe) zbog, među ostalim, postojanja zaliha nikada nije trenutačan, nego nastupi tek nakon prodaje zaliha. Dodatno značajno povećanje uvoza prije evidentiranja obično dovodi do značajnog povećanja zaliha. To znači da se u odnosu na uobičajeno stanje zaliha korektivni učinak pristojbi dodatno odlaže. Korektivni učinak odgodio bi se sa svakim dodatnim uvozom izvršenim od evidentiranja do primjene privremenih mjera, kojim se dodatno povećava stanje zaliha koje je već premašilo uobičajenu razinu.

1.2 Povećanje uvoza vjerojatno će ozbiljno ugroziti korektivni učinak pristojbi

- (29) U drugom se koraku utvrđuje je li vjerojatno da će to povećanje uvoza ozbiljno ugroziti korektivni učinak konačne pristojbe koja će se primjenjivati. Upotreba izraza „vjerojatno” ukazuje na to da je ovo analiza s predviđanjem. Analiza će uvijek biti specifična za određeni slučaj i njezin će ishod ovisiti o konkretnim okolnostima svakog pojedinačnog slučaja u kojem je naloženo evidentiranje uvoza u svrhu retroaktivnog uvođenja pristojbi.
- (30) U okviru te analize trebalo bi, među ostalim, uzeti u obzir i učinak uvoza koji je ušao u Uniju u razdoblju između evidentiranja i uvođenja privremenih mjera. Ako izvoza nije bilo ili je bio zanemariv, evidentiranje je dovoljno da se izbjegne dodatna šteta za industriju Unije. Stoga primjena drugog koraka, odnosno retroaktivno uvođenje pristojbi, obično nije opravdana.
- (31) Kada procjenjuje postoji li vjerojatnost da će uvoz koji je ušao u Uniju u razdoblju između evidentiranja i uvođenja privremenih mjera ozbiljno ugroziti korektivni učinak pristojbi, Komisija posebno analizira sljedeće čimbenike:
- (a) obujam tog uvoza;
  - (b) vrijeme tog uvoza;
  - (c) cijene tog uvoza;
  - (d) sve ostale relevantne okolnosti. Komisija će, među ostalim, analizirati sljedeće ostale okolnosti:
    - i. zalihe uvezenog proizvoda prije evidentiranja;
    - ii. trend cijena uvezenog proizvoda od trenutka u kojem je uvoznik postao svjestan postojanja dumpinga do uvođenja privremenih mjera;
    - iii. promjene obrasca trgovanja koje ukazuju na namjeru zaobilaženja evidentiranja.

1.3 Zbrajanje

- (32) U ispitnim postupcima u kojima sudjeluje nekoliko predmetnih zemalja zbrajanje uvoza iz tih zemalja u svrhu analize opisane u prethodnim točkama 1.1. i 1.2. ovisit će o odluci Komisije o zbrajanju uvoza u odnosnom antidampinškom ispitnom postupku.

2. Primjena u predmetnom slučaju

- (33) Evidentiranje se odnosi na uvoz izvršen u razdoblju između 12. prosinca 2015. i datuma uvođenja privremenih antidampinških mjera, odnosno 12. veljače 2016. Tijekom tog razdoblja, uvoz iz predmetnih zemalja izražen u količini iznosio je približno 165 000 tona.
- (34) Kako je navedeno u prethodnoj uvodnoj izjavi (5), informacije su dostavili podnositelj zahtjeva, svi proizvođači iz Unije iz uzorka i 22 nepovezana i povezana uvoznika i/ili korisnika. Njihov uvoz činio je 46 % ukupnog uvoza iz predmetnih zemalja tijekom razdoblja za koje su prikupljeni podaci, odnosno od travnja 2015. do siječnja 2016.

- (35) Kako bi odlučila je li retroaktivna naplata pristojbi opravdana, Komisija je ocijenila kriterije iz članka 10. stavka 4. Osnovne uredbe.
- (36) Dostavljene su primjedbe u pogledu evidentiranja uvoza i moguće retroaktivne primjene antidampinških mjera i njihova analiza slijedi u nastavku.

2.1 Povijest doppinga, uvoznikova svijest o postojanju doppinga i nanescena šteta

- (37) U skladu s člankom 10. stavkom 4. točkom (c) Osnovne uredbe treba postojati „povijest doppinga tijekom dužeg razdoblja, odnosno uvoznik je bio svjestan ili je trebao biti svjestan, postojanja doppinga što se tiče razine doppinga i štete za koju se tvrdi, odnosno ustanovi da je nanescena”. Komisija u ovom predmetu smatra da su uvoznici bili svjesni ili su trebali biti svjesni postojanja doppinga što se tiče razine doppinga i štete za koju se tvrdi, odnosno ustanovi da je nanescena od dana pokretanja ispitnog postupka zbog razloga navedenih u prethodnoj uvodnoj izjavi (17) i u nastavku.
- (38) Jedan uvoznik tvrdi da dokaz *prima facie* doppinga naveden u zahtjevu nije dovoljan za tvrdnju da su uvoznici bili svjesni ili su trebali biti svjesni postojanja doppinga u pogledu razine doppinga i štete za koju se tvrdi, odnosno ustanovi da je nanescena. Ta stranka naime napominje da, prvo, zahtjev sam po sebi nije čvrst dokaz stvarnog postojanja doppinga. Drugo, ako se i prihvatiti da je dokaz naveden u zahtjevu dovoljan za izvođenje zaključka o tome da su uvoznici bili svjesni postojanja doppinga, retroaktivno uvođenje pristojbi bilo bi moguće u svakom pojedinačnom ispitnom postupku. Konačno, ta stranka smatra da tvrdnja Eurofera da uvoznici nisu mogli zanemariti postojanje doppinga s obzirom na krajnje niske cijene kineskog i ruskog uvoza dovodi u zabludu jer navodne niske cijene same po sebi nisu dokaz doppinga uvoza.
- (39) Druga zainteresirana stranka napominje da Eurofer nije objavio priopćenja za tisak ili druge javne informacije dostupne uvoznicima hladno valjanih plosnatih čeličnih proizvoda iz Unije o doppingu kineskih proizvođača određenih hladno valjanih plosnatih čeličnih proizvoda. Ta stranka naglašava da su se članci u tiskanim medijima odnosili na čelik općenito, a ne konkretno na hladno valjane plosnate čelične proizvode. Osim toga, indijska i američka priopćenja za tisak koja je Eurofer dostavio nisu bitna za pitanje svijesti uvoznika iz Unije o postojanju doppinga.
- (40) Najprije je važno naglasiti da se pitanje svijesti uvoznika u članku 10. stavku 4. točki (c) Osnovne uredbe odnosi na razine doppinga i štetu za koju se tvrdi, odnosno ustanovi da je nanescena (naknadno podcrtano). Komisija smatra da su uvoznici bili svjesni ili su trebali biti svjesni razine doppinga i štete za koju se tvrdi da je nanescena na temelju objektivnih čimbenika i to ne samo na temelju verzije zahtjeva koja nije povjerljiva, nego i na temelju obavijesti o pokretanju ovog postupka, pri čemu je i jedno i drugo bilo dostupno i na početku postupka dostavljeno svim poznatim zainteresiranim strankama koje obuhvaćaju uvoznike, korisnike i udruženja koja ih predstavljaju. Osim toga, zainteresirane stranke imale su potpuni pristup verziji Euroferova zahtjeva za evidentiranje koja nije povjerljiva i koja je zapravo bila najavljena i u samom zahtjevu. Ispitni postupak pokrenut je jer se smatralo da dokaz *prima facie* sadržan u zahtjevu u dovoljnoj mjeri upućuje na vjerojatnost doppinga uvoza iz predmetnih zemalja na tržište Unije. Taj dokaz *prima facie* odnosi se na razdoblje od listopada 2013. do rujna 2014., odnosno na duže razdoblje. Osim toga, privremeno je utvrđeno i konačno potvrđeno postojanje doppinga tijekom razdoblja ispitnog postupka, odnosno od travnja 2014. do ožujka 2015. Kao posljedica toga potvrđeno je da su uvoznici bili svjesni ili su trebali biti svjesni postojanja doppinga i štete na dan objave obavijesti o pokretanju postupka u *Službenom listu Europske unije*.
- (41) Treba napomenuti da je retroaktivno uvođenje antidampinških pristojbi dopušteno samo za uvoz koji podliježe evidentiranju i samo ako su ispunjeni kriteriji iz članka 10. stavka 4. Osnovne uredbe. Stoga nije točna tvrdnja da je retroaktivno uvođenje pristojbi moguće „u svakom pojedinačnom ispitnom postupku”. Komisija u pogledu tvrdnje da medijska izvješća koja je dostavio Eurofer navodno nisu bitna uviđa da se članci nisu izriječno odnosili na hladno valjane plosnate čelične proizvode, ali su bili pouzdan pokazatelj politike utvrđivanja cijena proizvođača uvoznika čelika u predmetnim zemljama. Nadalje, medijska izvješća treba promatrati u svjetlu ostalih objektivnih čimbenika navedenih u prethodnim uvodnim izjavama.
- (42) Stoga se argumenti o pitanju svijesti uvoznika o postojanju doppinga odbacuju.

- (43) Neki su uvoznici u svojem odgovoru na obavijest tvrdili da bi pitanje svijesti o dumpingu i šteti trebalo promatrati u svjetlu retroaktivnosti kao „izvanredne mjere” te da su time pred tijelo koje provodi ispitni postupak postavljeni visoki standardi i/ili da je pristup pitanju „svijesti uvoznika” predložen u članku 10. stavku 4. točki (c) Osnovne uredbe preširok. Oni stoga zaključuju da obavijest o pokretanju postupka nije dovoljna za osvješćivanje uvoznika o postojanju dumpinga i razmjeru štete. Međutim, u obavijesti o pokretanju postupka o kojoj su tiskani mediji koji prate trgovinu čelikom naširoko izvještavali i u verziji zahtjeva dostupnoj javnosti koja je bila dostavljena poznatim uvoznicima i/ili korisnicima i bila dostupna svim zainteresiranim strankama od prvog dana ispitnog postupka jasno su (i vrlo detaljno) navedeni primijenjena metodologija, izvor korištenih informacija i visoke razine dumpinga i štete povezane s uvozom iz NRK-a i Rusije. U tim je dokumentima razina dumpinga izražena u postotku uvozne cijene CIF. Nadalje, Komisija je u uvodnim izjavama od (5) do (11) Uredbe o evidentiranju podsjetila sve zainteresirane stranke da raspolaže dovoljnim dokazima o dumpingu u pogledu razine dumpinga i štete za koju se navodi, ili utvrdi, da je nanesena. Komisija stoga zaključuje da su uvoznici bili svjesni ili su trebali biti svjesni postojanja ili tvrdnji o postojanju dumpinga i štete. Činjenica da svi ispitni postupci ne završe antidampinškim mjerama ne znači da uvoznicima nije bio dostupan dokaz *prima facie* o dumpingu i šteti. Komisija stoga smatra da su se u ovom pitanju poštovali potrebni standardi koji se odnose na to pitanje.
- (44) Ruski proizvođači izvoznici i jedan uvoznik tvrdili su da odluka Komisije donesena na temelju članka 10. stavka 4. točke (c) Osnovne uredbe nije u skladu sa standardom iz članka 10. stavka 6. točke (i) ADA-a u kojoj je navedeno da je uvoznik trebao biti svjestan izvoznikova dumpinga te činjenice da takav dumping uzrokuje štetu. Osim toga, pojavila se tvrdnja da je, prema tumačenju Komisije, uvjet o „svijesti” ispunjen nakon svake objave obavijesti o pokretanju postupka, što je neprihvatljivo. Nadalje se tvrdilo da je procjena dumpinga složen postupak koji podrazumijeva pristup poslovnim tajnama koje se ne smiju objavljivati.
- (45) Prije svega treba naglasiti da svaka zemlja članica WTO-a ima pravo uspostaviti svoje antidampinške postupke i prakse u skladu sa svojim okolnostima sve dok ne narušava standarde WTO-a. Komisija smatra da su njezini standardi pokretanja ispitnih postupaka vrlo visoki te da je, kako je navedeno u uvodnoj izjavi (43), na temelju dostupnih dokaza provedena vrlo detaljna provjera dumpinga i štete koja je stavljena na raspolaganje zainteresiranim strankama. Navedeni podaci obuhvaćaju domaće i izvozne cijene po poduzetnicima koje su uvoznici vrlo jednostavno mogli usporediti s nabavnim cijenama iz predmetnih zemalja kako bi utvrdili jesu li i u kojoj mjeri te cijene dampinške. Isto je tako potrebno napomenuti, kako je navedeno u uvodnoj izjavi (5), da su neki odgovori zaprimljeni od povezanih uvoznika koji su imali pristup relevantnim informacijama o domaćim i izvoznim cijenama. Isto je tako potrebno napomenuti da u pravu WTO-a nije predviđeno da uvoznici trebaju moći detaljno izračunati dumping, nego da bi trebali biti svjesni razmjera dumpinga. Nadalje, bila je dostupna i analiza različitih pokazatelja štete s detaljnim izračunima smanjivanja cijene i prodaje ispod cijene, uz naznaku da bi takav dampinški uvoz mogao uzrokovati štetu.
- (46) Jedan uvoznik tvrdio je i da su ga njegovi dobavljači uvjeravali da ne sudjeluju u dumpingu, ali to nisu potkrijepili dokazima. Stoga se ta tvrdnja mora odbaciti.
- (47) Ruski proizvođači izvoznici osporili su nalaz dumpinga i naveli da su uvoznici tek 12. veljače 2016. postali svjesni primjene članka 18. Osnovne uredbe i razine dumpinga. U tom pogledu treba napomenuti da je u prethodno navedenim informacijama o dokumentaciji, odnosno obavijesti o pokretanju postupka i verziji zahtjeva koja nije povjerljiva, koje su poslana uvoznicima ili su im bile dostupne, bila jasno naznačena razina dumpinga te da se uvođenjem privremenih mjera te informacije samo potvrđuju. Ta se tvrdnja stoga mora odbaciti.
- (48) Stoga Komisija u ovom određenom predmetu smatra da su uvoznici imali jasan dokaz štetnog dumpinga kineskih i ruskih izvoznika.

2.2 Dodatno značajno povećanje uvoza vjerojatno će ugroziti korektivni učinak konačne antidampinške pristojbe

- (49) U skladu s člankom 10. stavkom 4. točkom (d) Osnovne uredbe, „osim razine uvoza koja je nanijela štetu tijekom istrage” treba doći do „dodatnog značajnog povećanja uvoza”.

2.2.1 Dodatno značajno povećanje uvoza

- (50) Prema podacima Eurostata ⁽¹⁾ (koji su u vrijeme procjene bili dostupni do uključno ožujka 2016.), prosječni mjesečni obujam uvoza iz predmetnih zemalja tijekom razdoblja ispitnog postupka iznosio je 118 912 tona. Prosječni mjesečni obujam uvoza iz predmetnih zemalja u razdoblju koje je započelo u prvom cijelom mjesecu nakon objave obavijesti o pokretanju ispitnog postupka u *Službenom listu Europske unije* i završilo u zadnjem cijelom mjesecu prije uvođenja privremenih mjera (lipanj 2015. – siječanj 2016.) iznosio je 162 457 tona, odnosno bio je 37 % veći nego u razdoblju ispitnog postupka. U istom je razdoblju ukupni obujam uvoza iznosio 1 299 658 tona, od čega 721 386 tona iz NRK-a, a 578 272 tona iz Rusije. Usporedba prosječnog mjesečnog obujma uvoza iz NRK-a i uvoza iz Rusije pokazuje povećanje prosječnog mjesečnog obujma uvoza iz NRK-a od 48 %, odnosno 25 % iz Rusije.
- (51) Ako se promatra razdoblje od prvog cijelog mjeseca nakon objave pokretanja postupka do uključivo mjeseca u kojem su uvedene privremene mjere (odnosno lipanj 2015. – veljača 2016.), prosječni mjesečni obujam uvoza iznosi 150 673 tona, što je 27 % više od mjesečnog prosjeka u ispitnom razdoblju. Kad je u pitanju prosječni mjesečni obujam uvoza iz NRK-a i Rusije, uvoz iz NRK-a pokazuje porast od 34 %, a iz Rusije 19 %.
- (52) Uvoz 22 uvoznika i/ili korisnika koji su dostavili informacije o uvozu u razdoblju nakon pokretanja postupka (od lipnja 2015. do siječnja 2016.) iznosio je 46 posto ukupnog uvoza iz predmetnih zemalja. Tako pribavljene informacije pokazale su da su se tim uvoznicima i/ili korisnicima koji surađuju zalihe predmetnog proizvoda na kraju 2015. ukupno povećale za 22 % u odnosu na kraj 2014. Taj podatak ne samo da potvrđuje statističke podatke o velikom povećanju uvoza, nego i ukazuje na stvaranje zaliha.
- (53) Obje analize pokazuju da je nakon pokretanja postupka doista uslijedilo značajno povećanje obujma uvoza.
- (54) Nekoliko ruskih proizvođača izvoznika osporilo je zaključak da je riječ o značajnom povećanju uvoza, pozivajući se na „vodeće komentatore i stručnjake” koji tvrde da povećanje obujma uvoza doista mora biti golemo. U tom se pogledu prvo navodi da literatura na koju se upućuje nije obvezujuće zakonodavstvo i da ne nudi nikakve posebne upute u pogledu toga što treba smatrati golemim ili značajnim, što je, uostalom, predmet analize od slučaja do slučaja.
- (55) Na temelju toga Komisija smatra da se može govoriti o značajnom povećanju uvoza te se taj zahtjev odbacuje.
- (56) Nekoliko ruskih proizvođača izvoznika i jedan uvoznik iznijeli su tvrdnju da Komisija u svojoj ocjeni Euroferova zahtjeva za evidentiranje nije pravilno razmotrila privremeni učinak Unijinih sankcija na trgovinu s Rusijom. U tom smislu u vrijeme evidentiranja nije bilo „sankcija” protiv predmetnog proizvoda, a takvih sankcija nije bilo ni tijekom ni nakon ispitnog razdoblja, sve dok 12. veljače 2016. nisu uvedene privremene mjere. Ta se tvrdnja stoga odbacuje.
- (57) Ruski proizvođači izvoznici vratili su se na to pitanje u komentarima na objavu, tvrdeći da je, iako nije bilo „sankcija” protiv tog proizvoda, došlo do „učinka prelijevanja” na predmetni proizvod zbog opće nevoljkosti potrošača u Uniji da kupuju robu iz Rusije. Taj je argument neutemeljen. Osim toga, jasno je da su na razvoj uvoza predmetnog proizvoda nakon razdoblja ispitnog postupka više utjecala pitanja povezana s tim postupkom nego navodni „učinci prelijevanja” sankcija na druge proizvode. Roba koja podliježe sankcijama jasno je utvrđena i stoga se ne može zaključiti da su sankcije imale ikakav veći utjecaj na velika odstupanja u rastu obujma u razdoblju nakon ispitnog postupka.
- (58) Osim toga, isti ruski proizvođači izvoznici, ali i ruska tijela vlasti, iznijeli su tvrdnju da su se Euroferovi argumenti u pogledu ocjene o dodatnom značajnom povećanju uvoza temeljili na usporedbi proizvoljno odabranih vremenskih razdoblja. Jedna druga zainteresirana strana iznijela je tvrdnju da bi zbog krajnje nestabilnosti u pogledu obujma uvoza hladno valjanih plosnatih proizvoda od čelika, koji se mijenja od mjeseca do mjeseca, odabir bilo kojeg razdoblja za usporedbu s nekim drugim mogao proizvesti dramatično različite rezultate. Drugim riječima, podaci iz Euroferova zahtjeva nisu upućivali na postojanje „značajnog povećavanja uvoza”.

⁽¹⁾ Kao što je učinjeno da bi se utvrdila potrošnja u Uniji na privremenoj razini (vidjeti uvodnu izjavu (99) Provedbene uredbe (EU) 2016/181), za utvrđivanje obujma uvoza uzet je u obzir cjelokupni obujam uvoza oznaka KN ex jer predmetni proizvod većinom spada u potpune oznake KN.

- (59) Vremenska razdoblja odabrana za usporedbu u zahtjevu koji je doveo do evidentiranja bila su duga i dijelom su se preklapala s ispitnim razdobljem, a dijelom bila poslije njega. Osim toga, razne zainteresirane stranke predložile su druga vremenska razdoblja za usporednu analizu dodatnog značajnog povećanja uvoza i sve su zaključile isto (odnosno da postoji dodatno značajno povećanje uvoza u usporedbi s obujmom uvoza tijekom ispitnog razdoblja). Stoga se taj argument odbacuje.
- (60) Nekoliko ruskih proizvođača izvoznika iznijelo je tvrdnju da nije bilo dodatnog značajnog povećanja uvoza, iznijevši podatke za siječanj 2016., veljaču 2016. i ožujak 2016. koji su se odnosili na njihovu aktivnost. Komisiji nije jasno zašto su u predstavi izneseni samo podaci za neke ruske proizvođače izvoznike, a ne ukupni uvoz iz Rusije.
- (61) Točno je da je u statističkim podacima koji se spominju u navedenoj uvodnoj izjavi (50) zabilježen manji obujam uvoza u siječnju, veljači i ožujku 2016., odnosno nakon evidentiranja uvoza, i – u dijelu veljače i ožujka – nakon stupanja na snagu privremenih mjera. U tom smislu treba napomenuti sljedeće. Prvo, kako je navedeno u uvodnoj izjavi (9) uredbe o evidentiranju, Komisija je analizirala zahtjev za evidentiranje na temelju analize razdoblja do uključivo rujna 2015. Ta je analiza pokazala da je, *inter alia*, i *prima facie*, došlo do značajnog povećanja razine uvoza, čak i nakon pokretanja postupka, koje bi ozbiljno ugrozilo korektivni učinak antidampinške pristojbe (uvodna izjava (5) uredbe o evidentiranju). značajno povećanje na temelju kojeg je evidentiran uvoz zato se samo djelomično odnosi na isti uvoz na temelju kojeg Komisija utvrđuje treba li retroaktivno uvesti pristojbu. Podsjeća se na to da je drugospomenuto razdoblje ono od prvog cijelog mjeseca nakon objave pokretanja postupka, odnosno lipnja 2015., do uključivo zadnjeg cijelog mjeseca uoči uvođenja privremenih mjera, odnosno siječnja 2016. ili do uključivo mjeseca u kojem su uvedene privremene mjere, odnosno veljače 2016. I tijekom tog mnogo dužeg razdoblja ponovno postoji dodatno značajno povećanje uvoza u usporedbi s ispitnim razdobljem. Činjenica da je obujam uvoza iz tih zemalja bio razmjerno nizak u siječnju, veljači i ožujku 2016. ne mijenja taj zaključak.
- (62) Drugo, daleko najveći obujam uvoza iz predmetnih zemalja zabilježen je u listopadu 2015., odnosno nakon razdoblja analize za evidentiranje, a vrlo velik obujam uvoza u usporedbi s ispitnim razdobljem zabilježen je i u studenome 2015. Razmjerno skromne razine uvoza nakon evidentiranja, na koje je ukazao proizvođač izvoznik, zato bi trebalo ocjenjivati u odnosu prema toj najvišoj razini zabilježenoj neposredno prije evidentiranja, koja se može objasniti jedino predstojećim evidentiranjem. Da evidentiranje nije bilo zatraženo i provedeno vjerojatno bi ukupni obujam bio približno jednako velik, ali bi prosječno mjesečno povećanje bilo uravnoteženije, umjesto neočekivano visokih razina zabilježenih u listopadu i studenome 2015. Komisija u svojoj analizi o tome jesu li ispunjeni uvjeti iz članka 10. stavka 4. točke (d) ne može zanemariti snažan porast uvoza u tom razdoblju koje se nastavlja na razdoblje analize za evidentiranje uvoza, ali prethodi samom evidentiranju.
- (63) Iako usporedba podataka o uvozu u razdoblju od svibnja 2014. do rujna 2014. u odnosu na razdoblje od svibnja 2015. do rujna 2015. doista pokazuje apsolutno povećanje uvoza, jedna zainteresirana stranka iznijela je tvrdnju da je Eurofer propustio uzeti u obzir cikličku prirodu uvoza predmetnog proizvoda i dinamiku potrošnje u Uniji. Taj argument nije dovoljno potkrijepljen dokazima. Pošteno je reći da predmetni proizvod donekle prati gospodarske okolnosti, koje mogu biti nestabilne. No to ne podrazumijeva da uvoz hladno valjanih plosnatih čeličnih proizvoda slijedi ciklički obrazac. Taj se argument odbacuje.
- (64) Također treba napomenuti da je u pogledu dinamike potrošnje u Uniji, kao što je objašnjeno u uvodnim izjavama (103) do (106) privremene uredbe, potrošnja za vlastite potrebe blago porasla za 4 %, dok se potrošnja na slobodnom tržištu smanjila za 9 %. Budući da se uvezeni predmetni proizvodi natječu na slobodnom tržištu, Komisiji je taj argument nerazumljiv.
- (65) Kinesko udruženje za željezo i čelik (CISA) također je izrazilo neslaganje s razdobljima koja je odabrao Eurofer. CISA je iznijela tvrdnju da od potvrde narudžbe do stvarnog uvoza čeličnih proizvoda iz NRK-a treba proteći najmanje četiri do pet mjeseci. Stoga da je predmetni proizvod, uvezen između svibnja i rujna 2015., zapravo vezan uz ugovore sklopljene prije pokretanja postupka.
- (66) U skladu s Osnovnom uredbom, takvo dodatno značajno povećanje događa se uz već postojeću razinu uvoza koja nanosi štetu tijekom ispitnog razdoblja. Stoga se ocjena tog pitanja temelji na reprezentativnom razdoblju između pokretanja postupka i privremenih mjera i ispitnog razdoblja. Podatak da je od svibnja do rujna 2015.

došlo do dodatnog značajnog porasta uvoza još je dodatno ojačan tvrdnjom CISA-e jer je, neovisno o rokovima iz postojećih ugovora, u spomenutom razdoblju ipak zabilježeno dodatno značajno povećanje uvoza. Stoga se taj argument odbacuje.

- (67) Nekoliko zainteresiranih strana napomenulo je i da hladno valjani plosnati proizvodi od čelika nisu proizvod od kojega se stvaraju zalihe, nego se proizvodi po narudžbi.
- (68) Od predmetnog proizvoda doista se, zbog njegovih karakteristika, obično ne stvaraju dugotrajne zalihe. Neki vremenski uvjeti, na primjer, mogli bi imati poguban utjecaj na kvalitetu proizvoda. Međutim, Komisija nije dobila dokaze koji bi pobili nalaz da je u ovom predmetu doista došlo do stvaranja zaliha nakon pokretanja postupka. Treba naglasiti da stvaranje zaliha nije neuobičajena praksa i da joj se pribjegava kad na tržištu vladaju posebne okolnosti i/ili očekivanja, npr. u pogledu buduće cijene dotičnog proizvoda. Činjenica da obično nema zaliha nekog proizvoda ne znači da ne može doći do stvaranja zaliha kad se pojave takve okolnosti i očekivanja. Na temelju podataka nepovezanih i povezanih uvoznika i/ili korisnika nakon uvođenja privremenih mjera utvrđeno je da su zalihe na kraju 2015. bile za 22 % veće nego na kraju 2014. Stoga, u nedostatku dokaza koji bi pobijali nalaz da bi dodatno značajno povećanje uvoza moglo biti naznaka stvaranja zaliha, taj se argument odbacuje.
- (69) Zainteresirane stranke u svojem su odgovoru na obavijest ponovile da se predmetni proizvod obično ne gomila u zalihe već se kupuje po narudžbi. Prvo, hladno valjani plosnati proizvodi od čelika ne proizvode se isključivo po narudžbi, a uvoznike i/ili korisnike koji predviđaju povećanja cijene u budućnosti ništa ne sprječava da kupe veće količine čak i onih vrsta koje se uglavnom proizvode po narudžbi kako bi stvorili zalihu. Nadalje, pokretanje ispitnog postupka odrazilo se na ponašanje uvoznika jer se, prema dokazima, značajno povećalo stvaranje zaliha robe standardnih razreda koja se uvozi normalno. Također se podsjeća da 22 uvoznika i/ili korisnika koji su dostavili informacije o uvozu u razdoblju nakon pokretanja postupka predstavlja samo 46 % ukupnog uvoza iz predmetnih zemalja. U svjetlu činjenice da uvoznici i/ili korisnici koji predstavljaju više od polovice uvoza nisu Komisiji dostavili tražene podatke i s obzirom na velik obujam uvoza koji je ušao u Uniju u mjesecima nakon pokretanja postupka, Komisija se može osloniti na dovoljno zadovoljavajućih dokaza kako bi zaključila da je doista došlo do stvaranja značajnih zaliha, a da je rezultat pribavljenih i korištenih informacija bila prilično konzervativna procjena razine stvaranja zaliha.
- (70) Na temelju navedenog Komisija zaključuje da je nakon ispitnog razdoblja došlo do značajnog povećanja uvoza.
- (71) Zainteresirane stranke su u svojem odgovoru na obavijest tvrdile da postoji ustaljena praksa Komisije za usporedbu uvoza u razdoblju ispitnog postupka s uvozom u razdoblju evidentiranja, što bi značilo da nije bilo povećanja uvoza. Iste stranke navele su da je Komisija propustila navesti razloge za tu navodnu promjenu prakse.
- (72) Komisija kao prvo primjećuje da je ne obvezuje prethodna praksa (ako takva praksa uopće postoji, *quod non*, vidjeti sljedeću uvodnu izjavu), nego samo objektivne norme ugovora i sekundarno zakonodavstvo. U svakom slučaju, Komisija može u bilo kojem trenutku suziti ili proširiti svoju analizu u skladu s, primjerice, posebnim okolnostima proizašlim iz ispitnog postupka, pod uvjetom da pruži dovoljno razloga zašto to čini. Komisija je u općem dokumentu o objavi opsežno navela gospodarske, pravne i političke razloge za pristup za koji se odlučila u sadašnjem predmetu (vidjeti navedene uvodne izjave 11. do 32.).
- (73) U svakom slučaju, kao drugo, uvoznik može izdvojiti samo dva prethodna predmeta (*solarne ploče i hladno valjani plosnati proizvodi od nehrđajućeg čelika*) kao navodni dokaz takve prakse, a ni u jednom od tih predmeta pristojbe nisu bile retroaktivno uvedene. U tim se okolnostima, stoga, to ne može se smatrati ustaljenom praksom. Osim toga, suprotno tvrdnjama tih zainteresiranih stranaka, Komisija je u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2015/1429 ⁽¹⁾ analizirala razdoblja nakon pokretanja ispitnog postupka prilikom procjene treba li retroaktivno uvesti antidampinšku pristojbu. Okolnosti u tim predmetima, usto, ne mogu se usporediti s okolnostima u ovom predmetu. Primjerice, iako je razina uvoza u razdoblju evidentiranja prosječno na mjesečnoj bazi bila niža nego

⁽¹⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1429 od 26. kolovoza 2015. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na uvoz hladno valjanih plosnatih proizvoda od nehrđajućeg čelika podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Tajvana (SL L 224, 27.8.2015., str. 10.).

u prethodnom razdoblju nakon pokretanja ispitnog postupka, apsolutna razina u ovom je predmetu bila ipak vrlo značajna. Imajući na umu da je ovo prvi predmet u kojem Komisija zbog činjenica zaključuje da je potrebno retroaktivno uvesti pristojbe, u ispitnom su se postupku strogo poštovala načela iz uvodnih izjava (11) do (32). Stoga Komisija nije analizirala razinu uvoza samo u razdoblju evidentiranja nego je u obzir uzela i uvoz u razdoblju između pokretanja postupka i evidentiranja. To je u skladu s odredbama članka 10. stavka 4. točke (d) Osnovne uredbe, kako je objašnjeno u navedenim uvodnim izjavama (21) do (25) kojima se Komisija ovlašćuje da analizira razdoblje nakon ispitnog razdoblja koje u našoj praksi traje od pokretanja ispitnog postupka do trenutka kad se prestane primjenjivati evidentiranje. Tako utvrđeno razdoblje analize, u potpunosti usklađeno sa zakonom, omogućuje izradu potpune procjene porasta uvoza, njegovog naknadnog učinka i sposobnosti da ugrozi korektivne učinke mjera.

- (74) Ruski proizvođači izvoznici i Ministarstvo gospodarskog razvoja Ruske Federacije u svojem su odgovoru na obavijest osporili Komisijin pristup kumulativne procjene (kojim su obuhvaćeni i kineski i ruski uvoz) kako bi se ispunili zahtjevi članka 10. stavka 4. Osnovne uredbe. Međutim, Osnovna uredba ne zabranjuje kumulativno tumačenje članka 10. stavka 4. pa su uvjeti za kumulaciju nedvojbeno primjenjivi u ovom predmetu. Nadalje, tamo gdje je to bilo prikladno, obavljena je odvojena analiza i ruskog i kineskog izvoza, što je također dovelo do zaključka da je došlo do značajnog povećanja uvoza (vidjeti navedenu uvodnu izjavu (50)), a nije pokazalo da je za Rusku Federaciju potreban drugačiji pristup. Stoga je ta tvrdnja odbijena.

2.2.2 Ugroza korektivnog učinka konačne antidampinške pristojbe

2.2.2.1 Obujam i tržišni udjeli

- (75) U nastojanju da se procijeni učinak značajnog povećanja uvoza na korektivni učinak konačne antidampinške pristojbe, Euroferu i petorici proizvođača iz Unije iz uzorka poslani su upitnici o prodaji nakon ispitnog razdoblja. Razdoblje nakon ispitnog razdoblja za koje su zatraženi podaci bilo je travanj 2015. – siječanj 2016. (u vrijeme slanja upitnika to razdoblje bilo je najbliže ispitnom razdoblju).
- (76) Na taj način prikupljene informacije pokazuju da se potrošnja u Uniji na slobodnom tržištu u tom razdoblju povećala za 14 %, dok je obujam prodaje koji su ostvarili proizvođači iz Unije ostao razmjerno stabilan, s blagim povećanjem od 3 posto. Posljedično tome, tržišni udio industrije iz Unije dodatno se smanjio za 7 postotnih bodova (sa 71 % na 64 %). To je jasan znak dodatne štete po industriju u Uniji.
- (77) Kad je riječ o obujmu, potrebno je razjasniti da je uvoz u razdoblju evidentiranja bio uključen u „dodatno povećanje uvoza” i da se odvojeni uvoz u razdoblju evidentiranja smanjio u usporedbi s razinama prije evidentiranja, ali je ipak ostao značajnog obujma.
- (78) Nekoliko stranaka tvrdilo je da pad uvoza u razdoblju evidentiranja dokazuje da je mjera evidentiranja bila uspješna. Međutim, značajna razina uvoza tijekom razdoblja evidentiranja (oko 165 000 tona) jasno pokazuje da mjera evidentiranja nije odvrtila uvoznike i/ili korisnike i da je, kako je objašnjeno u nastavku, retroaktivno uvođenje pristojbi nužno kako se ne bi ugrozili korektivni učinci mjera.

2.2.2.2 Cijene i smanjivanje cijena

- (79) Usporedbom prosječnih mjesečnih uvoznih cijena na temelju Eurostatovih podataka utvrđeno je da su se tijekom 11 mjeseci nakon ispitnog razdoblja prosječne mjesečne uvozne cijene iz NRK-a i Rusije smanjile za 13 %, odnosno 12 % u odnosu na prosječne mjesečne uvozne cijene tijekom ispitnog razdoblja.

- (80) Točno je da su se u istom razdoblju smanjile i cijene sirovina. No, provedena analiza pokazuje da se padom cijena sirovina mogao opravdati pad prodajnih cijena od najviše 4 %. Činjenicu da te značajno niže uvozne cijene ugrožavaju korektivni učinak antidampinske pristojbe objašnjava ukupna usporedba prosječnih mjesečnih uvoznih cijena iz predmetnih zemalja s prosječnom prodajnom cijenom industrije iz Unije tijekom ispitnog razdoblja i poslije njega. Ta usporedba pokazuje smanjenje cijena od 7 % tijekom ispitnog razdoblja, a 14 % nakon njega.
- (81) Nadalje, uvozne cijene u razdoblju evidentiranja nastavile su padati više od cijena proizvođača iz Unije. Prosječna uvozna cijena u tom razdoblju ⁽¹⁾ bila je 408 EUR za Kinu (19 % manje od prosječne uvozne cijene u razdoblju ispitnog postupka i 6 % manje od prosječne uvozne cijene u razdoblju od pokretanja ispitivanja do evidentiranja ⁽²⁾) te 371 EUR za Rusiju (24 % manje od prosječne uvozne cijene u razdoblju ispitnog postupka i 15 % manje od prosječne uvozne cijene u razdoblju od pokretanja ispitivanja do evidentiranja). Ako se promatraju obje zemlje, prosječna uvozna cijena tijekom evidentiranja bila je 386 EUR (22 % manje od prosječne uvozne cijene u razdoblju ispitnog postupka i 11 % manje od prosječne uvozne cijene u razdoblju od pokretanja ispitivanja do evidentiranja). Smanjenje cijena u razdoblju evidentiranja posljedično se dodatno povećalo na gotovo 20 % u prosjeku.
- (82) S obzirom na navedeno, Komisija zaključuje da će dodatno značajno povećanje uvoza, s obzirom na njegov obujam i vrijeme u kojem se događa te dodatno smanjenje prosječnih cijena, vjerojatno ozbiljno ugroziti korektivni učinak konačne antidampinske pristojbe.

2.2.2.3 Stvaranje zaliha

- (83) Kako je navedeno u uvodnoj izjavi (52), Komisija je pronašla dokaze o stvaranju zaliha nakon pokretanja ispitnog postupka. S obzirom na to da će proizvođači iz zaliha vjerojatno u konačnici ući na tržište Unije, Komisija drži da je takvo stvaranje zaliha dodatni pokazatelj da će i uvoz koji će se dogoditi nakon evidentiranja ugroziti korektivni učinak pristojbi.
- (84) Određene zainteresirane stranke osporile su argument o stvaranju zaliha, tvrdeći da nalaz o stvaranju zaliha nije potkrijepljen dokazima. Međutim, jasno je da se nakon razdoblja ispitnog postupka uvoz značajno povećao u usporedbi s razinama prije pokretanja postupka i da su uvoznici i/ili korisnici koji surađuju prijavili povećanje zaliha. Osim toga, obilježje je tržišta hladno valjanih proizvoda da se uvozom bave i trgovci i krajnji korisnici. Unatoč činjenici da su u mjesecima nakon pokretanja ovog ispitnog postupka cijene padale, trgovci i korisnici bili su motivirani za povećanje svojih prosječnih mjesečnih razina uvoza i zaliha te su to i učinili. Stoga je jasno da je došlo do stvaranja zaliha.
- (85) Jedna skupina uvoznika tvrdila da je dostavila dokaze da je razina njezinih zaliha pokazala trend smanjivanja i da cilj njezinih kupnji u razdoblju nakon pokretanja postupka nije bio stvaranje zaliha. Ista zainteresirana stranka tvrdila je da razdoblja za usporedbu razina zaliha nisu primjerena jer su zalihe na kraju 2014. bile iznimno niske zbog nevoljkosti banaka da financiraju zalihe. Na kraju je tvrdila da Komisija nije dokazala da je predmetna roba i dalje u zalihama, navodeći kako očekuje da će roba kupljena u razdoblju evidentiranja biti prodana prije uvođenja privremenih mjera. U tom se pogledu prvo napominje da procjena u pogledu razine zaliha može pokazati pojedinačne razlike među poduzećima koja uvoze predmetni proizvod. Međutim Komisijina procjena nije ograničena na pojedinačna poduzeća i informacije u spisu, uključujući i to da ta skupina uvoznika pokazuje da je povećanje iznosilo 22 %. Drugo, potrebno je napomenuti da zahtjev nije potkrijepljen popratnim dokazima u vezi s bankama i obujmom zaliha. Ako se tvrdnje o raspoloživosti financiranja pokažu točnima, Komisija se pita kako bi uvoznici bez raspoloživih financijskih sredstava mogli financirati značajno povećanje uvoza do kojeg je došlo nakon pokretanja ispitnog postupka. Na temelju navedenoga te tvrdnje treba odbaciti.

2.2.2.4 Zaključak

- (86) Na temelju navedenog Komisija zaključuje da je značajno povećanje uvoza nakon ispitnog razdoblja ozbiljno ugrozilo korektivni učinak konačne antidampinske pristojbe.

⁽¹⁾ U nedostatku preciznije statistike i radi osiguranja pravedne usporedbe s drugim izvorima statističkih podataka, statistike uvoza tijekom razdoblja evidentiranja procjenjivale su se na temelju uvoza u prosincu 2015. i siječnju 2016.

⁽²⁾ U nedostatku preciznije statistike i radi osiguranja pravedne usporedbe s drugim izvorima statističkih podataka, statistike uvoza tijekom razdoblja od pokretanja postupka do evidentiranja procjenjivale su se na temelju uvoza od lipnja do studenoga 2015.

2.3 Druge primjedbe

- (87) Nekoliko ruskih proizvođača izvoznika iznijelo je tvrdnju da se, u svjetlu uvjeta navedenih u njemu, u članku 10. stavku 4. Osnovne uredbe ne upućuje na potporu kumulativnoj procjeni. Osim toga su ustvrdili kako smatraju da nisu ispunjeni uvjeti za retroaktivno uvođenje antidampinskih pristojbi u pogledu uvoza ruskih hladno valjanih plosnatih proizvoda od čelika. Tako da, u nedostatku upućivanja na kumulativnu procjenu u sklopu članka 10. stavka 4. Osnovne uredbe, Komisija ne bi imala pravni temelj za retroaktivnu primjenu konačnih antidampinskih pristojbi na uvoz iz Rusije. U tom se smislu ukazuje i na temeljno načelo nediskriminacije.
- (88) Potrebno je ponoviti da se Komisija ne slaže s tvrdnjom da nisu ispunjeni uvjeti iz članka 10. stavka 4. Naglašava se da su u ovom predmetu i u kumulativnoj i u pojedinačnoj procjeni predmetnih zemalja ispunjeni uvjeti iz članka 10. stavka 4. za obje zemlje. Stoga se taj argument odbacuje.
- (89) Razne zainteresirane stranke iznijele su tvrdnju da su se zbog evidentiranja uvoznici i/ili korisnici našli u stanju pravne nesigurnosti te da je to imalo poguban učinak na poslovanje uvoznika i/ili korisnika. Još su ustvrdile da bi retroaktivno uvođenje antidampinskih pristojbi na evidentirani uvoz dodatno pojačalo pogubni učinak na uvoznike i/ili korisnike iz Unije, koji su se s razlogom pouzdavali u svoje dobavljače pod pretpostavkom da ne sudjeluju u dampingu. Iznesena je i tvrdnja da bi retroaktivne mjere naštetile uvoznicima i/ili korisnicima u pogledu uvoza povezanog s ugovorima sklopljenim prije pokretanja postupka.
- (90) U tom pogledu Komisija najprije navodi da je pravo tijela koje provodi ispitni postupak da evidentira uvoz kad se ispune određeni uvjeti navedeni u Osnovnoj uredbi, na temelju koje je ispitni postupak i pokrenut, i da ono nastavlja evidentiranje samo u iznimnim slučajevima u skladu sa svojim strogim tumačenjem pravnih uvjeta iz članka 14. stavka 5. Osnovne uredbe. Kao što je već objašnjeno, Komisija smatra da su u ovom predmetu nedvojbeno ispunjeni uvjeti za evidentiranje. Kao drugo, stvarno evidentiranje dogodilo se tek sedam mjeseci poslije pokretanja ispitnog postupka. Stoga se ono odnosi na uvoz ostvaren uz punu svijest o tome da je u tijeku antidampinski ispitni postupak i da je zbog toga moguće uvođenje antidampinskih pristojbi. Komisija isto naglašava da i Osnovna uredba i WTO ADA dopuštaju mogućnost retroaktivne primjene antidampinskih mjera ako se ispune određeni uvjeti.
- (91) S obzirom na navedeno, Komisija ne spori činjenicu da evidentiranje uvoza može kod predmetnih uvoznika i/ili korisnika izazvati određenu pravnu nesigurnost jer ne dovodi automatski do retroaktivnog uvođenja antidampinskih pristojbi. Komisija ne spori ni činjenicu da retroaktivno uvođenje pristojbi na evidentirani uvoz može imati negativni učinak na stranke koje su uvezle predmetnu robu tijekom dvomjesečnog razdoblja evidentiranja koje je završilo uvođenjem privremenih pristojbi. No, Komisija podsjeća da je svrha evidentiranja sprečavanje ugroze korektivnog učinka pristojbi koju bi, na primjer, mogao izazvati značajan uvoz tijekom evidentiranja, nakon značajnog povećanja uvoza i stvaranja zaliha u razdoblju prije evidentiranja. Ako evidentiranje ostane bez učinka zato što subjekti zanemare upozorenje u obliku evidentiranja, retroaktivna primjena pristojbi neophodna je kako bi se osiguralo da se korektivni učinak pristojbi još dodatno ne odgađa zbog uvoza ostvarenog nakon evidentiranja. Vjerojatno je da je u ovom predmetu više uvoznika i/ili korisnika, svjesno jasnog upozorenja da mogu biti uvedene retroaktivne pristojbe, prestalo uvoziti, no drugi su odlučili riskirati. Komisija stoga smatra da nije prekršila načelo pravne sigurnosti.
- (92) Osim toga, ako nakon evidentiranja prestane damping, uvoznici mogu zatražiti povrat plaćenih pristojbi.

2.4 Zaključak o retroaktivnom uvođenju pristojbi

- (93) U skladu s člankom 10. stavkom 4. Osnovne uredbe, antidampinske pristojbe mogu se uvesti retroaktivno, pod uvjetom da je uvoz evidentiran u skladu s člankom 14. stavkom 5. Komisija je predmetnim uvoznicima omogućila da se očituju o tome jesu li ispunjeni kriteriji iz članka 10. stavka 4. Osnovne uredbe.

- (94) Nakon analize dobivenih očitovanja Komisija zaključuje da su uvoznici i/ili korisnici bili, ili su trebali biti, svjesni navodnog dampinga i štete nakon objave obavijesti o pokretanju postupka 14. svibnja 2015. Osim uvoza koji je tijekom ispitnog razdoblja nanio štetu, nakon pokretanja ispitnog postupka uvezen je dodatni značajno povećani obujam predmetnog proizvoda čak i po nižim cijenama nego tijekom ispitnog razdoblja. Te velike i jeftine količine predmetnog proizvoda već su se dodatno negativno odrazile na cijene i na udio Unijine industrije na Unijinu tržištu. Budući da je obujam uvoza, zajedno s već opisanim ponašanjem u pogledu određivanja cijena i kretanjima tržišnih udjela, iznimno važan i da se njime povećavaju ionako značajno povećane zalihe, uvoz ostvaren nakon evidentiranja vjerojatno će ozbiljno ugroziti korektivni učinak konačne antidampinške pristojbe.
- (95) Komisija na temelju toga zaključuje da su ispunjeni uvjeti iz članka 10. stavka 4. Osnovne uredbe o retroaktivnoj primjeni konačne antidampinške pristojbe. Konačna antidampinška pristojba trebala bi biti uvedena za predmetni proizvod koji je bio podložan evidentiranju u skladu s Provedbenom uredbom (EU) 2015/2325.
- (96) U skladu s člankom 10. stavkom 3. Osnovne uredbe, razinu carina koje se prikupljaju retroaktivno treba utvrditi na razini privremenih pristojbi uvedenih Provedbenom uredbom (EU) 2016/181, u mjeri u kojoj su niže od razine konačnih pristojbi uvedenih Provedbenom uredbom (EU) 2016/1328.
- (97) Odbor osnovan člankom 15. stavkom 1. Uredbe (EU) 2016/1036 nije dostavio mišljenje,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

1. Konačna antidampinška pristojba uvodi se na uvoz plosnatih valjanih proizvoda od željeza ili nelegiranog čelika, ili ostalih legiranih čelika osim nehrđajućeg čelika, svih širina, hladno valjanih (hladno reduciranih), koji nisu platirani niti prevučeni, hladno valjanih (hladno reduciranih) i dalje neobrađenih, obuhvaćenih oznakom KN ex 7209 15 00 (oznaka TARIC 7209 15 00 90), 7209 16 90, 7209 17 90, 7209 18 91, ex 7209 18 99 (oznaka TARIC 7209 18 99 90), ex 7209 25 00 (oznaka TARIC 7209 25 00 90), 7209 26 90, 7209 27 90, 7209 28 90, 7211 23 30, ex 7211 23 80 (oznake TARIC 7211 23 80 19, 7211 23 80 95 i 7211 23 80 99), ex 7211 29 00 (oznake TARIC 7211 29 00 19 i 7211 29 00 99), 7225 50 80 i 7226 92 00 podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Ruske Federacije, evidentiranih u Provedbenoj uredbi (EU) 2015/2325.

Sljedeće vrste proizvoda isključene su iz definicije predmetnog proizvoda:

- plosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika, svih širina, hladno valjani (hladno reducirani), koji nisu platirani niti prevučeni, hladno valjani i dalje neobrađeni, u kolutima ili nenamotani, svih debljina, električni,
- plosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika, svih širina, hladno valjani (hladno reducirani), koji nisu platirani niti prevučeni, u kolutima, debljine manje od 0,35 mm, žareni (poznati i kao „crne ploče”),
- plosnati valjani proizvodi od ostalih legiranih čelika, svih širina, od silicijskog elektročelika, i
- plosnati valjani proizvodi od legiranog čelika, samo hladno valjani (hladno reducirani) i dalje neobrađeni, od brzoreznog čelika.

2. Stope konačne antidampinške pristojbe koje se primjenjuju na neto cijenu franko granica Unije, neocarinjeno, za proizvod opisan u stavku 1. koji proizvode društva navedena u nastavku jesu sljedeće:

Država	Društvo	Stopa konačne pristojbe (%)	Dodatna oznaka TARIC
NRK	Angang Steel Company Limited, Anshan	13,7	C097
	Tianjin Angang Tiantie Cold Rolled Sheets Co. Ltd., Tianjin	13,7	C098
	Ostala društva koja surađuju navedena u Prilogu	14,5	
	Sva ostala društva	16	C999

Država	Društvo	Stopa konačne pristojbe (%)	Dodatna oznaka TARIC
Rusija	Magnitogorsk Iron & Steel Works OJSC, Magnitogorsk	18,7	C099
	PAO Severstal, Čerepovec	25,4	C100
	Sva ostala društva	26,2	C999

Članak 2.

Ova uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 29. srpnja 2016.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER

PRILOG

Kineski proizvođači izvoznici koji surađuju, ali nisu uključeni u uzorak:

Zemlja	Naziv	Dodatna oznaka TARIC
NRK	Hebei Iron and Steel Co., Ltd., Shijiazhuang	C103
NRK	Handan Iron & Steel Group Han-Bao Co., Ltd., Handan	C104
NRK	Baoshan Iron & Steel Co., Ltd., Shanghai	C105
NRK	Shanghai Meishan Iron & Steel Co., Ltd., Nanjing	C106
NRK	BX Steel POSCO Cold Rolled Sheet Co., Ltd., Benxi	C107
NRK	Bengang Steel Plates Co., Ltd, Benxi	C108
NRK	WISCO International Economic & Trading Co. Ltd., Wuhan	C109
NRK	Maanshan Iron & Steel Co., Ltd., Maanshan	C110
NRK	Tianjin Rolling-one Steel Co., Ltd., Tianjin	C111
NRK	Zhangjiagang Yangtze River Cold Rolled Sheet Co., Ltd., Zhangjiagang	C112
NRK	Inner Mongolia Baotou Steel Union Co., Ltd., Baotou City	C113

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2016/1330**od 2. kolovoza 2016.****o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1235/2008 o detaljnim pravilima za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 s obzirom na režime za uvoz ekoloških proizvoda iz trećih zemalja****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007. o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda i stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 2092/91 ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 33. stavke 2. i 3. te članak 38. točku (d),

budući da:

- (1) U Prilogu III. Uredbi Komisije (EZ) br. 1235/2008 ⁽²⁾ utvrđen je popis trećih zemalja čiji su sustavi proizvodnje i mjere kontrole za ekološku proizvodnju poljoprivrednih proizvoda priznati kao ekvivalentni onima utvrđenima u Uredbi (EZ) br. 834/2007.
- (2) Prema informacijama koje je dostavila Australija promijenjena je internetska adresa kontrolne ustanove „Australian Certified Organic Pty. Ltd“.
- (3) Prema informacijama koje je dostavila Kanada povučeno je priznavanje jedne kontrolne ustanove.
- (4) U Prilogu III. Uredbi (EZ) br. 1235/2008 kontrolna ustanova „SGS India Pvt. Ltd“ uklonjena je 2014. iz unosa za Indiju jer nije poštovala područje primjene priznavanja Indije u pogledu proizvoda koji se mogu uvoziti. Na temelju rezultata praćenja koje je provela Indija ta kontrolna ustanova sada može biti ponovno uvrštena u unos za Indiju u Prilogu III. toj Uredbi.
- (5) Komisija je zaprimila informacije o promjeni internetske adrese kontrolne ustanove „IMO Control Private Limited“ u Indiji.
- (6) Prema informacijama koje su dostavile Sjedinjene Američke Države povučeno je priznavanje jedne kontrolne ustanove, a jedna je kontrolna ustanova dodana na popis kontrolnih ustanova koje Sjedinjene Američke Države priznaju.
- (7) Komisija je zaprimila informacije o promjeni internetske adrese kontrolne ustanove „AsureQuality Limited“ na Novom Zelandu.
- (8) Zbog administrativne pogreške Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 2015/2345 ⁽³⁾ kontrolna ustanova „Doalnara Organic Certificated Korea“ izbrisana je iz Priloga III. Budući da to brisanje nije bilo predviđeno, trebalo bi je ponovno uvrstiti na popis kontrolnih ustanova koje priznaje Republika Koreja.
- (9) U Prilogu IV. Uredbi (EZ) br. 1235/2008 utvrđen je popis kontrolnih ustanova i kontrolnih tijela nadležnih za provođenje kontrola i izdavanje certifikata u trećim zemljama u svrhu ekvivalentnosti.

⁽¹⁾ SL L 189, 20.7.2007., str. 1.⁽²⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 1235/2008 od 8. prosinca 2008. o detaljnim pravilima za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 s obzirom na režime za uvoz ekoloških proizvoda iz trećih zemalja (SL L 334, 12.12.2008., str. 25.).⁽³⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/2345 od 15. prosinca 2015. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1235/2008 o detaljnim pravilima za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 s obzirom na režime za uvoz ekoloških proizvoda iz trećih zemalja (SL L 330, 16.12.2015., str. 29.).

- (10) Subjekti „Egyptian Center of Organic Agriculture (ECO A)”, „Istituto Certificazione Etica e Ambientale”, „Letis SA”, „Oregon Tilth” i „Organic Standard” obavijestili su Komisiju o promjeni svoje adrese.
- (11) Člankom 33. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 834/2007 predviđa se da za proizvode koji nisu uvezeni u skladu s člankom 32. i koji nisu uvezeni iz treće zemlje priznate u skladu s člankom 33. stavkom 2. te Uredbe Komisija može priznati kontrolna tijela i kontrolne ustanove nadležne za obavljanje zadataka u cilju uvoza proizvoda s ekvivalentnim jamstvima. Stoga se člankom 10. stavkom 2. točkom (b) i člankom 10. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 1235/2008 predviđa da kontrolno tijelo ili kontrolna ustanova ne mogu biti priznati za proizvod podrijetlom iz treće zemlje navedene u Prilogu III. toj Uredbi koji pripada kategoriji proizvoda za koju je ta treća zemlja priznata.
- (12) S obzirom na to da je Australija priznata treća zemlja u skladu s člankom 33. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 834/2007 te je navedena za kategoriju proizvoda F u Prilogu III. Uredbi (EZ) br. 1235/2008, čini se da se te odredbe prije nisu primjereno poštovale u pogledu priznavanja subjekta „Australian Certified Organic” koja je u Prilogu IV. Uredbi (EZ) br. 1235/2008 priznata za proizvode podrijetlom iz Australije koji su obuhvaćeni kategorijom proizvoda F. To bi se priznavanje stoga trebalo povući.
- (13) Subjekt „AsureQuality Limited” obavijestio je Komisiju o prestanku svoje aktivnosti certificiranja u svim trećim zemljama za koje je bio priznat te više ne bi trebao biti naveden u Prilogu IV. Uredbi (EZ) br. 1235/2008.
- (14) Komisija je zaprimila i ispitala zahtjev subjekta „Bio.inspecta AG” za izmjenu svojih specifikacija. Komisija je na temelju zaprimljenih informacija zaključila da je opravdano proširiti geografsko područje primjene priznavanja za kategorije proizvoda A i D na Côte d'Ivoire.
- (15) Komisija je primila i ispitala zahtjev subjekta „CCPB Srl” za izmjenu svojih specifikacija. Ispitivanjem primljenih podataka došlo se do zaključka da je opravdano proširiti područje primjene priznavanja za kategoriju proizvoda D na vino.
- (16) Komisija je zaprimila i ispitala zahtjev subjekta „Certisys” za izmjenu svojih specifikacija. Komisija je na temelju zaprimljenih informacija zaključila da je opravdano proširiti geografsko područje primjene priznavanja za kategorije proizvoda A i D na Burundi, Kamerun, Ruandu, Ujedinjenu Republiku Tanzaniju i Ugandu.
- (17) Nadalje, Komisija je zaprimila informacije od subjekta „Certisys” o prestanku njegove aktivnosti certificiranja u Vijetnamu te on više ne bi trebao biti naveden za tu zemlju u Prilogu IV. Uredbi (EZ) br. 1235/2008.
- (18) Komisija je zaprimila i ispitala zahtjev subjekta „Control Union Certifications” za izmjenu svojih specifikacija. Komisija je na temelju zaprimljenih informacija zaključila da je opravdano proširiti geografsko područje primjene priznavanja za kategorije proizvoda B, C, D, E i F na Bangladeš, za kategorije proizvoda A i D na Kabo Verde te za kategorije proizvoda A, C i D na Maldive.
- (19) Komisija je zaprimila i ispitala zahtjev subjekta „Ecocert SA” za izmjenu svojih specifikacija. Komisija je na temelju zaprimljenih informacija zaključila da je opravdano je proširiti geografsko područje primjene priznavanja za kategoriju proizvoda A na Lihtenštajn, za kategorije proizvoda A i D na Albaniju, Bahame, Bjelarus, Francusku Polineziju, Gambiju, Jordan, Lesoto, Crnu Goru, Okupirano palestinsko područje i Oman, za kategorije proizvoda A, D i E na Bangladeš, za kategorije proizvoda A, B i F na Čile, za kategoriju proizvoda B na Etiopiju, za kategorije proizvoda B i E na Namibiju, za kategoriju proizvoda D na Bocvanu i za kategoriju proizvoda E na Ujedinjene Arapske Emirate i Zambiju.
- (20) Subjekt Ecocert SA obavijestio je Komisiju i o stjecanju niza subjekata IMO grupe, uključujući subjekt IMO-Control Sertifikasyon Tic. Ltd Şti. Naveo je i da se taj subjekt spojio s društvom kćeri subjekta Ecocert SA u Turskoj, tj. sa subjektom Ecocert Denetim ve Belgelendirme Ltd. Şti. Nastali subjekt pod nazivom ECOCERT IMO Denetim ve Belgelendirme Ltd. Şti preuzet će aktivnosti subjekta IMO-Control Sertifikasyon Tic. Ltd Şti. Stoga je primjereno izbrisati subjekt IMO-Control Sertifikasyon Tic. Ltd Şti iz Priloga IV. Uredbi (EZ) br. 1235/2008 i umjesto njega uvrstiti ECOCERT IMO Denetim ve Belgelendirme Ltd. Şti uz potrebne izmjene u pogledu adrese i internetske adrese.

- (21) Subjekt „IBD Certifications Ltd.” obavijestio je Komisiju da je službeno registriran pod nazivom „IBD Certificações Ltda.”
- (22) Komisija je zaprimila i ispitala zahtjev subjekta „IMO Control Latinoamérica Ltda.” za izmjenu svojih specifikacija. Komisija je na temelju zaprimljenih informacija zaključila da je opravdano proširiti geografsko područje primjene priznavanja za kategorije proizvoda A i D na Brazil, Čile, Kubu, Trinidad i Tobago te Urugvaj. Nadalje, subjekt „IMO Control Latinoamérica Ltda.” obavijestio je o promjeni korporativnog naziva u „IMOCert Latinoamérica Ltda.” te o promjeni internetske adrese.
- (23) Komisija je zaprimila i ispitala zahtjev subjekta „IMO Control Private Limited” za izmjenu svojih specifikacija. Komisija je na temelju zaprimljenih informacija zaključila da je opravdano proširiti geografsko područje primjene priznavanja za kategorije proizvoda A i D na Laos, Maldive i Papuu Novu Gvineju.
- (24) Subjekt „IMOSwiss AG” obavijestio je Komisiju o prestanku svoje aktivnosti certificiranja u Ukrajini te stoga više ne bi trebao biti naveden za tu zemlju u Prilogu IV. Uredbi (EZ) br. 1235/2008.
- (25) Subjekt „International Certification Services, Inc.” obavijestio je Komisiju o prestanku svoje aktivnosti certificiranja u svim trećim zemljama za koje je bio priznat te više ne bi trebao biti naveden u Prilogu IV. Uredbi (EZ) br. 1235/2008.
- (26) Komisija je zaprimila i ispitala zahtjev subjekta „OneCert International PVT Ltd” za izmjenu svojih specifikacija. Komisija je na temelju zaprimljenih informacija zaključila da je opravdano proširiti geografsko područje primjene priznavanja za kategorije proizvoda A i D na Etiopiju, Mozambik, Ujedinjenu Republiku Tanzaniju i Šri Lanku te za kategoriju proizvoda D na Singapur.
- (27) Komisija je zaprimila i ispitala zahtjev subjekta „Organización Internacional Agropecuaria” za izmjenu svojih specifikacija. Komisija je na temelju zaprimljenih informacija zaključila da je opravdano proširiti geografsko područje primjene priznavanja za kategoriju proizvoda C na Čile.
- (28) Subjekt „Quality Assurance International” obavijestio je Komisiju o prestanku svoje aktivnosti certificiranja u Paragvaju te više ne bi trebao biti naveden za tu zemlju u Prilogu IV. Uredbi (EZ) br. 1235/2008.
- (29) U skladu s člankom 12. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EZ) br. 1235/2008 Komisija s obzirom na primljene informacije ili nedostatak traženih informacija u svakom trenutku može izmijeniti specifikacije ili suspendirati unos kontrolne ustanove u Prilogu IV. toj Uredbi. Stoga bi trebalo izmijeniti specifikaciju kontrolne ustanove za koju se na temelju ispitivanja svih primljenih podataka zaključilo da više ne poštuje odgovarajuće zahtjeve.
- (30) Subjekt Uganda Organic Certification, Ltd, naveden u Prilogu IV. Uredbi (EZ) br. 1235/2008, 18. ožujka 2016. dostavio je godišnje izvješće u skladu s člankom 12. stavkom 1. točkom (b) te iste Uredbe. Akreditacijsko tijelo IOAS u svojem godišnjem izvješću objavilo je da je suspendiralo akreditaciju subjektu Uganda Organic Certification, Ltd. Komisija je pozvala kontrolnu ustanovu da dostavi valjanu potvrdu o akreditaciji s priloženim pozitivnim izvješćem o procjeni u skladu sa zahtjevima Uredbe (EZ) br. 834/2007, ali kontrolna ustanova nije odgovorila u utvrđenom roku. Stoga bi unos za subjekt Uganda Organic Certification, Ltd trebalo izbrisati iz Priloga IV. Uredbi (EZ) br. 1235/2008 dok se ne dostave zadovoljavajuće informacije.
- (31) Radi jasnoće, posebno kako bi se osiguralo da se treće zemlje za koje se navode kontrolna tijela ili kontrolne ustanove u Prilogu IV. Uredbi (EZ) br. 1235/2008 pojavljuju istim redoslijedom u svim jezičnim inačicama, primjereno je ponovno rasporediti imena zemalja na temelju kodnih brojeva i taj Prilog zamijeniti u cijelosti.
- (32) Priloge III. i IV. Uredbi (EZ) br. 1235/2008 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (33) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za ekološku proizvodnju,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EZ) br. 1235/2008 mijenja se kako slijedi:

- (1) Prilog III. mijenja se u skladu s Prilogom I. ovoj Uredbi;
- (2) Prilog IV. zamjenjuje se tekstem iz Priloga II. ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 2. kolovoza 2016.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER

PRILOG I.

Prilog III. Uredbi (EZ) br. 1235/2008 mijenja se kako slijedi:

- (1) U unosu koji se odnosi na Australiju, u točki 5., internetska adresa kontrolne ustanove „Australian Certified Organic Pty. Ltd” zamjenjuje se internetskom adresom „www.aco.net.au”.
- (2) U unosu koji se odnosi na Kanadu, u točki 5., briše se redak koji se odnosi na kodni broj CA-ORG-001.
- (3) U unosu koji se odnosi na Indiju, točka 5. mijenja se kako slijedi:

a. redak koji se odnosi na kodni broj IN-ORG-007 zamjenjuje se sljedećim:

„IN-ORG-007	IMO Control Private Limited	www.imocontrol.in”
-------------	-----------------------------	--------------------

b. Nakon retka za IN-ORG-012 dodaje se sljedeći redak:

„IN-ORG-013	SGS India Pvt. Ltd	www.sgsgroup.in”
-------------	--------------------	------------------

- (4) U unosu koji se odnosi na Sjedinjene Američke Države, točka 5. mijenja se kako slijedi:

a. briše se redak koji se odnosi na kodni broj US-ORG-032;

b. dodaje se sljedeći redak:

„US-ORG-061	Basin and Range Organics (BARO)	www.basinandrangeorganics.org”
-------------	---------------------------------	--------------------------------

- (5) U unosu koji se odnosi na Novi Zeland, u točki 5., internetska adresa kontrolne ustanove „AsureQuality Limited” zamjenjuje se internetskom adresom „http://www.asurequality.com”.

- (6) U unosu koji se odnosi na Republiku Koreju, točka 5. mijenja se kako slijedi:

a. dodaje se sljedeći redak:

„KR-ORG-002	Doalnara Organic Certificated Korea	www.doalnara.or.kr”
-------------	-------------------------------------	---------------------

PRILOG II.

„PRILOG IV.

POPIS KONTROLNIH USTANOVA I KONTROLNIH TIJELA U SVRHU EKVIVALENTNOSTI I RELEVANTNE SPECIFIKACIJE IZ ČLANKA 10.

Za potrebe ovog Priloga kategorije proizvoda određene su prema sljedećim oznakama:

A: Neprerađeni biljni proizvodi

B: Žive životinje ili neprerađeni proizvodi životinjskog podrijetla

C: Proizvodi akvakulture i morske trave

D: Prerađeni poljoprivredni proizvodi koji se koriste kao hrana (*)

E: Prerađeni poljoprivredni proizvodi koji se koriste kao hrana za životinje (*)

F: Vegetativni reproduksijski materijal i sjeme za uzgoj

Web-mjesto, u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (e), na kojem se može pronaći popis subjekata koji podliježu sustavu kontrole, kao i kontaktno mjesto na kojem su dostupni podaci o njihovom certifikacijskom statusu, dotične kategorije proizvoda, kao i popis subjekata i proizvoda čija je certifikacija suspendirana ili ukinuta, nalazi se na internetskoj adresi iz točke 2. za svaku kontrolnu ustanovu ili svako kontrolno tijelo, osim ako je drukčije određeno.

„Abcert AG“

- Adresa: Martinstraße 42-44, 73728 Esslingen am Neckar, Njemačka
- Internetska adresa: <http://www.abcert.de>
- Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AL-BIO-137	Albanija	x	—	—	x	—	—
AM-BIO-137	Armenija	x	—	—	x	—	—
AZ-BIO-137	Azerbajdžan	x	—	—	x	—	—
BA-BIO-137	Bosna i Hercegovina	x	—	—	x	—	—
BY-BIO-137	Bjelarus	x	—	—	x	—	—
GE-BIO-137	Gruzija	x	—	—	x	—	—
IR-BIO-137	Iran	x	—	—	x	—	—
KG-BIO137	Kirgistan	x	—	—	x	—	—
KZ-BIO-137	Kazakstan	x	—	—	—	—	—
MD-BIO-137	Republika Moldova	x	x	—	—	—	—

(*) Sastojci moraju biti certificirani od strane priznate kontrolne ustanove ili kontrolnog tijela u skladu s člankom 33. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 834/2007 ili proizvedeni i certificirani u okviru priznate treće zemlje u skladu s člankom 33. stavkom 2. te Uredbe ili proizvedeni i certificirani u Uniji u skladu s tom Uredbom.

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
ME-BIO-137	Crna Gora	x	—	—	x	—	—
MK-BIO-137	Bivša jugoslavenska republika Makedonija	x	—	—	x	—	—
RS-BIO-137	Srbija	x	—	—	x	—	—
RU-BIO-137	Rusija	x	x	—	x	—	—
TJ-BIO-137	Tadžikistan	x	—	—	x	—	—
TM-BIO-137	Turkmenistan	x	—	—	x	—	—
UA-BIO-137	Ukrajina	x	—	—	x	—	—
UZ-BIO-137	Uzbekistan	x	—	—	x	—	—
XK-BIO-137	Kosovo *	x	—	—	x	—	—

* Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o Deklaraciji o neovisnosti Kosova.

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Agreco R.F. Göderz GmbH“

1. Adresa: Mündener StraÙe 19, 37218, Witzhausen, Njemačka

2. Internetska adresa: <http://agrecogmbh.de>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AZ-BIO -151	Azerbajdžan	x	—	—	x	—	—
BA-BIO-151	Bosna i Hercegovina	x	—	—	x	—	—
BF-BIO-151	Burkina Faso	x	—	—	x	—	—
BO-BIO-151	Bolivija	x	—	—	x	—	—
CM-BIO-151	Kamerun	x	—	—	x	—	—
CO-BIO-151	Kolumbija	x	—	—	x	—	—
CU-BIO-151	Kuba	x	—	—	x	—	—
CV-BIO-151	Kabo Verde	x	—	—	—	—	—
DO-BIO-151	Dominikanska Republika	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
EC-BIO-151	Ekvador	x	—	—	x	—	—
EG-BIO-151	Egipat	x	—	—	x	—	—
ET-BIO-151	Etiopija	x	—	—	x	—	—
FJ-BIO-151	Fidži	x	—	—	—	—	—
GE-BIO-151	Gruzija	x	—	—	x	—	—
GH-BIO-151	Gana	x	—	—	x	—	—
GT-BIO-151	Gvatemala	x	—	—	x	—	—
HN-BIO-151	Honduras	x	—	—	x	—	—
ID-BIO-151	Indonezija	x	—	—	x	—	—
IR-BIO-151	Iran	x	—	—	—	—	—
KE-BIO-151	Kenija	x	—	—	x	—	—
KG-BIO-151	Kirgistan	x	—	—	x	—	—
KH-BIO-151	Kambodža	x	—	—	—	—	—
KZ-BIO-151	Kazakstan	x	—	—	x	—	—
LK-BIO-151	Šri Lanka	x	—	—	x	—	—
MA-BIO-151	Maroko	x	—	—	x	—	—
MD-BIO-151	Republika Moldova	x	—	—	x	—	—
ME-BIO-151	Crna Gora	x	—	—	x	—	—
MG-BIO-151	Madagaskar	x	—	—	x	—	—
MK-BIO-151	Bivša jugoslavenska republika Makedonija	x	—	—	—	—	—
ML-BIO-151	Mali	x	—	—	x	—	—
MX-BIO-151	Meksiko	—	—	—	x	—	—
NG-BIO-151	Nigerija	x	—	—	x	—	—
NI-BIO-151	Nikaragva	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
NP-BIO-151	Nepal	x	—	—	x	—	—
PE-BIO-151	Peru	x	—	—	x	—	—
PG-BIO-151	Papua Nova Gvineja	x	—	—	x	—	—
PH-BIO-151	Filipini	x	—	—	x	—	—
PY-BIO-151	Paragvaj	x	—	—	x	—	—
RS-BIO-151	Srbija	x	—	—	x	—	—
RU-BIO-151	Rusija	x	—	—	x	—	—
SB-BIO-151	Salomonovi Otoci	x	—	—	—	—	—
SN-BIO-151	Senegal	x	—	—	x	—	—
SR-BIO-151	Surinam	x	—	—	x	—	—
SV-BIO-151	El Salvador	x	—	—	—	—	—
TG-BIO-151	Togo	x	—	—	x	—	—
TH-BIO-151	Tajland	x	—	—	x	—	—
TM-BIO-151	Turkmenistan	x	—	—	x	—	—
TO-BIO-151	Tonga	x	—	—	—	—	—
TV-BIO-151	Tuvalu	x	—	—	x	—	—
TZ-BIO-151	Ujedinjena Republika Tanzanija	x	—	—	x	—	—
UA-BIO-151	Ukrajina	x	—	—	x	—	—
UG-BIO-151	Uganda	x	—	—	x	—	—
UY-BIO-151	Urugvaj	—	—	—	x	—	—
UZ-BIO-151	Uzbekistan	x	—	—	x	—	—
VE-BIO-151	Venezuela	x	—	—	x	—	—
VN-BIO-151	Vijetnam	x	—	—	x	—	—
WS-BIO-151	Samoa	x	—	—	—	—	—
ZA-BIO-151	Južna Afrika	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Albinspekt“

1. Adresa: Sheshi Hari Trumen, Nd. 1, Hy. 25, Ap. 10, 1016 Tirana, Albanija
2. Internetska adresa: <http://www.albinspekt.com>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AL-BIO-139	Albanija	x	x	—	x	—	—
XK-BIO-139	Kosovo *	x	x	—	x	—	—

* Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o Deklaraciji o neovisnosti Kosova.

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„ARGENCERT SA“

1. Adresa: Bernardo de Irigoyen 972 4 piso, „B“, C1072AAT Buenos Aires, Argentina
2. Internetska adresa: www.argencert.com.ar
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AR-BIO-138	Argentina	—	—	—	x	—	—
CL-BIO-138	Čile	x	—	—	x	—	—
PY-BIO-138	Paragvaj	x	—	—	x	—	—
UY-BIO-138	Urugvaj	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i proizvodi obuhvaćeni Prilogom III.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Australian Certified Organic“

1. Adresa: PO Box 810 – 18 Eton St, Nundah, QLD 4012, Australija
2. Internetska adresa: <http://www.aco.net.au>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AU-BIO-107	Australija	—	x	—	x	—	—
CK-BIO-107	Cookovi otoci	x	—	—	x	—	—
CN-BIO-107	Kina	x	x	—	x	—	—
FJ-BIO-107	Fidži	x	—	—	x	—	—
FK-BIO-107	Falklandski otoci	—	x	—	—	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
HK-BIO-107	Hong Kong	x	—	—	x	—	—
ID-BIO-107	Indonezija	x	—	—	x	—	—
MG-BIO-107	Madagaskar	x	—	—	x	—	—
MM-BIO-107	Mjanmar/Burma	x	—	—	x	—	—
MY-BIO-107	Malezija	x	—	—	x	—	—
PG-BIO-107	Papua Nova Gvineja	x	—	—	x	—	—
SG-BIO-107	Singapur	x	—	—	x	—	—
TH-BIO-107	Tajland	x	—	—	x	—	—
TO-BIO-107	Tonga	x	—	—	x	—	—
TW-BIO-107	Tajvan	x	—	—	x	—	—
VU-BIO-107	Vanuatu	x	x	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i proizvodi obuhvaćeni Prilogom III.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Balkan Biocert Skopje“

1. Adresa: 2/9, Frederik Sopen Str., 1000 Skopje, bivša jugoslavenska republika Makedonija

2. Internetska adresa: <http://www.balkanbiocert.mk>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
MK-BIO-157	Bivša jugoslavenska republika Makedonija	x	x	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Bioagricert S.r.l.“

1. Adresa: Via dei Macabracchia 8, Casalecchio di Reno, 40033 Bologna, Italija

2. Internetska adresa: <http://www.bioagricert.org>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
BR-BIO-132	Brazil	x	—	—	x	—	—
CN-BIO-132	Kina	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
EC-BIO-132	Ekvador	x	—	—	x	—	—
IN-BIO-132	Indija	—	—	—	x	—	—
IR-BIO-132	Iran	x	—	—	x	—	—
KH-BIO-132	Kambodža	x	—	—	x	—	—
KR-BIO-132	Republika Koreja	x	—	—	—	—	—
LA-BIO-132	Laoska Narodna Demokratska Republika	x	—	—	x	—	—
MA-BIO-132	Maroko	x	—	—	x	—	—
MM-BIO-132	Mjanmar/Burma	x	—	—	x	—	—
MX-BIO-132	Meksiko	x	x	—	x	—	—
NP-BIO-132	Nepal	x	—	—	x	—	—
PF-BIO-132	Francuska Polinezija	x	—	—	x	—	—
RS-BIO-132	Srbija	x	x	—	—	—	—
SM-BIO-132	San Marino	—	—	—	x	—	—
TG-BIO-132	Togo	x	—	—	x	—	—
TH-BIO-132	Tajland	x	x	—	x	—	—
TR-BIO-132	Turska	x	—	—	x	—	—
UA-BIO-132	Ukrajina	x	—	—	x	—	—
VN-BIO-132	Vijetnam	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„BioGro New Zealand Limited“

1. Adresa: P.O. Box 9693 Marion Square, Wellington 6141, Novi Zeland

2. Internetska adresa: <http://www.biogro.co.nz>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
FJ-BIO-130	Fidži	x	—	—	x	—	—
MY-BIO-130	Malezija	—	—	—	x	—	—
NU-BIO-130	Niue	x	—	—	x	—	—
VU-BIO-130	Vanuatu	x	—	—	x	—	—
WS-BIO-130	Samoa	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Bio.inspecta AG“

1. Adresa: Ackerstrasse, 5070 Frick, Švicarska
2. Internetska adresa: <http://www.bio-inspecta.ch>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AE-BIO-161	Ujedinjeni Arapski Emirati	x	—	—	x	—	—
AL-BIO-161	Albanija	x	—	—	x	—	—
AM-BIO-161	Armenija	x	—	—	x	—	—
AZ-BIO-161	Azerbajdžan	x	—	—	x	—	—
BA-BIO-161	Bosna i Hercegovina	x	—	—	x	—	—
BF-BIO-161	Burkina Faso	x	—	—	—	—	—
BJ-BIO-161	Benin	x	—	—	—	—	—
BR-BIO-161	Brazil	x	—	—	x	—	—
CI-BIO-161	Côte d'Ivoire	x	—	—	x	—	—
CU-BIO-161	Kuba	x	—	—	x	—	—
DO-BIO-161	Dominikanska Republika	x	—	—	x	—	—
ET-BIO-161	Etiopija	x	—	—	x	—	—
GE-BIO-161	Gruzija	x	—	—	x	—	—
GH-BIO-161	Gana	x	—	—	x	—	—
ID-BIO-161	Indonezija	x	—	—	x	—	—
IR-BIO-161	Iran	x	—	—	x	—	—
KE-BIO-161	Kenija	x	—	—	x	—	—
KG-BIO-161	Kirgistan	x	—	—	x	—	—
KR-BIO-161	Republika Koreja	x	—	—	—	—	—
KZ-BIO-161	Kazakstan	x	—	—	x	—	—
LB-BIO-161	Libanon	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
MA-BIO-161	Maroko	x	—	—	x	—	—
MD-BIO-161	Republika Moldova	x	—	—	x	—	—
PH-BIO-161	Filipini	x	—	—	x	—	—
RU-BIO-161	Rusija	x	—	—	x	—	—
SN-BIO-161	Senegal	x	—	—	x	—	—
TJ-BIO-161	Tadžikistan	x	—	—	x	—	—
TR-BIO-161	Turska	x	—	—	x	—	—
TZ-BIO-161	Ujedinjena Republika Tanzanija	x	—	—	x	—	—
UA-BIO-161	Ukrajina	x	—	—	x	—	—
UZ-BIO-161	Uzbekistan	x	—	—	x	—	—
VN-BIO-161	Vijetnam	x	—	—	x	—	—
XK-BIO-161	Kosovo *	x	—	—	x	—	—
ZA-BIO-161	Južna Afrika	x	—	—	x	—	—

* Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o Deklaraciji o neovisnosti Kosova.

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Bio Latina Certificadora“

1. Adresa: Jr. Domingo Millán 852, Jesús Maria, Lima 11, Lima, Peru

2. Internetska adresa: <http://www.biolatina.com>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
BO-BIO-118	Bolivija	x	x	—	x	—	—
CO-BIO-118	Kolumbija	x	—	—	x	—	—
GT-BIO-118	Gvatemala	x	—	—	x	—	—
HN-BIO-118	Honduras	x	—	—	x	—	—
MX-BIO-118	Meksiko	x	—	—	x	—	—
NI-BIO-118	Nikaragva	x	x	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
PA-BIO-118	Panama	x	—	—	x	—	—
PE-BIO-118	Peru	x	x	—	x	—	—
SV-BIO-118	El Salvador	x	—	—	x	—	—
VE-BIO-118	Venezuela	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Bolicert Ltd“

1. Adresa: Street Colon 756, floor 2, office 2A, Edif. Valdivia Casilla 13030, La Paz, Bolivija

2. Internetska adresa: <http://www.bolicert.org>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
BO-BIO-126	Bolivija	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Bureau Veritas Certification France SAS“

1. Adresa: Immeuble Le Guillaumet, 60 avenue du Général de Gaulle, 92046 Paris La Défense Cedex, Francuska

2. Internetska adresa: <http://www.qualite-france.com>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
MA-BIO-165	Maroko	x	—	—	x	—	—
MC-BIO-165	Monako	x	—	—	x	—	—
MG-BIO-165	Madagaskar	x	—	x	x	—	—
MU-BIO-165	Mauricijus	x	—	—	x	x	—
NI-BIO-165	Nikaragva	x	—	x	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Caucacert Ltd“

- Adresa: 2, Marshal Gelovani Street, 5th floor, Suite 410, Tbilisi 0159, Gruzija
- Internetska adresa: <http://www.caucascert.ge>
- Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
GE-BIO-117	Gruzija	x	x	—	x	—	x

- Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju.
- Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„CCOF Certification Services“

- Adresa: 2155 Delaware Avenue, Suite 150, Santa Cruz, CA 95060, Sjedinjene Američke Države
- Internetska adresa: <http://www.ccof.org>
- Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
MX-BIO-105	Meksiko	x	—	—	x	—	x

- Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.
- Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„CCPB Srl“

- Adresa: Viale Masini 36, 40126 Bologna, Italija
- Internetska adresa: <http://www.ccpb.it>
- Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
CN-BIO-102	Kina	x	—	—	x	—	—
EG-BIO-102	Egipat	x	x	—	x	—	—
IQ-BIO-102	Irak	x	—	—	x	—	—
LB-BIO-102	Libanon	x	x	—	x	—	—
MA-BIO-102	Maroko	x	x	—	x	—	—
ML-BIO-102	Mali	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
PH-BIO-102	Filipini	x	—	—	x	—	—
SM-BIO-102	San Marino	x	x	—	x	—	—
SY-BIO-102	Sirija	x	—	—	x	—	—
TN-BIO-102	Tunis	—	x	—	—	—	—
TR-BIO-102	Turska	x	x	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„CERES Certification of Environmental Standards GmbH“

1. Adresa: Vorderhaslach 1, 91230 Happurg, Njemačka

2. Internetska adresa: <http://www.ceres-cert.com>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AE-BIO-140	Ujedinjeni Arapski Emirati	—	—	—	x	—	—
AL-BIO-140	Albanija	x	x	—	x	—	—
AZ-BIO-140	Azerbajdžan	x	—	—	x	—	—
BF-BIO-140	Burkina Faso	x	—	—	x	—	—
BJ-BIO-140	Benin	x	—	—	x	—	—
BO-BIO-140	Bolivija	x	x	—	x	—	—
BR-BIO-140	Brazil	x	x	—	x	—	—
BT-BIO-140	Butan	x	—	—	x	—	—
CD-BIO-140	Demokratska Republika Kongo	x	—	—	x	—	—
CL-BIO-140	Čile	x	x	—	x	—	—
CM-BIO-140	Kamerun	x	x	—	x	—	—
CN-BIO-140	Kina	x	x	x	x	—	x
CO-BIO-140	Kolumbija	x	x	—	x	—	—
DO-BIO-140	Dominikanska Republika	x	x	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
EC-BIO-140	Ekvador	x	x	—	x	—	—
EG-BIO-140	Egipat	x	x	—	x	—	—
ET-BIO-140	Etiopija	x	x	—	x	—	—
GD-BIO-140	Grenada	x	x	—	x	—	—
GH-BIO-140	Gana	x	—	—	—	—	—
GT-BIO-140	Gvatemala	x	—	—	x	—	—
HN-BIO-140	Honduras	x	—	—	x	—	—
ID-BIO-140	Indonezija	x	x	—	x	—	—
IR-BIO-140	Iran	x	—	—	x	—	—
JM-BIO-140	Jamajka	x	x	—	x	—	—
KE-BIO-140	Kenija	x	x	—	x	—	—
KG-BIO-140	Kirgistan	x	—	—	x	—	—
KH-BIO-140	Kambodža	x	—	—	x	—	—
KZ-BIO-140	Kazakstan	x	—	—	x	—	—
LA-BIO-140	Laoska Narodna Demokratska Republika	x	—	—	x	—	—
LC-BIO-140	Sveta Lucija	x	x	—	x	—	—
MA-BIO-140	Maroko	x	x	—	x	—	—
MD-BIO-140	Republika Moldova	x	x	—	x	—	—
ME-BIO-140	Crna Gora	x	—	—	x	—	—
MG-BIO-140	Madagaskar	x	—	—	x	—	—
MK-BIO-140	Bivša jugoslavenska republika Makedonija	x	x	—	x	—	x
ML-BIO-140	Mali	x	—	—	x	—	—
MM-BIO-140	Mjanmar/Burma	x	x	—	x	—	—
MX-BIO-140	Meksiko	x	x	—	x	—	—
MY-BIO-140	Malezija	x	—	—	x	—	—
MZ-BIO-140	Mozambik	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
NA-BIO-140	Namibija	x	—	—	x	—	—
NG-BIO-140	Nigerija	x	x	—	x	—	—
NI-BIO-140	Nikaragva	x	—	—	x	—	—
NP-BIO-140	Nepal	x	—	—	x	—	—
PA-BIO-140	Panama	x	—	—	x	—	—
PE-BIO-140	Peru	x	x	—	x	—	—
PG-BIO-140	Papua Nova Gvineja	x	x	—	x	—	—
PH-BIO-140	Filipini	x	x	—	x	—	—
PK-BIO-140	Pakistan	x	—	—	x	—	—
PS-BIO-140	Okupirano palestinsko područje	x	—	—	x	—	—
PY-BIO-140	Paragvaj	x	x	—	x	—	—
RS-BIO-140	Srbija	x	x	—	x	—	x
RU-BIO-140	Rusija	x	x	—	x	—	—
RW-BIO-140	Ruanda	x	x	—	x	—	—
SA-BIO-140	Saudijska Arabija	x	x	—	x	—	—
SG-BIO-140	Singapur	x	x	—	x	—	—
SN-BIO-140	Senegal	x	—	—	x	—	—
SV-BIO-140	El Salvador	x	—	—	x	—	—
TG-BIO-140	Togo	x	—	—	x	—	—
TH-BIO-140	Tajland	x	x	—	x	—	—
TL-BIO-140	Timor-Leste	x	—	—	x	—	—
TR-BIO-140	Turska	x	x	—	x	—	—
TW-BIO-140	Tajvan	x	x	x	x	—	—
TZ-BIO-140	Ujedinjena Republika Tanzanija	x	x	—	x	—	—
UA-BIO-140	Ukrajina	x	x	—	x	—	—
UG-BIO-140	Uganda	x	x	—	x	—	—
UY-BIO-140	Urugvaj	x	x	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
UZ-BIO-140	Uzbekistan	x	x	—	x	—	—
VE-BIO-140	Venezuela	x	—	—	x	—	—
VN-BIO-140	Vijetnam	x	x	—	x	—	—
WS-BIO-140	Samoa	x	—	—	x	—	—
ZA-BIO-140	Južna Afrika	x	x	—	x	—	—
ZW-BIO-140	Zimbabve	x	—	—	x	—	—

- Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju.
- Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Certificadora Mexicana de productos y procesos ecológicos S.C.“

- Adresa: Calle 16 de septiembre No 204, Ejido Guadalupe Victoria, Oaxaca, Meksico, C.P. 68026
- Internetska adresa: <http://www.certimexsc.com>
- Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
CO-BIO-104	Kolumbija	x	—	—	x	—	—
DO-BIO-104	Dominikanska Republika	x	—	—	—	—	—
GT-BIO-104	Gvatemala	x	—	—	—	—	—
MX-BIO-104	Meksiko	x	x	—	x	—	—
SV-BIO-104	El Salvador	x	—	—	—	—	—

- Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.
- Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Certisys“

- Adresa: Rue Joseph Bouché 57/3, 5310 Bolinne, Belgija
- Internetska adresa: <http://www.certisys.eu>
- Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
BF-BIO-128	Burkina Faso	x	—	—	x	—	—
BI-BIO-128	Burundi	x	—	—	x	—	—
BJ-BIO-128	Benin	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
CI-BIO-128	Côte d'Ivoire	x	—	—	x	—	—
CM-BIO-128	Kamerun	x	—	—	x	—	—
GH-BIO-128	Gana	x	—	—	x	—	—
ML-BIO-128	Mali	x	—	—	x	—	—
RW-BIO-128	Ruanda	x	—	—	x	—	—
SN-BIO-128	Senegal	x	—	—	x	—	—
TG-BIO-128	Togo	x	—	—	x	—	—
TZ-BIO-128	Ujedinjena Republika Tanzanija	x	—	—	x	—	—
UG-BIO-128	Uganda	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Company of Organic Agriculture in Palestine (*)“

1. Adresa: Alsafa building – first floor Al-Masaeif, Ramallah, Palestina (*)

2. Internetska adresa: <http://coap.org.ps>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
PS-BIO-163	Okupirano palestinsko područje	x	—	—	x	—	—

(*) Taj naziv ne tumači se kao da je njime priznata Država Palestina niti se njime dovode u pitanje pojedinačna stajališta država članica u tom pogledu.

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Control Union Certifications“

1. Adresa: Meeuwenlaan 4-6, 8011 BZ, Zwolle, Nizozemska

2. Internetska adresa: <http://certification.controlunion.com>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AE-BIO-149	Ujedinjeni Arapski Emirati	x	x	x	x	x	x
AF-BIO-149	Afganistan	x	x	x	x	x	x

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AL-BIO-149	Albanija	x	x	x	x	x	x
AM-BIO-149	Armenija	x	x	x	x	x	x
AZ-BIO-149	Azerbajdžan	x	x	x	x	x	x
BD-BIO-149	Bangladeš	—	x	x	x	x	x
BF-BIO-149	Burkina Faso	x	x	x	x	x	x
BJ-BIO-149	Benin	x	—	—	x	—	x
BM-BIO-149	Bermudi	x	x	x	x	x	x
BO-BIO-149	Bolivija	x	x	—	x	—	—
BR-BIO-149	Brazil	x	x	x	x	x	x
BT-BIO-149	Butan	x	x	x	x	x	x
BW-BIO-149	Bocvana	x	—	—	x	—	x
CA-BIO-149	Kanada	—	—	x	—	—	—
CH-BIO-149	Švicarska	—	—	x	—	—	—
CI-BIO-149	Côte d'Ivoire	x	x	x	x	x	x
CL-BIO-149	Čile	x	x	—	x	—	—
CM-BIO-149	Kamerun	x	—	—	x	—	x
CN-BIO-149	Kina	x	x	x	x	x	x
CO-BIO-149	Kolumbija	x	x	x	x	x	x
CR-BIO-149	Kostarika	—	x	x	—	x	—
CU-BIO-149	Kuba	x	—	—	x	—	x
CV-BIO-149	Kabo Verde	x	—	—	x	—	—
CW-BIO-149	Curaçao	x	—	—	x	—	x
DO-BIO-149	Dominikanska Republika	x	x	x	x	x	x
DZ-BIO-149	Alžir	x	—	x	x	—	—
EC-BIO-149	Ekvador	x	x	x	x	x	x
EG-BIO-149	Egipat	x	x	x	x	x	x
ET-BIO-149	Etiopija	x	x	x	x	x	x

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
GH-BIO-149	Gana	x	x	x	x	x	x
GM-BIO-149	Gambija	x	x	—	x	—	—
GN-BIO-149	Gvineja	x	x	x	x	x	x
GT-BIO-149	Gvatemala	x	x	—	x	—	—
HK-BIO-149	Hong Kong	x	x	x	x	x	x
HN-BIO-149	Honduras	x	x	x	x	x	x
HT-BIO-149	Haiti	x	—	—	x	—	x
ID-BIO-149	Indonezija	x	x	x	x	x	x
IL-BIO-149	Izrael (*)	—	x	x	—	x	—
IN-BIO-149	Indija	—	x	x	x	x	—
IQ-BIO-149	Irak	x	x	x	x	—	x
IR-BIO-149	Iran	x	x	x	x	x	x
JP-BIO-149	Japan	—	x	x	—	x	—
KE-BIO-149	Kenija	x	—	—	x	—	x
KG-BIO-149	Kirgistan	x	x	x	x	x	x
KH-BIO-149	Kambodža	x	x	x	x	x	x
KR-BIO-149	Republika Koreja	x	x	x	—	x	x
KZ-BIO-149	Kazakstan	x	x	x	x	x	x
LA-BIO-149	Laoska Narodna Demokratska Republika	x	x	x	x	x	x
LK-BIO-149	Šri Lanka	x	x	x	x	x	x
LS-BIO-149	Lesoto	x	—	—	x	—	x
MA-BIO-149	Maroko	x	—	—	x	—	x
MD-BIO-149	Republika Moldova	x	x	x	x	x	x
MK-BIO-149	Bivša jugoslavenska republika Makedonija	x	x	x	x	x	x
ML-BIO-149	Mali	x	x	x	x	x	x
MM-BIO-149	Mjanmar/Burma	x	x	x	x	x	x
MN-BIO-149	Mongolija	x	—	—	x	—	x

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
MU-BIO-149	Mauricijus	x	x	x	x	x	x
MV-BIO-149	Maldivi	x	—	x	x	—	—
MW-BIO-149	Malavi	x	—	—	x	—	x
MX-BIO-149	Meksiko	x	x	x	x	x	x
MY-BIO-149	Malezija	x	x	x	x	x	x
MZ-BIO-149	Mozambik	x	x	x	x	x	x
NA-BIO-149	Namibija	x	—	—	x	—	x
NG-BIO-149	Nigerija	x	x	x	x	x	x
NI-BIO-149	Nikaragva	x	x	—	x	—	—
NP-BIO-149	Nepal	x	x	x	x	x	x
PA-BIO-149	Panama	x	x	x	x	x	x
PE-BIO-149	Peru	x	x	x	x	x	x
PH-BIO-149	Filipini	x	x	x	x	x	x
PK-BIO-149	Pakistan	x	x	x	x	x	x
PS-BIO-149	Okupirano palestinsko područje	x	x	x	x	x	x
PY-BIO-149	Paragvaj	x	x	x	x	x	x
RS-BIO-149	Srbija	x	x	x	x	x	x
RU-BIO-149	Rusija	x	x	x	x	x	x
RW-BIO-149	Ruanda	x	x	x	x	x	x
SD-BIO-149	Sudan	x	x	—	x	—	—
SG-BIO-149	Singapur	x	x	x	x	x	x
SL-BIO-149	Sijera Leone	x	x	x	x	x	x
SN-BIO-149	Senegal	x	—	—	x	—	x
SR-BIO-149	Surinam	x	—	—	x	—	x
SV-BIO-149	El Salvador	x	x	—	x	—	—
SY-BIO-149	Sirija	x	x	x	x	x	x

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
SZ-BIO-149	Svazi	x	—	—	x	—	x
TG-BIO-149	Togo	x	—	—	x	—	x
TH-BIO-149	Tajland	x	x	x	x	x	x
TL-BIO-149	Timor-Leste	x	x	x	x	x	x
TR-BIO-149	Turska	x	x	x	x	x	x
TW-BIO-149	Tajvan	x	—	—	x	—	x
TZ-BIO-149	Ujedinjena Republika Tanzanija	x	x	x	x	x	x
UA-BIO-149	Ukrajina	x	x	x	x	x	x
UG-BIO-149	Uganda	x	x	x	x	x	x
US-BIO-149	Sjedinjene Američke Države	—	—	x	—	—	—
UY-BIO-149	Urugvaj	x	x	x	x	x	x
UZ-BIO-149	Uzbekistan	x	x	x	x	x	x
VN-BIO-149	Vijetnam	x	x	x	x	x	x
ZA-BIO-149	Južna Afrika	x	x	x	x	x	x
ZM-BIO-149	Zambija	x	x	x	x	x	x
ZW-BIO-149	Zimbabve	x	—	—	x	—	x

(*) Proizvodi podrijetlom s područja koja su od lipnja 1967. pod izraelskom okupacijom ne certificiraju se kao organski.

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Ecocert SA“

1. Adresa: BP 47, 32600 L'Isle-Jourdain, Francuska

2. Internetska adresa: <http://www.ecocert.com>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AD-BIO-154	Andora	x	—	—	x	—	—
AE-BIO-154	Ujedinjeni Arapski Emirati	x	—	—	x	x	—
AF-BIO-154	Afganistan	x	x	—	x	—	—
AL-BIO-154	Albanija	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AM-BIO-154	Armenija	x	—	—	x	—	—
AZ-BIO-154	Azerbajdžan	x	—	—	x	—	—
BA-BIO-154	Bosna i Hercegovina	x	—	—	x	—	—
BD-BIO-154	Bangladeš	x	—	—	x	x	—
BF-BIO-154	Burkina Faso	x	x	—	x	x	x
BH-BIO-154	Bahrein	—	—	—	x	—	—
BI-BIO-154	Burundi	x	—	—	x	—	—
BJ-BIO-154	Benin	x	x	—	x	—	—
BN-BIO-154	Brunej	—	—	x	—	—	—
BR-BIO-154	Brazil	x	x	—	x	x	x
BS-BIO-154	Bahami	x	—	—	x	—	—
BW-BIO-154	Bocvana	x	—	—	x	—	—
BY-BIO-154	Bjelarus	x	—	—	x	—	—
BZ-BIO-154	Belize	x	—	—	x	—	—
CD-BIO-154	Demokratska Republika Kongo	x	—	—	x	—	—
CF-BIO-154	Srednjoafrička Republika	x	—	—	x	—	—
CG-BIO-154	Kongo (Brazzaville)	x	—	—	x	—	—
CI-BIO-154	Côte d'Ivoire	x	x	—	x	—	—
CL-BIO-154	Čile	x	x	—	x	—	x
CM-BIO-154	Kamerun	x	x	—	x	—	—
CN-BIO-154	Kina	x	x	x	x	x	x
CO-BIO-154	Kolumbija	x	x	—	x	x	x
CU-BIO-154	Kuba	x	—	—	x	x	—
CV-BIO-154	Kabo Verde	x	—	—	x	—	—
DO-BIO-154	Dominikanska Republika	x	—	—	x	—	—
DZ-BIO-154	Alžir	x	—	—	x	—	—
EC-BIO-154	Ekvador	x	x	x	x	x	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
ET-BIO-154	Etiopija	x	x	—	x	—	—
FJ-BIO-154	Fidži	x	—	—	x	—	—
GE-BIO-154	Gruzija	x	—	—	x	—	—
GH-BIO-154	Gana	x	—	—	x	—	—
GM-BIO-154	Gambija	x	—	—	x	—	—
GN-BIO-154	Gvineja	x	—	—	x	—	—
GQ-BIO-154	Ekvatorska Gvineja	x	—	—	x	—	—
GT-BIO-154	Gvatemala	x	—	—	x	—	—
GW-BIO-154	Gvineja Bisau	x	—	—	x	—	—
GY-BIO-154	Gvajana	x	—	—	x	—	—
HK-BIO-154	Hong Kong	x	—	—	x	—	—
HN-BIO-154	Honduras	x	—	—	x	—	—
HT-BIO-154	Haiti	x	—	—	x	—	—
ID-BIO-154	Indonezija	x	x	—	x	—	—
IN-BIO-154	Indija	—	—	x	x	x	—
IR-BIO-154	Iran	x	—	—	x	—	—
JO-BIO-154	Jordan	x	—	—	x	—	—
JP-BIO-154	Japan	—	—	x	x	—	—
KE-BIO-154	Kenija	x	x	—	x	x	—
KG-BIO-154	Kirgistan	x	—	—	x	x	—
KH-BIO-154	Kambodža	x	—	—	x	—	—
KM-BIO-154	Komori	x	—	—	x	—	—
KR-BIO-154	Republika Koreja	x	—	x	—	—	—
KW-BIO-154	Kuvajt	x	—	—	x	—	—
KZ-BIO-154	Kazakstan	x	—	—	x	x	—
LA-BIO-154	Laoska Narodna Demokratska Republika	x	—	—	x	—	—
LI-BIO-154	Lihtenštajn	x	—	—	—	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
LK-BIO-154	Šri Lanka	x	—	—	x	—	—
LR-BIO-154	Liberija	x	—	—	x	—	—
LS-BIO-154	Lesoto	x	—	—	x	—	—
MA-BIO-154	Maroko	x	x	x	x	x	x
MC-BIO-154	Monako	x	x	—	x	x	—
MD-BIO-154	Republika Moldova	x	—	—	x	—	—
ME-BIO-154	Crna Gora	x	—	—	x	—	—
MG-BIO-154	Madagaskar	x	x	x	x	x	x
MK-BIO-154	Bivša jugoslavenska republika Makedonija	x	—	—	x	—	x
ML-BIO-154	Mali	x	—	—	x	—	—
MM-BIO-154	Mjanmar/Burma	x	—	—	x	—	—
MN-BIO-154	Mongolija	x	—	—	x	—	—
MR-BIO-154	Mauritanija	x	—	—	x	—	—
MU-BIO-154	Mauricijus	x	—	—	x	—	—
MW-BIO-154	Malavi	x	—	—	x	—	—
MX-BIO-154	Meksiko	x	x	—	x	x	x
MY-BIO-154	Malezija	x	x	—	x	—	—
MZ-BIO-154	Mozambik	x	—	x	x	—	—
NA-BIO-154	Namibija	x	x	—	x	x	—
NE-BIO-154	Niger	x	—	—	x	—	—
NG-BIO-154	Nigerija	x	—	—	x	—	—
NI-BIO-154	Nikaragva	x	—	—	x	—	—
NP-BIO-154	Nepal	x	—	—	x	—	—
OM-BIO-154	Oman	x	—	—	x	—	—
PA-BIO-154	Panama	x	—	—	x	—	—
PE-BIO-154	Peru	x	x	—	x	x	x

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
PF-BIO-154	Francuska Polinezija	x	—	—	x	—	—
PH-BIO-154	Filipini	x	x	—	x	x	x
PK-BIO-154	Pakistan	x	—	—	x	—	x
PS-BIO-154	Okupirano palestinsko područje	x	—	—	x	—	—
PY-BIO-154	Paragvaj	x	x	—	x	x	—
RS-BIO-154	Srbija	x	x	—	x	—	x
RU-BIO-154	Rusija	x	—	—	x	x	—
RW-BIO-154	Ruanda	x	—	—	x	—	—
SA-BIO-154	Saudijska Arabija	x	—	—	x	x	x
SC-BIO-154	Sejšeli	x	—	—	x	—	—
SD-BIO-154	Sudan	x	—	—	x	—	—
SG-BIO-154	Singapur	x	—	—	x	—	—
SL-BIO-154	Sijera Leone	x	x	—	x	—	—
SN-BIO-154	Senegal	x	—	—	x	—	—
SO-BIO-154	Somalija	x	—	—	x	—	—
SR-BIO-154	Surinam	x	—	—	x	—	—
ST-BIO-154	Sveti Toma i Prinsipe	x	—	—	x	—	—
SV-BIO-154	El Salvador	x	—	—	x	—	—
SY-BIO-154	Sirija	x	—	—	x	x	—
SZ-BIO-154	Svazi	x	—	—	x	—	—
TD-BIO-154	Čad	x	—	—	x	—	—
TG-BIO-154	Togo	x	—	—	x	—	—
TH-BIO-154	Tajland	x	x	x	x	x	x
TJ-BIO-154	Tadžikistan	x	—	—	x	—	—
TL-BIO-154	Timor-Leste	x	—	—	x	—	—
TM-BIO-154	Turkmenistan	x	—	—	x	x	—
TN-BIO-154	Tunisia	—	x	x	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
TR-BIO-154	Turska	x	x	x	x	x	x
TW-BIO-154	Tajvan	x	—	—	x	—	—
TZ-BIO-154	Ujedinjena Republika Tanzanija	x	—	—	x	—	—
UA-BIO-154	Ukrajina	x	x	—	x	x	—
UG-BIO-154	Uganda	x	x	—	x	x	—
US-BIO-154	Sjedinjene Američke Države	—	—	x	—	—	—
UY-BIO-154	Urugvaj	x	x	—	x	x	—
UZ-BIO-154	Uzbekistan	x	—	—	x	x	—
VE-BIO-154	Venezuela	x	—	—	x	—	—
VN-BIO-154	Vijetnam	x	x	—	x	—	—
VU-BIO-154	Vanuatu	x	—	—	x	—	x
WS-BIO-154	Samoa	x	—	—	x	—	—
ZA-BIO-154	Južna Afrika	x	x	—	x	x	x
ZM-BIO-154	Zambija	x	x	—	x	x	—
ZW-BIO-154	Zimbabve	x	—	—	x	—	x

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i proizvodi obuhvaćeni Prilogom III.

5. Trajanje isključenja: do 30. lipnja 2018.

„ECOCERT IMO Denetim ve Belgelendirme Ltd. Şti”

1. Adresa: 2132/2 sk. No:3 D:50 Bayraklı/İZMİR, Turska

2. Internetska adresa: <http://www.ecocert.com.tr>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AE-BIO-158	Ujedinjeni Arapski Emirati	—	—	—	—	x	—
AF-BIO-158	Afganistan	x	—	—	x	—	—
AZ-BIO-158	Azerbajdžan	x	—	—	x	—	—
GE-BIO-158	Gruzija	x	—	—	—	—	—
KG-BIO-158	Kirgistan	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
KZ-BIO-158	Kazakstan	x	—	—	—	x	—
RU-BIO-158	Rusija	x	—	—	—	x	—
TJ-BIO-158	Tadžikistan	x	—	—	x	—	—
TM-BIO-158	Turkmenistan	x	—	—	x	—	—
TR-BIO-158	Turska	x	x	—	x	x	—
UA-BIO-158	Ukrajina	x	—	—	x	x	—
UZ-BIO-158	Uzbekistan	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Ecoglobe“

1. Adresa: 1, Aram Khachatryan Street, apt. 66, 0033 Yerevan, Armenija

2. Internetska adresa: <http://www.ecoglobe.am>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AF-BIO-112	Afganistan	x	x	—	x	—	—
AM-BIO-112	Armenija	x	x	—	x	—	—
BY-BIO-112	Bjelarus	x	x	—	x	—	—
IR-BIO-112	Iran	x	x	—	x	—	—
KG-BIO-112	Kirgistan	x	x	—	x	—	—
KZ-BIO-112	Kazakstan	x	x	—	x	—	—
PK-BIO-112	Pakistan	x	x	—	x	—	—
RU-BIO-112	Rusija	x	x	—	x	—	—
TJ-BIO-112	Tadžikistan	x	x	—	x	—	—
TM-BIO-112	Turkmenistan	x	x	—	x	—	—
UA-BIO-112	Ukrajina	x	x	—	x	—	—
UZ-BIO-112	Uzbekistan	x	x	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Egyptian Center of Organic Agriculture (ECO A)“

1. Adresa: 15 Nady El-Seid Street, Dokki, Cairo, Egipat
2. Internetska adresa: <http://www.ecoa.com.eg/>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
EG-BIO-164	Egipat	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Florida Certified Organic Growers and Consumers, Inc. (FOG), DBA as Quality Certification Services (QCS)“

1. Adresa: P.O. Box 12311, Gainesville FL, 32604 Sjedinjene Američke Države
2. Internetska adresa: <http://www.qcsinfo.org>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
BS-BIO-144	Bahami	x	—	—	x	—	x
CN-BIO-144	Kina	x	—	x	x	—	x
DO-BIO-144	Dominikanska Republika	x	—	x	x	—	x
EC-BIO-144	Ekvador	x	—	x	—	x	x
GT-BIO-144	Gvatemala	x	—	—	x	—	—
HN-BIO-144	Honduras	x	—	x	x	x	—
MX-BIO-144	Meksiko	x	—	—	x	—	x
MY-BIO-144	Malezija	x	—	—	x	—	x
NI-BIO-144	Nikaragva	x	—	x	x	—	x
PE-BIO-144	Peru	x	—	—	x	—	x
PH-BIO-144	Filipini	x	—	x	x	—	x
SV-BIO-144	El Salvador	x	—	x	x	—	x
TR-BIO-144	Turska	x	—	—	x	—	x
TW-BIO-144	Tajvan	x	—	x	x	—	x
ZA-BIO-144	Južna Afrika	x	—	—	x	—	x

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„JBD Certificações Ltda.“

1. Adresa: Rua Amando de Barros 2275, Centro, CEP: 18.602.150, Botucatu SP, Brazil
2. Internetska adresa: <http://www.ibd.com.br>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
BR-BIO-122	Brazil	x	x	x	x	x	—
CN-BIO-122	Kina	x	—	—	x	x	—
MX-BIO-122	Meksiko	—	x	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„IMOCert Latinoamérica Ltda.“

1. Adresa: Calle Pasoskanki 2134, Cochabamba, Bolivija
2. Internetska adresa: <http://www.imocert.bio>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
BO-BIO-123	Bolivija	x	—	—	x	—	—
BR-BIO-123	Brazil	x	—	—	x	—	—
BZ-BIO-123	Belize	x	—	—	x	—	—
CL-BIO-123	Čile	x	—	—	x	—	—
CO-BIO-123	Kolumbija	x	—	—	x	—	—
CU-BIO-123	Kuba	x	—	—	x	—	—
DO-BIO-123	Dominikanska Republika	x	—	—	x	—	—
EC-BIO-123	Ekvador	x	—	—	x	—	—
GT-BIO-123	Gvatemala	x	—	—	x	—	—
HT-BIO-123	Haiti	x	—	—	x	—	—
MX-BIO-123	Meksiko	x	—	—	x	—	—
NI-BIO-123	Nikaragva	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
PA-BIO-123	Panama	x	—	—	x	—	—
PE-BIO-123	Peru	x	—	—	x	—	—
PY-BIO-123	Paragvaj	x	—	—	x	—	—
SR-BIO-123	Surinam	x	—	—	x	—	—
SV-BIO-123	El Salvador	x	—	—	x	—	—
TT-BIO-123	Trinidad i Tobago	x	—	—	x	—	—
UY-BIO-123	Urugvaj	x	—	—	x	—	—
VE-BIO-123	Venezuela	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„IMO Control Private Limited“

1. Adresa: No 3627, 1st Floor, 7th Cross, 13th 'G' Main, H.A.L. 2nd Stage, Bangalore 560008, Indija

2. Internetska adresa: www.imocontrol.in

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AF-BIO-147	Afganistan	x	—	—	x	—	—
BD-BIO-147	Bangladeš	x	—	—	x	—	—
BT-BIO-147	Butan	x	—	—	x	—	—
ID-BIO-147	Indonezija	x	—	—	x	—	—
IN-BIO-147	Indija	—	—	—	x	—	—
IR-BIO-147	Iran	x	—	—	x	—	—
LA-BIO-147	Laoska Narodna Demokratska Republika	x	—	—	x	—	—
LK-BIO-147	Šri Lanka	x	—	—	x	—	—
MV-BIO-147	Maldivi	x	—	—	x	—	—
MY-BIO-147	Malezija	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
NP-BIO-147	Nepal	x	—	—	x	—	—
PG-BIO-147	Papua Nova Gvineja	x	—	—	x	—	—
PH-BIO-147	Filipini	x	—	—	x	—	—
PK-BIO-147	Pakistan	x	—	—	x	—	—
TH-BIO-147	Tajland	x	—	—	x	—	—
VN-BIO-147	Vijetnam	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„IMOSwiss AG“

1. Adresa: Weststrasse 1, 8570 Weinfelden, Švicarska

2. Internetska adresa: <http://www.imo.ch>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AE-BIO-143	Ujedinjeni Arapski Emirati	—	—	—	x	—	—
AF-BIO-143	Afganistan	x	x	—	x	—	—
AL-BIO-143	Albanija	x	—	—	x	—	—
AM-BIO-143	Armenija	x	—	—	x	—	—
AZ-BIO -143	Azerbajdžan	x	—	—	x	—	—
BA-BIO-143	Bosna i Hercegovina	x	—	—	x	—	—
BD-BIO-143	Bangladeš	x	—	x	x	—	—
BF-BIO-143	Burkina Faso	x	—	—	—	—	—
BO-BIO-143	Bolivija	x	—	—	x	—	—
BS-BIO-143	Bahami	—	—	—	x	—	—
CD-BIO-143	Demokratska Republika Kongo	x	—	—	x	—	—
CI-BIO-143	Côte d'Ivoire	x	—	—	x	—	—
CL-BIO-143	Čile	x	x	x	x	—	x
CM-BIO-143	Kamerun	x	—	—	—	—	—
CO-BIO-143	Kolumbija	x	—	—	x	—	—
DO-BIO-143	Dominikanska Republika	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
EC-BIO-143	Ekvador	x	—	x	—	—	—
ET-BIO-143	Etiopija	x	x	—	x	—	—
GE-BIO-143	Gruzija	x	—	—	x	—	—
GH-BIO-143	Gana	x	—	—	x	—	—
GM-BIO-143	Gambija	x	—	—	x	—	—
GT-BIO-143	Gvatemala	x	—	—	x	—	—
HN-BIO-143	Honduras	—	—	—	x	—	—
HT-BIO-143	Haiti	x	—	—	x	—	—
ID-BIO-143	Indonezija	x	—	—	x	—	—
IN-BIO-143	Indija	—	—	x	x	—	—
IR-BIO-143	Iran	x	—	—	x	—	—
JO-BIO-143	Jordan	x	—	—	x	—	—
JP-BIO-143	Japan	—	—	—	x	—	—
KE-BIO-143	Kenija	x	—	—	x	—	—
KG-BIO-143	Kirgistan	x	—	—	x	—	—
KH-BIO-143	Kambodža	x	—	—	x	—	—
KZ-BIO-143	Kazakstan	x	—	—	x	—	—
LA-BIO-143	Laoska Narodna Demokratska Republika	x	—	—	x	—	—
LI-BIO-143	Lihtenštajn	x	—	—	—	—	—
LK-BIO-143	Šri Lanka	x	—	—	x	—	—
MA-BIO-143	Maroko	x	—	—	x	—	—
ML-BIO-143	Mali	x	—	—	—	—	—
MM-BIO-143	Mjanmar/Burma	x	—	—	x	—	—
MX-BIO-143	Meksiko	x	—	—	x	—	—
MY-BIO-143	Malezija	x	—	—	x	—	—
NA-BIO-143	Namibija	x	—	—	x	—	—
NE-BIO-143	Niger	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
NG-BIO-143	Nigerija	x	—	—	x	—	—
NI-BIO-143	Nikaragva	x	—	—	x	—	—
NP-BIO-143	Nepal	x	—	—	x	—	—
OM-BIO-143	Oman	x	—	—	x	—	—
PE-BIO-143	Peru	x	—	x	x	—	—
PH-BIO-143	Filipini	x	—	—	x	—	—
PK-BIO-143	Pakistan	x	—	—	x	—	—
PS-BIO-143	Okupirano palestinsko područje	x	—	—	x	—	—
PY-BIO-143	Paragvaj	x	—	—	x	—	—
RU-BIO-143	Rusija	x	—	—	x	—	x
RW-BIO-143	Ruanda	x	—	—	x	—	—
SA-BIO-143	Saudijska Arabija	x	—	—	x	—	—
SD-BIO-143	Sudan	x	—	—	x	—	—
SG-BIO-143	Singapur	—	—	—	x	—	—
SL-BIO-143	Sijera Leone	x	—	—	x	—	—
SR-BIO-143	Surinam	x	—	—	x	—	—
SV-BIO-143	El Salvador	x	—	—	x	—	—
SY-BIO-143	Sirija	x	—	—	—	—	—
TG-BIO-143	Togo	x	—	—	x	—	—
TH-BIO-143	Tajland	x	—	—	x	—	—
TJ-BIO-143	Tadžikistan	x	—	—	x	—	—
TW-BIO-143	Tajvan	x	—	—	x	—	—
TZ-BIO-143	Ujedinjena Republika Tanzanija	x	—	—	x	—	—
UG-BIO-143	Uganda	x	—	—	x	—	x
UZ-BIO-143	Uzbekistan	x	—	—	x	—	x
VE-BIO-143	Venezuela	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
VN-BIO-143	Vijetnam	x	—	x	x	—	—
ZA-BIO-143	Južna Afrika	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i proizvodi obuhvaćeni Prilogom III.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Indocert“

1. Adresa: Thottumgham post, Aluva, Ernakulam, Kerala, Indija

2. Internetska adresa: <http://www.indocert.org>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
IN-BIO-148	Indija	—	—	—	x	x	—
KH-BIO-148	Kambodža	x	—	—	—	—	—
LK-BIO-148	Šri Lanka	x	—	—	—	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Istituto Certificazione Etica e Ambientale“

1. Adresa: Via Giovanni Brugnoli, 15, 40122 Bologna, Italija

2. Internetska adresa: <http://www.icea.info>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AE-BIO-115	Ujedinjeni Arapski Emirati	x	x	—	x	—	—
AL-BIO-115	Albanija	x	—	—	x	—	—
AM-BIO-115	Armenija	—	x	—	x	—	—
CI-BIO-115	Côte d'Ivoire	x	—	—	x	—	—
EC-BIO-115	Ekvador	x	—	—	x	—	—
ET-BIO-115	Etiopija	x	—	—	—	—	—
IR-BIO-115	Iran	x	—	—	x	—	—
JP-BIO-115	Japan	—	—	—	x	—	—
KZ-BIO-115	Kazakstan	x	—	—	—	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
LB-BIO-115	Libanon	—	—	—	x	—	—
LK-BIO-115	Šri Lanka	x	—	—	x	—	—
MD-BIO-115	Republika Moldova	x	—	—	x	—	—
MG-BIO-115	Madagaskar	x	—	—	x	—	—
MX-BIO-115	Meksiko	x	x	—	x	—	—
MY-BIO-115	Malezija	—	—	—	x	—	—
RU-BIO-115	Rusija	x	x	—	x	—	—
SM-BIO-115	San Marino	—	—	—	x	—	—
SN-BIO-115	Senegal	x	—	—	x	—	—
SY-BIO-115	Sirija	x	—	—	x	—	—
TH-BIO-115	Tajland	—	—	—	x	—	—
TR-BIO-115	Turska	x	—	—	x	—	—
UA-BIO-115	Ukrajina	x	—	—	x	—	—
UY-BIO-115	Urugvaj	x	—	—	x	—	—
UZ-BIO-115	Uzbekistan	x	—	—	x	—	—
VN-BIO-115	Vijetnam	—	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju, vino i proizvodi obuhvaćeni Prilogom III.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Japan Organic and Natural Foods Association“

1. Adresa: Takegashi Bldg. 3rd Fl., 3-5-3 Kyobashi, Chuo-ku, Tokyo, Japan

2. Internetska adresa: <http://jona-japan.org>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
CN-BIO-145	Kina	x	—	—	x	—	—
JP-BIO-145	Japan	—	—	—	x	—	—
TW-BIO-145	Tajvan	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju, vino i proizvodi obuhvaćeni Prilogom III.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Kiwa BCS Öko-Garantie GmbH“

1. Adresa: Marienortgraben 3-5, 90402 Nürnberg, Njemačka
2. Internetska adresa: <http://www.bcs-oeko.com>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AE-BIO-141	Ujedinjeni Arapski Emirati	x	x	—	x	x	—
AL-BIO-141	Albanija	x	—	—	x	—	—
AM-BIO-141	Armenija	x	—	—	x	—	—
AO-BIO-141	Angola	x	—	—	x	—	—
AZ-BIO-141	Azerbajdžan	x	—	—	x	—	—
BD-BIO-141	Bangladeš	x	—	—	x	—	x
BJ-BIO-141	Benin	x	—	—	x	—	—
BO-BIO-141	Bolivija	x	—	—	x	—	—
BR-BIO-141	Brazil	x	x	—	x	x	—
BT-BIO-141	Butan	x	—	—	x	—	x
BW-BIO-141	Bocvana	x	—	—	x	—	—
BY-BIO-141	Bjelarus	x	—	—	x	x	—
CI-BIO-141	Côte d'Ivoire	x	—	—	x	x	—
CL-BIO-141	Čile	x	x	x	x	—	x
CN-BIO-141	Kina	x	x	x	x	x	x
CO-BIO-141	Kolumbija	x	x	—	x	—	x
CR-BIO-141	Kostarika	—	—	x	—	—	—
CU-BIO-141	Kuba	x	x	—	x	—	—
DO-BIO-141	Dominikanska Republika	x	—	—	x	—	—
DZ-BIO-141	Alžir	x	—	—	x	—	—
EC-BIO-141	Ekvador	x	x	x	x	x	—
EG-BIO-141	Egipat	x	—	—	x	—	—
ET-BIO-141	Etiopija	x	x	—	x	x	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
FJ-BIO-141	Fidži	x	—	—	x	—	x
GE-BIO-141	Gruzija	x	—	—	x	x	—
GH-BIO-141	Gana	x	—	—	x	—	—
GM-BIO-141	Gambija	x	—	—	x	—	—
GT-BIO-141	Gvatemala	x	x	—	x	x	—
GW-BIO-141	Gvineja Bisau	x	—	—	x	—	x
HK-BIO-141	Hong Kong	x	—	—	x	—	—
HN-BIO-141	Honduras	x	—	—	x	x	—
HT-BIO-141	Haiti	x	—	—	x	—	—
ID-BIO-141	Indonezija	x	—	—	x	—	—
IN-BIO-141	Indija	—	—	—	x	—	—
IR-BIO-141	Iran	x	x	—	x	—	—
JP-BIO-141	Japan	—	—	—	x	—	—
KE-BIO-141	Kenija	x	x	—	x	x	—
KG-BIO-141	Kirgistan	x	x	—	x	x	—
KH-BIO-141	Kambodža	x	—	—	x	—	—
KR-BIO-141	Republika Koreja	x	—	x	—	x	—
KZ-BIO-141	Kazakstan	x	—	—	x	x	—
LA-BIO-141	Laoska Narodna Demokratska Republika	x	—	—	x	—	—
LK-BIO-141	Šri Lanka	x	—	—	x	—	—
LR-BIO-141	Liberija	x	—	—	x	—	—
LS-BIO-141	Lesoto	x	—	—	x	—	—
MA-BIO-141	Maroko	x	—	—	x	—	—
MD-BIO-141	Republika Moldova	x	—	—	x	—	—
ME-BIO-141	Crna Gora	x	—	—	x	—	—
MK-BIO-141	Bivša jugoslavenska republika Makedonija	x	—	—	x	—	—
MM-BIO-141	Mjanmar/Burma	x	—	x	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
MN-BIO-141	Mongolija	x	x	—	x	x	—
MW-BIO-141	Malavi	x	—	—	x	—	—
MX-BIO-141	Meksiko	x	x	—	x	x	—
MY-BIO-141	Malezija	x	—	—	x	—	—
MZ-BIO-141	Mozambik	x	—	—	x	—	—
NA-BIO-141	Namibija	x	—	—	x	—	—
NI-BIO-141	Nikaragva	x	x	—	x	x	—
NP-BIO-141	Nepal	x	—	—	x	—	x
OM-BIO-141	Oman	x	—	—	x	x	—
PA-BIO-141	Panama	x	—	—	x	—	—
PE-BIO-141	Peru	x	x	—	x	x	—
PF-BIO-141	Francuska Polinezija	x	—	—	x	—	—
PG-BIO-141	Papua Nova Gvineja	x	—	—	x	—	x
PH-BIO-141	Filipini	x	—	x	x	—	—
PK-BIO-141	Pakistan	x	—	—	x	—	—
PY-BIO-141	Paragvaj	x	x	—	x	x	—
RS-BIO-141	Srbija	x	—	—	x	—	—
RU-BIO-141	Rusija	x	x	—	x	x	—
SA-BIO-141	Saudijska Arabija	x	x	—	x	x	—
SD-BIO-141	Sudan	x	—	—	x	—	—
SG-BIO-141	Singapur	x	—	—	x	—	x
SN-BIO-141	Senegal	x	—	—	x	—	—
SV-BIO-141	El Salvador	x	x	—	x	x	—
SZ-BIO-141	Svazi	x	—	—	x	—	—
TD-BIO-141	Čad	x	—	—	x	—	—
TH-BIO-141	Tajland	x	—	x	x	x	—
TJ-BIO-141	Tadžikistan	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
TM-BIO-141	Turkmenistan	x	—	—	x	—	—
TR-BIO-141	Turska	x	x	—	x	x	—
TW-BIO-141	Tajvan	x	—	x	x	—	—
TZ-BIO-141	Ujedinjena Republika Tanzanija	x	—	—	x	—	—
UA-BIO-141	Ukrajina	x	—	—	x	x	—
UG-BIO-141	Uganda	x	—	—	x	—	—
UY-BIO-141	Urugvaj	x	x	—	x	x	—
UZ-BIO-141	Uzbekistan	x	—	—	x	—	—
VE-BIO-141	Venezuela	x	—	—	x	—	—
VN-BIO-141	Vijetnam	x	x	x	x	—	—
XK-BIO-141	Kosovo *	x	—	—	x	x	—
ZA-BIO-141	Južna Afrika	x	x	—	x	x	x

* Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o Deklaraciji o neovisnosti Kosova.

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i proizvodi obuhvaćeni Prilogom III.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„LACON GmbH“

1. Adresa: Moltkestrasse 4, 77654 Offenburg, Njemačka
2. Internetska adresa: <http://www.lacon-institut.com>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AE-BIO-134	Ujedinjeni Arapski Emirati	x	—	—	x	—	—
AZ-BIO-134	Azerbajdžan	x	—	—	x	—	—
BD-BIO-134	Bangladeš	x	—	—	x	—	—
BF-BIO-134	Burkina Faso	x	x	—	x	—	—
BR-BIO-134	Brazil	x	x	—	x	—	—
BT-BIO-134	Butan	x	—	—	x	—	—
GH-BIO-134	Gana	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
ID-BIO-134	Indonezija	x	—	—	x	—	—
IN-BIO-134	Indija	—	x	—	x	—	—
KZ-BIO-134	Kazakstan	x	—	—	—	—	—
LK-BIO-134	Šri Lanka	x	—	—	x	—	—
MA-BIO-134	Maroko	x	x	—	x	—	—
MG-BIO-134	Madagaskar	x	x	—	x	—	—
ML-BIO-134	Mali	x	—	—	x	—	—
MU-BIO-134	Mauricijus	x	—	—	x	—	—
MX-BIO-134	Meksiko	x	x	—	—	—	—
NA-BIO-134	Namibija	x	—	—	x	—	—
NG-BIO-134	Nigerija	x	—	—	x	—	—
NP-BIO-134	Nepal	x	—	—	x	—	—
RS-BIO-134	Srbija	x	x	—	x	—	—
RU-BIO-134	Rusija	x	—	—	—	—	—
SN-BIO-134	Senegal	x	x	—	x	—	—
TG-BIO-134	Togo	x	—	—	x	—	—
TR-BIO-134	Turska	x	—	—	x	—	—
TZ-BIO-134	Ujedinjena Republika Tanzanija	x	x	—	x	—	—
UA-BIO-134	Ukrajina	x	—	—	—	—	—
UG-BIO-134	Uganda	x	—	—	x	—	—
ZA-BIO-134	Južna Afrika	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Letis S.A.“

1. Adresa: San Lorenzo 2261, S2000KPA, Rosario, Santa Fe, Argentina

2. Internetska adresa: <http://www.letis.org>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AR-BIO-135	Argentina	—	—	x	x	—	—
BO-BIO-135	Bolivija	x	—	—	x	—	—
EC-BIO-135	Ekvador	x	—	—	x	—	—
KY-BIO-135	Kajmanski otoci	x	—	—	x	—	—
MX-BIO-135	Meksiko	x	—	—	—	—	—
PE-BIO-135	Peru	x	—	x	—	—	—
PY-BIO-135	Paragvaj	x	—	—	x	—	—
UY-BIO-135	Urugvaj	x	—	—	—	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i proizvodi obuhvaćeni Prilogom III.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Mayacert“

1. Adresa: 18 calle 7-25 zona 11, Colonia Mariscal, 01011 Guatemala City, Gvatemala

2. Internetska adresa: <http://www.mayacert.com>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
CO-BIO-169	Kolumbija	—	—	—	x	—	—
DO-BIO-169	Dominikanska Republika	—	—	—	x	—	—
GT-BIO-169	Gvatemala	x	—	—	x	—	—
HN-BIO-169	Honduras	x	—	—	x	—	—
MX-BIO-169	Meksiko	x	x	—	x	—	—
NI-BIO-169	Nikaragva	x	—	—	x	—	—
SV-BIO-169	El Salvador	—	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„NASAA Certified Organic Pty Ltd“

1. Adresa: Unit 7/3 Mount Barker Road, Stirling SA 5152, Australija

2. Internetska adresa: <http://www.nasaa.com.au>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AU-BIO-119	Australija	—	—	—	x	—	—
CN-BIO-119	Kina	x	—	—	x	—	—
ID-BIO-119	Indonezija	x	—	—	x	—	—
LK-BIO-119	Šri Lanka	x	—	—	x	—	—
MY-BIO-119	Malezija	x	—	—	x	—	—
NP-BIO-119	Nepal	x	—	—	x	—	—
PG-BIO-119	Papua Nova Gvineja	x	—	—	x	—	—
SB-BIO-119	Salomonovi Otoci	x	—	—	x	—	—
SG-BIO-119	Singapur	x	—	—	x	—	—
TL-BIO-119	Timor-Leste	x	—	—	x	—	—
TO-BIO-119	Tonga	x	—	—	x	—	—
WS-BIO-119	Samoa	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i proizvodi obuhvaćeni Prilogom III.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„ÖkoP Zertifizierungs GmbH“

1. Adresa: Schlesische Straße 17d, 94315 Straubing, Njemačka

2. Internetska adresa: <http://www.oekop.de>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
RS-BIO-133	Srbija	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„OneCert International PVT Ltd“

1. Adresa: H-08, Mansarovar Industrial Area, Mansarovar, Jaipur-302020, Rajasthan, Indija

2. Internetska adresa: <http://www.onecert.com>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AE-BIO-152	Ujedinjeni Arapski Emirati	—	—	—	x	—	—
ET-BIO-152	Etiopija	x	—	—	x	—	—
IN-BIO-152	Indija	—	—	—	x	—	—
LK-BIO-152	Šri Lanka	x	—	—	x	—	—
MZ-BIO-152	Mozambik	x	—	—	x	—	—
NP-BIO-152	Nepal	x	—	—	x	—	—
SG-BIO-152	Singapur	—	—	—	x	—	—
TH-BIO-152	Tajland	x	—	—	x	—	—
TZ-BIO-152	Ujedinjena Republika Tanzanija	x	—	—	x	—	—
UG-BIO-152	Uganda	x	—	—	x	—	—
VN-BIO-152	Vijetnam	x	—	—	x	—	—
WS-BIO-152	Samoa	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Oregon Tilth“

1. Adresa: 2525 SE 3rd Street, Corvallis, OR 97333, Sjedinjene Američke Države

2. Internetska adresa: <http://tilth.org>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
BO-BIO-116	Bolivija	x	—	—	—	—	—
CL-BIO-116	Čile	x	—	—	x	—	—
CN-BIO-116	Kina	—	—	—	x	—	—
HN-BIO-116	Honduras	—	—	—	x	—	—
MX-BIO-116	Meksiko	x	—	—	x	—	—
PA-BIO-116	Panama	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Organic agriculture certification Thailand“

1. Adresa: 619/43 Kiatngamwong Building, Ngamwongwan Rd., Tambon Bangkhen, Muang District, Nonthaburi 11000, Tajland
2. Internetska adresa: <http://www.actorganic-cert.or.th>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
ID-BIO-121	Indonezija	x	—	—	x	—	—
LA-BIO-121	Laoska Narodna Demokratska Republika	x	—	—	x	—	—
MM-BIO-121	Mjanmar/Burma	—	—	—	x	—	—
MY-BIO-121	Malezija	—	—	—	x	—	—
NP-BIO-121	Nepal	—	—	—	x	—	—
TH-BIO-121	Tajland	x	—	—	x	—	—
VN-BIO-121	Vijetnam	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Organic Certifiers“

1. Adresa: 6500 Casitas Pass Road, Ventura, CA 93001, Sjedinjene Američke Države
2. Internetska adresa: <http://www.organiccertifiers.com>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
KR-BIO-106	Republika Koreja	x	—	—	—	—	—
MX-BIO-106	Meksiko	x	—	—	—	—	—
PH-BIO-106	Filipini	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Organic Control System“

1. Adresa: Trg cara Jovana Nenada 15, 24000 Subotica, Srbija
2. Internetska adresa: www.organica.rs
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
ME-BIO-162	Crna Gora	x	—	—	x	—	—
RS-BIO-162	Srbija	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Organic crop improvement association“

1. Adresa: 1340 North Cotner Boulevard, Lincoln, NE 68505-1838, Sjedinjene Američke Države
2. Internetska adresa: <http://www.ocia.org>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
GT-BIO-120	Gvatemala	x	x	—	x	—	—
JP-BIO-120	Japan	—	x	—	x	—	—
MX-BIO-120	Meksiko	x	x	—	x	—	—
NI-BIO-120	Nikaragva	x	x	—	x	—	—
PE-BIO-120	Peru	x	x	—	x	—	—
SV-BIO-120	El Salvador	x	x	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju, vino i proizvodi obuhvaćeni Prilogom III.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Organic Standard“

1. Adresa: 38-B Velyka Vasylkivska St, office 20, Kyiv city, 01004 Ukrajina
2. Internetska adresa: <http://www.organicstandard.com.ua>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AM-BIO-108	Armenija	x	—	—	x	—	—
AZ-BIO-108	Azerbajdžan	x	—	—	x	—	—

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
BY-BIO-108	Bjelarus	x	x	x	x	x	x
GE-BIO-108	Gruzija	x	x	—	x	—	—
KG-BIO-108	Kirgistan	x	—	—	x	—	—
KZ-BIO-108	Kazakstan	x	—	—	x	x	—
MD-BIO-108	Republika Moldova	x	—	—	x	—	—
RU-BIO-108	Rusija	x	—	—	x	x	—
TJ-BIO-108	Tadžikistan	x	—	—	x	—	—
UA-BIO-108	Ukrajina	x	x	x	x	x	x
UZ-BIO-108	Uzbekistan	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Organización Internacional Agropecuaria“

1. Adresa: Av. Santa Fe 830, B1641ABN, Acassuso, Buenos Aires, Argentina

2. Internetska adresa: <http://www.oia.com.ar>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AR-BIO-110	Argentina	—	—	x	x	—	—
BO-BIO-110	Bolivija	x	—	—	x	—	—
BR-BIO-110	Brazil	x	—	x	x	—	—
CL-BIO-110	Čile	x	—	x	x	—	—
EC-BIO-110	Ekvador	x	—	—	x	—	—
MX-BIO-110	Meksiko	x	—	—	x	—	—
PA-BIO-110	Panama	x	—	—	x	—	—
PE-BIO-110	Peru	x	—	—	x	—	—
PY-BIO-110	Paragvaj	x	—	—	x	—	—
UY-BIO-110	Urugvaj	x	x	x	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i proizvodi obuhvaćeni Prilogom III.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Organska Kontrola“

1. Adresa: Dzemala Bijedića br.2, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
2. Internetska adresa: <http://www.organskakontrola.ba>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
BA-BIO-101	Bosna i Hercegovina	x	—	—	x	—	—
ME-BIO-101	Crna Gora	x	—	—	x	—	—
RS-BIO-101	Srbija	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„ORSER“

1. Adresa: Paris Caddesi No: 6/15, Ankara 06540, Turska
2. Internetska adresa: <http://orser.com.tr>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
TR-BIO-166	Turska	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Overseas Merchandising Inspection Co., Ltd“

1. Adresa: 15-6 Nihonbashi Kabuto-cho, Chuo-ku, Tokyo 103-0026, Japan
2. Internetska adresa: <http://www.omicnet.com/omicnet/services-en/organic-certification-en.html>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
JP-BIO-167	Japan	—	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju, vino i proizvodi obuhvaćeni Prilogom III.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„QC&I GmbH“

1. Adresa: Tiergartenstraße 32, 54595 Prüm, Njemačka
2. Internetska adresa: <http://www.qci.de>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
AZ-BIO-153	Azerbajdžan	x	—	—	x	—	—
BZ-BIO-153	Belize	x	—	—	x	—	—
LK-BIO-153	Šri Lanka	x	—	—	x	—	—
MA-BIO-153	Maroko	x	—	x	x	—	—
TH-BIO-153	Tajland	x	—	—	x	—	—
UA-BIO-153	Ukrajina	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Quality Assurance International“

1. Adresa: 9191 Towne Centre Drive, Suite 200, San Diego, CA 92122, Sjedinjene Američke Države
2. Internetska adresa: <http://www.qai-inc.com>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
MX-BIO-113	Meksiko	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Quality Partner“

1. Adresa: Rue Hayeneux, 62, 4040 Herstal, Belgija
2. Internetska adresa: <http://www.quality-partner.be>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
ID-BIO-168	Indonezija	—	—	x	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju, alge i vino.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Soil Association Certification Limited“

1. Adresa: South Plaza, Marlborough Street, Bristol, BS1 3NX, Ujedinjena Kraljevina
2. Internetska adresa: <http://www.soilassociation.org/certification>
3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
BS-BIO-142	Bahami	x	—	—	x	—	—
BZ-BIO-142	Belize	x	—	—	x	—	—
CM-BIO-142	Kamerun	—	x	—	x	—	—
CO-BIO-142	Kolumbija	—	—	—	x	—	—
DZ-BIO-142	Alžir	x	—	—	x	—	—
EG-BIO-142	Egipat	x	—	—	x	—	—
GH-BIO-142	Gana	x	—	—	x	—	—
HK-BIO-142	Hong Kong	x	—	—	x	—	—
IR-BIO-142	Iran	x	—	—	x	—	—
KE-BIO-142	Kenijaa	x	—	—	x	—	—
MW-BIO-142	Malavi	x	—	—	x	—	—
SG-BIO-142	Singapur	x	—	—	x	—	—
TH-BIO-142	Tajland	x	—	—	x	—	—
UG-BIO-142	Uganda	x	—	—	x	—	—
VE-BIO-142	Venezuela	x	—	—	—	—	—
VN-BIO-142	Vijetnam	x	—	—	x	—	—
WS-BIO-142	Samoa	x	—	—	x	—	—
ZA-BIO-142	Južna Afrika	x	x	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.
5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„Suolo e Salute srl“

1. Adresa: Via Paolo Borsellino 12, 61032 Fano (PU), Italija
2. Internetska adresa: <http://www.suoloesalute.it>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
SM-BIO-150	San Marino	x	—	—	—	—	—
SN-BIO-150	Senegal	x	—	—	—	—	—
UA-BIO-150	Ukrajina	x	—	—	—	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.

„TÜV Nord Integra“

1. Adresa: Statiestraat 164, 2600 Berchem (Antwerp), Belgija

2. Internetska adresa: <http://www.tuv-nord-integra.com>

3. Kodni brojevi, treće zemlje i dotične kategorije proizvoda:

Kodni broj	Treća zemlja	Kategorija proizvoda					
		A	B	C	D	E	F
BF-BIO-160	Burkina Faso	x	—	—	x	—	—
CI-BIO-160	Côte d'Ivoire	x	—	—	x	—	—
CM-BIO-160	Kamerun	x	—	—	x	—	—
CW-BIO-160	Curaçao	x	—	—	x	—	—
EG-BIO-160	Egipat	x	—	—	x	—	—
JO-BIO-160	Jordan	x	—	—	x	—	—
MA-BIO-160	Maroko	x	—	—	x	—	—
MG-BIO-160	Madagaskar	x	—	—	x	—	—
ML-BIO-160	Mali	x	—	—	x	—	—
SN-BIO-160	Senegal	x	—	—	x	—	—

4. Iznimke: proizvodi iz razdoblja prijelaza na ekološku proizvodnju i vino.

5. Trajanje uključenja: do 30. lipnja 2018.”

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2016/1331**od 3. kolovoza 2016.****o utvrđivanju paušalnih uvoznih vrijednosti za određivanje ulazne cijene određenog voća i povrća**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ⁽¹⁾,uzimajući u obzir Provedbenu uredbu Komisije (EU) br. 543/2011 od 7. lipnja 2011. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 za sektore voća i povrća te prerade vina voća i povrća ⁽²⁾, a posebno njezin članak 136. stavak 1.,

budući da:

- (1) Provedbenom uredbom (EU) br. 543/2011, prema ishodu Urugvajске runde multilateralnih pregovora o trgovini, utvrđuju se kriteriji kojima Komisija određuje paušalne vrijednosti za uvoz iz trećih zemalja, za proizvode i razdoblja određena u njezinu Prilogu XVI. dijelu A.
- (2) Paušalna uvozna vrijednost izračunava se za svaki radni dan, u skladu s člankom 136. stavkom 1. Provedbene uredbe (EU) br. 543/2011, uzimajući u obzir promjenjive dnevne podatke. Stoga ova Uredba treba stupiti na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Paušalne uvozne vrijednosti iz članka 136. Provedbene uredbe (EU) br. 543/2011 određene su u Prilogu ovoj Uredbi.

*Članak 2.*Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 3. kolovoza 2016.

Za Komisiju,
u ime predsjednika,
Jerzy PLEWA
Glavni direktor za poljoprivredu i ruralni razvoj

⁽¹⁾ SL L 347, 20.12.2013., str. 671.⁽²⁾ SL L 157, 15.6.2011., str. 1.

PRILOG

Paušalne uvozne vrijednosti za određivanje ulazne cijene određenog voća i povrća

(EUR/100 kg)			
Oznaka KN	Oznaka treće zemlje (1)	Standardna uvozna vrijednost	
0702 00 00	MA	175,1	
	ZZ	175,1	
0709 93 10	TR	136,4	
	ZZ	136,4	
0805 50 10	AR	170,3	
	CL	187,2	
	MA	157,0	
	TR	153,3	
	UY	185,1	
	ZA	180,4	
	ZZ	172,2	
	0806 10 10	BR	163,2
	EG	214,6	
	MA	179,4	
	MX	378,3	
	TR	153,5	
	US	233,8	
	ZZ	220,5	
0808 10 80	AR	114,2	
	BR	102,1	
	CL	140,4	
	CN	137,7	
	NZ	128,1	
	PE	106,8	
	US	80,4	
	UY	99,9	
	ZA	102,1	
	ZZ	112,4	
	0808 30 90	AR	105,9
		CL	119,7
NZ		141,8	
TR		159,8	
ZA		125,4	
ZZ		130,5	
0809 29 00	CA	331,3	
	TR	262,8	
	US	485,5	
	ZZ	359,9	

(EUR/100 kg)

Oznaka KN	Oznaka treće zemlje ⁽¹⁾	Standardna uvozna vrijednost
0809 30 10, 0809 30 90	TR	166,5
	ZZ	166,5

⁽¹⁾ Nomenklatura država utvrđena Uredbom Komisije (EU) br. 1106/2012 od 27. studenoga 2012. o provedbi Uredbe (EZ) br. 471/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o statistici Zajednice u vezi s vanjskom trgovinom sa zemljama nečlanicama, u pogledu ažuriranja nomenklature država i područja (SL L 328, 28.11.2012., str. 7.). Oznakom „ZZ” označava se „drugo podrijetlo”.

ODLUKE

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2016/1332

od 28. srpnja 2016.

o utvrđivanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za namještaj

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2016) 4778)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku za okoliš EU-a ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 6. stavak 7. i članak 8. stavak 2.,

nakon savjetovanja s Odborom Europske unije za znak za okoliš,

budući da:

- (1) U skladu s Uredbom (EZ) br. 66/2010 znak za okoliš EU-a može se dodijeliti proizvodima koji imaju smanjen utjecaj na okoliš tijekom cijelog životnog ciklusa.
- (2) Uredbom (EZ) br. 66/2010 predviđa se određivanje posebnih mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a po skupinama proizvoda.
- (3) Odlukom Komisije 2009/894/EZ ⁽²⁾ utvrđena su ekološka mjerila i s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i verifikacije za drveni namještaj, koji su na snazi do 31. prosinca 2016.
- (4) Kako bi se bolje odrazio asortiman namještaja na tržištu i sadašnje stanje u pogledu tih proizvoda te uzele u obzir inovacije do kojih je došlo posljednjih nekoliko godina, primjereno je proširiti područje primjene za tu skupinu proizvoda tako da se njime obuhvati i namještaj koji nije od drva te utvrditi revidirana ekološka mjerila.
- (5) Cilj revidiranih ekoloških mjerila jest uporaba materijala proizvedenih na održiviji način (uzimajući u obzir pristup analize životnog ciklusa), ograničenje uporabe opasnih spojeva, razine opasnih ostataka i doprinosa namještaja onečišćenju zraka u zatvorenim prostorima te promicanje trajnih i visokokvalitetnih proizvoda koje je lako popraviti i rastaviti. Nova mjerila te s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i verifikacije trebali bi vrijediti šest godina od datuma donošenja ove Odluke, uzimajući u obzir inovacijski ciklus za tu skupinu proizvoda.
- (6) Odluku 2009/894/EZ stoga bi trebalo zamijeniti.
- (7) Proizvođačima čijim je proizvodima dodijeljen znak za okoliš EU-a za drveni namještaj prema ekološkim mjerilima utvrđenima Odlukom 2009/894/EZ primjereno je omogućiti prijelazno razdoblje kako bi imali dovoljno vremena za prilagodbu svojih proizvoda revidiranim ekološkim mjerilima i zahtjevima. Proizvođačima bi isto tako trebalo omogućiti dovoljno vremena za podnošenje zahtjeva na temelju ekoloških mjerila utvrđenih Odlukom 2009/894/EZ.

⁽¹⁾ SL L 27, 30.1.2010., str. 1.

⁽²⁾ Odluka Komisije 2009/894/EZ od 30. studenoga 2009. o utvrđivanju ekoloških kriterija za dodjelu znaka za okoliš Zajednice za drveni namještaj (SL L 320, 5.12.2009., str. 23.).

- (8) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora uspostavljenog člankom 16. Uredbe (EZ) br. 66/2010,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Skupinom proizvoda „namještaj” obuhvaćene su samostojeće ili ugradbene jedinice čija je osnovna funkcija da se upotrebljavaju za čuvanje, odlaganje ili vješanje predmeta i/ili da služe kao površine na kojima se korisnici mogu odmarati, sjediti, jesti, učiti ili raditi, a namijenjene su za unutarnju ili vanjsku uporabu. Područjem primjene obuhvaćen je kućni namještaj i namještaj za poslovne namjene za uporabu u kućanstvu ili u nestambenim prostorima. U područje primjene uključeni su okviri, noge, podnice i uzglavlja kreveta.
2. Tom se skupinom proizvoda ne obuhvaćaju sljedeći proizvodi:
- (a) madraci, koji su obuhvaćeni mjerilima utvrđenima Odlukom Komisije 2014/391/EU ⁽¹⁾;
  - (b) proizvodi čija osnovna funkcija nije uporaba navedena u stavku 1., uključujući ulične svjetiljke, ograde, ljestve, satove, opremu za igrališta, samostojeća ili zidna zrcala, vodove za električne instalacije, prometne stupove i građevinske proizvode poput stuba, vrata, prozora, podnih obloga i vanjskih zidnih obloga;
  - (c) rabljeni namještaj, namještaj s izmijenjenom ili obnovljenom prevlakom ili namještaj s obnovljenom konstrukcijom;
  - (d) namještaj ugrađen u vozila koja se upotrebljavaju za javni ili privatni prijevoz;
  - (e) namještaj koji se sastoji od više od 5 % (masenog udjela) materijala koji nije uvršten na sljedeći popis: masivno drvo, drvene ploče, pluto, bambus, ratan, plastika, metali, koža, prevučene tkanine, tekstil, staklo i materijali za oblaganje/punjenje.

Članak 2.

Za potrebe ove Odluke primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „anilinska koža” znači koža čija je prirodna tekstura jasno i potpuno vidljiva i kod koje površinska prevlaka s nepigmentiranim premazom iznosi 0,01 mm ili manje, kako je definirana u normi EN 15987;
- (b) „poluanilinska koža” znači koža prevučena završnim premazom koji sadržava malu količinu pigmenta tako da su prirodna zrna jasno vidljiva, kako je definirana u normi EN 15987;
- (c) „pigmentirana koža i pigmentirana cijepana koža” znači koža ili cijepana koža čija su prirodna zrna ili površina potpuno prekriveni premazom koji sadržava pigment, kako je definirana u normi EN 15987;
- (d) „lakirana koža i cijepana lakirana koža” znači koža ili cijepana koža koja u pravilu ima zrcalni odsjaj dobiven nanošenjem sloja pigmentiranih ili nepigmentiranih lakova, ili sintetičkih smola, čija debljina ne prelazi jednu trećinu ukupne debljine proizvoda, kako je definirana u EN 15987;
- (e) „korigirana koža i korigirana cijepana koža” znači koža ili cijepana koža kod koje površinska prevlaka, koja je nanesena na lice, ne prelazi jednu trećinu ukupne debljine proizvoda, ali je deblja od 0,15 mm, kako je definirana u normi EN 15987;
- (f) „hlapivi organski spoj” (HOS) znači svaki organski spoj čija je početna točka vrelišta 250 °C ili manje, izmjerena pri standardnom tlaku od 101,3 kPa, kako je definiran u Direktivi 2004/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ te koji u kapilarnoj koloni eluira do tetradekana uključujući i tetradekan (C₁₄H₃₀);

⁽¹⁾ Odluka Komisije 2014/391/EU od 23. lipnja 2014. o utvrđivanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za madrace (SL L 184, 25.6.2014., str. 18.).

⁽²⁾ Direktiva 2004/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ograničavanju emisija hlapivih organskih spojeva nastalih upotrebom organskih otapala u određenim bojama i lakovima i proizvodima za završnu obradu vozila, te o izmjeni Direktive 1999/13/EZ (SL L 143, 30.4.2004., str. 87.).

- (g) „poluhlupivi organski spoj” (PHOS) znači svaki organski spoj čija je točka vrelišta viša od 250 °C, a niža od 370 °C, izmjereno pri standardnom tlaku od 101,3 kPa, te koji u kapilarnoj koloni eluira u retencijskom rasponu nakon n-tetradekana (C₁₄H₃₀) i uključujući n-dokosan (C₂₂H₄₆);
- (h) „reciklirani sadržaj” znači maseni udio recikliranog materijala u proizvodu ili pakiranju; samo materijali prije i nakon uporabe smatraju se recikliranim sadržajem, kako je definirano u normi ISO 14021;
- (i) „materijal prije uporabe” znači materijal koji je izvučen iz toka otpada tijekom proizvodnje, isključujući ponovno iskorištavanje materijala poput onih nastalih ponovnom preradom ili usitnjavanjem ili otpadnih materijala koji nastaju tijekom procesa i koji se mogu ponovo iskoristiti u istom procesu u kojem su nastali, kako je definirano u normi ISO 14021 te isto tako isključujući otpadno drvo, iverje i vlakna nastala sječom ili piljenjem;
- (j) „materijal nakon uporabe” znači materijal koji je nastao u kućanstvima ili su ga stvorili trgovački, industrijski ili institucijski objekti kao krajnji korisnici i koji se više ne može upotrijebiti u svrhu za koju je namijenjen, uključujući materijale vraćene iz distribucijskog lanca, kako je definirano u normi ISO 14021;
- (k) „oporabljen/obnovljen materijal” znači materijal koji bi inače bio bačen u otpad ili iskorišten za obnovu energije, a umjesto toga je sakupljen i oporabljen/obnovljen kao ulazni materijal, umjesto novog primarnog materijala, za reciklažu ili proizvodnju, kako je definirano u normi ISO 14021;
- (l) „reciklirani materijal” znači materijal koji je u proizvodnom procesu ponovno prerađen iz oporabljenog/obnovljenog materijala i od kojega je napravljen konačan proizvod ili sastavni dio proizvoda kako je definirano u normi ISO 14021, ali to ne uključuje otpadno drvo, iverje i vlakna nastala sječom ili piljenjem;
- (m) „drvene ploče” znači ploče izrađene od drvnih vlakana s pomoću jednog od nekoliko različitih postupaka koji mogu uključivati primjenu povišenih temperatura, tlaka te vezivnih smola ili drugih ljepila;
- (n) „ploča s usmjerenim iverjem” znači višeslojna ploča izrađena uglavnom od iverja drva povezanog vezivom, kako je definirana u normi EN 300 (OSB ploča). Iverje vanjskog sloja poravnano je i paralelno u odnosu na dužinu ili širinu ploče. Iverje unutarnjeg sloja ili unutarnjih slojeva može biti nasumično usmjereno ili poravnano, uglavnom pod pravim kutom u odnosu na iverje u vanjskim slojevima;
- (o) „ploča iverica” znači pločasti materijal proizveden pod tlakom i pri visokoj temperaturi od čestica drva (ljskica, iverja, strugotina, piljevina i sl.) i/ili drugog lignoceluloznog materijala u obliku čestica (pozder lana, pozder konoplje, otpaci šećerne trske i slično) uz dodatak ljepila, kako je definirano u normi EN 309;
- (p) „šperploča” znači drvene ploče koje se sastoje od slijepljenih slojeva pri čemu su smjerovi vlakana u susjednim slojevima obično pod pravim kutom, kako je definirano u normi EN 313. Može se govoriti o više različitih potkategorija šperploča, ovisno o njihovoj strukturi (npr. furnirske ploče, panel ploče, simetrično uslojene ploče) ili glavnoj namjeni (primjerice, brodograđevne ploče);
- (q) „ploče vlaknaticе” znači širok spektar tipova ploča definiranih u normama EN 316 i EN 622 koje se prema fizičkim svojstvima i postupku proizvodnje mogu podijeliti u sljedeće potkategorije: ploče velike gustoće (lesonit), ploče srednje gustoće, ploče male gustoće i vlaknaticе dobivene suhim postupkom;
- (r) „lako biorazgradiva tvar” znači tvar u kojoj razgradnja otopljenog organskog ugljika u roku od 28 dana iznosi 70 %, odnosno potrošnja kisika ili proizvodnja ugljikova dioksida u roku od 28 dana iznose 60 % teoretskog maksimuma, izmjereno jednom od sljedećih metoda ispitivanja: OECD 301 A, ISO 7827, OECD 301 B, ISO 9439, OECD 301 C, OECD 301 D, ISO 10708, OECD 301 E, OECD 301 F, ISO 9408;
- (s) „inherentno biorazgradiva tvar” znači tvar u kojoj razgradnja otopljenog organskog ugljika u roku od 28 dana iznosi 70 %, odnosno potrošnja kisika ili proizvodnja ugljikova dioksida u roku od 28 dana iznose 60 % teoretskog maksimuma, izmjereno jednom od sljedećih metoda ispitivanja: ISO 14593, OECD 302 A, ISO 9887, OECD 302 B, ISO 9888, OECD 302 C;
- (t) „završni postupci” znači metode kojima se na površinu materijala nanosi završni sloj ili prevlaka. Metode mogu uključivati nanošenje boja, otisaka, lakova, furnira, laminata, impregniranog papira i folija za završnu obradu;

- (u) „biocidni proizvod” kako je definiran u Uredbi (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ znači:
- tvari i smjese priređene u obliku u kojem se isporučuju korisniku, koje se sastoje od jedne ili više aktivnih tvari, sadržavaju ih ili ih proizvode te čija je namjena uništiti, odvratiti, učiniti bezopasnim, nadzirati bilo koji štetni organizam odnosno spriječiti njegovo djelovanje na bilo koji način osim čisto fizičkim ili mehaničkim djelovanjem,
  - tvari i smjese dobivene od tvari ili smjesa koje same ne potpadaju pod prethodnu alineju i čija je namjena uništiti, odvratiti, učiniti bezopasnim, nadzirati bilo koji štetni organizam odnosno spriječiti njegovo djelovanje na bilo koji način osim čisto fizičkim ili mehaničkim djelovanjem, i
  - tretirani proizvod koji ima primarnu biocidnu funkciju;
- (v) „sredstva za zaštitu drva” znači biocidni proizvodi koji se površinskom primjenom (npr. prskanjem, četkanjem) ili postupcima dubinske zaštite (npr. vakuumsko-tlačnim postupkom, dvostrukim vakuumom) primjenjuju na drvo (tj. trupce isporučene u pilanu za komercijalnu uporabu i za sve kasnije uporabe drva ili proizvoda na osnovi drva) ili na same proizvode na osnovi drva, ili koji se primjenjuju na podloge koje nisu drvene (npr. zidarske ili građevinske podloge) isključivo u svrhu zaštite susjednog drva ili proizvoda na osnovi drva od napada organizama koji uništavaju drvo (npr. kućnih gljiva i termita) prema definiciji koju je usuglasio Europski odbor za normizaciju (izvor: CEN/TC 38 „Trajnost drva i proizvoda na osnovi drva”);
- (w) „E1” znači razvrstavanje za drvene ploče koje sadrže formaldehide doneseno u svim državama članicama EU-a na temelju emisija formaldehida. U skladu s definicijom iz Priloga B normi EN 13986 drvena se ploča razvrstava kao E1 ako su emisije jednake ustaljenim koncentracijama formaldehida od najviše 0,1 ppm (0,124 mg/m³) nakon 28 dana ispitivanja u komori provedenog u skladu s normom EN 717-1, ili ako se utvrdi da je sadržaj formaldehida najviše 8 mg/100 g za ploče sušene u peći, mjereno u skladu s normom EN 120, ili ako su stope emisija formaldehida najviše 3,5 mg/m² na sat prema normi EN 717-2 ili ako su najviše 5,0 mg/m² po satu prema toj istoj metodi, ali u roku od tri dana od proizvodnje;
- (x) „prevučene tkanine” znači tkanine s prijanjajućim, diskretnim, neprekinutim slojem materijala na osnovi gume i/ili plastike na jednoj ili obje plohe, kako je definirano u EN 13360, uključujući materijale za tapeciranje koji se obično nazivaju „ekokoža”;
- (y) „tekstil” znači prirodna vlakna, sintetička vlakna i umjetna celulozna vlakna;
- (z) „prirodna vlakna” znači pamuk i ostala prirodna celulozna vlakna, lan i ostala likova vlakna, vuna i ostala keratinska vlakna;
- (aa) „sintetička vlakna” znači akril, elastan, poliamid, poliester i polipropilen;
- (bb) „umjetna celulozna vlakna” znači liocelna, modalna i viskozna vlakna;
- (cc) „tapetarija” znači materijali koji se upotrebljavaju za pokrivanje, oblaganje i punjenje namještaja za sjedenje, spavanje ili drugog namještaja i može uključivati materijale za prekrivanje poput kože, prevučениh tkanina i tekstila te materijale za oblaganje poput savitljivih pjenastih polimernih materijala na osnovi lateksa od kaučuka te poliuretana;
- (dd) „tvar” znači kemijski element i njegovi spojevi u prirodnom stanju ili dobiveni proizvodnim postupkom, uključujući i dodatke (aditive) koji su nužni za održavanje stabilnosti te nečistoće koje proizlaze iz primijenjenog postupka, ali isključujući otapala koja se mogu izdvojiti bez utjecaja na stabilnost tvari i promjene njezinog sastava, kako je definirano u članku 3. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾;
- (ee) „smjesa” znači smjesa ili otopina sastavljena od dvije ili više tvari, kako je definirana u članku 3. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 1907/2006;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda (SL L 167, 27.6.2012., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30.12.2006., str. 1.).

- (ff) „sastavni dio” znači krute i zasebne jedinice čiji oblik nije potrebno mijenjati prije sastavljanja konačnog proizvoda u njegov potpuno funkcionalan oblik, iako se njihov položaj može mijenjati tijekom uporabe konačnog proizvoda te uključuju šarke, vijke, okvire, ladice, kotače i police;
- (gg) „sastavni materijali” znači materijali čiji se oblik može promijeniti prije sastavljanja namještaja ili tijekom uporabe namještaja te uključuje tekstil, kožu, prevučene tkanine i poliuretanske pjene koje se upotrebljavaju za tapetariju. Isporučeno drvo može se smatrati sastavnim materijalom, ali se kasnije može ispiliti i obraditi kako bi se pretvorilo u sastavni dio.

Članak 3.

Da bi mu bio dodijeljen znak za okoliš EU-a u skladu s Uredbom (EZ) br. 66/2010, proizvod mora pripadati skupini proizvoda „namještaj” prema definiciji iz članka 1. ove Odluke i ispunjavati ekološka mjerila i s njima povezane zahtjeve u pogledu procjene i verifikacije koji su utvrđeni u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 4.

Ekološka mjerila za skupinu proizvoda „namještaj” te s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i verifikacije vrijede šest godina od dana donošenja ove Odluke.

Članak 5.

Za administrativne potrebe skupini proizvoda „namještaj” dodjeljuje se brojana oznaka „049”.

Članak 6.

Odluka 2009/894/EZ stavlja se izvan snage.

Članak 7.

1. Odstupajući od članka 6., zahtjevi za znak za okoliš EU-a za proizvode koji su obuhvaćeni skupinom proizvoda „drveni namještaj”, koji su podneseni prije datuma donošenja ove Odluke, ocjenjuju se u skladu s uvjetima utvrđenima Odlukom 2009/894/EZ.
2. Zahtjevi za znak za okoliš EU-a za proizvode koji su obuhvaćeni skupinom proizvoda „drveni namještaj” podneseni u roku od dva mjeseca od dana donošenja ove Odluke mogu se temeljiti na mjerilima koja su utvrđena Odlukom 2009/894/EZ ili na mjerilima koja su utvrđena ovom Odlukom.

Zahtjevi se ocjenjuju u skladu s mjerilima na kojima su temeljeni.

3. Znakovi za okoliš EU-a dodijeljeni u skladu s mjerilima utvrđenima Odlukom 2009/894/EZ mogu se upotrebljavati dvanaest mjeseci od dana donošenja ove Odluke.

Članak 8.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 28. srpnja 2016.

Za Komisiju
Karmenu VELLA
Član Komisije

PRILOG

OKVIR

MJERILA ZA DODJELU ZNAKA ZA OKOLIŠ EU-a

Mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za namještaj:

1. Opis proizvoda
2. Opći zahtjevi u pogledu opasnih tvari i smjesa
3. Drvo, pluto, bambus i ratan
4. Plastika
5. Metali
6. Tapetarija za oblaganje
7. Tapetarija za punjenje
8. Staklo: upotreba teških metala
9. Zahtjevi u pogledu konačnog proizvoda
10. Informacije za potrošače
11. Informacije na znaku za okoliš EU-a

ZAHTEVI U POGLEDU PROCJENE I VERIFIKACIJE

Posebni zahtjevi u pogledu procjene i verifikacije naznačeni su unutar svakog mjerila.

Ako podnositelj zahtjeva mora dostaviti izjave, dokumentaciju, analize, izvješća o ispitivanjima ili druge dokaze o ispunjavanju mjerila, oni mogu potjecati od podnositelja zahtjeva i/ili njegovog ili njegovih dobavljača i/ili njihovih dobavljača itd., ovisno o slučaju.

Nadležna tijela priznaju prvenstveno potvrde koje su izdala tijela akreditirana prema relevantnoj usklađenoj normi za ispitne i umjerne laboratorije te verifikacije tijela koja su akreditirana prema relevantnoj usklađenoj normi za tijela za certificiranje proizvoda, postupaka i usluga.

Prema potrebi, osim ispitnih metoda navedenih za svako mjerilo mogu se primjenjivati i druge metode ako ih nadležno tijelo koje procjenjuje zahtjev prihvati kao jednakovrijedne.

Nadležna tijela mogu prema potrebi zatražiti popratnu dokumentaciju i mogu provoditi neovisne verifikacije.

Preduvjet je da proizvod obvezno ispunjava sve odgovarajuće zakonske zahtjeve zemlje (zemalja) u kojoj (kojima) se taj proizvod namjerava staviti na tržište. Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti proizvoda s tim zahtjevima.

Mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a odražavaju najbolju ekološku učinkovitost proizvoda na tržištu namještaja. Radi lakše procjene, mjerila se navode po materijalu s obzirom na to da će velik dio namještaja sadržavati samo jedan ili dva prethodno navedena materijala.

Dok su upotreba kemikalija i ispuštanje onečišćujućih tvari dio proizvodnog postupka, upotreba opasnih tvari izbjegava se kad god je to moguće ili se ograničava na najmanju moguću količinu potrebnu da se namještaju osigura odgovarajuća funkcija, uz istodobno ispunjavanje strogih normi za kvalitetu i sigurnost. U tu se svrhu u iznimnim slučajevima omogućuju uvjeti za odstupanje u pogledu specifičnih tvari/skupina tvari kako se ekološko opterećenje ne bi prebacilo na druge faze životnog ciklusa ili utjecaje i to samo ako na tržištu ne postoje održiva zamjenska rješenja.

Mjerilo 1. – Opis proizvoda

Nadležnom tijelu dostavljaju se tehnički crteži koji prikazuju sastavljanje sastavnih dijelova/materijala i podsastavnih dijelova/materijala koji čine konačan proizvod namještaja te njihove dimenzije zajedno s podacima o sastavu proizvoda, u kojima se navodi ukupna masa samog proizvoda te kako je ona raspoređena po sljedećim različitim materijalima: masivno drvo, drvene ploče, pluto, bambus, ratan, plastika, metali, koža, prevučene tkanine, tekstil, staklo i materijali za oblaganje/punjenje.

Svi materijali koji ne pripadaju navedenim kategorijama navode se kao „ostali” materijali.

Ukupna količina „ostalih” materijala ne smije biti veća od 5 % ukupne mase proizvoda.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva nadležnom tijelu dostavlja dokumentaciju koja sadržava sljedeće:

- i. tehničke crteže koji prikazuju različite sastavne dijelove/materijale i podsastavne dijelove/materijale koji se upotrebljavaju za sastavljanje namještaja;
- ii. ukupne podatke o sastavu u kojima se navodi ukupna masa jedinice proizvoda te koliko te mase otpada na masivno drvo, drvene ploče, pluto, bambus, ratan, plastiku, metale, kožu, tekstil, prevučene tkanine, staklo, materijale za oblaganje/punjenje i „ostale” materijale. Mase pojedinih materijala iskazuju se u gramima ili kilogramima te kao postotak ukupne mase jedinice proizvoda.

Mjerilo 2. – Opći zahtjevi u pogledu opasnih tvari i smjesa

Kad je riječ o tvarima koje su u skladu s člankom 59. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 identificirane kao posebno zabrinjavajuće tvari (eng. *substances of very high concern*, SVHC-ovi) ili tvarima i smjesama koje ispunjuju mjerila za razvrstavanje, označavanje i pakiranje (eng. *classification, labelling and packaging*, CLP) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ za opasnosti navedene u Tablici 1., njihova prisutnost u proizvodu i bilo kojim njegovim sastavnim dijelovima/materijalima ograničena je u skladu s mjerilima 2.1., 2.2. (a) i 2.2. (b).

Tvari s popisa predloženih posebno zabrinjavajućih tvari i razredi opasnosti prema CLP-u grupirani su za potrebe ovog mjerila u Tablici 1. prema svojim opasnim svojstvima.

Tablica 1.

Skupine opasnosti koje su predmet ograničenja

Opasnosti 1. skupine – SVHC-ovi i CLP

Opasnosti na temelju kojih se tvar ili smjesa svrstava u 1. skupinu:

Tvari koje se nalaze na Popisu predloženih posebno zabrinjavajućih tvari

Karcinogene, mutagene ili reproduktivno toksične tvari (CMR) kategorije 1.A ili 1.B H340, H350, H350i, H360, H360F, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df

---

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.).

Opasnosti 2. skupine – CLP

Opasnosti na temelju kojih se tvar ili smjesa svrstava u 2. skupinu:

CMR 2. kategorije: H341, H351, H361f, H361d, H361fd, H362

toksičnost za vodeni okoliš 1. kategorije: H400, H410

akutna toksičnost 1. i 2. kategorije: H300, H310, H330

aspiracijska toksičnost 1. kategorije: H304

specifična toksičnost za ciljane organe (STOT) 1. kategorije: H370, H372

Tvar koja izaziva preosjetljivost kože 1. kategorije H317

Opasnosti 3. skupine – CLP

Opasnosti na temelju kojih se tvar ili smjesa svrstava u 3. skupinu:

toksičnost za vodeni okoliš 2., 3. i 4. kategorije: H411, H412, H413

akutna toksičnost 3. kategorije: H301, H311, H331, EUH070

STOT 2. kategorije: H371, H373

2.1. Ograničenje za posebno zabrinjavajuće tvari

Proizvod i bilo koji njegovi sastavni dijelovi/materijali ne smiju sadržavati posebno zabrinjavajuće tvari u koncentracijama većima od 0,10 % (maseni udio).

Za tvari s popisa predloženih posebno zabrinjavajućih tvari koje su prisutne u proizvodu ili bilo kojim njegovim sastavnim dijelovima/materijalima u koncentraciji većoj od 0,10 % (maseni udio) ne odobrava se odstupanje od ovog zahtjeva.

Smatra se da tekstili kojima je znak za okoliš EU-a dodijeljen u skladu s ekološkim kriterijima iz Odluke Komisije 2014/350/EU ⁽¹⁾ udovoljavaju mjerilu 2.1.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva prikuplja izjave da je koncentracija posebno zabrinjavajućih tvari u proizvodu ili bilo kojim sastavnim dijelovima/materijalima upotrijebljenima za sastavljanje proizvoda niža od navedenih graničnih vrijednosti koncentracije. Izjave se izrađuju u skladu s najnovijom inačicom popisa kandidata koji je objavila Europska agencija za kemikalije ⁽²⁾.

Za tekstile kojima je znak za okoliš EU-a dodijeljen u skladu s Odlukom 2014/350/EU, kao dokaz sukladnosti mora se dostaviti preslika potvrde o dodjeli znaka za okoliš EU-a.

2.2. Ograničenje za tvari i smjese razvrstane prema CLP-u koje su upotrijebljene u namještaju

Zahtjevi su podijeljeni u dva dijela ovisno o fazi proizvodnje namještaja. Dio (a) odnosi se na tvari i smjese upotrijebljene tijekom završnih postupaka ili sastavljanja koje je izvršio izravno proizvođač namještaja. Dio (b) odnosi se na tvari i smjese upotrijebljene tijekom proizvodnje isporučenih sastavnih dijelova/materijala.

Smatra se da tekstili kojima je znak za okoliš EU-a dodijeljen u skladu s ekološkim kriterijima iz Odluke 2014/350/EU udovoljavaju mjerilima 2.2. (a) i 2.2. (b).

2.2. (a) Tvari i smjese koje upotrebljava proizvođač namještaja

Nijedno ljepilo, lak, boja, temeljni premaz, lazura, biocidni proizvod (kao što su sredstva za zaštitu drva), inhibitori plamena, punilo, vosak, ulje, brtveni umetak, brtvena masa, bojilo, smola ili ulje za podmazivanje koje izravno upotrebljava proizvođač namještaja ne smije biti razvrstano ni u jedan od razreda opasnosti prema CLP-u navedenih u Tablici 1., osim ako je za njihovu uporabu odstupanje izričito navedeno u Tablici 2.

2.2. (b) Tvari i smjese koje upotrebljavaju dobavljači određenih sastavnih dijelova/materijala

Ovo se mjerilo ne primjenjuje na pojedinačne sastavne dijelove/materijale dobavljača koji: imaju masu manju od 25 g i tijekom uobičajene uporabe ne dolaze u izravan dodir s korisnikom.

⁽¹⁾ Odluka Komisije 2014/350/EU od 5. lipnja 2014. o utvrđivanju ekoloških kriterija za dodjelu znaka za okoliš EU-a za tekstilne proizvode (SL L 174, 13.6.2014., str. 45.).

⁽²⁾ ECHA, Popis predloženih posebno zabrinjavajućih tvari za autorizaciju, <http://www.echa.europa.eu/hr/web/guest/candidate-list-table>.

Nijedna tvar ili smjesa koju upotrebljavaju dobavljači, a koja spada u područje primjene definirano u nastavku, ne smije biti razvrstana u bilo koji od razreda opasnosti prema CLP-u navedenih u Tablici 1., osim ako je za njihovu uporabu odstupanje izričito navedeno u Tablici 2.

- Masivno drvo i drvene ploče: upotrijebljena ljepila, lakovi, boje, lazure, biocidni proizvodi (kao što su sredstva za zaštitu drva), temeljni premazi, inhibitori plamena, punila, voskovi, ulja, brtveni umetci, brtvene mase i smole.
- Plastika: pigmenti, plastifikatori, biocidni proizvodi i inhibitori plamena koji se upotrebljavaju kao aditivi.
- Metali: boje, temeljni premazi ili lakovi koji se nanose na metalne površine.
- Tekstil, koža i prevučene tkanine za tapetariju: upotrijebljena bojila, lakovi, optička bjelila, stabilizatori, pomoćni spojevi, inhibitori plamena, plastifikatori, biocidni proizvodi ili repelenti vode/nečistoća/mrlja.
- Tapetarija za punjenje: biocidni proizvodi, inhibitori plamena ili plastifikatori koji se primjenjuju na materijal.

Tablica 2.

Odstupanja od ograničenja za opasnosti iz Tablice 1. i primjenjivi uvjeti

Tvar/vrsta smjese	Primjenjivost	Razvrstavanja od kojih se odstupa	Uvjeti odstupanja
(a) biocidni proizvodi (kao što su sredstva za zaštitu drva)	Tretiranje sastavnih dijelova namještaja i/ili tapetarije koji će se upotrijebiti u konačnom proizvodu	Sve opasnosti skupine 2. i 3. koje su navedene u Tablici 1., osim opasnosti CMR-a	<p>Samo ako je aktivna tvar koju sadržava biocidni proizvod odobrena ili se ispituje radi donošenja odluke o odobrenju na temelju Uredbe (EU) br. 528/2012 ili je uključena u Prilog I. toj Uredbi te u sljedećim okolnostima, ovisno o slučaju:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. za konzervanse za gotove proizvode prisutne u premazima koji se nanose na sastavne dijelove/materijale namještaja za zatvorene ili otvorene prostore; ii. za konzervanse za zaštitu suhog sloja prisutne u premazima koji se nanose na namještaj namijenjen samo otvorenim prostorima; iii. za konzerviranje drva koje će se upotrijebiti u namještaju za otvorene prostore, ali samo ako izvorno drvo ne ispunjava zahtjeve u pogledu trajnosti 1. ili 2. razreda u skladu s normom EN 350; iv. za tekstilne tkanine ili prevučene tkanine koje se upotrebljavaju na namještaju za otvorene prostore <p>Verifikacija:</p> <p>Podnositelj zahtjeva izjavljuje koje su aktivne tvari koje su prisutne u biocidnim proizvodima upotrijebljene u proizvodnji različitih sastavnih dijelova/materijala namještaja, ako su upotrijebljene, a svojoj izjavi prema potrebi prilaže izjave dobavljača, relevantne sigurnosno-tehničke listove, CAS brojeve i rezultate ispitivanja provedenih u skladu s normom EN 350.</p>

Tvar/vrsta smjese	Primjenjivost	Razvrstavanja od kojih se odstupa	Uvjeti odstupanja
(b) inhibitori plamena	Tekstil, koža, prevučene tkanine u tepetariji za oblaganje i za punjenje	H317, H373, H411, H412, H413	Proizvod mora biti namijenjen za uporabu u pogledu koje mora ispuniti zahtjeve za zaštitu od požara propisane normama ISO, EN, normama i propisima država članica ili normama i propisima o nabavi u javnom sektoru.
(c) inhibitori plamena/antimonov trioksid (ATO)		H351	ATO je dopušten samo ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti: <ul style="list-style-type: none"> i. proizvod mora biti namijenjen za uporabu u pogledu koje mora ispuniti zahtjeve za zaštitu od požara propisane normama ISO, EN, normama i propisima država članica ili normama i propisima o nabavi u javnom sektoru; ii. upotrebljava se kao sinergist u tekstilnim materijalima ili prevučenim tkaninama; iii. emisije u zrak na radnome mjestu na kojem se primjenjuje inhibitor plamena u tekstilnim proizvodima ispunjuju graničnu vrijednost izloženosti na radnom mjestu od 0,50 mg/m³ tijekom osam sati
(d) nikal	Metalni sastavni dijelovi	H317, H351, H372	Dopušten samo ako se upotrebljava u sastavnim dijelovima od nehrđajućeg čelika ili prevučenih niklom te ako je stopa ispuštanja nikla manja od 0,5 µg/cm ² tjedno u skladu s normom EN 1811
(e) spojevi kroma		H317, H411	Odstupanje se primjenjuje samo na spojeve kroma (III) koji se upotrebljavaju pri galvaniziranju (npr. kromov (III) klorid).
(f) spojevi cinka		H300, H310, H330, H400, H410	Odstupanje se primjenjuje samo na spojeve cinka koji se upotrebljavaju pri galvaniziranju ili vrućem cinčanju (npr. cinkov oksid, cinkov klorid i cinkov cijanid).
(g) bojila za bojenje i nepigmentni tisk	Tekstil, koža i prevučene tkanine u tepetariji za oblaganje namještaja	H301, H311, H317, H331	Kad bojadisaonice i tiskarske radionice upotrebljavaju besprašna bojila ili uređaje za automatsko doziranje i raspršivanje boje kako bi se za radnike na najmanju mjeru svela opasnost od izloženosti.

Tvar/vrsta smjese	Primjenjivost	Razvrstavanja od kojih se odstupa	Uvjeti odstupanja
		H411, H412, H413	<p>U pogledu postupaka bojenja u kojima se koriste reaktivna, direktna, indigoidna ili sumporna bojila razvrstana u te razrede treba biti ispunjen najmanje jedan od sljedećih uvjeta:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. uporaba bojila visokog afiniteta; ii. postotak škarta manji od 3,0 %; iii. uporaba uređaja za slaganje boja; iv. provođenje standardnih radnih postupaka tijekom postupka bojenja; v. primjena postupka uklanjanja boja radi pročišćavanja otpadnih voda (*). <p>Iz ovih se uvjeta izuzimaju bojenje otopina i/ili digitalno tiskanje.</p>
(h) optička bjelila	Tekstil, koža i prevučene tkanine u tapetariji za oblaganje namještaja	H411, H412, H413	<p>Optička bjelila mogu se primijeniti samo u sljedećim slučajevima:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. pri tisku bijelom bojom; ii. kao aditivi tijekom proizvodnje akrila, poliamida ili poliesteru s recikliranim sadržajem.
(i) repelenti vode, nečistoća i mrlja	Uporaba kod svake površinske obrade sastavnih dijelova/materijala namještaja	H413	<p>Repelent i produkti nastali njegovom razgradnjom moraju</p> <ul style="list-style-type: none"> i. biti lako i/ili inherentno biorazgradivi ili ii. imati nizak bioakumulacijski potencijal (podjelni koeficijent oktanol/voda $\log K_{ow} \leq 3,2$ ili faktor bio-koncentracije (BCF) < 100) u vodenom okolišu, uključujući i vodeni sediment.
(j) stabilizatori i lakovi	Uporaba u proizvodnji prevučenih tkanina	H411, H412, H413	<p>Moraju se upotrebljavati uređaji za automatsko doziranje i osobna zaštitna oprema kako bi se izloženost radnika svela na najmanju moguću mjeru. Kod najmanje 95 % tih aditiva razgradnja otplojenog organskog ugljika u roku od 28 dana mora iznositi 80 %, izmjereno ispitnom metodom OECD 303A/B i/ili ispitnom metodom u okviru norme ISO 11733.</p>
(k) pomoćne tvari (uključeni su: nosači, sredstva za ujednačavanje, disperzanti, surfaktanti, zgušnjivači i vezivna sredstva)	Uporaba u postupku obrade tapetarije za oblaganje namještaja (tekstila, kože ili prevučenih tkanina)	H301, H311, H317, H331, H371, H373, H411, H412, H413, EUH070	<p>Recepture se moraju formulirati s pomoću sustava za automatsko doziranje, a postupci moraju biti u skladu sa standardnim radnim postupcima.</p> <p>Tvari koje su razvrstane kao H311 ili H331 ne smiju biti prisutne u materijalu u koncentracijama većima od 1,0 % masenog udjela.</p>

Tvar/vrsta smjese	Primjenjivost	Razvrstavanja od kojih se odstupa	Uvjeti odstupanja
(l) boje, lakovi, smole i ljepila	Bilo koji sastavni dio/materijal namještaja	H304, H317, H412, H413, H371, H373	Dostavlja se sigurnosno-tehnički list (STL) za kemijsku smjesu u kojemu se jasno navodi pravilna osobna zaštitna odjeća i odgovarajući postupci skladištenja, rukovanja, uporabe i zbrinjavanja tih smjesa tijekom uporabe te izjava kojom se dokazuje sukladnost s tim mjerama.
		H350	Primjenjivo samo na smole na bazi formaldehida u kojima je sadržaj slobodnog formaldehida u formulaciji smole (smole, ljepila i otvrdnjivači) najviše 0,2 % (maseni udio), utvrđeno na temelju norme ISO 11402 ili drugom jednakovrijednom metodologijom.
(m) ulja za podmazivanje	U sastavnim dijelovima koji su oblikovani tako da se stalno pomiču tijekom uobičajene uporabe	Sve opasnosti iz skupine 2., osim CMR-a, i sve opasnosti iz skupine 3. koje su navedene u Tablici 1.	Ulja za podmazivanje dopušteno je upotrebljavati jedino ako se odgovarajućim ispitivanjima prema OECD-u ili ISO-u može dokazati da su lako ili inherentno razgrađiva u vodenom okolišu, uključujući vodeni sediment.

(*) Smatra se da se uklanjanje boja pri pročišćavanju otpadnih voda provodi ako otpadne vode iz bojadisaonica ispunjuju sljedeće spektralne koeficijente: 7m^{-1} pri 436 nm, 5m^{-1} pri 525 nm i 3m^{-1} pri 620 nm.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s mjerilima 2.2. (a) i 2.2. (b) potkrijepljenu, prema potrebi, izjavama dobavljača. Izjave moraju biti potkrijepljene popisima relevantnih upotrijebljenih smjesa ili tvari te informacijama o njihovom razvrstavanju ili nerazvrstavanju u razrede opasnosti.

U svrhu potkrepljivanja izjava o razvrstavanju ili nerazvrstavanju u razred opasnosti za svaku se tvar ili smjesu dostavljaju sljedeće informacije:

- i. CAS broj, EC broj ili broj popisa (ako postoji za smjese);
- ii. fizički oblik i stanje u kojem se tvar ili smjesa upotrebljava;
- iii. za tvari, usklađeni razredi opasnosti iz Uredbe CLP;
- iv. podaci o samorazvrstavanju uneseni u ECHA-inu bazu podataka o registriranim tvarima prema Uredbi REACH ⁽¹⁾ (ako nije dostupno usklađeno razvrstavanje);
- v. razvrstavanje smjesa u skladu s kriterijima iz Uredbe CLP.

Kod podataka o samorazvrstavanju koji su uneseni u bazu podataka o registriranim tvarima u skladu s Uredbom REACH prednost se daje podacima iz zajedničkih podnošenja registracije.

Ako je uneseno da za razvrstavanje „nedostaju podaci” ili da je ono „nejasno” u odnosu na bazu podataka registriranih tvari prema Uredbi REACH ili ako tvar još nije registrirana u okviru sustava REACH, dostavljaju se toksikološki podaci koji ispunjavaju zahtjeve iz Priloga VII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 i koji su dostatni za podupiranje konačnog samorazvrstavanja u skladu s Prilogom I. Uredbi (EZ) br. 1272/2008 i dodatnim smjernicama ECHA-e. U slučajevima u kojima „nedostaju podaci” ili su unosi u bazu podataka „nejasni” samorazvrstavanje se verificira, pri čemu su prihvatljivi sljedeći izvori informacija:

- i. toksikološke studije i procjene opasnosti koje su provele regulatorne agencije ravnopravne ECHA-i ⁽²⁾, regulatorna tijela država članica ili međuvladina tijela;

⁽¹⁾ ECHA, baza podataka o registriranim tvarima u skladu s Uredbom REACH: <http://www.echa.europa.eu/hr/information-on-chemicals/registered-substances>.

⁽²⁾ ECHA, Suradnja s ravnopravnim regulatornim agencijama, <http://echa.europa.eu/hr/about-us/partners-and-networks/international-cooperation/cooperation-with-peer-regulatory-agencies>.

- ii. sigurnosno-tehnički list u cijelosti ispunjen u skladu s Prilogom II. Uredbi (EZ) br. 1907/2006;
- iii. dokumentirana stručna prosudba profesionalnog toksikologa koja se temelji na pregledu znanstvene literature i postojećim podacima iz ispitivanja te se prema potrebi potkrepljuje rezultatima iz novih ispitivanja koja provode neovisni laboratoriji koristeći se metodama koje odobrava ECHA;
- iv. potvrda koja se prema potrebi temelji na stručnoj prosudbi i koju je izdalo akreditirano tijelo za procjenu sukladnosti koje provodi procjene opasnosti u skladu s Globalno usklađenim sustavom (eng. *Globally Harmonised System*, GHS) razvrstavanja i označavanja kemikalija ili sa sustavom razvrstavanja opasnosti prema CLP-u.

Informacije o opasnim svojstvima tvari mogu se, u skladu s Prilogom XI. Uredbi (EZ) br. 1907/2006, dobiti i na drugi način osim ispitivanjem, primjerice primjenom alternativnih metoda poput *in vitro* metoda, kvantitativnih modela odnosa strukture i djelovanja ili uporabom grupiranja ili analogijskog pristupa (eng. *read-across*).

Za tvari i smjese navedene u Tablici 2. za koje se odobrava odstupanje podnositelj zahtjeva dostavlja dokaz da su svi uvjeti odstupanja ispunjeni.

Smatra se da materijali na osnovi tekstila kojima je znak za okoliš EU-a dodijeljen u skladu s Odlukom 2014/350/EU udovoljavaju mjerilima 2.2 (a) i 2.2. (b), ali ipak se mora dostaviti preslika potvrde o dodjeli znaka za okoliš EU-a.

Mjerilo 3. – Drvo, pluto, bambus i ratan

Izraz „drvo” ne primjenjuje se samo na masivno drvo, već i na drveno iverje i drvena vlakna. Ako se mjerila odnose isključivo na drvene ploče, to je navedeno u naslovu tih mjerila.

Plastične folije u čijoj je proizvodnji upotrijebljen vinil klorid monomer (VCM) ne smiju se upotrebljavati ni u jednom dijelu namještaja.

3.1. Drvo, pluto, bambus i ratan iz održive proizvodnje

Ovo se mjerilo primjenjuje samo ako je u masi konačnog proizvoda (ne uključujući ambalažu) udio drva ili drvnih ploča veći od 5 % masenog udjela.

Drvo, pluto, bambus i ratan moraju imati valjane certifikate o lancu nadzora izdane u okviru sustava certificiranja koji provodi neovisna treća strana, primjerice Vijeća za nadzor šuma (eng. *Forest Stewardship Council*, FSC), Programa za potporu certifikaciji šuma (eng. *Programme for the Endorsement of Forest Certification*, PEFC) ili nekog drugog jednakovrijednog programa.

Kemijski neobrađeno drvo, pluto, bambus i ratan ne smiju biti dobiveni od genetski modificiranih vrsta i moraju imati valjane certifikate o održivom upravljanju šumama izdane u okviru sustava certificiranja koji provodi neovisna treća strana, primjerice programa FSC-a, PEFC-a ili nekog drugog jednakovrijednog programa.

Ako se određenim sustavom certificiranja dopušta miješanje necertificiranog materijala s certificiranim i/ili recikliranim materijalima u proizvodu ili proizvodnoj liniji, najmanje 70 % materijala od drva, pluta, bambusa ili ratana mora činiti certificiran kemijski neobrađen materijal iz održive proizvodnje i/ili reciklirani materijal.

Necertificirani materijal obuhvaćen je sustavom verifikacije kojim se osigurava da je pribavljen u skladu sa zakonom i da ispunjava sve druge zahtjeve sustava certificiranja koji se odnose na necertificirani materijal.

Certifikacijska tijela koja izdaju certifikate o održivom upravljanju šumama i/ili lancu nadzora moraju biti akreditirana ili priznata u okviru spomenutog sustava certificiranja.

Procjena i verifikacija: Za sav materijal od drva, pluta, bambusa ili ratana upotrijebljen u proizvodu ili proizvodnoj liniji podnositelj zahtjeva ili dobavljač materijala, ovisno o slučaju, dostavlja izjavu o sukladnosti potkrijepljenu valjanim certifikatom/certifikatima o lancu nadzora koji je certificirala neovisna treća strana te kojim se dokazuje da najmanje 70 % materijala potječe iz šuma ili područja kojima se upravlja u skladu s načelima održivog upravljanja šumama i/ili iz recikliranih izvora koji ispunjuju zahtjeve utvrđene relevantnim sustavom neovisnog lanca nadzora. Kao neovisni sustavi certificiranja prihvaćaju se FSC, PEFC ili jednakovrijedni sustavi. Ako sustav izričito ne zahtijeva da sav kemijski neobrađen materijal bude od vrsta koje nisu genetski modificirane, potrebno je dostaviti dodatan dokaz toga.

Ako proizvod ili proizvodna linija sadržava necertificiran kemijski neobrađen materijal, dokazuje se da je udio necertificiranog kemijski neobrađenog materijala manji od 30 % i da je obuhvaćen sustavom verifikacije kojim se osigurava da je taj materijal pribavljen u skladu sa zakonom te da ispunjava sve druge zahtjeve sustava certificiranja koji se odnose na necertificirani materijal.

3.2. Tvari koje podliježu ograničenjima

Osim općih uvjeta za opasne tvari koji su navedeni u mjerilu 2., sljedeća se mjerila posebno primjenjuju na sve sastavne dijelove namještaja izrađene od drva, pluta, bambusa ili ratana ili posebno samo na drvene ploče ako je taj izraz naveden u naslovu mjerila:

3.2. (a) Kontaminanti u recikliranom drvu koje se upotrebljava u drvnim pločama

Sva reciklirana drvena vlakna i drveno iverje upotrijebljeni u proizvodnji drvnih ploča moraju se ispitati u skladu s normom o uvjetima isporuke recikliranog drva koju je izdala Europska federacija proizvođača drvnih ploča (eng. *European Panel Federation*, EPF) ⁽¹⁾ te moraju zadovoljavati granične vrijednosti za kontaminante kako je navedeno u Tablici 3.

Tablica 3.

Granične vrijednosti za kontaminante u recikliranom drvu

Kontaminant	Granične vrijednosti (mg/kg recikliranog drva)	Kontaminant	Granične vrijednosti (mg/kg recikliranog drva)
Arsen (As)	25	Živa (Hg)	25
Kadmij (Cd)	50	Fluor (F)	100
Krom (Cr)	25	Klor (Cl)	1 000
Bakar (Cu)	40	Pentaklorfenol (PCP)	5
Olovo (Pb)	90	Kreozot (benzo(a)piren)	0,5

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja:

- i. izjavu proizvođača drvnih ploča da u ploči nisu upotrijebljena reciklirana drvena vlakna, ili
- ii. izjavu proizvođača drvnih ploča da su sva upotrijebljena reciklirana drvena vlakna ispitana na reprezentativnom uzorku u skladu s „EPF-ovim standardnim uvjetima za isporuku recikliranog drva” iz 2002. (eng. *EPF Standard conditions for the delivery of recycled wood*), potkrijepljenu odgovarajućim rezultatima ispitivanja kojima se dokazuje da uzorci recikliranog drva zadovoljavaju granične vrijednosti navedene u Tablici 3.;
- iii. izjavu proizvođača drvnih ploča da su sva upotrijebljena reciklirana drvena vlakna ispitana na reprezentativnom uzorku u skladu s drugim jednakovrijednim normama kod kojih su granične vrijednosti jednake onima iz „EPF-ovih standardnih uvjeta za isporuku recikliranog drva” iz 2002. ili strože od njih, potkrijepljenu odgovarajućim rezultatima ispitivanja kojima se dokazuje da uzorci recikliranog drva zadovoljavaju granične vrijednosti navedene u Tablici 3.

3.2. (b) Teški metali u bojama, temeljnim premazima i lakovima

Boje, temeljni premazi ili lakovi koji se nanose na drvo ili materijale na osnovi drva ne smiju sadržavati tvari na osnovi kadmija, olova, kroma VI, žive, arsena ili selena u koncentracijama većima od 0,010 % masenog udjela za svaki pojedini metal u formulaciji gotove boje, temeljnog premaza ili laka.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva ili dobavljač materijala, ovisno o slučaju, dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, zajedno s odgovarajućim sigurnosno-tehničkim listovima dobavljača upotrijebljenih boja, temeljnih premaza i/ili lakova.

⁽¹⁾ „EPF Standard for delivery conditions of recycled wood” (Norma EPF-a o uvjetima isporuke recikliranog drva), listopad 2002. Dostupno na web-mjestu: <http://www.europanel.org/upload/EPF-Standard-for-recycled-wood-use.pdf>.

3.2. (c) Udio HOS-a u bojama, temeljnim premazima i lakovima

Ovo se mjerilo ne primjenjuje na netretirane drvene površine ili na prirodne drvene površine tretirane sapunom, voskom ili uljem.

Ovo se mjerilo primjenjuje samo ako je u komadu namještaja kao konačnom proizvodu (ne uključujući ambalažu) udio premazanog drva ili premazanih drvnih ploča (ne uključujući netretirane drvene površine ili prirodne drvene površine tretirane sapunom, voskom ili uljem) veći od 5 % masenog udjela.

Nije potrebno ispuniti zahtjeve ovog mjerila ako se može dokazati usklađenost s mjerilom 9.5.

Udio HOS-a u bilo kojoj boji, temeljnom premazu ili laku upotrijebljenom za premazivanje drva ili drvnih ploča upotrijebljenih u namještaju ne smije biti veći od 5 % (koncentracija u gotovim proizvodima).

Međutim, mogu se upotrijebiti premazi s većim udjelom HOS-a ako se može dokazati da:

- ukupna količina HOS-a u boji, temeljnom premazu ili laku upotrijebljenom tijekom premazivanja iznosi manje od 30 g/m² premazane površine, ili
- ukupna količina HOS-a u boji, temeljnom premazu ili laku upotrijebljenom tijekom premazivanja iznosi između 30 i 60 g/m² premazane površine te kvaliteta završnog površinskog sloja ispunjava sve zahtjeve navedene u Tablici 4.

Tablica 4.

Zahtjevi u pogledu kvalitete završnog površinskog sloja ako se HOS nanosi u količini od 30 do 60 g/m²

Ispitna norma	Uvjet	Traženi rezultat
EN 12720 Namještaj – Procjena otpornosti površine na hladne tekućine	Dodir s vodom	Bez ikakvih promjena nakon 24-satnog dodira
	Dodir s mašću	Bez ikakvih promjena nakon 24-satnog dodira
	Dodir s alkoholom	Bez ikakvih promjena nakon jednosatnog dodira
	Dodir s kavom	Bez ikakvih promjena nakon jednosatnog dodira
EN 12721 Namještaj – Procjena otpornosti površine na toplinu s vlagom	Dodir s izvorom topline od 70 °C	Bez ikakvih promjena nakon ispitivanja
EN 12722 Namještaj – Procjena otpornosti površine na toplinu bez vlage	Dodir s izvorom topline od 70 °C	Bez ikakvih promjena nakon ispitivanja
EN 15186 Namještaj – Procjena otpornosti površine na ogrebotine	Dodir s dijamentnim šiljkom za grebanje	Metoda A: nema brazda ≥ 0,30 mm pri primijenjenom opterećenju od 5 N, ili Metoda B: nema vidljivih brazda u ≥ 6 utora u šablone pri primijenjenom opterećenju od 5 N

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti u kojoj se navodi je li sukladnost postignuta jer je predmetni namještaj izuzet od mjerila ili je postignuta zahvaljujući kontroliranoj uporabi HOS-a pri premazivanju.

U potonjem slučaju, izjava podnositelja zahtjeva mora biti potkrijepljena informacijama dobavljača boje, temeljnog premaza ili laka o udjelu HOS-a u boji, temeljnom premazu ili laku te o njihovoj gustoći (obje vrijednosti izražene u g/l) te izračun stvarnog postotnog udjela HOS-a.

Ako je udio HOS-a u boji, temeljnom premazu ili laku veći od 5 % (koncentracija u gotovim proizvodima), podnositelj zahtjeva:

- i. dostavlja izračune kojima se dokazuje da je stvarna količina HOS-a koja je primijenjena na premazanu površinu namještaja sastavljenog kao konačan proizvod manja od 30 g/m², u skladu sa smjernicama iz Dodatka I.; ili
- ii. dostavlja izračune kojima se dokazuje da je stvarna količina HOS-a koja je primijenjena na premazanu površinu namještaja sastavljenog kao konačan proizvod manja od 60 g/m², u skladu sa smjernicama iz Dodatka I. te izvješća o ispitivanjima kojima se dokazuje da su završni površinski slojevi u skladu sa zahtjevima iz Tablice 4.

3.3. Emisije formaldehida iz drvnih ploča

Ovo se mjerilo primjenjuje samo ako je u komadu namještaja kao konačnom proizvodu (ne uključujući ambalažu) udio drvnih ploča veći od 5 % masenog udjela.

Kad je riječ o emisijama formaldehida, za sve isporučene drvene ploče koje su u obliku u kojemu se upotrebljavaju u namještaju (tj. površinski neobrađene, premazane, obrađene, furnirane) i proizvedene primjenom formaldehidnih smola, vrijedi jedno od sljedećeg:

- moraju biti niže od 50 % granične vrijednosti koja omogućuje njihovo svrstavanje u razred E1,
- moraju biti niže od 65 % granične vrijednosti E1 u slučaju ploča vlaknatica srednje gustoće, ili
- moraju biti niže od graničnih vrijednosti utvrđenih u CARB-ovim normama II. faze ili japanskim normama F-3 zvjezdice ili F-4 zvjezdice.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, navodeći da nije izvršio nikakvu daljnju izmjenu ili obradu ploča kojom bi se dovela u pitanje njihova sukladnost s navedenim graničnim vrijednostima emisija formaldehida iz tih ploča. Procjena i verifikacija ploča s niskom emisijom formaldehida razlikovat će se ovisno o tome kojim su sustavom certificiranja obuhvaćene. Verifikacijska dokumentacija koja je potrebna za pojedini sustav opisana je u Tablici 5.

Tablica 5.

Procjena i verifikacija ploča s niskom emisijom formaldehida

Sustav certificiranja	Verifikacijska dokumentacija
E1 (kako je definiran u Prilogu B normi EN 13986)	Izjava proizvođača drvnih ploča u kojoj se navodi da je drvena ploča u skladu sa zahtjevom da emisije ne smiju prelaziti 50 % granične vrijednosti E1 ili, u slučaju ploča vlaknatica srednje gustoće, 65 % granične vrijednosti E1, potkrijepljena rezultatima ispitivanja provedenih u skladu s normom EN 717-2. EN 120, EN 717-1 ili nekom drugom jednakovrijednom metodom.
CARB – Kalifornijski odbor za zaštitu zraka: Granične vrijednosti II. faze	Izjava proizvođača drvnih ploča, potkrijepljena rezultatima ispitivanja prema normi ASTM E1333 ili ASTM D6007 kojima se dokazuje da je ploča u skladu s graničnim vrijednostima emisija formaldehida II. faze koje su utvrđene propisom California Composite Wood Products Regulation 93120 (!). Drvena ploča može se označiti u skladu s odjeljkom 93120.3. (e), u kojemu se navode detalji u pogledu navođenja naziva proizvođača, broja partije proizvoda ili proizvedene serije te broja CARB-a dodijeljenog vanjskom certifikatoru (ovaj dio nije obavezan ako se proizvodi prodaju izvan Kalifornije ili ako su napravljeni primjenom smola kojima nije dodan formaldehid ili određenih smola na osnovi formaldehida s iznimno niskim emisijama).

Sustav certificiranja	Verifikacijska dokumentacija
Granične vrijednosti za F-3 ili F-4 zvjezdice	Izjava proizvođača drvene ploče o sukladnosti s graničnim vrijednostima emisija formaldehida koje su propisane normom JIS A 5905 (za ploče vlaknatice) ili normom JIS A 5908 (za ploče iverice i šperploče), potkrijepljena podacima o ispitivanju provedenom u skladu s desikatorskom metodom iz norme JIS A 1460.

(¹) Regulation 93120 „Airborne toxic control measure to reduce formaldehyde emissions from composite wood products” California Code of Regulations. (Propis 93120 „Mjere nadzora toksina koji se prenose zrakom radi smanjenja emisija iz kompozitnih drvenih materijala”, Kalifornijski propisi).

Mjerilo 4. – Plastika

Plastika u čijoj je proizvodnji korišten vinil klorid monomer (VCM) ne smije se upotrebljavati ni u jednom dijelu namještaja.

4.1. Označivanje plastičnih sastavnih dijelova

Plastični dijelovi mase veće od 100 g označuju se u skladu s normom EN ISO 11469 i normom EN ISO 1043 (dijelovi 1. – 4.). Slova koja se upotrebljavaju za označivanje moraju biti visoka najmanje 2,5 mm.

Ako su u plastiku namjerno dodana punila, inhibitori plamena ili plastifikatori tako da predstavljaju više od 1 % masenog udjela, njihova se prisutnost navodi na oznaci u skladu s normom EN ISO 1043, dijelovi 2. – 4.

U iznimnim se slučajevima dopušta neoznačivanje plastičnih dijelova mase veće od 100 g ako:

- bi označivanje utjecalo na učinkovitost i funkcionalnost plastičnog dijela,
- označivanje nije tehnički moguće zbog metode proizvodnje,
- dijelovi ne mogu biti označeni jer nema dovoljno odgovarajuće površine na koju bi se mogla staviti dovoljno velika i čitljiva oznaka koju bi mogao prepoznati pružatelj usluga recikliranja.

U prethodno navedenim slučajevima u kojima je dopušteno neoznačivanje, dodatne pojedinosti o vrsti polimera i svim aditivima u skladu sa zahtjevima norme EN ISO 11469 i norme EN ISO 1043 (dijelovi 1. – 4.) navode se u informacijama za potrošače iz mjerila 10.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, u kojoj je naveden popis svih plastičnih sastavnih dijelova mase veće od 100 g u namještaju te jesu li označeni u skladu s normom EN ISO 11469 i normom EN ISO 1043 (dijelovi 1. – 4.).

Oznaka svakog plastičnog sastavnog dijela mora biti jasno vidljiva pri vizualnom pregledu plastičnog sastavnog dijela. Oznaka ne mora nužno biti jasno vidljiva u konačno sastavljenom komadu namještaja.

Ako bilo koji plastični dio mase veće od 100 g nije označen, podnositelj zahtjeva objašnjava zbog čega nije označen te navodi gdje su odgovarajuće informacije navedene u informacijama za potrošače.

U slučajevima kada postoje sumnje u pogledu vrste plastike za sastavne dijelove mase veće od 100 g te u slučaju da dobavljači ne dostave potrebne informacije, kao dokaz kojim se potkrepljuje označivanje u skladu s normama EN ISO 11469 i EN ISO 1043 dostavljaju se podaci o laboratorijskom ispitivanju provedenom s pomoću infracrvene ili Ramanove spektroskopije ili neke druge prikladne analitičke metode za utvrđivanje vrste plastičnog polimera i količine punila ili drugih aditiva.

4.2. Tvari koje podliježu ograničenjima

Osim općih zahtjeva za opasne tvari koji su utvrđeni u mjerilu 2., na plastične sastavne dijelove primjenjuju se i uvjeti navedeni u nastavku.

4.2. (a) Teški metali u aditivima u plastici

Plastični sastavni dijelovi i površinski slojevi ne smiju se proizvoditi primjenom aditiva koji sadržavaju spojeve kadmija (Cd), kroma VI (CrVI), olova (Pb), žive (Hg) ili kositra (Sn).

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom.

Ako se upotrebljava samo izvorna plastika, prihvaća se izjava dobavljača izvornog plastičnog materijala o tome da nisu upotrijebljeni nikakvi aditivi koji sadržavaju kadmij, krom VI, olovo, živu ili kositar.

Ako je izvorna plastika kombinirana s plastičnim reciklatima nastalima prije uporabe koji potječu iz poznatih izvora i/ili s polietilen tereftalatom (PET), polistirenom (PS), polietilenom (PE) ili polipropilenom (PP) koji su nastali nakon uporabe i potječu iz komunalnog otpada, prihvaća se izjava dobavljača recikliranog plastičnog materijala o tome da spojevi koji sadržavaju kadmij, krom VI, olovo, živu ili kositar nisu namjerno dodani.

Ako dobavljač ne dostavi odgovarajuće izjave ili ako se izvorna plastika kombinira s reciklatima nastalima prije uporabe koji potječu iz mješovitih ili nepoznatih izvora, ispunjavanje uvjeta navedenih u Tablici 6. dokazuje se ispitivanjem plastičnih sastavnih dijelova na reprezentativnom uzorku.

Tablica 6.

Procjena i verifikacija primjesa teških metala u plastici

Metal	Metoda	Granična vrijednost (mg/kg)	
		Izvorna	Reciklirana
Cd	XRF (rendgenska fluorescencija) ili digestija kiselinom nakon koje slijedi spektrometrija induktivno spregnutom plazmom ili atomska apsorpcijska spektrofotometrija ili druge jednakovrijedne metode mjerenja ukupnog sadržaja metala	100	1 000
Pb		100	1 000
Sn		100	1 000
Hg		100	1 000
CrVI		EN 71-3	0,020

4.3. Sadržaj reciklirane plastike

Ovo se mjerilo primjenjuje samo ako je ukupan sadržaj plastičnog materijala u namještaju veći od 20 % ukupne mase proizvoda (ne uključujući ambalažu).

Prosječan reciklirani sadržaj plastičnih dijelova (ne uključujući pakiranje) mora iznositi najmanje 30 % masenog udjela.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu dobavljača plastike u kojoj se navodi prosječan reciklirani sadržaj u namještaju kao konačnom proizvodu. Ako plastični sastavni dijelovi potječu iz različitih izvora ili od različitih dobavljača, prosječan reciklirani sadržaj izračunava se za svaki izvor plastike te se navodi ukupan prosječni sadržaj reciklirane plastike u namještaju kao konačnom proizvodu.

Izjavi o recikliranom sadržaju koju daje proizvođač plastike prilaže se dokumentacija o sljedivosti za plastične reciklate. Druga je mogućnost da se dostave podaci o isporuci serije u skladu s okvirom navedenim u Tablici 1. norme EN 15343.

Mjerilo 5. – Metali

Osim općih zahtjeva za opasne tvari koji su utvrđeni u mjerilu 2., na metalne sastavne dijelove namještaja primjenjuju se i uvjeti navedeni u nastavku.

5.1. Ograničenja u pogledu galvaniziranja

Spojevi kroma VI ili kadmija ne smiju se upotrebljavati za galvaniziranje metalnih sastavnih dijelova koji se upotrebljavaju u namještaju kao konačnom proizvodu.

Upotreba nikla pri galvaniziranju dopuštena je samo ako je stopa ispuštanja nikla iz galvaniziranog sastavnog dijela manja od 0,5 µg/cm² tjedno u skladu s normom EN 1811.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu dobavljača metalnih sastavnih dijelova o tome da nijedan metalni sastavni dio nije bio podvrgnut postupku galvaniziranja koji uključuje krom VI ili kadmij.

Ako je pri galvaniziranju upotrijebljen nikal, podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu dobavljača metalnih sastavnih dijelova potkrijepljenu izvješćem o ispitivanju u skladu s normom EN 1811 čiji rezultati pokazuju da stope ispuštanja nikla iznose manje od 0,5 µg/cm² tjedno.

5.2. Teški metali u bojama, temeljnim premazima i lakovima

Boje, temeljni premazi ili lakovi koji se nanose na metalne sastavne dijelove ne smiju sadržavati aditive na osnovi kadmija, olova, kroma VI, žive, arsena ili seleno u koncentracijama većima od 0,010 % masenog udjela za svaki pojedini metal u formulaciji gotove boje, temeljnog premaza ili laka.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, zajedno s odgovarajućim sigurnosno-tehničkim listovima dobavljača upotrijebljenih boja, temeljnih premaza ili lakova.

5.3. Udio HOS-a u bojama, temeljnim premazima i lakovima

Ovo se podmjerilo primjenjuje samo ako je u namještaju kao konačnom proizvodu (ne uključujući ambalažu) udio premazanih metalnih sastavnih dijelova veći od 5 % masenog udjela.

Nije potrebno ispuniti zahtjeve ovog podmjerila ako se može dokazati usklađenost s mjerilom 9.5.

Udio HOS-a u bilo kojoj boji, temeljnom premazu ili laku korištenom za premazivanje metalnih sastavnih dijelova upotrijebljenih u namještaju ne smije biti veći od 5 % (koncentracija u gotovim proizvodima).

Međutim, mogu se upotrijebiti premazi s većim udjelom HOS-a ako se može dokazati da:

- ukupna količina HOS-a u boji, temeljnom premazu ili laku upotrijebljenom tijekom premazivanja iznosi manje od 30 g/m² premazane površine, ili
- ukupna količina HOS-a u količini boje, temeljnog premaza ili laka upotrijebljenog tijekom premazivanja iznosi između 30 i 60 g/m² premazane površine te da kvaliteta završnog površinskog sloja ispunjava sve zahtjeve navedene u Tablici 7.

Tablica 7.

Zahtjevi u pogledu kvalitete završnog površinskog sloja ako se HOS nanosi u količini od 30 do 60 g/m²

Ispitna norma	Uvjet	Traženi rezultat
EN 12720 Namještaj – Procjena otpornosti površine na hladne tekućine	Dodir s vodom	Bez ikakvih promjena nakon 24-satnog dodira
	Dodir s mašču	Bez ikakvih promjena nakon 24-satnog dodira
	Dodir s alkoholom	Bez ikakvih promjena nakon jedno-satnog dodira
	Dodir s kavom	Bez ikakvih promjena nakon jedno-satnog dodira

Ispitna norma	Uvjet	Traženi rezultat
EN 12721 Namještaj – Procjena otpornosti površine na toplinu s vlagom	Dodir s izvorom topline od 70 °C	Bez ikakvih promjena nakon ispitivanja
EN 12722 Namještaj – Procjena otpornosti površine na toplinu bez vlage	Dodir s izvorom topline od 70 °C	Bez ikakvih promjena nakon ispitivanja
EN 15186 Namještaj – Procjena otpornosti površine na ogrebotine	Dodir s dijamantnim šiljkom za grebanje	Metoda A: nema brazda $\geq 0,30$ mm pri primijenjenom opterećenju od 5 N, ili Metoda B: nema vidljivih brazda u ≥ 6 utora u šabloni pri primijenjenom opterećenju od 5 N

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti u kojoj se navodi je li sukladnost postignuta jer je predmetni namještaj izuzet od mjerila ili je postignuta zahvaljujući kontroliranoj uporabi HOS-a pri premazivanju.

U potonjem slučaju, izjava podnositelja zahtjeva potkrijepljena je informacijama dobavljača boje, temeljnog premaza ili laka u kojima se navode udio HOS-a u boji, temeljnom premazu ili laku te njihova gustoća (obje vrijednosti izražene u g/L) te stvarni postotni udio HOS-a.

Ako je udio HOS-a u boji, temeljnom premazu ili laku veći od 5 % (koncentracija u gotovim proizvodima), podnositelj zahtjeva:

- dostavlja izračune kojima se dokazuje da je stvarna količina HOS-a koja je primijenjena na premazanu površinu namještaja sastavljenog kao konačan proizvod manja od 30 g/m², u skladu sa smjernicama iz Dodatka I.,
- dostavlja izračune kojima se dokazuje da je stvarna količina HOS-a koja je primijenjena na premazanu površinu namještaja sastavljenog kao konačan proizvod manja od 60 g/m², u skladu sa smjernicama iz Dodatka I., te izvješća o ispitivanjima kojima se dokazuje da su završni površinski slojevi u skladu sa zahtjevima iz Tablice 7.

Mjerilo 6. – Tapetarija za oblaganje

Tapetarija za oblaganje u čijoj je proizvodnji korišten vinil klorid monomer (VCM) ne smije se upotrebljavati ni u jednom dijelu namještaja.

6.1. Zahtjevi u pogledu fizičke kvalitete

Sva koža koja se upotrebljava kao tapetarija za oblaganje mora ispunjavati zahtjeve u pogledu fizičke kvalitete koji su navedeni u Dodatku II.

Sav tekstil koji se upotrebljava kao tapetarija za oblaganje mora ispunjavati zahtjeve u pogledu fizičke kvalitete koji su navedeni u Tablici 8.

Sve prevučene tkanine koje se upotrebljavaju kao tapetarija za oblaganje moraju ispunjavati zahtjeve u pogledu fizičke kvalitete koji su navedeni u Tablici 9.

Tablica 8.

Fizički zahtjevi za tekstilne tkanine koje se upotrebljavaju kao tapetarija za oblaganje namještaja

Čimbenik koji se ispituje	Metoda	Navlake koje se mogu skidati i prati	Navlake koje se ne mogu skidati i prati
Promjene veličine tijekom pranja i sušenja	Kućno pranje: ISO 6330 + EN ISO 5077 (tri pranja na temperaturama naznačenima na proizvodu, uz sušenje u bubnju nakon svakog ciklusa pranja) Komerijalno pranje: ISO 15797 + EN ISO 5077 (na najmanje 75 °C)	tkani materijali za tapetariju za namještaj: ± 2,0 % tkani materijali za intel za namještaj: ± 3,0 % netkani materijali za inlet: ± 5,0 % netkani materijali za tapetariju za namještaj: ± 6,0 %	Nije primjenjivo
Otpornost boje na pranje	Kućno pranje: ISO 105-C06 Komerijalno pranje: ISO 15797 + ISO 105-C06 (na najmanje 75 °C)	≥ razina 3 – 4 za promjenu boje ≥ razina 3 – 4 za mrlje	Nije primjenjivo
Otpornost boje na mokro trljanje (*)	ISO 105 X12	≥ razina 2 – 3	≥ razina 2 – 3
Otpornost boje na suho trljanje (*)	ISO 105 X12	≥ razina 4	≥ razina 4
Otpornost boje na svjetlost	ISO 105 B02	≥ razina 5 (**)	≥ razina 5 (**)
Otpornost tkanina na piling i abraziju	Pleteni i netkani proizvodi: ISO 12945-1 Tkani materijali: ISO 12945-2	ISO 12945-1 rezultat > 3 ISO 12945-2 rezultat > 3	ISO 12945-1 rezultat > 3 ISO 12945-2 rezultat > 3

(*) Ne odnosi se na bijele proizvode te na proizvode koji nisu obojeni ni tiskani.

(**) Međutim, dopuštena je razina 4 ako su tkanine za oblaganje namještaja svijetlo obojene (standardna dubina < 1/12) i ujedno izrađene od više od 20 % vune ili drugih keratinskih vlakana, ili od više od 20 % lana ili drugih likovih vlakana.

Tablica 9.

Fizički zahtjevi za prevučene tkanine koje se upotrebljavaju kao tapetarija za oblaganje namještaja

Svojstvo	Metoda	Zahtjev
Vlačna čvrstoća	ISO 1421	CH ≥ 35 daN i TR ≥ 20 daN
Otpornost prevučenih tkanina na kidanje ispitana metodom hlača	ISO 13937/2	CH ≥ 2,5 daN i TR ≥ 2 daN

Svojstvo	Metoda	Zahtjev
Otpornost boje na umjetno svjetlo – ispitivanje blijeđenja Xenon lampom	EN ISO 105-B02	uporaba u zatvorenim prostorima ≥ 6 ; uporaba na otvorenom ≥ 7
Tekstil – otpornost na habanje ispitana metodom po Martindaleu	ISO 5470/2	$\geq 75\ 000$
Određivanje prijanjanja prevlake	EN 2411	CH $\geq 1,5$ daN i TR $\geq 1,5$ daN

pri čemu je: daN = dekanewton, CH = osnova i TR = potka

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu dobavljača kože, dobavljača tekstilnih tkanina ili dobavljača prevučениh tkanina, ovisno o slučaju, potkrijepljenu odgovarajućim izvješćima o ispitivanju, u kojoj se navodi da tapetarija za oblaganje ispunjava fizičke zahtjeve za kožu, tekstilne tkanine ili prevučene tkanine kako su navedeni u Dodatku II., Tablici 8., odnosno Tablici 9.

Smatra se da materijali na osnovi tekstila kojima je znak za okoliš EU-a dodijeljen u skladu s Odlukom 2014/350/EU udovoljavaju ovom mjerilu, ali se ipak mora dostaviti preslika potvrde o dodjeli znaka za okoliš EU-a.

6.2. Zahtjevi u pogledu kemijskih ispitivanja

Ovo se mjerilo primjenjuje na materijale za tapetariju za oblaganje u njihovom konačnom obliku u kojem će se upotrijebiti na namještaju. Osim općih zahtjeva za opasne tvari koji su utvrđeni u mjerilu 2., na tapetariju za oblaganje posebno se primjenjuju sljedeća ograničenja navedena u Tablici 10.

Tablica 10.

Zahtjevi u pogledu kemijskih ispitivanja za kožu, tekstil i prevučene tkanine za oblaganje

Kemikalija	Primjenjivost	Granične vrijednosti (mg/kg)		Ispitna metoda
Arlamini koji nastaju razgradnjom azo-bojila (*) i podliježu ograničenjima	Koža	≤ 30 za svaki amin (*)		EN ISO 17234-1
	Tekstil i prevučene tkanine			EN ISO 14362-1 i EN ISO 14362-3
Krom VI	Koža	< 3 (**)		EN ISO 17075
Slobodni formaldehid	Koža	≤ 20 (za dječji namještaj (***) ili ≤ 75 za ostali namještaj)		EN ISO 17226-1
	Tekstil i prevučene tkanine			EN ISO 14184-1
Ekstraktivni teški metali	Koža	arsen $\leq 1,0$	antimon $\leq 30,0$	EN ISO 17072-1
		krom $\leq 200,0$	kadmij $\leq 0,1$	
		kobalt $\leq 4,0$	bakar $\leq 50,0$	
		olovo $\leq 1,0$	živa $\leq 0,02$	
		nikal $\leq 1,0$		

Kemikalija	Primjenjivost	Granične vrijednosti (mg/kg)		Ispitna metoda	
	Tekstil i prevučene tkanine	arsen $\leq$ 1,0	antimon $\leq$ 30,0 (****)	EN ISO 105 E04	
		krom $\leq$ 2,0	kadmij $\leq$ 0,1		
		kobalt $\leq$ 4,0	bakar $\leq$ 50,0		
		olovo $\leq$ 1,0	živa $\leq$ 0,02		
		nikal $\leq$ 1,0			
Klorofenoli	Koža	pentaklorfenol $\leq$ 0,1 mg/kg tetraklorfenol $\leq$ 0,1 mg/kg		EN ISO 17070	
Alkilfenoli	Koža, tekstil i prevučene tkanine	nonilfenol, miješani izomeri (CAS br. 25154-52-3); 4-nonilfenol (CAS br. 104-40-5) 4-nonilfenol, razgranati (CAS br. 84852-15-3) oktilfenol (CAS br. 27193-28-8) 4-oktilfenol (CAS br. 1806-26-4) 4-tert-oktilfenol (CAS br. 140-66-9) alkilfenoletoksilati (APEO-i) i njihovi derivati: polioksietiliran oktil fenol (CAS br. 9002-93-1) polioksietiliran nonil fenol (CAS br. 9016-45-9) polioksietiliran p-nonil fenol (CAS br. 26027-38-3) Ukupni zbroj graničnih vrijednosti: $\leq$ 25mg/kg – tekstil i prevučene tkanine $\leq$ 100mg/kg – koža		Za kožu: EN ISO 18218-2 (neizravna metoda) Za tekstil i prevučene tkanine: EN ISO 18254 za alkilfenoletoksilate. Za alkilfenole se ispitivanje konačnog proizvoda provodi ekstrakcijom u otopini, nakon čega slijedi LC-MS ili GC-MS	
Policiklički aromatski ugljikovodici	Tekstil, prevučene tkanine ili koža	PAH-ovi koji podliježu ograničenjima u skladu Uredbom (EZ) br. 1907/2006: krizen (CAS br. 218-01-9) benzo[a]antracen (CAS br. 56-55-3) benzo[k]fluoranten (CAS br. 207-08-9) benzo[a]piren (CAS br. 50-32-8) dibenz[a,h]antracen (CAS br. 53-70-3) benzo[j]fluoranten (CAS br. 205-82-3) benzo[b]fluoranten (CAS br. 205-99-2) benzo[e]piren (CAS br. 192-97-2)		AfPS GS 2014:01 PAK	

Kemikalija	Primjenjivost	Granične vrijednosti (mg/kg)	Ispitna metoda
		<p>Pojedinačne granične vrijednosti za 8 prethodno navedenih PAH-ova:</p> <p>≤ 1 mg/kg</p> <p>Dodatni PAH-ovi koji podliježu ograničenju:</p> <p>naftalen (CAS br. 91-20-3)</p> <p>acenaftilen (CAS br. 208-96-8)</p> <p>acenaften (CAS br. 83-32-9)</p> <p>fluoren (CAS br. 86-73-7)</p> <p>fenantren (CAS br. 85-1-8)</p> <p>antracen (CAS br. 120-12-7)</p> <p>fluoranten (CAS br. 206-44-0)</p> <p>piren (CAS br. 129-00-0)</p> <p>indeno[1,2,3-c,d]piren (CAS br. 193-39-5)</p> <p>benzo[g,h,i]perilen (CAS br. 191-24-2)</p> <p>Ukupna granična vrijednost za 18 prethodno navedenih PAH-ova:</p> <p>≤ 10 mg/kg</p>	
N,N-dimetilacetamid (CAS br. 127-19-5)	Elastan ili tekstil na osnovi akrila	Rezultat ≤ 0,005 % masenog udjela (≤ 50 mg/kg)	Ekstrakcija u otopini nakon čega slijedi GCMS ili LCMS
Kloralkani	Koža	C10-C13 (SCCP) kloralkani se ne mogu utvrditi C14-C17 (MCCP) kloralkani ≤ 1 000 mg/kg	EN ISO 18219

(*) Ukupno 22 arilamina navedena pod unosom 43. u Prilogu XVII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 te još dva dodatna spoja (cijeli popis arilamina koje treba ispitati naveden je Tablici 1. u Dodatku III.). Granica otkrivanja za normu EN ISO 17234-1 iznosi 30 mg/kg.

(**) Općenito se pretpostavlja da granica otkrivanja za normu EN ISO 17075 iznosi 3 mg/kg.

(***) Namještaj koji je posebno oblikovan za dojenčad i djecu mlađu od tri godine.

(****) Ako je ispitani tekstil bio tretiran ATO-om kao sinergistom, u skladu s uvjetima odstupanja koji su za upotrebu ATO-a navedeni pod unosom (c) u Tablici 2., izuzima ga se od poštovanja granične vrijednosti ispuštanja antimona.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da su koža, tekstilne tkanine ili prevučene tkanine koje su upotrijebljene za tapetariju za oblaganje u skladu s graničnim vrijednostima navedenima u Tablici 10., koju potkrepljuje izvješćima o ispitivanju.

Smatra se da materijali na osnovi tekstila kojima je znak za okoliš EU-a dodijeljen u skladu s Odlukom 2014/350/EU udovoljavaju ovom mjerilu, ali se ipak mora dostaviti preslika potvrde o dodjeli znaka za okoliš EU-a.

6.3. Ograničenja tijekom proizvodnih postupaka

Ako je u ukupnoj masi namještaja (ne uključujući ambalažu) udio tapetarije za oblaganje veći od 1,0 % masenog udjela, dobavljač tapetarije mora poštovati ograničenja navedena u Tablici 11. koja se odnose na upotrebu opasnih tvari tijekom proizvodnje.

Tablica 11.

Tvari koje podliježu ograničenjima, a upotrebljavaju se u fazama proizvodnje kože, tekstila i prevučenih tkanina

1. Opasne tvari koje se upotrebljavaju se u različitim fazama proizvodnje

(a) Svi deterdženti, površinski aktivne tvari, omekšivači i kompleksirajuća sredstva

<p>Primjenjivost: Postupci bojenja i završne obrade u proizvodnji tekstila, kože i prevučenih tkanina</p>	<p>Svi neionski i kationski deterdženti i površinski aktivne tvari moraju biti biorazgradivi u anaerobnim uvjetima.</p> <p><i>Procjena i verifikacija:</i> Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu proizvođača kože, tekstila ili prevučenih tkanina, potkrijepljenu izjavom njegovog/njegovih dobavljača kemikalija i odgovarajućim sigurnosno-tehničkim listovima te rezultatima ispitivanja provedenih u skladu s normom EN ISO 11734 ili ECETOC br. 28, OECD 311.</p> <p>Ažurirana baza podataka o sastojcima deterdženata upotrebljava se kao referentna točka za biorazgradivost i može se po slobodnoj odluci nadležnog tijela prihvatiti kao alternativa podnošenju izvješća o ispitivanju.</p> <p>http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/did_list/didlist_part_a_hr.pdf</p> <hr/> <p>U proizvodnim postupcima ne smiju se upotrebljavati perfluoroalkilni sulfonati dugog lanca ($\geq C6$) ni perfluorokarboksilne kiseline ($\geq C8$).</p> <p><i>Procjena i verifikacija:</i> Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu proizvođača kože, tekstila ili prevučenih tkanina, potkrijepljenu izjavom njegovog/njegovih dobavljača kemikalija i odgovarajućim sigurnosno-tehničkim listovima, o nekorištenju tih tvari za svaku fazu proizvodnje.</p>
---	---

(b) Pomoćne tvari (koje se upotrebljavaju u smjesama, formulacijama i ljepilima)

<p>Primjenjivost: Postupci bojenja i završne obrade za proizvodnju kože, tekstila, ili prevučenih tkanina</p>	<p>Sljedeće se tvari ne smiju upotrebljavati u smjesama ili formulacijama za bojanje i završnu obradu kože, tekstila ili prevučenih tkanina:</p> <p>bis(hidrogenirani lojev alkil) dimetil amonijev klorid (DTDMAC)</p> <p>distearil dimetil amonijev klorid (DSDMAC)</p> <p>di(očvrslj) dimetil amonijev klorid (DHTDMAC)</p> <p>etilen diamin tetra acetat (EDTA)</p> <p>dietilen triamin penta acetat (DTPA)</p> <p>4-(1,1,3,3-tetrametilbutil)fenol</p> <p>nitrilo-trioctena kiselina (NTA)</p> <p><i>Procjena i verifikacija:</i> Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu dobavljača kože, tekstila ili prevučenih tkanina, potkrijepljenu odgovarajućim sigurnosno-tehničkim listovima, o tome da navedeni spojevi nisu upotrijebljeni ni u jednoj fazi bojenja i završne obrade kože, tekstila ili prevučenih tkanina.</p>
---	---

(c) Otapala

<p>Primjenjivost: Obrada materijala od kože, tekstila ili prevučenih tkanina</p>	<p>Sljedeće se tvari ne smiju upotrebljavati u smjesama ili formulacijama za obradu materijala od kože, tekstila ili prevučenih tkanina:</p> <p>2-metoksietanol</p> <p>N,N-dimetilflormamid</p> <p>1-metil-2-pirolidon</p> <p>bis(2-metoksietil)eter</p> <p>4,4'-diaminodifenilmetan</p> <p>1,2,3-trikloropropan</p> <p>1,2-dikloretan (etilen diklorid)</p> <p>2-etoksietanol</p>
--	--

	<p>benzen-1,4-diamin dihidroklorid bis(2-metoksietil)eter formamid N-metil-2-pirolidon trikloroetilen</p> <p><i>Procjena i verifikacija:</i> Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu proizvođača kože, tekstila ili prevučenih tkanina, potkrijepljenu odgovarajućim sigurnosno-tehničkim listovima, o tome da navedena otapala nisu upotrijebljena ni u jednom postupku proizvodnje kože, tekstila ili prevučenih tkanina.</p>
--	---

2. Bojila koja se upotrebljavaju u postupcima bojenja i tiska

i. Nosači koji se upotrebljavaju u postupku bojenja Primjenjivost: Postupci bojenja i tiska	<p>Ako se upotrebljavaju disperzna bojila, ne smiju se upotrebljavati halogenirani pospješivači bojenja (nosači) (primjeri nosača su: 1,2-diklorobenzen, 1,2,4-triklorobenzen, klorofenoksietanol).</p> <p><i>Procjena i verifikacija:</i> Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu, potkrijepljenu izjavama proizvođača kože, tekstila ili prevučenih tkanina i njihovih dobavljača kemikalija te odgovarajućim sigurnosno-tehničkim listovima, o tome da u postupku bojenja kože, tekstila ili prevučenih tkanina upotrijebljenih u namještaju nisu upotrijebljeni halogenirani nosači.</p>
ii. Bojila od nagrizačkog kroma Primjenjivost: Postupci bojenja i tiska	<p>Ne smiju se upotrebljavati bojila od nagrizačkog kroma.</p> <p><i>Procjena i verifikacija:</i> Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu, potkrijepljenu izjavama proizvođača kože, tekstila ili prevučenih tkanina i njihovih dobavljača kemikalija te odgovarajućim sigurnosno-tehničkim listovima, o tome da u postupku bojenja kože, tekstila ili prevučenih tkanina upotrijebljenih u namještaju nisu upotrijebljena bojila od nagrizačkog kroma</p>
iii. Pigmenti Primjenjivost: Postupci bojenja i tiska	<p>Ne smiju se upotrebljavati pigmenti na osnovi kadmija, olova, kroma VI, žive, arsena i antimona.</p> <p><i>Procjena i verifikacija:</i> Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu, potkrijepljenu izjavama proizvođača kože, tekstila ili prevučenih tkanina i njihovih dobavljača kemikalija te odgovarajućim sigurnosno-tehničkim listovima, o tome da u postupku bojenja ili tiska kože, tekstila ili prevučenih tkanina upotrijebljenih u namještaju nisu upotrijebljeni pigmenti na osnovi prethodno navedenih teških metala.</p>

3. Postupci završne obrade

Fluorirani spojevi Primjenjivost: Tapetarija za oblaganje koja ima svojstva otpornosti na vodu i mrlje	<p>Tapetarija za oblaganje ne smije se pri završnoj obradi impregnirati fluoriranim spojevima kako bi joj se dala svojstva otpornosti na vodu, mrlje i masnoću. Tim su ograničenjem obuhvaćene perfluorirane i polifluorirane tvari. Dopuštena je obrada nefluoriranim proizvodima koji sadržavaju tvari koje su lako biorazgradive ili inherentno imaju nizak bioakumulacijski potencijal u vodenom okolišu.</p> <p><i>Procjena i verifikacija:</i> Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti potkrijepljenu izjavama proizvođača kože, tekstila ili prevučenih tkanina, izjavama dobavljača kemikalija te odgovarajućim sigurnosno-tehničkim listovima, o tome da pri završnoj obradi kože, tekstila ili prevučenih tkanina nisu upotrijebljene fluorirane, perfluorirane ili polifluorirane tvari.</p> <p>Ako se ne dostavi prihvatljiva izjava, nadležno tijelo može dodatno zahtijevati da se materijal za oblaganje ispita u skladu s metodama koje su utvrđene normom CEN/TS 15968.</p> <p>Za nefluorirane preparate, svojstva lake ili inherentne biorazgradivosti mogu se dokazati ispitivanjima provedenima u skladu sa sljedećim metodama: OECD 301 A, ISO 7827, OECD 301 B, ISO 9439, OECD 301 C, OECD 301 D, ISO 10708, OECD 301 E, OECD 301 F, ISO 9408.</p>
--	--

Nizak bioakumulacijski potencijal dokazuje se ispitivanjima koja pokazuju da je podjelni koeficijent oktanol/voda (Log Kow) < 3,2 ili da je faktor biokoncentracije (BCF) < 100.

Kod nefluoriranih preparata, kao referentna točka za biorazgradivost upotrebljava se ažurirana baza podataka o sastojcima deterđženata koja se po slobodnoj odluci nadležnog tijela može prihvatiti i kao alternativa podnošenju izvješća o ispitivanju.

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/did_list/didlist_part_a_hr.pdf

4. Kvaliteta otpadnih voda iz postrojenja za štavljenje i specifična potrošnja vode

<p>Primjenjivost: Postupak proizvodnje kože</p>	<p>i. Vrijednost KPK-a (kemijska potrošnja kisika) u otpadnim vodama iz postrojenja za štavljenje kože, kad se ispuštaju u površinske vode nakon obrade (na licu mjesta ili na drugoj lokaciji), smije biti najviše 200 mg/l.</p> <p><i>Procjena i verifikacija:</i> podnositelj zahtjeva ili dobavljač materijala, ovisno o slučaju, dostavlja izjavu o sukladnosti potkrijepljenu detaljnom dokumentacijom i izvješćima o ispitivanjima u skladu s normom ISO 6060 kojima se dokazuje sukladnost s ovim mjerilom na temelju mjesečnih prosjeka za šest mjeseci koji prethode zahtjevu. Podacima se dokazuje sukladnost proizvodnog mjesta ili, ako se otpadne vode pročišćavaju na drugoj lokaciji, subjekta koji pročišćava otpadne vode.</p> <p>ii. Ukupna koncentracija kroma u otpadnim vodama iz postrojenja za štavljenje nakon obrade smije biti najviše 1,0 mg/l, kako je navedeno u Provedbenoj odluci Komisije 2013/84/EU ⁽¹⁾.</p> <p><i>Procjena i verifikacija:</i> Podnositelj zahtjeva ili dobavljač materijala, ovisno o slučaju, dostavlja izjavu o sukladnosti potkrijepljenu izvješćem o ispitivanju primjenom jedne od sljedećih ispitnih metoda: ISO 9174 ili EN 1233 ili EN ISO 11885 za krom, kojim se pokazuje sukladnost s ovim mjerilom na temelju mjesečnih prosjeka za šest mjeseci koji prethode zahtjevu. Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o postupanju u skladu s NRT-om br. 10 te NRT-om br. 11 ili 12, ovisno o slučaju, iz Provedbene odluke 2013/84/EU, radi smanjenja udjela kroma u ispuštenim otpadnim vodama.</p> <p>iii. Potrošnja vode izražena kao prosječna godišnja količina vode potrošena po toni sirove kože ne smije biti viša od sljedećih graničnih vrijednosti:</p>
<p>Koža većih životinja</p>	<p>28 m³/t</p>
<p>Koža manjih životinja</p>	<p>45 m³/t</p>
<p>Koža štavljena biljnim štavilima</p>	<p>35 m³/t</p>
<p>Svinjska koža</p>	<p>80 m³/t</p>
<p>Ovčja koža</p>	<p>180 l/koža</p>
<p><i>Procjena i verifikacija:</i> podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti koju je dao dobavljač kože ili poduzeće za proizvodnju kože, ovisno o slučaju. U izjavi se navodi godišnja količina proizvodnje kože i s njom povezana potrošnja vode na temelju prosječnih mjesečnih vrijednosti za posljednjih dvanaest mjeseci koji prethode zahtjevu, izmjerena količinom ispuštenih otpadnih voda.</p> <p>Ako se postupak proizvodnje kože odvija na različitim zemljopisnim lokacijama, podnositelj zahtjeva ili dobavljač polugotove kože dostavlja dokumentaciju u kojoj je navedena količina ispuštene vode (m³) za količinu prerađene polugotove kože u tonama (t) ili broj koža ako je riječ o ovčjoj koži, ovisno o slučaju, na temelju prosječnih mjesečnih vrijednosti za dvanaest mjeseci koji prethode zahtjevu.</p>	

⁽¹⁾ Provedbena odluka Komisije 2013/84/EU od 11. veljače 2013. o donošenju zaključaka o najboljim raspoloživim tehnikama (NRT) u okviru Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća o industrijskim emisijama za štavljenje kože (SL L 45, 16.2.2013., str. 13.).

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva prikuplja od proizvođača kože, tekstila ili prevučениh tkanina ili od njihovih dobavljača sve odgovarajuće izjave, sigurnosno-tehničke listove i prateća izvješća o ispitivanjima koji su relevantni za dokazivanje sukladnosti sa zahtjevima u pogledu neupotrebe opasnih tvari navedenih u Tablici 11.

Smatra se da tapetarija za oblaganje izrađena od tekstila kojoj je znak za okoliš EU-a dodijeljen u skladu s Odlukom 2014/350/EU udovoljava ovom mjerilu u pogledu neupotrebe opasnih tvari navedenih na popisu tijekom proizvodnih postupaka, ali se ipak mora dostaviti preslika potvrde o dodjeli znaka za okoliš EU-a.

6.4. Pamuk i ostala prirodna celulozna vlakna

Pamuk u kojemu maseni udio recikliranog sadržaja iznosi 70 % ili više izuzima se od zahtjeva mjerila 6.4.

Pamuk i druga prirodna celulozna sjemenska vlakna (dalje u tekstu: pamuk) koja nisu reciklirana moraju sadržavati minimalni udio organskog pamuka (vidjeti mjerilo 6.4. (a)) ili pamuka u čijem je uzgoju primijenjen integrirani pristup tretiranju štetočina (eng. *Integrated Pest Management, IPM*) (vidjeti mjerilo 6.4. (b)).

Smatra se da tekstili kojima je znak za okoliš EU-a dodijeljen u skladu s ekološkim kriterijima iz Odluke 2014/350/EU udovoljavaju mjerilu 6.4.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva ili dobavljač materijala, ovisno o slučaju, dostavlja izjavu o sukladnosti.

Ako se upotrebljavaju tekstili kojima je dodijeljen znak za okoliš EU-a, podnositelj zahtjeva dostavlja presliku potvrde o dodjeli znaka za okoliš EU-a iz koje je vidljivo da je znak dodijeljen u skladu s Odlukom 2014/350/EU.

Gdje je primjenjivo, reciklirani sadržaj mora biti sljediv do ponovne prerade sirovine. To se provjerava primjenom postupka certificiranja nadzornog lanca koji provodi neovisna treća strana ili uvidom u dokumentaciju koju dostavljaju dobavljači sirovina i prerađivači.

6.4. (a) Standard ekološke proizvodnje

U nerekicliranim pamučnim vlaknima upotrijebljenima u materijalima za tapetariju najmanje 10 % masenog udjela mora biti uzgojeno u skladu sa zahtjevima iz Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 ⁽¹⁾, američkog Nacionalnog programa ekološke proizvodnje (eng. *US National Organic Programme – NOP*) ili jednakovrijednih pravnih obveza koje su utvrdili trgovinski partneri EU-a. Organski pamuk može sadržavati ekološki uzgojen pamuk i prijelazni organski pamuk.

Ako se organski pamuk miješa s konvencionalno proizvedenim pamukom ili pamukom uzgojenim u skladu s načelima IPM-a, pamuk mora biti dobiven od vrsta koje nisu genetski modificirane.

Materijal se može označiti kao organski samo ako je udio organskih sastojaka najmanje 95 %.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva ili dobavljač materijala, ovisno o slučaju, dostavlja izjavu o sukladnosti organskih sastojaka, potkrijepljenu dokazima koje je certificiralo neovisno kontrolno tijelo, potvrđujući da su proizvedeni u skladu sa zahtjevima u pogledu proizvodnje i inspekcije utvrđenima Uredbom (EZ) br. 834/2007, američkim Nacionalnim programom ekološke proizvodnje (NOP) ili onima koje su utvrdili drugi trgovinski partneri. Verifikacija se obavlja za svaku zemlju podrijetla.

Podnositelj zahtjeva ili dobavljač materijala, ovisno o slučaju, dokazuje usklađenost sa zahtjevom u pogledu minimalnog sadržaja organskog pamuka na temelju godišnje količine pamuka kupljenog za proizvodnju konačnog/konačnih proizvoda i za svaku proizvodnu liniju. Dostavlja se evidencija transakcija i/ili računa na kojima je vidljiva količina kupljenog certificiranog pamuka.

Za konvencionalno proizveden pamuk ili pamuk uzgojen u skladu s načelima IPM-a koji se upotrebljava u mješavinama s organskim pamukom, kao dokaz sukladnosti određene vrste pamuka prihvaća se test probira na uobičajene genetske modifikacije.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007. o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda i stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 2092/91 (SL L 189, 20.7.2007., str. 1.).

6.4. (b) Proizvodnja pamuka u skladu s načelima integriranog pristupa tretiranju štetočina (IPM) i ograničenje upotrebe pesticida

U nereklikiranim pamučnim vlaknima upotrijebljenima u materijalima za tapetariju najmanje 20 % masenog udjela mora biti uzgojeno u skladu s načelima IPM-a kako su utvrđena programom IPM-a Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO) ili sustavima integrirane poljoprivredne proizvodnje koji uključuju načela IPM-a.

Pamuk koji je proizveden u skladu s načelima IPM-a i namijenjen za upotrebu u konačnom proizvodu mora biti uzgojen bez upotrebe bilo koje od sljedećih tvari: aldikarb, aldrin, kamfeklor (toksafen), kaptafol, klordan, 2,4,5-T, klordimeform, cipermetrin, DDT, dieldrin, dinoseb i njegove soli, endosulfan, endrin, heptaklor, heksaklorobenzen, heksaklorocikloheksan (svi izomeri), metamidofos, metilparation, monokrotofos, neonikotinoidi (klotianindin, imidakloprid, tiametoksan), paration, pentaklorfenol.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva ili dobavljač materijala, ovisno o slučaju, dostavlja izjavu o sukladnosti s mjerilom 6.4. (b) potkrijepljenu dokazima da su najmanje 20 % masenog udjela nereklikiranog pamuka sadržanog u proizvodu uzgojili poljoprivrednici koji su sudjelovali u službenim programima osposobljavanja koje provodi FAO ili državnim programima IPM-a i integrirane poljoprivredne proizvodnje i/ili su prošli službeni pregled u okviru certificiranih sustava IPM-a koji obavlja treća strana. Provjera se obavlja jednom godišnje za svaku zemlju podrijetla ili na temelju certificiranja sveg pamuka proizvedenog u skladu s načelima IPM-a kupljenog radi proizvodnje proizvoda.

Podnositelj zahtjeva ili dobavljač materijala, ovisno o slučaju, izjavljuje i da je pamuk proizveden u skladu s načelima IPM-a uzgojen bez upotrebe bilo koje od tvari navedenih u mjerilu 6.4. (b). Sustavi certificiranja integriranog pristupa tretiranju štetočina koji ne uključuju upotrebu tvari s popisa prihvaćaju se kao dokaz sukladnosti.

Mjerilo 7. – Tapetarija za punjenje

7.1. Lateks-pjena

7.1. (a) Tvari koje podliježu ograničenjima

U lateks-pjeni koncentracije tvari navedenih na popisu koji se nalazi u nastavku ne smiju biti veće od graničnih vrijednosti navedenih u Tablici 12.

Tablica 12.

Tvari koje podliježu ograničenjima u lateks-pjeni koja se upotrebljava u tepetariji za punjenje

Skupina tvari	Tvar	Granična vrijednost (ppm)	Uvjeti za procjenu i verifikaciju
Klorofenoli	mono- i diklor fenoli (soli i esteri)	1	A
	Ostali klorofenoli	0,1	A
Teški metal	As (arsen)	0,5	B
	Cd (kadmij)	0,1	B
	Co (kobalt)	0,5	B
	Cr (krom), ukupno	1	B
	Cu (bakar)	2	B
	Hg (živa)	0,02	B
	Ni (nikal)	1	B
	Pb (olovo)	0,5	B
	Sb (antimon)	0,5	B

Skupina tvari	Tvar	Granična vrijednost (ppm)	Uvjeti za procjenu i verifikaciju
Pesticidi (potrebno ispitati samo za pjene s masenim udjelom prirodnog lateksa od najmanje 20 %).	Aldrin	0,04	C
	o,p-DDE	0,04	C
	p,p-DDE	0,04	C
	o,p-DDD	0,04	C
	p,p-DDD	0,04	C
	o,p-DDT	0,04	C
	p,p-DDT	0,04	C
	diazinon	0,04	C
	diklofention	0,04	C
	diklorvos	0,04	C
	dieldrin	0,04	C
	endrin	0,04	C
	heptaklor	0,04	C
	heptaklorepoksid	0,04	C
	heksaklorobenzen	0,04	C
	heksaklorocikloheksan	0,04	C
	α -heksaklorocikloheksan	0,04	C
	β -heksaklorocikloheksan	0,04	C
	γ -heksaklorocikloheksan (lindan)	0,04	C
	δ -heksaklorocikloheksan	0,04	C
malation	0,04	C	
metoksiklor	0,04	C	
mireks	0,04	C	
paration-etil	0,04	C	
paration-metil	0,04	C	
Ostale specifične tvari koje podliježu ograničenjima	butadien	1	D

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s mjerilom 7.1. (a) i, ako je primjenjivo, izvješća o ispitivanju u skladu sa sljedećim metodama:

- A. Za klorofenole podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće s rezultatima sljedećeg postupka ispitivanja: melje se 5 g uzorka te se klorofenoli se ekstrahiraju u obliku fenola (PCP), natrijeve soli (SPP) ili estera. Ekstrakti se analiziraju plinskom kromatografijom (eng. *gas chromatography*, GC). Detekcija se obavlja masenim spektrometrom ili detektorom zahvata elektrona (eng. *electron capture detector*, ECD).

- B. Za teške metale podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće s rezultatima sljedećeg postupka ispitivanja. Mljeveni uzorak eluira se u skladu s metodom DIN 38414-S4 ili jednakovrijednom metodom u omjeru 1:10. Tako dobiveni filtrat propušta se kroz membranski filter od 0,45 µm (prema potrebi tlačnom filtracijom). Dobivena otopina ispituje se na sadržaj teških metala optičkom emisijskom spektrometrijom s induktivno spregnutom plazmom (ICP-OES) koja je poznata i pod nazivom atomska emisijska spektrometrija s induktivno spregnutom plazmom (ICP-AES) ili atomskom apsorpcijskom spektrometrijom hidridnom tehnikom ili tehnikom hladne pare.
- C. Za pesticide podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće s rezultatima sljedećeg postupka ispitivanja: 2 g uzorka ekstrahira se u ultrazvučnoj kupelji sa smjesom heksana/diklormetana (85/15). Ekstrakt se pročišćava mućkanjem s acetonitrilom ili adsorpcijskom kromatografijom na florisilu. Mjerenje i kvantifikacija utvrđuju se plinskom kromatografijom s detektorom zahvata elektrona ili spregnutom plinskom kromatografijom/-masenom spektrometrijom. Ispitivanje na prisutnost pesticida traži se za lateks-pjene u kojima je udio prirodnog lateksa najmanje 20 %.
- D. Za butadien podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće s rezultatima sljedećeg postupka ispitivanja: nakon mljevenja i vaganja lateks-pjene uzorkovanje se provodi s pomoću sklopa za uzorkovanje *headspace*. Sadržaj butadiena određuje se plinskom kromatografijom, a detekcija s pomoću plameno ionizacijskog detektora.

7.1. (b) Emisije HOS-ova u 24-satnom razdoblju

Nakon 24 sata koncentracije HOS-ova navedenih u popisu koji se nalazi u nastavku u ispitnoj komori ne smiju biti veće od graničnih vrijednosti navedenih u Tablici 13.

Tablica 13.

Granične vrijednosti emisija HOS-ova za lateks-pjene

Tvar	Granična vrijednost (mg/m ³)
1,1,1 – trikloroetan	0,2
4-fenilcikloheksen	0,02
ugljikov disulfid	0,02
formaldehid	0,005
nitrozamini (*)	0,0005
stiren	0,01
tetrakloretilen	0,15
toluen	0,1
trikloroetilen	0,05
vinilklorid	0,0001
vinil-cikloheksen	0,002
aromatični ugljikovodici (ukupno)	0,3
HOS (ukupno)	0,5

(*) N-nitrozodimetilamin (NDMA), N-nitrozodietilamin (NDEA), N-nitrozometiletilamin (NMEA), N-nitrozodi-i-propilamin (NDIPA), N-nitrozodi-n-propilamin (NDPA), N-nitrozodi-n-butilamin (NDBA), N-nitrozopirrolidinon (NPYR), N-nitrozopiperidin (NPIP), N-nitrozomorfolin (NMOR).

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s mjerilom 7.1. (b) koju, ako je primjenjivo, potkrepljuje izvješćem s rezultatima ispitivanja u komori u skladu s normom ISO 16000-9.

Umotani uzorak pohranjuje se na sobnoj temperaturi najmanje 24 sata. Nakon toga uzorak se razmata i odmah prenosi u komoru za ispitivanje. Uzorak se stavlja na držač uzorka koji omogućuje pristup zraka sa svih strana. Klimatski uvjeti podešavaju se u skladu s normom ISO 16000-9. Za usporedbu rezultata, brzina prozračivanja specifična za prostor ($q = n/l$) iznosi 1. Brzina prozračivanja mora biti između 0,5 i 1. Uzorkovanje zraka obavlja se 24 ± 1 sata nakon punjenja komore, tijekom jednoga sata u čahurama DNPH za analizu formaldehida i drugih aldehida i u Tenax TA za analizu ostalih hlapivih organskih spojeva. Uzorkovanje ostalih spojeva može trajati dulje, ali završava u roku od 30 sati.

Analiza formaldehida i ostalih aldehida mora biti usklađena s normom ISO 16000-3. Analiza ostalih hlapivih organskih spojeva mora biti usklađena s normom ISO 16000-6, osim ako je drugačije navedeno.

Ispitivanje prema normi CEN/TS 16516 smatra se jednakovrijednim u odnosu na ispitivanja prema normama serije ISO 16000.

Analiza nitrozamina provodi se plinskom kromatografijom u kombinaciji s detektorom za analizu termalne energije (GC-TEA), prema metodi BGI 505-23 (nekadašnja ZH 1/120.23) ili jednakovrijednoj.

7.2. Poliuretanska (PUR) pjena

7.2. (a) Tvari i smjese koje podliježu ograničenjima

Koncentracije tvari i smjesa navedenih na popisu u nastavku u poliuretanskoj pjeni ne smiju biti veće od graničnih vrijednosti navedenih u Tablici 14.

Tablica 14.

Popis tvari i smjesa koje podliježu ograničenjima u poliuretanskoj pjeni

Skupina tvari	Tvar (akronim, CAS broj, oznaka elementa)	Granična vrijednost	Metoda
Biocidni proizvodi		Nenamjerno dodane	A
Inhibitori plamena		Nisu dodani (osim u skladu s uvjetima iz Tablice 2. pod unosima (b) i (c))	A
Teški metali	As (arsen)	0,2 ppm	B
	Cd (kadmij)	0,1 ppm	B
	Co (kobalt)	0,5 ppm	B
	Cr (krom), ukupno	1,0 ppm	B
	Cr VI (krom VI)	0,01 ppm	B
	Cu (bakar)	2,0 ppm	B
	Hg (živa)	0,02 ppm	B
	Ni (nikal)	1,0 ppm	B
	Pb (olovo)	0,2 ppm	B
	Sb (antimon)	0,5 ppm	B
Se (selen)	0,5 ppm	B	

Skupina tvari	Tvar (akronim, CAS broj, oznaka elementa)	Granična vrijednost	Metoda
Plastifikatori	dibutil ftalat (DBP, 84-74-2) (*)	0,01 % masenog udjela (zbroj svih šest ftalata u namješčaju za djecu mlađu od tri godine)	C
	di-n-oktil ftalat (DNOP, 117-84-0) (*)		
	di (2-etilheksil)-ftalat (DEHP, 117-81-7) (*)		
	butilbenzil-ftalat (BBP, 85-68-7) (*)		
	di-izo decil ftalat (DIDP, 26761-40-0)		
	di-izo nonil ftalat (DINP, 28553-12-0)		
	ftalati s ECHA-inog popisa predloženih tvari (**)	Nenamjerno dodani	A
TDA i MDA	2,4-toluendiamin (2,4-TDA, 95-80-7)	5,0 ppm	D
	4,4'-diaminodifenilmetan (4,4'-MDA, 101-77-9)	5,0 ppm	D
Organokositrene tvari	tributilkositar (TBT)	50 ppb	E
	dibutilkositar (DBT)	100 ppb	E
	monobutilkositar (MBT)	100 ppb	E
	tetrabutilkositar (TeBT)	—	—
	monooktilkositar (MOT)	—	—
	dioktilkositar (DOT)	—	—
	tricikloheksilkositar (TcyT)	—	—
	trifenilkositar (TPhT)	—	—
	Zbroj	500 ppb	E
Ostale specifične tvari koje podliježu ograničenjima	klorirani ili bromirani dioksini ili furani	Nenamjerno dodani	A
	klorirani ugljikovodici: (1,1,2,2-tetrakloroetan, pentakloroetan, 1,1,2-trikloroetan, 1,1-dikloroetilen)	Nenamjerno dodani	A
	klorirani fenoli (PCP, TeCP, 87-86-5)	Nenamjerno dodani	A
	heksaklorocikloheksan (58-89-9)	Nenamjerno dodan	A
	monometildibromo-difenilmetan (99688-47-8)	Nenamjerno dodan	A
	monometildikloro-difenilmetan (81161-70-8)	Nenamjerno dodan	A
	Nitriti	Nenamjerno dodani	A
	polibromirani bifenili (PBB, 59536-65-1)	Nenamjerno dodani	A
	pentabromodifenil eter (PeBDE, 32534-81-9)	Nenamjerno dodan	A

Skupina tvari	Tvar (akronim, CAS broj, oznaka elementa)	Granična vrijednost	Metoda
	oktabromodifenil eter (OBDE, 32536-52-0)	Nenamjerno dodan	A
	poliklorirani bifenili (PCB, 1336-36-3)	Nenamjerno dodani	A
	poliklorirani terfenili (PCT, 61788-33-8)	Nenamjerno dodani	A
	tris(2,3-dibromopropil)fosfat (TRIS, 126-72-7)	Nenamjerno dodan	A
	trimetilfosfat (512-56-1)	Nenamjerno dodan	A
	tris-(aziridinil)-fosfinoksid (TEPA, 545-55-1)	Nenamjerno dodan	A
	tris(2-kloroetil)-fosfat (TCEP, 115-96-8)	Nenamjerno dodan	A
	dimetil metilfosfonat (DMMP, 756-79-6)	Nenamjerno dodan	A

(*) 0,01 % masenog udjela (zbroj četiriju ftalata u ostalom namještaju).

(**) Upućuje se na najnoviju verziju ECHA-inog popisa predloženih tvari koja je na snazi na dan podnošenja zahtjeva.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s mjerilom 7.2. (a). Ako se zahtijeva ispitivanje, podnositelj zahtjeva dostavlja rezultate ispitivanja kojima dokazuje sukladnost s graničnim vrijednostima iz Tablice 14. Za metode B, C, D i E u kojima se zahtijeva provođenje analize, šest složenih uzoraka uzima se ispod površine materijala s dubine od najviše 2 cm te šalje u odgovarajući laboratorij.

- A. Za biocidne proizvode, ftalate i druge specifične tvari koje podliježu ograničenjima podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu potkrijepljenu izjavama dobavljača pjene kojom potvrđuje da tvari navedene na popisu nisu namjerno dodane u sastav pjene.
- B. Za teške metale podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće s rezultatima sljedećeg postupka ispitivanja. Mljeveni uzorak eluira se u skladu s metodom DIN 38414-S4 ili jednakovrijednom metodom u omjeru 1:10. Tako dobiveni filtrat propušta se kroz membranski filter od 0,45 µm (prema potrebi tlačnom filtracijom). Dobivena otopina ispituje se na sadržaj teških metala atomskom emisijskom spektrometrijom s induktivno spregnutom plazmom (ICP-OES ili ICP-AES) ili atomskom apsorpcijskom spektrometrijom hidridnom tehnikom ili tehnikom hladne pare.
- C. Za ukupnu količinu plastifikatora podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće s rezultatima sljedećeg postupka ispitivanja. Ekstrakcija se provodi primjenom validirane metode poput podzvučne ekstrakcije 0,3 g uzorka u bočici s 9 ml t-butilmetiletera tijekom jednog sata, nakon čega se ftalati određuju plinskom kromatografijom s pomoću maseno selektivnog detektora namještenog za praćenje odabranog iona (SIM Modus).
- D. Za TDA i MDA podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće s rezultatima sljedećeg postupka ispitivanja. Ekstrakcija 0,5 g složenog uzorka u štrcaljki od 5 ml provodi se s 2,5 ml 1-postotne vodene otopine octene kiseline. Šprica se stisne i tekućina vrati u špricu. Taj se postupak ponavlja 20 puta te se konačni ekstrakt zadržava za analizu. U štrcaljku se potom dodaju nova 2,5 ml 1-postotne vodene otopine octene kiseline te se prethodni postupak ponovi još 20 puta. Nakon toga se ekstrakt spoji s prvim ekstraktom i razrijedi do 10 ml u volumetrijskoj tikvici s octenom kiselinom. Ekstrakti se analiziraju tekućinskom kromatografijom visoke djelotvornosti (HPLC-UV) ili HPLC-MS. Ako se pri obavljanju HPLC-UV-a sumnja na postojanje interferencije, analiza se ponavlja metodom tekućinske kromatografije visoke djelotvornosti–masene spektrometrije (HPLC-MS).

- E. Za organokositrene tvari podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće s rezultatima sljedećeg postupka ispitivanja. Složeni uzorak mase 1 – 2 g miješa se s najmanje 30 ml sredstva za ekstrakciju tijekom jednog sata u ultrazvučnoj kupelji na sobnoj temperaturi. Sredstvo za ekstrakciju sastoji se od: 1 750 ml metanola + 300 ml octene kiseline + 250 ml pufera (pH 4,5). Pufer je otopina 164 g natrijeva acetata u 1 200 ml vode i 165 ml octene kiseline, koja se razrjeđuje s vodom do ukupnog volumena od 2 000 ml. Nakon ekstrahiranja, alkilne specije kositra derivatiziraju se dodavanjem 100 µl natrijeva tetraetilborata u tetrahidrofuran (THF) (200 mg/ml THF). Derivat se ekstrahira s n-heksanom, a uzorak se podvrgava drugom postupku ekstrakcije. Oba se ekstrakta heksana kombiniraju i dalje koriste za određivanje organokositrenih spojeva plinskom kromatografijom korištenjem masenog detektora u SIM modusu.

7.2. (b) Emisije HOS-ova u 72-satnom razdoblju

Nakon 72 sata u ispitnoj komori koncentracije tvari navedenih na popisu koji se nalazi u nastavku ne smiju biti veće od graničnih vrijednosti navedenih u Tablici 15.

Tablica 15.

Granične vrijednosti emisije HOS-ova u 72-satnom razdoblju za poliuretanske pjene

Tvar (CAS broj)	Granična vrijednost (mg/m ³)
Formaldehid (50-00-0)	0,005
Toluen (108-88-3)	0,1
Stiren (100-42-5)	0,005
Svaki spoj koji se može otkriti, a koji je u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 razvrstan u kategoriju C1A ili C1B	0,005
Zbroj svih spojeva koji se mogu otkriti, a koji su u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 razvrstani u kategoriju C1A ili C1B	0,04
Aromatični ugljikovodici	0,5
HOS (ukupno)	0,5

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s mjerilom 7.2. (b). Ako je primjenjivo, izjavi se prilažu rezultati ispitivanja kojima se dokazuje sukladnost s graničnim vrijednostima navedenima u Tablici 15. Kombinacija ispitnog uzorka i komore mora biti sljedeća:

jedan uzorak dimenzija 25 × 20 × 15 cm stavlja se u ispitnu komoru veličine 0,5 m³, ili

dva uzorka dimenzija 25 × 20 × 15 cm stavljaju se u ispitnu komoru veličine 1,0 m³.

Uzorak pjene stavlja se na dno emisijske ispitne komore i kondicionira tri dana na 23 °C i relativnoj vlazi od 50 % pri brzini izmjene zraka n od 0,5 na sat i punjenju komore L od 0,4 m²/m³ (= ukupna izložena površina uzorka u odnosu na dimenzije komore bez zatvorenih krajeva i stražnje strane) u skladu s normama ISO 16000-9 i ISO 16000-11.

Uzorkovanje se vrši 72 ± 2 sata od unošenja u ispitnu komoru tijekom jednog sata u čahurama Tenax TA i DNPH za analizu HOS-a odnosno formaldehida. Emisije HOS-a ostaju u usisnim cijevima Tenax TA-a i potom se analiziraju s pomoću termo desorpcijske-GC-MS u skladu s normom ISO 16000-6.

Rezultati se izražavaju polukvantitativno kao ekvivalenti toluena. Bilježi se svaki pojedinačni analit u koncentraciji $\geq 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Ukupna vrijednost HOS-a zbroj je svih analita u koncentraciji $\geq 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ koji eluiraju unutar retencijskog vremena od n-heksana (C6) do n-heksadekana (C16), oboje uključeno. Zbroj svih spojeva koje je moguće detektirati i koji su u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 razvrstani u kategorije C1A ili C1B jest zbroj svih tih tvari koncentracije $\geq 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$. U slučaju da rezultati prelaze granične vrijednosti propisane normom, potrebno je provesti kvantifikaciju za pojedinačne tvari. Formaldehid je moguće odrediti tako da se uzorkovani zrak prikupi u čahuru DNPH te se naknadno analizira s pomoću HPLC/UV u skladu s normom ISO 16000-3.

Ispitivanje prema normi CEN/TS 16516 smatra se jednakovrijednim u odnosu na ispitivanja prema normama serije ISO 16000.

7.2. (c) Pjenila

Halogenirani organski spojevi ne smiju se upotrebljavati kao pjenila ili pomoćna pjenila.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu proizvođača pjene da ti spojevi nisu upotrijebljeni.

7.3. Ostali materijali za punjenje

Kao materijali za punjenje u tapetariji za namještaj mogu se upotrebljavati i drugi materijali ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- poštuju se opći zahtjevi u pogledu opasnih tvari utvrđeni u mjerilu 2.,
- halogenirani organski spojevi ne upotrebljavaju se kao pjenila ili pomoćna pjenila,
- perje ili paperje ne upotrebljavaju se kao materijali za punjenje, ni samostalno ni u mješavini,
- ako se u materijalu za punjenje upotrebljavaju kokosova vlakna gumirana lateksom, dokazana je sukladnost s mjerilima 7.1. (a) i 7.1. (b).

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti u kojoj se navodi:

- i. vrsta upotrijebljenog materijala za punjenje i svih ostalih materijala u mješavini;
- ii. da materijal ne sadržava posebno zabrinjavajuće tvari (SVHC-ove) ili druge opasne tvari za koje u Tablici 2. nije izričito navedeno odstupanje;
- iii. da halogenirani organski spojevi nisu upotrijebljeni kao pjenila ili pomoćna pjenila;
- iv. da u materijalu za punjenje nije upotrijebljeno perje ni paperje, ni samostalno ni u mješavini;
- v. da će se, ako su kokosova vlakna gumirana lateksom, dokazati sukladnost s mjerilom 7.1. u pogledu tvari koje podliježu ograničenjima i emisija HOS-a.

Mjerilo 8. – Staklo: upotreba teških metala

Ovo se mjerilo primjenjuje na sav stakleni materijal uključen u namještaj kao konačan proizvod, bez obzira na njegov maseni udio.

Staklo upotrijebljeno u namještaju mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- ne smije sadržavati olovno staklo,
- ne smije sadržavati primjese olova, žive ili kadmija u količinama većima od 100 mg/kg po metalu,
- kod stakla za zrcala, u svim bojama, temeljnim premazima ili lakovima koji se nanose na stražnju stranu zrcala udio olova mora iznositi manje od 2 000 mg/kg tvari kao gotovog proizvoda. Premazi se nanose „kositrenim postupkom” umjesto „bakrenim postupkom”.

Procjena i verifikacija:

- i. Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu dobavljača stakla u kojoj je navedeno da u namještaju kao konačnom proizvodu nije prisutno olovno staklo. Ako nema odgovarajuće izjave, nadležno tijelo može zatražiti da se staklo u namještaju kao konačnom proizvodu analizira nedestruktivnom metodom s pomoću prenosivog instrumenta za rendgensku fluorescenciju.
- ii. Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu dobavljača stakla u kojoj je navedeno da staklo koje je prisutno u namještaju ne sadržava olovo, živu ili kadmij u količinama većima od 100 mg/kg (0,01 % masenog udjela). Ako nema odgovarajuće izjave, nadležno tijelo može zatražiti da se prisutnost tih metala u staklu ispita rendgenskom fluorescencijom u skladu s načelima norme ASTM F2853-10 ili neke druge jednakovrijedne norme.
- iii. Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu dobavljača zrcala da sve formulacije boja, temeljnih premaza i lakova upotrijebljenih na stražnjoj strani zrcala sadržavaju manje od 2 000 mg/kg olova (0,2 % masenog udjela). Izjava je popraćena odgovarajućim sigurnosno-tehničkim listom ili sličnom dokumentacijom. Dostavlja se dodatna izjava dobavljača stakla za zrcala u kojoj je navedeno da je premaz na stražnjoj strani nanesen „kositrenim postupkom”, a ne „bakrenim postupkom”.

Mjerilo 9. – Zahtjevi koje mora ispunjavati konačni proizvod**9.1. Prikladnost za upotrebu**

Namještaj kojemu je dodijeljen znak za okoliš EU-a smatra se prikladnim za upotrebu ako ispunjava zahtjeve navedene u najnovijoj verziji odgovarajućih normi EN navedenih u Dodatku IV. koji se odnose se na trajnost, zahtjeve u pogledu dimenzija, sigurnost i čvrstoću proizvoda.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu u kojoj je navedeno koje se norme iz Dodatka IV. primjenjuju na proizvod (ako se primjenjuju) te izjavu o sukladnosti s bilo kojom odgovarajućom normom EN, koju potkrepljuje izvješćima o ispitivanjima koja, ovisno o slučaju, daje proizvođač namještaja ili dobavljač sastavnih dijelova/materijala.

9.2. Produljeno jamstvo za proizvod

Podnositelj zahtjeva pruža besplatno jamstvo u trajanju od najmanje pet godina koje vrijedi od datuma isporuke proizvoda. To se jamstvo pruža ne dovodeći u pitanje pravne obveze proizvođača i prodavatelja koje proizlaze iz nacionalnog zakonodavstva.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti te navodi uvjete produljenog jamstva za proizvod koji su navedeni u informacijama za potrošače i ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u ovom mjerilu.

9.3. Osiguravanje rezervnih dijelova

Proizvođač namještaja potrošačima osigurava raspoloživost rezervnih dijelova u razdoblju od najmanje pet godina od datuma isporuke proizvoda. Cijena (ako postoji) rezervnih dijelova razmjerna je ukupnoj cijeni predmetnog komada namještaja. Moraju se navesti podaci za kontakt za dogovaranje isporuke rezervnih dijelova.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da će rezervni dijelovi biti dostupni u razdoblju od najmanje pet godina od datuma isporuke proizvoda. Dijelovi su dostupni besplatno tijekom jamstvenog razdoblja ako se utvrdi da je do neispravnosti proizvoda došlo tijekom uobičajene upotrebe, ili po razmjernoj cijeni ako je proizvod oštećen zbog neispravne upotrebe. U informacijama za potrošače navode se podaci za kontakt.

9.4. Dizajn pogodan za rastavljanje

Kod namještaja koji se sastoji od više sastavnih dijelova/materijala proizvod mora biti dizajniran tako da se može rastaviti radi lakšeg popravljavanja, ponovne upotrebe i recikliranja. Osiguravaju se jednostavne i ilustrirane upute o rastavljanju i zamjeni oštećenih sastavnih dijelova/materijala. Postupci rastavljanja i zamjene dijelova takvi su da ih je moguće izvesti s pomoću uobičajenih i osnovnih ručnih alata i bez posebnog stručnog znanja.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja tehničke crteže kojima se prikazuje kako se komad namještaja može sastaviti/rastaviti s pomoću osnovnih alata i bez posebnog stručnog znanja. U slučaju tapetarije rastavljanje može uključivati upotrebu patentnih zatvarača i čičak-vrpce s pomoću kojih se jastuci na kaučima odvajaju od okvira ili spajaju na njih ili s pomoću kojih se ispune odvajaju od materijala za oblaganje ili spajaju s njima. Prema potrebi se moraju predvidjeti vijčani sklopovi koji idu izravno u drvene ploče tako da se pri ponovnom spajanju vijak može umetnuti na drugom mjestu, a ne na onom s kojeg je uklonjen pri rastavljanju.

9.5. Emisije HOS-ova

Ispitivanje emisija HOS-ova provodi se ako komad namještaja sadržava bilo koji od sljedećih sastavnih dijelova/materijala:

- tapetariju za oblaganje napravljenu od kože,
- tapetariju za oblaganje napravljenu od prevučениh tkanina,
- bilo koji sastavni dio koji čini više od 5 % ukupne mase komada namještaja (ne uključujući ambalažu) i tretiran je premazima s visokim udjelom HOS-ova (većim od 5 %) koji su primijenjeni u količinama većima od 30 g/m² premazane površine ili za koje primijenjene količine nisu izračunate.

Pakiranje i slanje uzoraka na ispitivanje, rukovanje njima i njihovo kondicioniranje, zahtjevi u pogledu ispitne komore te metode plinske analize moraju biti u skladu s postupcima koji su opisani u skupu normi ISO 16000.

Ispitivanje se može provesti na cijelom komadu namještaja (vidjeti uvjete i granične vrijednosti u Tablici 16.) ili u manjim ispitnim komorama, posebice za prethodno navedene sastavne dijelove/materijale (vidjeti uvjete i granične vrijednosti u Tablici 17.).

Emisije HOS-ova ne smiju biti više od graničnih vrijednosti navedenih u Tablici 16. i Tablici 17.

Tablica 16.

Maksimalne granične vrijednosti emisija HOS-ova za određene vrste namještaja

Ispitni parametar	Naslonjači i kauči		Uredske stolice		Ostali komadi namještaja
Obujam komore	U rasponu od 2 do 10 m ³				
Stopa punjenja	Proizvod zauzima oko 25 % obujma komore				(*) 0,5 – 1,5 m ² /m ³
Brzina prozračivanja	4,0 m ³ /h		2,0 m ³ /h		(*) 0,5 – 1,5 h ⁻¹
Tvar	3 d	28 d	3 d	28 d	28 d
Formaldehid	—	60 µg/m ³	—	60 µg/m ³	60 µg/m ³
Ukupni HOS-ovi (*)	≤ 3 000 µg/m ³	≤ 400 µg/m ³	—	≤ 450 µg/m ³	≤ 450 µg/m ³
Ukupni PHOS-ovi	—	≤ 100 µg/m ³	—	≤ 80 µg/m ³	≤ 80 µg/m ³

Ispitni parametar	Naslonjači i kauči		Uredske stolice		Ostali komadi namještaja
	$\leq 10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (ukupna granična vrijednost)	$\leq 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (po tvari)	$\leq 10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (ukupna granična vrijednost)	$\leq 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (po tvari)	
C-tvari ⁽¹⁾	$\leq 10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (ukupna granična vrijednost)	$\leq 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (po tvari)	$\leq 10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (ukupna granična vrijednost)	$\leq 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (po tvari)	$\leq 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (po tvari)
R-vrijednost za LCI tvari ⁽²⁾	—	≤ 1	—	≤ 1	≤ 1

(*) Iako ima prostora za mijenjanje stope punjenja i brzine prozračivanja za ostale komade namještaja, omjer između stope punjenja (m^2/m^3) i brzine prozračivanja (h^{-1}) zadržava se na 1,0.

(¹) Formaldehid se ne uzima u obzir pri izračunavanju kumulativnih emisija karcinogenih HOS-ova, već se na njega primjenjuje posebna granična vrijednost.

(²) R vrijednost = ukupna vrijednost svih kvocijenata (C_i/LCI_i) < 1 (pri čemu je C_i = koncentracija tvari u zraku u komori, LCI_i = LCI vrijednost tvari kako je utvrđena prema najnovijim podacima utvrđenima u okviru Europskog zajedničkog djelovanja „Zrak u gradovima, okruženje u zatvorenim prostorima i izloženost ljudi“).

Tablica 17.

Maksimalne granične vrijednosti emisije HOS-ova za ciljane materijale/dijelove namještaja

Ispitni parametar	Sastavni dijelovi tretirani premazima		Tapetarija za oblaganje napravljena od kože ili prevučениh tkanina	
	3 d	28 d	3 d	28 d
Najmanji dopušteni obujam komore	200 L za sastavne dijelove na osnovi drva 20 L za ostale sastavne dijelove		20 L	
Brzina prozračivanja	0,5 h^{-1}		1,5 $\text{m}^3/\text{m}^2\cdot\text{h}$	
Tvar	3 d	28 d	3 d	28 d
Formaldehid	—	60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	—	60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Ukupni HOS-ovi	$\leq 3\,000 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$\leq 400 \mu\text{g}/\text{m}^3$	—	$\leq 450 \mu\text{g}/\text{m}^3$
Ukupni PHOS-ovi	—	$\leq 100 \mu\text{g}/\text{m}^3$	—	$\leq 80 \mu\text{g}/\text{m}^3$
C-tvari ⁽¹⁾	$\leq 10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (ukupna granična vrijednost)	$\leq 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (po tvari)	$\leq 10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (ukupna granična vrijednost)	$\leq 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (po tvari)
R-vrijednost za LCI tvari ⁽²⁾	—	≤ 1	—	≤ 1

(¹) Formaldehid se ne uzima u obzir pri izračunavanju kumulativnih emisija karcinogenih HOS-ova, već se na njega primjenjuje posebna granična vrijednost.

(²) R vrijednost = ukupna vrijednost svih kvocijenata (C_i/LCI_i) < 1 (pri čemu je C_i = koncentracija tvari u zraku u komori, LCI_i = LCI vrijednost tvari kako je utvrđena prema najnovijim podacima utvrđenima u okviru Europskog zajedničkog djelovanja „Zrak u gradovima, okruženje u zatvorenim prostorima i izloženost ljudi“).

Procjena i verifikacija: Ako se za predmetni namještaj smatra da treba provesti ispitivanje emisija HOS-ova iz konačnog proizvoda, podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti, potkrijepljenu izvješćem o ispitivanju u ispitnoj komori provedenome u skladu sa normama serije ISO 16000. Ispitivanja provedena u skladu s normom CEN/TS 16516 smatraju se jednakovrijednima ispitivanjima provedenima u skladu s normama ISO 16000. Ako se granične vrijednosti koncentracija u ispitnoj komori koje su utvrđene za 28 dana mogu postići tri dana nakon stavljanja uzorka u komoru, ili u bilo kojem trenutku između tri i 27 dana od stavljanja uzorka u komoru, može se proglasiti sukladnost sa zahtjevima te se ispitivanje može prijevremeno prekinuti.

Podaci o ispitivanjima iz najviše 12 mjeseci koji prethode zahtjevu za dodjelu znaka za okoliš EU-a vrijede za proizvode ili sastavne dijelove/materijale sve dok u proizvodnom postupku ili kemijskim formulacijama koje se upotrebljavaju ne dođe do promjena za koje bi se smatralo da povećavaju emisije HOS-ova iz konačnog proizvoda ili odgovarajućih sastavnih dijelova/materijala.

Prihvataju se i podaci o ispitivanjima koje su izravno dostavili dobavljači i kojima se za odgovarajuće sastavne dijelove/materijale dokazuje sukladnost s graničnim vrijednostima iz Tablice 17., pod uvjetom da je tim podacima priložena izjava predmetnog dobavljača.

Mjerilo 10. – Informacije za potrošače

Uz proizvod se daje jedan dokument s informacijama za potrošače u kojemu su te informacije navedene na jeziku zemlje u kojoj se proizvod stavlja na tržište i odnose se na sljedeće aspekte:

- opis proizvoda u skladu sa zahtjevima mjerila 1.,
- potrošaču se daje detaljan opis najboljih načina zbrinjavanja proizvoda (tj. ponovna upotreba, sustav povrata koji provodi podnositelj zahtjeva, recikliranje, energetska uporaba), uz rangiranje ovisno o njihovom utjecaju na okoliš,
- informacije o vrstama polimera u plastičnim sastavnim dijelovima mase veće od 100 g koji nisu označeni u skladu sa zahtjevima iz mjerila 4.1.,
- izjava da se naziv, opis, etiketa ili oznaka kože upotrebljavaju u skladu sa zahtjevima utvrđenima u normama EN 15987 i EN 16223,
- jasno navođenje uvjeta pod kojima namještaj treba upotrebljavati. Na primjer, u zatvorenom prostoru, na otvorenom, u kojem rasponu temperatura, kolika je nosivost proizvoda te koji je ispravan način čišćenja proizvoda,
- informacije o vrsti upotrijebljenog stakla te podatke o sigurnosti i njegovoj prikladnosti za dodir s tvrdim materijalima poput stakla, metala ili kamena te informacije o ispravnom zbrinjavanju stakla, primjerice njegovoj kompatibilnosti ili nekompatibilnosti sa staklenom ambalažom nakon uporabe,
- za ojašteni namještaj, izjava o sukladnosti s odgovarajućim propisima o zaštiti od požara te koji su inhibitori plamena upotrijebljeni (ako jesu) i u kojim materijalima (ako takvi materijali postoje),
- izjava da nisu upotrijebljeni biocidni proizvodi za postizanje konačnog dezinfekcijskog učinka na namještaju koji je jasno označen kao namještaj za upotrebu u zatvorenom prostoru, a za namještaj za upotrebu na otvorenom prostoru izjava o tome koje su aktivne tvari u biocidnim proizvodima upotrijebljene (ako jesu) i u kojim materijalima (ako takvi materijali postoje).
- izjava o sukladnosti s relevantnim normama EN kako su navedene za mjerilo 9.1. i u Dodatku IV.,
- odgovarajuće informacije o uvjetima jamstva za proizvod u skladu sa zahtjevima mjerila 9.2.,
- odgovarajući podaci za kontakt za isporuku rezervnih dijelova u skladu sa zahtjevima mjerila 9.3.,
- dobro ilustrirane upute o sastavljanju i rastavljanju u skladu sa zahtjevima mjerila 9.4.

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja presliku dokumenta s informacijama za potrošače koji će se davati zajedno s proizvodom i kojima se pokazuje sukladnost sa svim točkama navedenima u ovome mjerilu, ovisno o slučaju.

Mjerilo 11. – Informacije na znaku za okoliš EU-a

Ako se upotrebljava neobvezna oznaka s poljem za tekst, ona prema potrebi mora sadržavati bilo koja tri od sljedećih navoda:

- drvo, pluto, bambus i ratan iz šuma kojima se upravlja na održiv način,
- reciklirani sadržaj (drvo ili plastika, ako je primjenjivo),
- tvari koje podliježu ograničenjima,

- nije tretirano biocidnim proizvodima (ako je primjenjivo),
- nije tretirano inhibitorima plamena (ako je primjenjivo),
- proizvod s niskom emisijom formaldehida,
- proizvod s niskom emisijom hlapivih organskih spojeva,
- proizvod dizajniran tako da se može rastaviti i lako popraviti,
- ako je za tapetariju upotrijebljen tekstilni materijal na osnovi organskog pamuka ili pamuka proizvedenog u skladu s načelima IPM-a, u polju 2. znaka za okoliš EU-a može se navesti tekst kako slijedi:

Tablica 18.

Informacije koje se mogu navesti uz znak za okoliš EU-a u pogledu pamuka u tekstilu

Specifikacija proizvodnje	Tekst koji se može navesti
Udio organskog pamuka veći od 95 %	Tekstil izrađen od organskog pamuka
Udio pamuka proizvedenog u skladu s načelima IPM-a veći od 70 %	Pamuk uzgojen uz smanjenu uporabu pesticida

Smjernice za uporabu neobvezne oznake s poljem za tekst dostupne su u „Smjernicama za uporabu logotipa znaka za okoliš EU-a” na sljedećoj internetskoj stranici:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/logo_guidelines.pdf

Procjena i verifikacija: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom.

Dodatak I.

SMJERNICE ZA IZRAČUNAVANJE HOS-OVA UPOTRIJEBLJENIH U POVRŠINSKIM PREMAZIMA

Za metodu izračunavanja potrebni su sljedeći podaci:

- ukupna premazana površina konačnog sastavljenog proizvoda,
- udio HOS-a u sredstvu za premazivanje (u g/L),
- volumen sredstva za premazivanje prisutnog prije postupka premazivanja,
- broj identičnih jedinica obrađenih tijekom postupka premazivanja,
- volumen sredstva za premazivanje preostalog nakon postupka premazivanja.

Primjer izračuna:

Ukupna premazana površina konačnog sastavljenog proizvoda		= 1,5 m ²
Udio HOS-a u sredstvu za premazivanje (u g/L)		= 120 g/L
Volumen ⁽¹⁾ sredstva za premazivanje prisutnog prije postupka premazivanja		= 18,5 L
Broj identičnih jedinica obrađenih tijekom postupka premazivanja		= 4
Volumen ⁽¹⁾ sredstva za premazivanje preostalog nakon postupka premazivanja		= 12,5 L
Ukupna premazana površina	= 4 × 1,5 m ²	= 6 m ²
Ukupan volumen upotrijebljenog sredstva za premazivanje	= 18,5 – 12,5	= 6 L
Ukupan HOS nanesen na površinu	= 3,9 L × 120 g/L	= 468 g
Ukupan HOS nanesen po m ²	= 468 g/6 m ²	= 78 g/m ²

Ako se primjenjuje više sredstava za premazivanje, poput temeljnih premaza ili završnih premaza, izračunavaju se i zbrajaju volumna potrošnja i udjeli HOS-ova.

Primjenom učinkovitijih tehnika mogu se poboljšati mogućnosti smanjenja udjela HOS-a upotrijebljenog u postupku premazivanja. U nastavku se navodi indikativna učinkovitost različitih tehnika nanošenja premaza.

Tablica

Indikativni faktori učinkovitosti za tehnike nanošenja premaza:

Tehnika nanošenja premaza	Učinkovitost (%)	Faktor učinkovitosti
Uređaj za raspršivanje bez recikliranja	50	0,5
Elektrostatičko raspršivanje	65	0,65
Uređaj za raspršivanje s recikliranjem	70	0,7
Raspršivanje zvonom/diskom	80	0,8

⁽¹⁾ Valja napomenuti da se umjesto volumena može upotrijebiti masa pod uvjetom da je gustoća sredstva za premazivanje poznata i uzeta u obzir u izračunu.

Tehnika nanošenja premaza	Učinkovitost (%)	Faktor učinkovitosti
Nanošenje valjkom	95	0,95
Punoplošno nanošenje	95	0,95
Nanošenje pod vakuumom	95	0,95
Umakanje	95	0,95
Ispiranje	95	0,95

ZAHTEVI NORME EN 13336 ZA KOŽU ZA NAMJEŠTAJ

Tablica

Zahtjevi u pogledu fizičkih svojstava kože koja se upotrebljava u namještaju sa znakom za okoliš EU-a (u skladu s normom EN 13336)

Temeljna svojstva	Ispitna metoda		Preporučene vrijednosti		
			Nubuk-koža, antilop-koža i anilinska koža (*)	Poluanilinska koža (*)	Prevučena, pigmentirana i ostala (*)
pH i ΔpH	EN ISO 4045		≥ 3,5 (ako je pH < 4,0, ΔpH je ≤ 0,7)		
Čvrstoća daljnjeg kidanja, prosječna vrijednost	EN ISO 3377-1		> 20 N		
Otpornost boje na cikluse trljanja naprijed-nazad	EN ISO 11640. Ukupna masa klina 1 000 g Alkalna otopina znoja kako je definirana u normi EN ISO 11641.	Aspekti koje treba ocijeniti	Promjena boje kože i obojenje filca	Promjena boje kože i obojenje filca. Nema oštećenja površinskog sloja	
		primjenom suhog filca	50 ciklusa, ≥ 3 prema sivoj skali	500 ciklusa, ≥ 4 prema sivoj skali	
		primjenom mokrog filca	20 ciklusa, ≥ 3 prema sivoj skali	80 ciklusa, ≥ 3/4 prema sivoj skali	250 ciklusa, ≥ 3/4 prema sivoj skali
		primjenom filca natopljenog umjetnim znojem	20 ciklusa, ≥ 3 prema sivoj skali	50 ciklusa, ≥ 3/4 prema sivoj skali	80 ciklusa, ≥ 3/4 prema sivoj skali
Otpornost boje na umjetno svjetlo	EN ISO 105-B02 (metoda 3.)		≥ 3 prema plavoj skali	≥ 4 prema plavoj skali	≥ 5 prema plavoj skali
Prianjanje suhog gornjeg sloja	EN ISO 11644		—	≥ 2 N/10 mm	
Otpornost na savijanje u suhom stanju	EN ISO 5402-1		Samo za anilinsku kožu s nepigmentiranim završnim slojem, 20 000 ciklusa (bez raspuklina na završnom sloju)	50 000 ciklusa (bez raspuklina na završnom sloju)	50 000 ciklusa (bez raspuklina na završnom sloju)
Otpornost boje na vodene kapi	EN ISO 15700		≥ 3 prema sivoj skali (bez trajnih nabubrenja)		
Otpornost završnog sloja na pucanje na hladnoći	EN ISO 17233		—	- 15 °C (bez raspuklina završnog sloja)	
Otpornost na vatru	EN 1021 ili odgovarajuće nacionalne norme		Prolaz		

(*) Za ove vrste kože vrijede definicije prema normi EN 15987.

Dodatak III.

ZABRANJENI SPOJEVI ARILAMINA U KONAČNIM MATERIJALIMA OD KOŽE, TEKSTILA I PREVUČENIH TKANINA

Ovdje su uključene tvari koje su popisane pod unosom 43. u Prilogu XVII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 i koje se ispituju u obojenoj koži (prema normi EN 17234) ili tekstilu (prema normi EN 14362-1 i EN 14362-3).

Tablica 1.

Karcinogeni arilamini koje treba ispitati u tekstilu i koži.

Arilamin	CAS broj	Arilamin	CAS broj
4-aminodifenil	92-67-1	4,4'-oksidianilin	101-80-4
benzidin	92-87-5	4,4'-tiodianilin	139-65-1
4-klor-o-toluidin	95-69-2	o-toluidin	95-53-4
2-naftilamin	91-59-8	2,4-diaminotoluen	95-80-7
o-amino-azotoluen	97-56-3	2,4,5-trimetilanilin	137-17-7
2-amino-4-nitrotoluen	99-55-8	4-aminoazobenzen	60-09-3
4-kloranilin	106-47-8	o-anizidin	90-04-0
2,4-diaminoanizol	615-05-4	2,4-ksilidin	95-68-1
4,4'-diaminodifenilmetan	101-77-9	2,6-ksilidin	87-62-7
3,3'-diklorobenzidin	91-94-1	p-krezidin	120-71-8
3,3'-dimetoksibenzidin	119-90-4	3,3'-dimetilbenzidin	119-93-7
3,3'-dimetil-4,4'-diaminodifenilmetan	838-88-0	4,4'-metilen-bis-(2-kloranilin)	101-14-4

Poznato je da se određen broj drugih spojeva bojila koji nisu izravno obuhvaćeni unosom 43. u Prilogu XVII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 razgrađuje tijekom obrade i stvara neke od zabranjenih tvari navedenih u Tablici 1. Kako bi što više smanjili nesigurnost u pogledu sukladnosti s utvrđenom graničnom vrijednošću od 30 mg/kg za tvari navedene u Tablici 1., proizvođačima se preporučuje da izbjegavaju upotrebu bojila navedenih u Tablici 2., ali ih se na to ne obvezuje.

Tablica 2.

Okvirni popis bojila koja se mogu razgraditi u karcinogene arilamine

Disperzna bojila		Temeljna bojila	
Disperzno narančasta 60	Disperzno žuta 7	Temeljna smeđa 4	Temeljna crvena 114
Disperzno narančasta 149	Disperzno žuta 23	Temeljna crvena 42	Temeljna žuta 82
Disperzno crvena 151	Disperzno žuta 56	Temeljna crvena 76	Temeljna žuta 103
Disperzno crvena 221	Disperzno žuta 218	Temeljna crvena 111	

Disperzna bojila		Temeljna bojila	
Kisela bojila			
Kiselo crna 29 C.I.	Kiselo crvena 4 C.I.	Kiselo crvena 85 C.I.	Kiselo crvena 148 C.I.
Kiselo crna 94 C.I.	Kiselo crvena 5 C.I.	Kiselo crvena 104 C.I.	Kiselo crvena 150 C.I.
Kiselo crna 131 C.I.	Kiselo crvena 8 C.I.	Kiselo crvena 114 C.I.	Kiselo crvena 158 C.I.
Kiselo crna 132 C.I.	Kiselo crvena 24 C.I.	Kiselo crvena 115 C.I.	Kiselo crvena 167 C.I.
Kiselo crna 209 C.I.	Kiselo crvena 26 C.I.	Kiselo crvena 116 C.I.	Kiselo crvena 170 C.I.
Kiselo crna 232 C.I.	Kiselo crvena 26:1 C.I.	Kiselo crvena 119:1 C.I.	Kiselo crvena 264 C.I.
Kiselo smeđa 415 C.I.	Kiselo crvena 26:2 C.I.	Kiselo crvena 128 C.I.	Kiselo crvena 265 C.I.
Kiselo narančasta 17 C.I.	Kiselo crvena 35 C.I.	Kiselo crvena 115 C.I.	Kiselo crvena 420 C.I.
Kiselo narančasta 24 C.I.	Kiselo crvena 48 C.I.	Kiselo crvena 128 C.I.	Kiselo ljubičasta 12 C.I.
Kiselo narančasta 45 C.I.	Kiselo crvena 73 C.I.	Kiselo crvena 135 C.I.	
Direktna bojila			
Direktno crna 4	Direktno plava 192	Direktno smeđa 223	Direktno crvena 28
Direktno crna 29	Direktno plava 201	Direktno zelena 1	Direktno crvena 37
Direktno crna 38	Direktno plava 215	Direktno zelena 6	Direktno crvena 39
Direktno crna 154	Direktno plava 295	Direktno zelena 8	Direktno crvena 44
Direktno plava 1	Direktno plava 306	Direktno zelena 8.1	Direktno crvena 46
Direktno plava 2	Direktno smeđa 1	Direktno zelena 85	Direktno crvena 62
Direktno plava 3	Direktno smeđa 1:2	Direktno narančasta 1	Direktno crvena 67
Direktno plava 6	Direktno smeđa 2	Direktno narančasta 6	Direktno crvena 72
Direktno plava 8	Temeljna smeđa 4	Direktno narančasta 7	Direktno crvena 126
Direktno plava 9	Direktno smeđa 6	Direktno narančasta 8	Direktno crvena 168
Direktno plava 10	Direktno smeđa 25	Direktno narančasta 10	Direktno crvena 216
Direktno plava 14	Direktno smeđa 27	Direktno narančasta 108	Direktno crvena 264
Direktno plava 15	Direktno smeđa 31	Direktno crvena 1	Direktno ljubičasta 1
Direktno plava 21	Direktno smeđa 33	Direktno crvena 2	Direktno ljubičasta 4
Direktno plava 22	Direktno smeđa 51	Direktno crvena 7	Direktno ljubičasta 12
Direktno plava 25	Direktno smeđa 59	Direktno crvena 10	Direktno ljubičasta 13
Direktno plava 35	Direktno smeđa 74	Direktno crvena 13	Direktno ljubičasta 14
Direktno plava 76	Direktno smeđa 79	Direktno crvena 17	Direktno ljubičasta 21
Direktno plava 116	Direktno smeđa 95	Direktno crvena 21	Direktno ljubičasta 22
Direktno plava 151	Direktno smeđa 101	Direktno crvena 24	Direktno žuta 1
Direktno plava 160	Direktno smeđa 154	Direktno crvena 26	Direktno žuta 24
Direktno plava 173	Direktno smeđa 222	Direktno crvena 22	Direktno žuta 48

Dodatak IV.

NORME ZA TRAJNOST, ČVRSTOĆU I ERGONOMSKA SVOJSTVA NAMJEŠTAJA

Tablica

Okviran popis normi EN za namještaj (koje je izradio Tehnički odbor CEN/TC 207 „Namještaj”) koje su relevantne za mjerilo 9.1.

Norma	Naslov
Ojastučeni namještaj	
EN 1021-1	Namještaj – Procjena zapaljivosti ojastučenog namještaja – Dio 1.: Izvor zapaljenja: tinjajuća cigareta
EN 1021-2	Namještaj – Procjena zapaljivosti ojastučenog namještaja – Dio 2.: Izvor zapaljenja: jednakovrijedan plamenu šibice
Uredski namještaj	
EN 527-1	Uredski namještaj – Radni i uredski stolovi – Dio 1.: Dimenzije
EN 527-2	Uredski namještaj – Radni i uredski stolovi – Dio 2.: Zahtjevi u pogledu mehaničke sigurnosti
EN 1023-2	Uredski namještaj – Pregrade – Dio 2.: Zahtjevi u pogledu mehaničke sigurnosti
EN 1335-1	Uredski namještaj – Uredske radne stolice – Dio 1.: Dimenzije – Određivanje dimenzija
EN 1335-2	Uredski namještaj – Uredske radne stolice – Dio 2.: Sigurnosni zahtjevi
EN 14073-2	Uredski namještaj – Namještaj za pohranu – Dio 2.: Sigurnosni zahtjevi
EN 14074	Uredski namještaj – Stolovi i radni stolovi te namještaj za pohranjivanje predmeta – Ispitne metode za određivanje čvrstoće i trajnosti pokretnih dijelova. (nakon ispitivanja sastavni dijelovi ne smiju biti oštećeni te moraju i dalje funkcionirati kako je predviđeno).
Vanjski namještaj	
EN 581-1	Vanjski namještaj – Namještaj za sjedenje i stolovi za kampiranje, za kućnu i javnu uporabu – Dio 1.: Opći sigurnosni zahtjevi
EN 581-2	Vanjski namještaj – Namještaj za sjedenje i stolovi za kampiranje, za kućnu i javnu uporabu – Dio 2.: Zahtjevi u pogledu mehaničke sigurnosti i ispitne metode za namještaj za sjedenje
EN 581-3	Vanjski namještaj – Namještaj za sjedenje i stolovi za kampiranje, za kućnu i javnu uporabu – Dio 3.: Zahtjevi u pogledu mehaničke sigurnosti i ispitne metode za stolove
Namještaj za sjedenje	
EN 1022	Kućni namještaj – Namještaj za sjedenje – Utvrđivanje stabilnosti

Norma	Naslov
EN 12520	Namještaj – Čvrstoća, izdržljivost i sigurnost – Zahtjevi za kućni namještaj za sjedenje
EN 12727	Namještaj – Stolice spojene u redove – Ispitne metode i zahtjevi za čvrstoću i trajnost
EN 13759	Namještaj – Operativni mehanizmi za sjedala i kauče na razvlačenje – Ispitne metode
EN 14703	Namještaj – Vezni elementi za namještaj za sjedenje povezan u niz koji nije za kućnu uporabu – Zahtjevi za čvrstoću i ispitne metode
EN 16139	Namještaj – Čvrstoća, izdržljivost i sigurnost – Zahtjevi za namještaj za sjedenje koji nije za kućnu uporabu

Stolovi

EN 12521	Namještaj – Čvrstoća, izdržljivost i sigurnost – Zahtjevi za stolove za kućnu uporabu
EN 15372	Namještaj – Čvrstoća, izdržljivost i sigurnost – Zahtjevi za stolove koji nisu za kućnu uporabu

Kuhinjski namještaj

EN 1116	Kuhinjski namještaj – Koordinacijske mjere za kuhinjski namještaj i kuhinjske uređaje
EN 14749	Kućni i kuhinjski elementi za pohranu i radne površine – Sigurnosni zahtjevi i ispitne metode

Kreveti

EN 597-1	Namještaj – Procjena zapaljivosti madraca i ojastučene osnove kreveta – Dio 1.: Izvor zapaljenja: tinjajuća cigareta
EN 597-2	Namještaj – Procjena zapaljivosti madraca i ojastučene osnove kreveta – Dio 2.: Izvor zapaljenja: jednakovrijedan plamenu šibice
EN 716-1	Namještaj – Dječji krevetići i sklopivi dječji krevetići za kućnu uporabu – Dio 1.: Sigurnosni zahtjevi
EN 747-1	Namještaj – Kreveti na kat i povišeni kreveti – Dio 1.: Zahtjevi za sigurnost, čvrstoću i izdržljivost
EN 1725	Kućni namještaj – Kreveti i madraci – Sigurnosni zahtjevi i ispitne metode
EN 1957	Namještaj – Kreveti i madraci – Ispitne metode za određivanje funkcionalnih svojstava i kriteriji procjene
EN 12227	Dječji vrtići za kućnu uporabu – Sigurnosni zahtjevi i ispitne metode

Namještaj za pohranu

EN 16121	Namještaj za skladištenje koji nije za kućnu uporabu – Zahtjevi za sigurnost, čvrstoću, izdržljivost i stabilnost
----------	---

Norma	Naslov
Ostale vrste namještaja	
EN 1729-1	Namještaj – Stolice i stolovi za obrazovne ustanove – Dio 1.: Funkcionalne dimenzije
EN 1729-2	Namještaj – Stolice i stolovi za obrazovne ustanove – Dio 2.: Sigurnosni zahtjevi i ispitne metode
EN 13150	Radni stolovi za laboratorije – Dimenzije, sigurnosni zahtjevi i ispitne metode
EN 14434	Ploče za pisanje za obrazovne ustanove – Ergonomski, tehnički i sigurnosni zahtjevi i njihove ispitne metode

ISPRAVCI

Ispravak Direktive 2012/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o uspostavi jedinstvenog Europskog željezničkog prostora

(Službeni list Europske unije L 343 od 14. prosinca 2012.)

(Posebno izdanje Službenog lista Europske unije 07/sv. 25 od 29. lipnja 2013.)

Na stranici 144., u članku 3. točki 30.:

umjesto: „redovno održavanje’ znači radovi održavanja vozila...”;

treba stajati: „pojačano održavanje’ znači radovi održavanja vozila...”.

Na stranici 168., u Prilogu II. točki 2. podtočki (e):

umjesto: „(e) objektima za održavanje, osim objektima za redovno održavanje posebno namijenjenih za vlakove velikih brzina...”;

treba stajati: „(e) objektima za održavanje, osim objekata za pojačano održavanje posebno namijenjenih za vlakove velikih brzina...”.

Na stranici 168., u Prilogu II. točki 4. podtočki (e):

umjesto: „(e) usluge redovnog održavanja koje se pružaju u objektima...”;

treba stajati: „(e) usluge pojačanog održavanja koje se pružaju u objektima...”.

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-0596 (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR